ULU YALAN

ATATÜRK

-YATSIYI ÖZLEYEN MUM-

ULU YALAN

ATATÜRK

-YATSIYI ÖZLEYEN MUM-

Dr. Seyfi SAY

GÖKPINAR KİTAPLARI

İSTANBUL 2026

Bismillâhi’r-Rahmâni’r-Rahîm.

El-hamdu li’llâhi Rabbi’l-‘âlemîn. Ve’s-salâtü ve’s-selâmu ‘alâ Rasûlinâ Muhammedin ve ‘alâ âlihî ve sahbihî ecma’în.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ **5**

LAİK (SİYASAL DİNSİZ) DEVLETİN RESMÎ TARİKATI ATATÜRKİYYE’NİN HEYKELLİ-FOTOĞRAFLI RABITA AYİNİ **6**

TEK OLAY, ÜÇ AYRI HİKÂYE **18**

SANSÜRLENEN ATATÜRK **23**

MUHAFAZAKÂRLAR ATATÜRK'E DECCAL DİYORMUŞ **29**

TÜRK’ÜN SELANİKLİ İLE İMTİHANI **35**

KARABEKİR’İN, SELANİKLİ’NİN İHANETİNE ÇANAK TUTAN BÜYÜK GAFLETİ **41**

İHTİRAS RÜZGÂRLARI **58**

SAPI SİLİK MUSTAFA KEMAL, PADİŞAH VAHİDEDDİN İLE KÂZIM KARABEKİR'İN SIRTINDAN ATATÜRK OLDU **64**

İNGİLİZ’LE ANLAŞAN SANA SARAYIN YOLLARI, SAFDİL FEDAKÂR KAHRAMANLARA İSE İDAM, HAPİS, SÜRGÜN, İTİBAR SUİKASTI VE KURŞUNLAR **74**

ATATÜRK MİLLİYETÇİLİĞİ VAR DA ATATÜRK HUKUKU YOK MU: "ON YIL HAPSİ BEĞENMEDİN Mİ?.. NANKÖR, AL SANA İDAM!" **81**

"MEVZUBAHİS OLAN BENİM HORMONLU AZMAN İHTİRASLARIMSA VATAN DA TEFERRUATTIR" **90**

BİR GİZLİ GÜNDEMCİLİK HARİKASI: TAKİYYE VİRTÜÖZÜ SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK **108**

SELANİKLİ ATATÜRK'ÜN, ANASINA YAZDIĞI MEKTUPLA OSMANLI DEVLETİ RİCALİNİ ALDATMA 'NUMARA'SI **123**

KÂZIM KARABEKİR'İN DAMADI PROF. ÖZERGİN (ÖZERENGİN) ANLATIYOR **154**

ADI CUMHURİYET, KENDİSİ PADİŞAHLIĞI MUMLA ARATAN TAM DİKTATÖRLÜK **163**

İNGİLİZ İLKE VE İNKILAPLARI: "KETEN BİR FÖTR ŞAPKA, BÜTÜN BİR TÜRK MİLLETİNE BEDELDİR" **170**

SELANİKLİ NAPOLYON'UN KARABEKİR YÜZÜNDEN GİRİFTÂR OLDUĞU DAYANILMAZ ACILAR **175**

ATTAN (TAM DA İHTİYAÇ DUYDUĞU ANDA) DÜŞEN ŞANSLI GAZİ **182**

PAŞAMA DİZBAĞI NİŞANI DA NE GÜZEL YARAŞIR! **185**

HEYKEL VE PUTLARI KORUMA KANUNUNUN GÖLGESİNDE **191**

BÜYÜK İHTİRAS ZAMBAKLARI, ZAMPARALIKLARI VE YALAN DOLANLARI ÜLKESİNDE **196**

TÜRKİYE'Yİ "İNGİLİZ MUHİPLER DEVLETİ" HALİNE GETİREN İNGİLİZ DOSTU **208**

FİRARLARIN EFENDİSİ SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK'ÜN FİLİSTİN İHANETİ **222**

SELANİKLİ RİCAT VİRTÜÖZÜ, TOPAL OSMAN'IN KORKUSUNDAN ÇANKAYA'DAN KARA ÇARŞAFLI KADIN KILIĞINDA NASIL KAÇMIŞTI? **233**

GİRESUNLU YARBAY TOPAL OSMAN AĞA, SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK'Ü NEDEN ÖLDÜRMEK İSTEDİ? **241**

HAİN YAVERİNİN GADRİNE UĞRAYAN SULTAN **251**

DİN İSTİSMARCISI ATATÜRK'ÜN CENNET KADINLARININ UÇKURU İÇİN GARKOLDUĞU DERİN ACILAR **262**

FİLİSTİN VE SURİYE'Yİ BATIRAN SELANİKLİ, İSTANBUL'U GÖMMEK ÜZERE TRENE ATLAR **278**

BÜYÜK İHANETLER İKSİRİ: KÜÇÜK ADAMLARIN DEVASA İHTİRASLARI **285**

ATATÜRK, İNGİLİZ İSTİHBARATININ (GİZLİ SERVİSİNİN) "BLACK JUMBO" KOD ADLI AJANIYDI **299**

YENİ OYUN: KEMALİZM-KAMALİZM KAVGASI **318**

ÖNSÖZ

Atatürk, Türkiye'nin ve Türk tarihinin gördüğü, Türklüğe ait en büyük yalandır.

"Atatürk, Türk değildir" demiyoruz, Yalan derken kastımız bu değil.. Selanikli Ali Rıza ile Zübeyde'nin ölmüş oğlu Mustafa Kemal, "**ata Türk**" değildir.

Bu isimlendirme, Hz. Nuh aleyhisselam'ın soyundan gelen (ve ismi muhtemelen Türk olan) zata yakışır, fakat Mustafa Kemal için ancak **Türkoğlu** ya da **Türktorunu** denilebilir. Türkler'in atası olmakla bir ilgisi yoktur.

Türk oğlu ya da Türk torunu olmak utanılacak birşey mi ki böyle bir soyadı almıyor da kendisini "**ata Türk**" ilan ediyor?

Böyle hadsiz bir soyadını almak Oğuz Han'a da, Bilge Kağan'a da, Satuk Buğra Han'a da, Selçuk Bey'e de, Sultan Alparslan'a da, Osman Gazi'ye de, Fatih Sultan Mehmed'e de hakarettir.

Fakat sadece onlara hakaret değildir, dolaylı olarak hepimize, "**Cümlenizin ninesini, anasını gördüm**, benim indimde topunuz çoluk çocuksunuz, benim veletlerimsiniz" demiş olmaktadır.

İlan ettiği **ulusal egemenlik** bayramına bir de **çocuk** kelimesi eklemesi de şaşırtıcı değil.. Çocuk kabul edilen ulusun vesayet altındaki sözde egemenliği..

"Değiştirilemez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez" **İngiliz ilke ve inkılaplarının** vesayeti altındaki (gerçekte var olmayan) millet egemenliği..

Gerçekte var olan milletin egemenliği değil, yalanın egemenliği.

LAİK (SİYASAL DİNSİZ) DEVLETİN RESMÎ TARİKATI ATATÜRKİYYE'NİN HEYKELLİ-FOTOĞRAFLI RABITA AYİNİ

Türkiye'de "**Atatürk'ü Koruma**" işi tümden çığırından çıkmış gibi görünüyor.

Tavşanın suyunun suyu kabilinden iş, Atatürk'ün fotoğraf ve heykellerini, onların yanını yöresini, kenarını köşesini, kaidesini hatırasını, tozunu toprağını korumaya dönüştü.

Atatürk heykelinin kaidesinin kenarının uç kısmına yan baksan suç..

Atatürk'ün fotoğrafı ***Kur'an*** muamelesi görüyor: Yere atmayacaksın, üstüne basmayacaksın, işyerinde en tepeye asacaksın.. Yırtıp çöpe atamazsın.

Üstüne bastın diyelim, büyük "**devletçi günah**" işlemiş oluyorsun.. Affedilmez günah.

İslam'a göre günah değil, fakat batıl "**devletçilik dini**"ne göre günah.

(Niye "**devletçilik dini**" dediğimizi anlamak isteyenler bir zahmet ***TDV İslâm Ansiklopedisi***'nin "Din" maddesini okusunlar.)

Kur'an Allahu Teala'nın kelamı olduğu için kutsal, "**Atatürk Ekber**" diye şiir yazan, "**Kâbe Arab'ın olsun / Bize Çankaya yeter**" diyerek (hırlama vezninde) ırlayanların "devletçilik dini"ne göre de, tanrımsılarına ait olduğu için Atatürk fotoğrafı ve heykeli kutsal..

*

Bu ülkede ara sıra tarikatlardaki "**şeyhe rabıta**" pratiği tartışma konusu olur.

Olmuştur.

Rabıta; rabtiye (raptiye), irtibat (bağlantı), merbut (bağlı, ilişkili), ribat, murabıt gibi aynı kökten türeyen kelimelerden de anlaşılabileceği üzere, "**bağ, bağlantı**" anlamına gelir.

Şeyhe rabıtadan kasıt, müridin şeyhini hatırlayarak, zihninde canlandırarak onunla **manevî bağ** kurması, tabiri caizse bir tür telepatik iletişime geçmesidir.

Birşeyleri zihinde canlandırmanın insan üzerindeki etkisini herkes bilir.. **Limona rabıta** yapar, onu alıp kestiğinizi, bir bardağa suyunu sıktığınızı, sonra da yudum yudum içtiğinizi ayrıntılı bir şekilde kare kare düşünür, hayalinizde canlandırırsanız, tükürük bezleriniz harekete geçer..

Hayalinizde kimleri çok ve devamlı canlandırıyorsanız onlara bir ölçüde benzemeye başlarsınız.

Salih, müttekî, âlim, fazıl, kâmil insanları düşünürseniz bu sizde onlar gibi yaşama isteği uyandırabilir.

Buna karşılık heva ve hevesi, zevk ü sefası peşinde koşan ehl-i keyfi düşünürseniz bu defa da onlara imrenmeniz, "Ben neden böyle yaşayamıyorum, keşke ben de onlar gibi olsam" şeklinde bir ruh hali içine girmeniz zor olmaz.

*

Şeyhe rabıta da böyle bir şey..

Şeyh gerçekten âlim, kâmil ve fazıl ise ona rabıta yapmanız size manen fayda sağlar, fakat şeyh diye bir **Müslüm Gündüz**, bir **Fatih Nurullah**, bir **Ali Kalkancı**'ya rabıta yaparsanız belanızı bulur, din istismarcısı bir sahtekâr fırıldak olma yolunda **jet ski** hızıyla yol alırsınız.

Türkiye'de örnekleri bol.

Bana müridini söyle, sana nasıl bir şeyh olduğunu söyleyeyim.

Evet, tarikatlardaki "**şeyhe rabıta**" meselesi sıkça tartışma konusu olmaktadır.

Hatta buna **şirk** (Allahu Teala'ya ortak koşma) diyenler de var.

Şeyhe rabıtayı tavsiye eden mutasavvıflar da böylesi bir riskin bulunduğunu, rabıta vasıtası ile alınan feyzin kaynağının şeyh olduğunun düşünülmesinin şirke neden olabileceğini, feyzin ancak Allah'tan olduğunun bilinmesi gerektiğini hatırlatmaktadırlar. (Mesela ***Risale-i Halidiye***'de bu belirtilir.)

Peki **şeyhe fotoğrafı üzerinden rabıta** yapılabilir mi?

Böylesi bir uygulamaya başvuran bir tekkeden söz edildiği olmuştu.. Fakat, diğer tekkeler buna şiddetle karşı çıkmışlardı.

Bunun caiz olmayacağı, mahzurdan halî bulunmadığı açık..

Ancak, Türkiye'de asıl şeyh rabıtasının, bildiğimiz geleneksel tarikatlarda değil, **Atatürkçü "medeniyet tarikatı"**nda (ya da **Atatürkiyye tarikatı**nda) yapıldığını herkes görmezden geliyor.

Üç maymunları oynamak herkesin hesabına uyuyor: "Geldim, görmedim, duymadım. Hatta gelmedim bile."

Mustafa Atatürk'ün "*En doğru, en hakiki **tarikat,** tarikat-ı medeniyedir*" demiş olduğu biliniyor.

Eğer böyle bir tarikat varsa, bunun Türkiye'deki **pîri, şeyhi** kim olabilir diye düşündüğümüzde aklımıza ilk gelen isim Selanikli **Atatürk**..

Buna itiraz edenler olabilir, fakat şurası bir gerçek ki, Atatürk'ün sözünü ettiği "**medeniyet tarikatı**"nda kendisine en çok rabıta yapılan kişi, Selanikli Mustafa Atatürk..

Laik (siyasal dinsiz) devletin **"resmî" tarikatı** olan medeniyet tarikatı rabıta işini öyle geleneksel tarikatlarda olduğu gibi **"gönüllülük"** esasına dayalı **"ders alma, intisap"** formalitesinin insafına da bırakmamış..

Meseleyi getirip zorunlu intisap ve "**zorunlu rabıta**"ya bağlamış..

Öyle bir zorunluluk ki, ilkokula giden altı yaşındak mini minnacık kız çocuğu, haftanın başında ve sonunda karda kışta kıyamette, yağmurda çamurda, kışın Sibirya soğuğunda, yazın çöl sıcağında "**şeyh Atatürk**"ün heykelinin karşısına geçip **İstiklal Marşı ilahisinin** eşliğinde ona **rabıta** yapmak zorunda.

Okula, resmî bir devlet dairesine gidersin, bulunduğun odada mutlaka ve mutlaka bir "**şeyh Atatürk efendi**" resmi vardır, ona istemeden de olsa rabıta yaparsın.

Bu kadar da değil, rabıta işini abartmış olan bazıları ya masasının üstüne, ya da kıyıya köşeye bir **şeyh Atatürk büstü** oturtmayı da ihmal etmezler. Her yere bir Atatürk resmi iliştirirler.

Laik (siyasal dinsiz) devlet, yolu okula ve devlet kurumlarına fazla düşmeyen vatandaşlarımızı da unutmamış, onların **rabıta ayini**nden nasiplenip feyz almaları için bütün **paraların** üstüne **şeyh Atatürk resmi** koymayı da adet edinmiş.

Böylece paralar pullar, resmî "**rabıta aleti**" ya da "**rabıta tesbihi**" haline getirilmiş.

Hatta Cumhuriyet Altını diye bir şey icat etmişler, ona da şeyh Atatürk'ün resmini basmışlar.. Maksat "rabıta" olsun, rabıta ihmal edilmesin..

Atatürkiyye tarikatının fanatik müritleri işi burada da bırakmayıp "şeyh Atatürk resimleri"ni gündelik hayatlarının ve özel yaşamlarının bir parçası haline getiriyorlar.

Bunun için tutup **devletin bayrağının üstüne** Atatürk resmi basarak "bayrak kanunu"na muhalefet edenler bile var.

Dükkânına, mağazasına, yanına yöresine Atatürk resmi asan mı dersin, sosyal medyadaki ***facebook, twitter*** vs. türünden hesaplarını Atatürk'leyenler mi dersin, her cinsten coşkulu fanatik mürit türemiş durumda.

Tabiî kuru kuruya rabıta biraz yavan kalır, yanına "**Atatürk zikri ve tesbihatı**" eklemek de gerekiyor.

Memleket öyle bir hale geldi ki, futbol maçlarının yapıldığı stadyumlar bile Atatürkiyye tarikatının tekke ve zaviyelerine dönüştü.. Burada vecde gelip kendinden geçen çılgın müridan taifesi "**Mustafa Kemal'in askerleriyiz**" türünden zikirler yapmaktan asla vazgeçmiyorlar.

Vazgeçemedikleri gözde ilahileri de var.. Bunlardan birinde **İzmir dağlarındaki çiçekler** bile Atatürk diye açıyor.

Bir ara, "**Mustafa Kemal'in askerleriyiz, ihtimal bazı kafaları keseriz**" diyenler bile vardı.

*

Atatürkiyye tarikatının diğer tarikatlardan farkı sadece kafa kesmeye, baş ezmeye olan düşkünlükleri değil.

Farklarından biri de bunlarda herşeyin **cehrî (alenî, açık)** olması, **hafî (gizli)** ve **tav'î (isteğe bağlı)** zikir ve rabıtaya önem verilmemesi.

Tamamen **gösteriş ve riyakârlık** üzerine kurulu bir tarikat olduğu için bütün zikir ve rabıtalarını göstere göstere yapmak durumundalar.

Mesela Atatürk resmi eklenerek aslî biçimi tahrif edilmiş bir Türk bayrağını pencereye asmazlarsa kahırlarından ölürler. İlla da pencereye asacak, göstereceklerdir.

Evet, bu “**Atatürk’e rabıta**” ayini ilköğretimin birinci sınıfından itibaren başlıyor.

Daha temyiz yaşına bile gelmemiş ağzı süt kokan çoluk çocuğa, sabi sübyana (kendilerinin ve ana babalarının **rıza**sı alınmadan, zorla) "Atatürk'e rabıta" telkini yapılıyor.

Dayatılıyor.

Her okulun önüne (dünyanın parası harcanıp) bir Atatürk büstü ya da heykeli konduruluyor ki öğrenciler medeniyet tarikatının şeyhine **sürekli rabıta** yapma imkânına kavuşsunlar.

Zihinlerinde canlandırmaya çalışıp yorulmasınlar, karşılarında betondan, demirden, bakırdan ya da tunçtan bir Atatürk görüp **daha kolay rabıta** yapsınlar.

Sınıfa girsinler, tepelerinde asılı duran Atatürk fotoğrafına bakıp "Atatürk'e rabıta" ayininin gereğini sürekli yerine getirsinler.

Fakat iş bununla da sınırlı değil.. Milli bayramlarda, okulların açılış kapanışlarında Atatürk heykelinin önünde saygı duruşunda bulunularak "**toplu (cemaatle) rabıta**" da yapılıyor.

*

Milletçe hayatımız baştan ayağa "Atatürk'e rabıta" haline gelmiş durumda..

Çünkü her resmî kurumun önünde bir Atatürk heykeli.. Her devlet dairesinde bir Atatürk fotoğrafı..

Meydanlar da unutulmamış, neredeyse her meydanda bir Atatürk heykeli..

Ders kitaplarının başında Atatürk..

Milletvekili göreve başlar, **besmelesi Atatürk yemini**..

Alışveriş yaparsınız, paranızın üstünde Atatürk..

Bütün bunlar yetmiyormuş gibi bir de "**Atatürk isterük, cuma namazı hutbelerinde de Atatürk isterük**" diye höyküren **meczup Atatürkiyye tarikatı müritleri** türemiş durumda.

Her "milli bayram"da **cezbe**ye kapılıyor, hutbede Atatürk'ü anmayan imamları kör testereyle kesecekmiş gibi galeyana geliyorlar.

*

Geleneksel tarikatlar ile **medeniyet tarikatı** arasındaki farklardan biri, "**bireysellik-cemaatsellik**" ayrımı..

Bunu "**gönüllülük-zorunluluk**" ayrımı izliyor.

Klasik tarikatlar işi **bireysellik ve gönüllülük** temelinde ele alıyor.. Herkes **kendi başına** (bireysel) ve gönüllü olarak (zorlama olmaksızın) rabıta yapmak durumunda..

Rabıta yaptın mı, yapmadın mı diye hesap soran da yok..

Paşa gönlüne kalmış, yaparsan yapıyorsun.

Medeniyet (ya da Atatürkiyye) tarikatı ise işi bireysellikten çıkarmış, "**toplu**" (cemaatli) hale getirmiş, ve **kural**a dönüştürüp sağlam kazığa bağlamış. (Milletin tosuncuklarını kendi haline bırakmaya gelmez, bağlayacaksın.)

Gönüllülük serazatlığı, tabutuna kalem kalınlığında paslı çiviler çakılarak mezara gömülmüş.

Evet, medeniyet tarikatında Atatürk rabıtası **cemaatle (cümbür cemaat)** yapılıyor.. Zorunlu..

Gönüllülük mü?.. Hak getire!

Hatta 10 Kasım'larda saat 9'u 5 geçe bütün millet aynı anda rabıta yapmak **zorunda**.

Medeniyet tarikatı "seçmeli tarikat" değil, "zorunlu tarikat"..

Rabıtası da zorunlu..

*

Meseleye **en hakiki mürşit** ilim açısından bakmakta fayda var.

Bu Atatürk rabıtası, aslında **irticaî** bir eylem durumunda.

Bin 400 yıl öncesinden söz etmiyoruz, 4 bin 400 yıl öncesinden, **5 bin 400** yıl öncesinden bahsediyoruz..

Memleketi **Nemrut Dağı**'na benzeterek Atatürk heykelleriyle doldurmak, irticanın (gericiliğin, ilkelliğin) ta kendisidir.

Ayrıca müsrifliktir, kaynak israfıdır.

Bu noktada Atatürk'ün medeniyet tarikatının geleneksel tarikatlardaki **ilim ve irfan**dan istifade etmeye ihtiyacının bulunduğu kesin..

Çünkü geleneksel tarikatlarda şeyhlerin müritlerini fotoğraf ve heykelleri karşısında saygı duruşunda bulunmaya çağırmadıkları, buna yol açacak söylemlerden uzak durdukları biliniyor.

Atatürk ise, memleketin en fakir zamanında (Yol yok, hastane yok, sanayi yok, yok oğlu yok) dünyanın parasını verip **yurtdışından heykeltraşlar getirip** milletin rızkından çalarak heykellerini yaptırmış durumda..

Millet açlıktan ölüyor, hastalıktan kırılıyor, bu heykel derdinde.. İmam şöyle yaparsa cemaat de şöyle yapar hesabı, şeyh Atatürk böyle yaptığı için müritlerini tutabilmek, akl-ı selîm limanına yanaştırabilmek mümkün değil.. Tutabilene aşkolsun!

Tamam, heykelini yaptırma firavunların, nemrutların, Roma ve Bizans kayzerlerinin geleneğinde var da, bu milletin hangi padişahı, hangi sultanı, hangi hakanı heykelini diktirmiş?

Bilge Kağan bile geriye sadece nasihat kitabesi bırakmış.

*

Bu milletin en hakiki mürşit ilimden nasiplenerek "**Atatürk'e rabıta**" gericiliğinden, ilkelliğinden, saçmalığından, akılsızlığından artık kurtulması gerekmiyor mu?!.

Dünyayı bize güldüren bu saçma ve abartılı takıntıdan ne zaman kurtulacağız?

TEK OLAY, ÜÇ AYRI HİKÂYE

Selanikli Atatürk'ün takiyyesinin cesamet ve derinliğinin anlaşılması için bir örnek vermekte yarar var.

Takvimler 24 Nisan 1920'dir.

Bir gün önce, yani 23 Nisan'da TBMM açılmıştır. Ancak o gün kayıt kuyut işlemleri yapılmış, Selanikli'nin yapacağı açılış konuşması bir gün sonraya kalmıştır.

Açılış konuşmasında önce "vatan, millet, Sakarya" edebiyatı yapıyor, ardından da, "**İngilizler'in talebi üzerine**" hükümet tarafından İstanbul'a çağırılmasıyla ilgili olarak **Padişah Vahideddin'e gönderdiği bir telgrafın** metnini okuyor.

Dinleyelim:

> "Padişah Hazretlerinin devletli mabeyni yüce başkâtibi vasıtasıyla Padişah Hazretlerinin devletli katına:
>
> **"Büyük ulusun ve kutsal hilâfetin biricik ve gerçek dayanağı bulunan yüce saltanatınızı Tanrı kötülüklerden korusun.** Yüce Padişahım, ülkemizin bu gün uğradığı büyük baskı ve bölünme tehlikesi karşısında **ancak yüce varlığınız başta** olmak üzere, **milli ve kutsal bir kudretin çabası**; vatanı, devlet ve milletin bağımsızlığrını, **şan ve şerefi büyük hanedanınızın altı buçuk asırlık yüce tarihini kurtarabilir. Çevremizdeki kişiler bu genel kanıda birleşmiştir**. Son olarak **huzurlarınıza kabul edilmek onurunu kazandığımda**, üzücü İzmir olayı dolayısıyla hüzün dolu olan **kutsal kalbinizden doğan kurtuluşla ilgili görüşleriniz** [*pek mahzun olan kalb-i hümayunlarının bu nokta-i necata ait ilhamatı*] bu gün bile {*bu anda dahi*] belleğimdeki yerini korumaktadır."

Evet, gönderdiği telgrafta bunları yazmış.

Padişah Vahideddin'e, *"**Huzurlarınıza kabul edilmek onurunu kazandığımda**, üzücü İzmir olayı dolayısıyla hüzün dolu olan **kutsal kalbinizden doğan kurtuluşla ilgili görüşleriniz** [pek mahzun olan kalb-i hümayunlarının bu nokta-i necata ait ilhamatı] bu gün bile {bu anda dahi] belleğimdeki yerini korumaktadır"* diyor.

Telgrafında böyle "yağ" çeken, ve bunları Ankara'da TBMM'nin açılışında milletvekillerinin huzurunda okuyan adam, sekiz ay önce, Ağustos 1919'da Erzurum Kongresi'nin bittiği gece, **Mazhar Müfit Kansu'ya "Sadece ben, sen ve Süreyya bilecek"** diyerek, günü gelince Padişah (devlet başkanı) Vahideddin'in sırtına tekmeyi indireceğini açıklayan **"gizli gündem"li takiyye şampiyonu**.

Evet, Vahideddin'e yaktığı **"yağ"ın bini bir para**.. Lafa **dalkavukça dua** ederek başlıyor, Vahideddin'in saltanatını "büyük milletin biricik ve gerçek dayanağı ve direği (*imad-ı sahih ve yegânesi*)" ilan ediyor.

Bunu inanarak mı söylüyor?..

Tabiî ki hayır! Yalan söylüyor, milletvekillerini ve onların şahsında milleti aldatıyor.

İşe Padişah'ı aldatmakla başlamış, sıra millete gelmiş.

*

Milletvekillerinin huzurunda okuduğu telgrafın devamı da var:

> "Bu duygumu ["*Bu **ilhamatı"*** **(ilhamları)**] açıklamak [*izah etmek*] isterim. İstanbul'dan son olarak ayrılacağım gün bu **şerefe kavuşmuştum**. Bu sırada **Yüce Şahsınız** Boğaziçinde bulunan İngiliz donanmasının saraya yönelik toplarını göstererek, «görüyorsun» dediniz. «Ben artık memleket ve milletin nasıl kurtarılması gerekeceği hususunda kararsızlığa düşüyorum»

[***memleket ve milleti nasıl kurtarmak lazım geleceğini tasavvurda tereddüde duçar oluyorum***] ve ellerinizi kaldırarak, 'inşallah millet akıllanır ve uyanır [*mütenebbih ve müteyakkız olur*], **bu üzücü durumdan gerek beni ve gerekse kendisini kurtarır**' buyurdunuz. Yazımda arz etmek istediğim bu kutsal sözlerdir."

Dalkavuk yaver Atatürk, Padişah Vahideddin'le yapmış olduğu görüşmeyi 24 Nisan 1920 günü TBMM'de milletvekillerinin huzurunda böyle anlatıyor.

Telgraftaki "yağ"ın son damlaları şöyle:

"Hükümdarımızın bu gönül dileğinden esinlenerek kesin kararlı ve inançlı olarak [***Dilhah-ı miktarilerinden mülhem (ilham alan) azim ve iman ile***] görevime devam ediyorum. **Hükümdarımızın emirleri gereği** Sadrazam Paşa kulunuzu daima önemli konularda aydınlatmakta ve gereğini arz etmekte ve uygulamaktayım.

"Şu bir ay içinde Zat-ı Şahanelerinin Anadolu'sundaki hemen bütün il, liva, ilçe ve hudut boylarına kadar olan yerlerdeki milletin durumunu ve **tüm kumandan ve memurların düşünce ve çalışmalarını öğrendim** ve bilgi edindim. Sonuç olarak açık bir şekilde görülüyor ki, **millet baştan aşağı uyanık olup devlet ve milletin bağımsızlığı ve yüce saltanat ve hilâfet hakkının korunması için kesin kararlı ve inançla dolu** bulunuyor. İstanbul'da iken milletin bu kadar kuvvetle ve az sürede felâketlerden bu derece etkilenebileceğini [***bu derece müteyakkız (uyanmış/uyanık) olduğunu***] düşünemedim.

"Yüce Padişahım! Bu nitelik ve durumda bulunan ve kutsal şahsınıza bağlılık içinde olan temiz milletinize tam anlamı ile güvenilmesi ve bunun karşılığı olarak da gerçekten **bu milli ve vicdani kuvvete** yardımcı olunması gerekir [*bu milli ve vicdani kuvvete* ***müzaheret olunur (arka***

çıkılır)]. Son kutsal buyruklarınız bütün milletin azim ve yiğitliğini artırmıştır.”

*

Telgrafında yazdıkları bunlar.

Ve bunları, TBMM’de yaptığı açılış konuşmasında milletvekillerinin huzurunda aynen tekrarlamış.

Gel gör ki, Padişah Vahideddin’le yaptığı bu görüşmeyi üç yıl sonra Falih Rıfkı’ya (takiyyesinin, rol yeteneğinin ve karakterindeki yüze gülüp arkadan kuyu kazma sinsiliğinin hadsiz hesapsız büyüklük ve derinlikte olduğunu gösterecek şekilde) çok farklı anlatacaktır:

> “Yıldız Sarayı’nın ufak bir salonunda Vahdettin’le **adeta diz dize denecek kadar yakın oturduk**. Sağında, dirseğini dayamış olduğu bir masa ve üstünde bir **kitap** var. Salonun Boğaziçi’ne doğru açılan penceresinden gördüğümüz manzara şu. Birbirine paralel hatlar üzerine düşman zırhlıları! Bordalarındaki toplar sanki Yıldız Sarayına doğrulmuş! Manzarayı görmek için oturduğumuz yerlerden başlarımızı sağa sola çevirmek kâfi idi. **Vahdettin hiç unutmayacağım şu sözlerle** konuşmaya başladı:
>
> “-Paşa paşa, şimdiye kadar devlete çok hizmet ettin, bunların hepsi artık bu kitaba girmiştir (elini demin bahsettiğim kitabın üstüne bastı ve ilave etti:) tarihe geçmiştir.”
>
> “O zaman bunun bir tarih kitabı olduğunu anladım. Dikkatle ve sükunla dinliyordum:
>
> “-Bunları unutun, dedi, asıl şimdi yapacağın hizmet hepsinden mühim olabilir. **Paşa paşa, devleti kurtarabilirsin!**

> “Bu son sözlerden **hayrete düştüm**. Acaba Vahdettin benimle **samimi** mi konuşuyor? O Vahdettin ki **ecnebi hükümetlerin yüzüncü derece aletleriyle temas arayarak, devletini ve saltanatını kurtarmaya çalışıyordu**, bütün yaptıklarından pişman mı idi? Aldatıldığını mı anlamıştı? Fakat böyle bir tahminle başka bahislere girişmeyi tehlikeli addettim. Kendisine basit cevaplar verdim: …”
>
> (Falih Rıfkı Atay, ***Çankaya***, İstanbul: Sena Matbaası, 1980, s. 173.)

Yoruma gerek var mı?!

SANSÜRLENEN ATATÜRK

Can Dündar, bir yazısında, *"Atatürk'e ilişkin olarak iki önemli çarpıtma yapılıyor"* diyor ve sıralıyordu:

> "Biri Batılılaşma konusunda... Diğeri din konusunda..." Dündar'a göre, "İlki, Atatürk'ün hedef olarak Avrupa'yı göstermediği iddiasına dayanıyor."

Ya diğeri?.. O da şuymuş:

> "İkincisi, -dünkü ***Vakit*** gazetesinde bir örneğini gördüğümüz gibi- ısrarla Atatürk'ü dua ederken, sarıklı mebuslarla ya da peçe içindeki Latife Hanım'la gösterip cumhuriyetin temelinde bir din motifi arıyor."

Dündar, iddiasını lafta bırakmıyor, iki de belge gösteriyor. İlk belgeyi, Mustafa Kemal Paşa'nın Fransız yazarı Maurice Pernot'ya Meclis Başkanı sıfatıyla verdiği son demeci oluşturuyor. Paşa, yazara şöyle demiş:

> "Osmanlı İmparatorluğu, Batı'ya karşı elde ettiğimiz başarılardan çok gururlanarak kendisini Avrupa uluslarına bağlayan bağları kestiği gün düşüşe başlamıştır. Bu bir hataydı. Bunu tekrar etmeyeceğiz.. Bizim vücutlarımız Doğu'da ise de düşüncelerimiz Batı'ya dönüktür. Memleketimizi çağdaşlaştırmak istiyoruz. Bütün çalışmalarımız Türkiye'de çağdaş, bu sebeple Batılı bir hükümet oluşturmaktır. Uygarlığa girmek arzu edip de Batı'ya yönelmemiş millet hangisidir?"

*

Zurnanın zırt dediği yer de işte burası. Mustafa Kemal'in hiçbir zaman, "Benim 'Atatürkçülük' ya da 'Kemalizm' adını taşıyan bir ideolojim ya da görüşler

bütünüm var” demediğini biliyoruz, fakat bu demecin de gösterdiği gibi Batıcı olduğunu her zaman söylemiştir.

O halde, Atatürkçülük ya da Kemalizm diye birşey varsa eğer, Batıcılık’tan başka birşey değildir.

Bu durumda, Kemalist olduklarını söyleyenlerin sağ kulaklarını sol elle tutmayı bırakıp doğrudan doğruya Batıcı olduklarını ifade etmeleri gerekiyor.

Hem Batı’ya karşı olmak, Batı emperyalizminden vs. bahsedip sözümona Atatürkçülük yapmak, hem de yukarıdaki sözlerin sahibi olan Atatürk’ün izleyicisi olduğunu ileri sürmek, aklını peynir ekmekle yememiş hiç kimsenin başarabileceği birşey değildir.

*

Atatürkçüler için sorun bununla da bitmiyor. Atatürk’ün çağdaşlık ve uygarlık anlayışı Batılılaşmayı ve Batı ile bağları kesmemeyi gerektiriyorsa, Türkiye’nin AB’ye girmesi için canla başla çalışan Akparti Hükümeti’ni sonuna kadar desteklemeleri ve ikide bir ‘kalleş Batı’ edebiyatı yapmayı bırakmaları gerekiyor.

Görüldüğü gibi, Atatürkçü ya da Kemalist olduklarını söyleyenlerin işi hayli zor; bu denklemi çözmeleri biraz güç..

Dahası, Atatürk ilke ve inkılaplarından bahsetmeleri de gereksiz gibi görünüyor. Çünkü olay Batılılaşmadan ibaret. Zaten ‘inkılaplar’ın tamamı Batı’dan alınmış kurum ve uygulamalardan oluşuyor. O halde bunun da adını doğru koyup ‘Batı ilke ve inkılapları’ demek daha doğru olabilir.

Galiba bu noktada Atatürk’ü en iyi anlayanlar 28 Şubat’ın darbe heveslisi subaylarıydı. Kurdukları illegal olduğu söylenen çalışma grubunun adı ‘Atatürk’ değil, doğrudan “Batı” adını taşıyordu.

*

Dündar, yazısını “Din meselesine gelince...” diye sürdürüyor.

1931'de Afet İnan imzasıyla yayınlanan ve ortaokul ve liselerde okutulan “Medeni Bilgiler” adlı kitapta, Kemal Paşa'nın şu ifadeleri yer alıyormuş:

> "Türkler Arapların dinini kabul etmeden evvel de büyük bir millet idi. Arapların dinini kabul ettikten sonra bu din Arapların (..) Türklerle birleşip bir millet teşkil etmelerine hiçbir tesir etmedi. Bilakis Türk milletinin milli rabıtalarını gevşetti; milli hislerini, milli heyecanını uyuşturdu. (..) Türk milletini Allah için, Peygamber için topraklarını, menfaatlerini, benliğini unutturacak, Allah'la mütevekkil kılacak derin bir gaflet ve yorgunluk beşiğinde uyuttular. (..) ... din hissi, dünyanın acısı duyulan tokadıyla derhal Türk milletinin vicdanındaki çadırını yıktı, davetlileri, Türk düşmanları olan Arap çöllerine gitti. (..) Artık Türk, cenneti değil, (..) son Türk ellerinin müdafaa ve muhafazasını düşünüyordu. İşte dinin, din hissinin Türk milletinde bıraktığı hatıra..."

Can Dündar soruyor: “Yeterince açık değil mi?” Bence açık. Ve ekliyor Dündar: *“Nasıl oluyor da din konusundaki görüşleri bu kadar net olan bir lider hâlâ yanlış yorumlanıyor?”* Cevap olarak da şunu söylüyor:

> “Yukarıdaki satırların çoğu, Türk Tarih Kurumu tarafından 1969 ve 1988'de basılan *‘**Medeni Bilgiler ve Mustafa Kemal Atatürk'ün El Yazıları**’* kitabında yer almıyor da ondan... / İnanması zor; ama kendi kurduğu kurum, Atatürk'ün notlarını sansür ederek yayımladı. / ***‘Medeni Bilgiler’***i geçenlerde yeniden basan Örgün Yayınevi, Türk Tarih Kurumu'ndan bir özürle yeni baskı beklediklerini yazmış. / Atatürk'ün okullarda okutulsun diye kaleme aldığı kitabının bile sansür edildiği bir ülkede yaşıyoruz. / Düşünce özgürlüğü mü dediniz?”

Dündar'ın yazısı şu soruyla bitiyor:

"Düşünce özgürlüğü mü dediniz?"

*

Tabii ki burada Paşa açısından bir düşünce özgürlüğü sorunu yok. O, düşündüklerini dilediği gibi yazıp yayınlatmış. Düşünce özgürlüğü sorunu daha sonrakiler için.

Ben bir müslüman olduğum için, Atatürk'ün yukarıda aktarılan görüşlerine katılmıyorum elbette. Atatürkçülük (ya da Batıcılık) ile İslam'ı bağdaştırmak gibi bir derdim de yok. Fakat Atatürk'ün görüşlerine katılmamamın tek nedeni müslüman olmam da değil; tarih bilgim burada bana farklı şeyler söyüyor.

Atatürk'ün, 'tarihteki Türk'le ilgili olarak söylediklerini hatırlayalım:

> "Türkler Arapların dinini kabul etmeden evvel de büyük bir millet idi. Arapların dinini kabul ettikten sonra bu din Arapların (..) Türklerle birleşip bir millet teşkil etmelerine hiçbir tesir etmedi. Bilakis Türk milletinin milli rabıtalarını gevşetti; milli hislerini, milli heyecanını uyuşturdu. (..)"

Thema Larousse'da aynen şu ifadeler yer alıyor:

> "Kendilerine Türk (Türük) diyen bir halk ilk kez VI. yy ortalarında ortaya çıktı." (C. 1, s. 64)

Tabii ki Göktürkler, Hz. Adem gibi doğrudan doğruya topraktan yaratılmadıkları için ataları vardı, ama bu adı taşıyan bir halk yoktu.

> "En sonunda Uygurlar, Kök Türkler'i darmadağın ederek (744) bu 200 yıllık devletin varlığına son verdiler." (A.y.)

Uygurlar da Türk kabul edildiğine göre, Türkler'in müslüman olmadan önce sahip oldukları "milli rabıta, milli his, milli heyecan" acaba nasıl birşeydi?!...

Göktürkler'den sonra Türkler'in büyük bir güç olarak ortaya çıkmaları ancak Selçuklu döneminde mümkün olabilmiştir. Demek ki İslam, onları güçlendirdi, toparlanmalarını sağladı. İslam öncesi dönemde İran'da çok güçlü bir Pers devleti bulunuyordu: Sasaniler.. O devirde Türkler'in değil Anadolu'ya, İran'a bile yayılmaları düşünülecek birşey değildi.

Abbasiler döneminde Türkler'in müslümanlaşmaya başlaması ve İslam ordusunun komutasını ele geçirmeleri sayesinde Türkler'e İran ve Anadolu'nun kapıları açıldı.

*

Gelelim diğer cümleye:

> "Türk milletini Allah için, Peygamber için topraklarını, menfaatlerini, benliğini unutturacak, Allah'la mütevekkil kılacak derin bir gaflet ve yorgunluk beşiğinde uyuttular. (..)"

Bu görüşler de benim tarih bilgilerimle çelişiyor.

Türkler, Allah ve Peygamber demeye başladıktan sonra Viyana'ya kadar yayılma imkânını elde ettiler, yeni topraklar kazandılar.

Atatürkçü değilim ve yukarıdaki görüşlere katılmıyorum. Fakat, benim Atatürkçü olmadığımı ve Atatürk'ün fikirlerine katılmadığımı söylemem birçok Kemalisti rahatsız edecektir, bunu da biliyorum.

Onlara tavsiyem şu: Nasıl beğenmediğiniz bir İslam devletinde (Şeriat devletinde) insanların müslüman olma zorunlulukları yoksa, insanlar zorla müslümanlaştırılmıyor ve müslüman olduklarını söylemeye icbar edilmiyorlarsa,

sizin çağdaş ve uygar dünya görüşünüz de insanlara bu kadarcık olsun özgürlük payı bırakmalıdır.

‘Vahy’e dayanan İslam bile insanları zorla kurtarmıyor, onları müslüman olmaya zorlamıyorsa, sizin tutup başkalarını Atatürkçü olmaya zorlamanız ‘akıl, çağdaşlık ve uygarlık’ ile bağdaşır mı?!...

Değil mi ama?!..

MUHAFAZAKÂRLAR ATATÜRK'E DECCAL DİYORMUŞ

Murat Belge, ***t24.com***'da yayınlanan 8 Ekim 2022 tarihli yazısında şöyle diyor:

> "Kendilerini "muhafazakâr" nitelemesiyle tanıyan ve tanıtan çevrelerin **Atatürk**'ü "sevmeme" gerekçeleri ağırlıkla "Batılılaşma Sorunsalı çerçevesinde biçimleniyor. Kararlı bir "Batıcı" olan Atatürk, dolayısıyla, **bizi dinimiz İslam'dan uzaklaştırmış**, geçmişimize yabancılaşmamıza yol açmıştır. Bunları, ayrıca, zor kullanarak, **asıp keserek** yapmıştır. Muhafazakarlar bunları sayarken Atatürk'e karşı "duygusal" diyebileceğim bir tavır da alırlar. Bu bir "karşı tavır"dır, bir düşmanlık tavrıdır. Onun için Atatürk'le ilgili ağızlarını açtıklarında **"Deccal"** ve benzeri aşağılayıcı nitelemeler kullanmaktan kaçınmaz, tersine, bunların eksik kalmamasına dikkat ederler."
>
> (https://t24.com.tr/yazarlar/murat-belge/ataturk-ve-demokrasi,37009?_t=1783688179876)

Kendilerini muhafazakâr olarak tanıtan çevreler Atatürk'ü böyle değerlendiriyorlarmış.

Demek ki Murat Belge, **Haydar Baş** taifesini, **Cübbeli Ahmet** ile Develili Darwin **Mustafa İslamoğlu** gibi sonradan görme Kemalistleri muhafazakâr kabul etmiyor.

Belki hiç adamdan da saymıyordur, bilemem.

Murat Belge, **Aziz Nesin** gibi lafını esirgemeyen biri olsaydı belki onun sözlerini de tekrarlayabilir, "**Gerçek müslümanlar Atatürk'ü sevmez**" diyebilir, "muhafazakâr Atatürkçüler"in "gerçek" müslüman olmadıklarını, sahte müslüman olduklarını da ileri sürebilirdi.

Malumatfurus.org adlı site, Aziz Nesin'in "Müslümanlar, Müslümanlık ve Atatürk" konulu düşüncelerini toplamış.

Nesin, 1993 yılında Hürriyet Haber Ajansı'na şöyle konuşmuş:

> "Gerçek Müslümanların Atatürk'ü sevmemeleri normaldir. **Atatürk, Müslümanlar açısından sevilecek bir şey yapmadı**. Türkiye'de yaşayan ve Atatürk'ü sevdiğini söyleyen müslümanlar, yalancıdır."

Çuvala Doldurulmuş Kediler adlı kitabında ise şöyle yazmış:

> "Bir insan hem Müslüman hem de laik olabilir mi? Bana göre olamaz. (…) Müslümanın laik olamayacağı Kuran'dan bellidir, şeriattan bellidir. **Kuran şeriattır** çünkü. Şeriatı değiştiremezsiniz. Değiştirmek mümkün değildir zaten." (s. 173)

Aynı kitapta şu ifadeler de yer alıyor:

> "Müslüman, tek kitabı olan **Kuran hükümlerini** uygulamakla yükümlüdür. Bu hükümler **şeriatın yasalarıdır**. Hiçbir Müslüman şeriat yasalarının dışına çıkamaz. Oysa görüyoruz ki **demokrasiyle şeriat hiçbizaman**

bağdaşamazlar. İşte buyüzden, bir Müslümandan laik olması beklenemez. **Bir insan ya Müslüman değildir, ya laik değildir."** (s. 167)

Nesin, ***Bir Tutam Aydınlık*** adlı kitabında, bu ifadelerine açıklık ve aydınlık getirir:

"Laik olmanın biçok koşulu vardır; ama başat koşul, din işleriyle dünya işlerinin birbirinden ayrı olmasıdır. Müslüman olmanın da biçok koşulu vardır. Ama **Müslümanlığın başat koşulu, Allahın kelamı olan Kuran'a inanmak, iman etmektir; yani bu, din işleriyle dünya işlerinin birbirinden ayrı olmamasıdır.** Bütün yasalar ve anayasalar zamanla değişir ama İslamın anayasası olan Kuran değişmez ve bu anayasaya (Kuran'a) göre, dünya işleriyle din işleri birbirinden ayrılamaz. Çünkü **Kuran, hem bu dünyanın hem öbür dünyanın değişmez kurallarını, yasalarını koymuştur**. Müslümanlıkla laiklik arasındaki en büyük çelişki de burdadır. Hem Müslüman hem laik olunamaz. Bu yüzden laikliği kabul etmeyen, hatta **laikliğe düşman olan gerçek Müslümanlar kendi açılarından kesin haklıdırlar**." (s. 44-5)

Nesin, ***Merhaba*** adlı kitabında aydınlığın dozunu biraz daha arttırır:

"Cumhuriyet'ten sonra Türkiye'ye Batı'dan alınan üstyapı kurumları arasında bir de "laiklik" kurumu sokulmuştur. Ve sanılmıştır ki ileri Avrupa devletlerinde nasıl bir laiklik varsa, bizde de böyle bir laiklik olabilir. Bu sanıda olanlar, Müslümanlıkla Hıristiyanlık arasındaki büyük ayrımı anlayamadıkları için, yaşamın acı gerçekleri karşısında durmadan yanıldıklarını görmüşlerdir. Oysa **laiklik salt Hıristiyanlığa uygun bir kurumdur; bir Müslüman'ın laik olabilmesi olanaksızdır.** Çünkü laikliği, şöyle tanımlıyoruz: "Dünya işleriyle iman işlerinin birbirinden ayrılması." Bir Hıristiyan için, dünya işlerini din işinden ayırmak kolaydır; çünkü onun dini, İslamlığa göre dünya işleriyle daha az ilgilidir.

Oysa **Müslümanlık tümüyle dünya işlerinin düzenlenmesi üzerine kurulmuş bir dindir**.” (s. 180)

*

Murat Belge’nin yazısına dönelim.

Muhafazakârların Atatürk’e Deccal dediklerini ileri sürüyor.

Peki Deccal ne?

Hadîs-i şerîflere göre Deccal, kıyametin büyük alâmetlerinden olan dinsiz bir şahıs.

Hristiyanlar **Antichrist** diye adlandırıyorlar. Nietzsche’nin bu adda bir kitabı da var: ***Der Antichrist***.

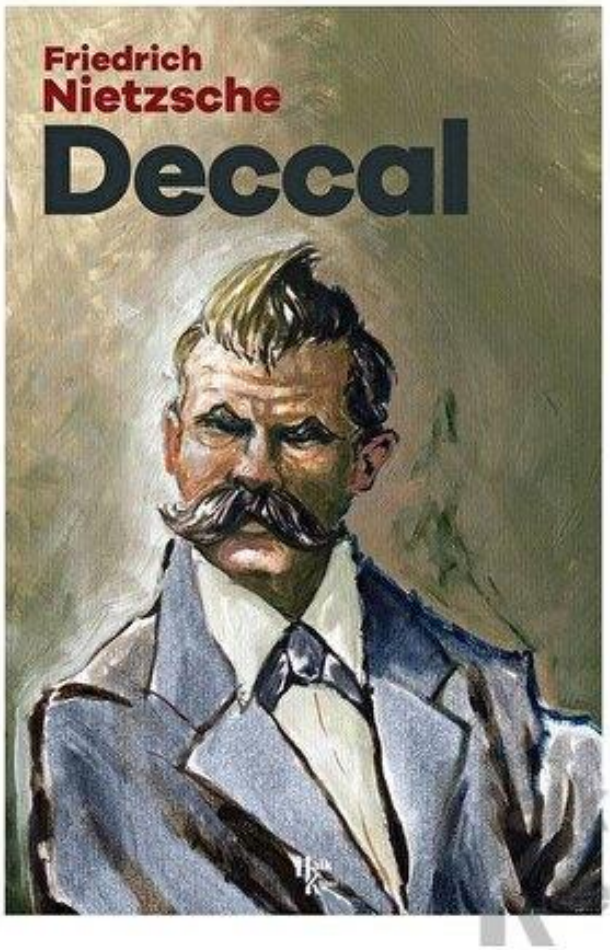

TDV İslâm Ansiklopedisi şu tanımı veriyor: *İlâhî dinlerde kıyamet alâmetlerinden sayılan ve insanları doğru yoldan saptırmaya çalışacağı kabul edilen olağan üstü güçlere sahip kişi.*

Atatürk, bu tanıma uymuyor, olağanüstü büyüklükte heykellerini yaptırarak milletin gözünü boyama, kendisini heykeli yapılacak önemde biri gibi gösterme dışında bir olağanüstülüğe sahip değildi.

(Bunun için yabancı heykeltraşlara dünyanın parasını verdi, çok cömert ve bonkördü.)

Deccal tanrılık davası güdecek, dünyayı dolaşacak ve neredeyse tamamına hakim olacak.. Atatürk'ün böyle bir özelliği yok, yabancı bir ülkeye devlet başkanı sıfatıyla yaptığı tek bir resmî ziyaret bile bulunmuyor.

Türkiye'nin bile bütün illerini ziyaret etmiş değil.

Misak-ı Millî sınırları içindeki Musul, Kerkük, Halep ve Batı Trakya gibi topraklara bile hükmedememiş.

Savaşarak birilerinin elinden aldığı toprak parçası ise bir avuç kadar, sadece Ege bölgesi.. Sonradan bir tek Hatay'ı alabilmiş.

Dolayısıyla, Atatürk'ü Deccal olarak nitelendirenlerin onu gözlerinde fazla büyüttükleri söylenebilir.

*

Hadîslerde haber verilen Deccal'e göre (Ki. Hz. Nuh a.s.'dan itibaren bütün peygamberler ümmetlerini ona karşı uyarmışlardır) Atatürk, sıradan, önemsiz ve silik bir şahıs.

Türkiye'deki insanlar için önemli olduğundan kuşku yok, fakat mesela Malezyalı bir müslüman için Atatürk, varlığı ile yokluğu eşit önemsiz bir adamdı.

Ancak, Murat Belge'nin sözünü ettiği muhafazakârlar, Atatürk için deccal derken, yanılmıyorsam, kelimenin sözlük anlamını kast ediyorlar.

Kelime anlamı itibariyle deccal, "çok yalancı" demektir.

TÜRK'ÜN SELANİKLİ İLE İMTİHANI

Halide Edib Adıvar, ***Türk'ün Ateşle İmtihanı*** adlı İstiklal Harbi konulu hatıratında Atatürk'ten, hadiselerin odağında olduğu için, sıkça bahsediyor.

"Kısım I - İstanbul'da" başlıklı ilk bölümde şöyle diyor:

> "... Bu devrede padişah [Vahideddin], Meclis'i [Meclis-i Mebusan'ı, parlamentoyu] kapatmayı düşünüyordu. **Mustafa Kemal Paşa'yı elde ederek** parlamentoyu kapatmak ve ardından bir mutlakiyet kurmak istiyordu.
>
> "İzzet Paşa [Mareşal Ahmet İzzet Paşa] kabinesi düşüp de Tevfik Paşa kabinesi iktidara gelince, Meclis'i kapatmak meselesi kuvvetle canlandı....
>
> "Tevfik Paşa Meclis'i kapattı. O devirde, Mustafa Kemal Paşa'yı sevmeyenler, padişahın bu hareketini **Mustafa Kemal Paşa'dan cesaret alarak** yaptığını [Tevfik Paşa'ya Meclis'i kapattırdığını] ileri sürdüler. 1926 Nisan'ında Mustafa Kemal Paşa'nın ***Milliyet***'te yayınladığı hatıralarından bazı parçaların mealini almak doğru olur.
>
> "Kendisi orada, Fındıklı'ya (Millet Meclisi binasına) [bugünkü Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi] ilk defa gittiğini ve mebuslarla [milletvekilleriyle] konuştuğunu anlatır ve Tevfik Paşa'nın kabinesine güvenoyu vermemelerini tavsiye ettiğini söyler. Buna rağmen Tevfik Paşa, padişahla konuşmuştur. Bu uzun mülakattan bahsederken, Mustafa Kemal Paşa, padişahın ordudaki zabit [subay] ve kumandanların kenidisine karşı olup olmadıklarını sorduğunu söyler.
>
> "İstanbul'a birkaç gün önce [13 Kasım 1918'de] dönmüş olan Mustafa Kemal Paşa böyle bir aleyhtarlığa sebep olmadığını söylemişse de, Padişah,

böyle bir şeyin gelecekte de olup olmayacağını sormuş. Mustafa Kemal Paşa buna ne cevap verdiğini söylemiyor. Fakat anlaşılan, Padişahın ifade etmemekle beraber, gelecekte, Mustafa Kemal Paşa'nın orduyu kendi aleyhine çevirmemesini sağladığı hissi uyanıyor. Bu mülakat (konuşma) bir saat sürmüş."

[Halide Edip Adıvar, ***Türk'ün Ateşle İmtihanı I***, İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi, 1998, s. 19-20.]

*

Önce şunu belirtelim: Eserin ***Cumhuriyet Gazetesi*** armağanı olan yayınında ciddi hatalar var.

Mesela, yukarıda geçen "Buna rağmen Tevfik Paşa, padişahla konuşmuştur" şeklindeki cümlede, Tevfik yerine Mustafa Kemal yazmak gerekiyordu.

Nitekim Can Yayınları baskısında (Halide Edib Adıvar, ***Türk'ün Ateşle İmtihanı - İstiklâl Savaşı Hatıraları***, 8. b., İstanbul 2013) yer alan ifade şöyle:

"Buna rağmen Tevfik Paşa'ya güvenoyu verilmiş ve o cuma günü Mustafa Kemal Paşa, Padişah'la konuşmuştur."

Mustafa Kemal (sonraki yılların Atatürk'ü), İstanbul'a geldikten birkaç gün sonra, yani 1918 yılı Kasım'ının ortalarında derhal Vahideddin'in huzuruna çıkmış..

Ne de olsa **yaveri..**

Padişah, yaverine güvendiği için, ordudaki subay ve kumandanların kendisiyle ilgili düşüncelerini ondan öğrenmek istiyor. Acaba kendisine karşılar mı?

Mustafa Kemal'e göre, subay ve kumandanların Vahideddin'e karşı olması için bir sebep yok.

Peki, gelecekte böyle birşey olabilir mi?

Halide Edip'e göre, Atatürk, **kendisinin buna meydan vermeyeceği, böyle birşeyi engelleyeceği hissini Vahideddin'de uyandırmış.**

Öyle olmalı, aksi takdirde Vahideddin, o kadar kumandan içinden Mustafa Kemal'i seçip Anadolu'ya göndermezdi.

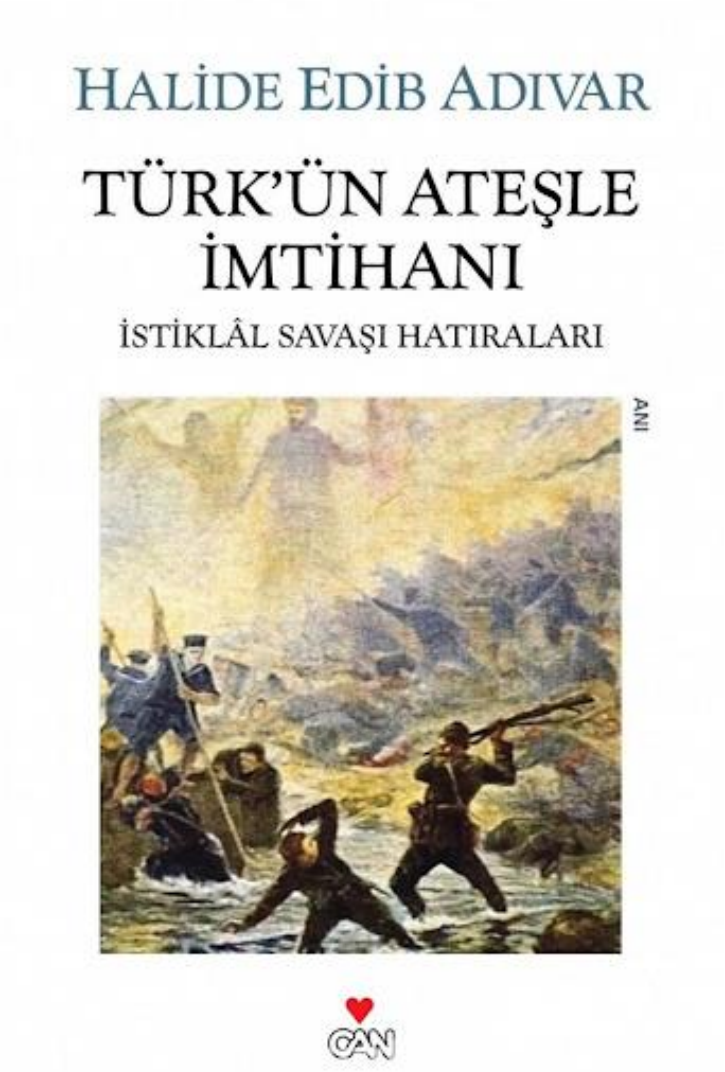

Halide Edib'in ifadelerinin devamı, Atatürk ile Rauf Orbay'ın karakterleri arasındaki farkı anlamamızı sağlıyor:

"[Vahideddin'le Atatürk'ün görüşüp hasret giderdiği] Bu tarihî cuma günü, Mustafa Kemal Paşa ile konuşurken Padişah, hekimi Reşat Paşa'yı Rauf Bey'e [Orbay] göndererek onunla da konuşmak istediğini söylemiş. Rauf Bey, o zaman Bahriye Nazırı [Denizcilik Bakanı] değildi.

"— Benim vaziyetim mes'ûl [sorumlu ve yetkili] bir adam vaziyeti değil. Ben alelâde bir vatandaşım, Zat-ı Haşmetleri'ne söyleyecek hiçbir şeyim yoktur. Fakat beni bir subay sıfatı ile görmek isterlerse, emrederler, demiş ve gitmemiştir.

"Mustafa Kemal Paşa'nın bu mülâkatından iki gün sonra Meclis kapatılmış ve **Mustafa Kemal Paşa da Padişah'a ordunun bu hareketi tasvip edeceğini söylediği** hakkında rivayetlerin döndüğünü işitmiştir."

(***A.g.e.***, Cumhuriyet Gazetesi yayını, 1998, s. 20-21.) (İmla, Can Yayınları bakısına göre düzeltilmiştir.]

O günlerde İstanbul'da dolaşan rivayetlere göre, Atatürk, **kendisine çok güvenen Vahideddin'i** Meclis'i kapatması için kışkırtmış durumda.

*

Bunun ardından Halide Edib, "Padişah Vahideddin - Kemal Atatürk - Kâzım Karabekir" üçlüsü arasındaki ilişkiye dair açıklamalarda bulunuyor:

"Aynı zamanda millî bir hareket, memleketlerinde bir Ermenistan kurulması ihtimaline karşı Şark'ta [Anadolu'nun doğusunda] şiddetli surette uyanmıştı. **Kâzım Karabekir Paşa, o zaman, memleketimizde tek hatırı sayılabilir Türk ordusunun başında** bulunuyordu. Kendisi, aynı zamanda, İtilâf Kuvvetleri'nin [İngiliz, Fransız ve İtalyanlar'ın] Şarkî Anadolu'da bir Ermenistan kurmaları ihtimaline karşı **halkı silâhlandırıyordu.** O tarihte, İzmir'de henüz Yunan ordusu yoktu. Fakat Şark'taki kuvvetli hareket Padişah'ı korkutmuş, **Mustafa Kemal Paşa'yı,**

> **Kâzım Karabekir Paşa'nın bu tehlikeli isteğini önlemek için oraya göndermişti.** Mustafa Kemal Paşa, Şark kuvvetlerimizin umumî müfettişi olarak 1919 Nisanı'nda [Mayıs'ında] doğuya gönderildi."
>
> (***A.g.e.***, Cumhuriyet Gazetesi yayını, 1998, s. 21.) (İmla, Can Yayınları bakısına göre düzeltilmiştir.]

Her ne kadar Kemalistler/Atatürkçüler, "N'ayır, n'olamaz, Atatürk'ü Padişah göndermiş olamaz" deseler de, o günlerin tanığı Halide Edib böyle düşünmüyor.

"Vahideddin gönderdi" diyor.

*

Gerçekte, Atatürk, Karabekir'i zapt ü rapt altına alsın diye gönderilmedi.

Ondan, İngiliz, Fransız ve İtalyan güçlerinin kontrolüne girmiş olan İstanbul'la sağlıklı bir iletişim kuramayan Anadolu'daki dağınık direniş hareketlerini örgütlemesi bekleniyordu.

Karabekir'e bu yönde bir mesaj gönderilebilir, yetki ve sorumlulukları artırılabilirdi. Fakat Vahideddin, kendisine saygıda kusur etmeyen Atatürk'ü, yaverini, çok iyi tanımadığı, teşrik-i mesaisi olmayan Karabekir'e tercih etti.

Ve bu tercihte, Atatürk'ün Karabekir'i Vahideddin'e "ispiyonlamış" olmasının rolünün bulunup bulunmadığını bilmiyoruz.

*

Karabekir, işgalci güçlere karşı direnmek için Anadolu'ya kendi talebi ve arzusuyla ilk giden komutandı.

Atatürk ise, ancak onun ardından, binbir naz ve niyazla, (Vahideddin'in "torpil"i sayesinde) İstanbul Hükümeti'nden olağanüstü ve özel yetkiler alarak bunu yapmıştı.

Maiyetinde 30'a yakın adam mevcuttu, bildiğimiz gariban müfettişlere benzemiyordu.

Van'dan Ankara'ya kadar bütün mülkî (idarî) ve askerî makamlara emir verme, görevden alma ve atama yapma yetkisine sahipti.

Kısacası, adı konulmamış **Anadolu Genel Valisi** olmuştu.

Karabekir ise, ondan tam bir ay önce İstanbul'dan Anadolu'ya geçmiş, 19 Nisan 1919 tarihinde Trabzon'a ulaşmıştı.

Yalnız olarak.

KARABEKİR'İN, SELANİKLİ'NİN İHANETİNE ÇANAK TUTAN BÜYÜK GAFLETİ

Yukarıda, Halide Edib'in yazdıklarını okuduk. Neler olup bittiğini Kâzım Karabekir'den de dinlemekte fayda var.

Başından geçenleri oturup yazmış.

1927 yılında **"Türk övün, çalış, güven!"** mottosu çerçevesinde övünme hususunda millete örnek olmak için nutuk atan (ki en iyi bildiği iş bu) ve bunu ***Nutuk*** adı altında kitaplaştıran Atatürk gibi nutuk atmaya ve övünmeye meraklı olduğu için değil.

Mecbur kaldığı için..

Karabekir'in damadı Prof. Faruk Özergin, ***Teklif*** dergisinin Ağustos 1988'de yayınlanan 6. sayısında bu konuya şöyle açıklık getirmişti:

> "[Kâzım Karabekir Paşa'yı, Atatürk'e kayıtsız şartsız biate] ... İzmir suikasti hikayesi [Atatürk'e suikast tasarlayanlar arasında yer alma iftirası] ile ikna edemediler. Fakat ondan sonra ayrıldı. Mebusluktan da [milletvekilliğinden de] ayrıldı tabii. ... **en düşük maaşla tekaüt** ettiler [emekliye ayırdılar]. **Sürünsün diye**.. En düşük maaşla tekaüt ettiler.
>
> "... [Karabekir ve ailesi] İstanbul'a geliyorlar. ... Erenköy muhitini araştırıyorlar ve köşk de harap olmuş, yıkıcıya verilmiş, yıkılıp atılacak, çerçeve falan kalmamış, hurda halinde ucuz bir fiyata bunu alıyorlar. Ve hatta o sene ancak alt katın camlarını tamamlıyorlar. Üst katta ne cam ne çerçeve var, öylece yaşıyorlar**. Kars'ı, Ardahan'ı Türkiye'ye hediye eden, hediye etmiş olan insan** burada bir soba başında iki çocukla birlikte ... yaşıyor. Ve çepeçevre **etrafı da polisle çevrili**. ...

“Ondan sonra 1933'te o meşhur hadise oluyor. Onda da ***Milliyet*** gazetesi aleyhinde neşriyata [yayına] başlıyor. Bir an geliyor ki Karabekir ve arkadaşlarını **vatan haini yapmaya kadar gidiyor**. *İstiklal mücadelesine karşıydı bu adamlar* diye. ... *Atatürk zorla bunları yerine geçirdi [mücadeleye dahil etti]* deyince, artık tepesi atıyor, gayet kibar, gazeteye bir mektup yazıyor. *Neşriyatınızda (yayınınızda) hatalar vardır* diyor, *bunların düzelmesi gerekir, bakın belge yolluyorum* diyor.

“Bir belge bir cevap, bir belge bir cevap, bir belge, iş alevleniyor. Kıyametler kopuyor. Onun üzerine neşriyatı durdurmaya mecbur oluyorlar. Ve son belgeyi de [işlerine gelmediği için] neşredemiyorlar.

“Şimdi oradan bazı olaylar açığa çıkmaya başlıyor, fakat ödleri kopuyor bu sefer. *Demek ki Paşa'nın elinde belgeler var* demişler.

“Yıldırım hızıyla **evi basıyorlar.** Ve bu belgeleri toplamaya çalışıyorlar. İşte o sırada ... başlamış, ***İstiklâl Harbimizin Esasları*** diye bir kitap yazmaya.. Sinan Matbaası'nda.. Onu da takip etmeye başlıyorlar. Formalar basıldıktan sonra onu da [basımevini, matbaayı da polisler] basıyorlar. **Kitapları** alıyorlar, götürüyorlar. Yeşilköy'ün civarında kireç ocaklarında **yakıyorlar,** ve evde de 95 dosya, hâlâ ne oldukları belli değil, topluyorlar götürüyorlar.

“Fakat Paşa bazı şeyleri başka yerlere gizlemiş. Daha önceden tedbirlerini almış....

“Bakıyorlar ki Paşa'yı susturmak zor. Gene günün birinde birşey çıkar diye ödleri kopuyor. Onun için bu sefer Ankara'dan bir heyet, bir **suikast** hazırlıyorlar.

“Bir vesileyle Paşa'yı burdan temizletecekler. Ondan sonra da, işte *sokakta kavgada öldü* falan diye söyleyip **manen de bitirecekler.** *Ya Kâzım*

Karabekir de ne adammış, sokakta dövüşmüş, bıçak bıçağa falan diye.. Rezil edecekler..

"Fakat gene içlerinden biri **bu kadar alçaklığa** gönlü vicdanı razı olmuyor ve ihbar ediyor [Paşa'ya haber veriyor]."

(Abdurrahman Dilipak, ***İnönü Dönemi***, 9. b., İstanbul: Beyan Yalınları, 1989, s. 175-6.)

Evet, Karabekir, anılarını, mecbur kaldığı için yazmış.

Maddeten bitirilmesinin ardından manen de bitirilmek istenmesine dayanamamış..

Yoksa, Atatürk gibi, övünme ve nutuk meraklısı değil.

Ayrıca, karakterinde yalancılık ve takiyye yok.. Dürüst adam.

Yazdıklarını okumakta fayda var:

"... [Birinci Dünya Savaşı'nın sonunda] Başkumandan Enver Paşa da, Sadrazam Talat Paşa da, ... 30 Teşrinievvel [Ekim 1918] tarihli mütareke [Mondros Ateşkesi] şartlarını okuyarak ... [ülkeden] kaçıyorlardı. ...

[ABD Başkanı'na ait] Vilson prensiplerinin cazip vaidlerine kapılarak harbden bıkan veya mağlubiyetlere giriftar olanlar da **(Mondros) mütarekesini tehalükle [can atarak] kabul ettiler [Atatürk de bunlardan biriydi, Vahideddin'e "Behemahal barış yapılsın" diye telgraf göndermişti];** ... Mütareke esnasında, (Tebriz)de bulunan kolordu karargahımın lağvolunarak Sadrazam İzzet Paşa tarafından erkan-ı harbiye-i umumiye reisliğine [Genelkurmay Başkanlığına] getirilmekliğim arzusiyle İstanbul'a celbolundum. ...

"[İstanbul'a geldikten bir gün sonra] 29 Teşrinisani 1334 (29 Kasım 1918'de) Zeyrek'te Kilise Camii karşısındaki ağabeyimin evinin

bahçesinde, **ziyaretime gelen** Harbiye Nezareti [Milli Savunma Bakanlığı] Müsteşarı en yakın aziz arkadaşım **Miralay İsmet Bey'e [İnönü]** milletin istiklalini kurtarmak için düşüncelerimi şöylece izah ettim:

"- (Genç kumandanların İstanbul'a toplatılması ve hususiyle beni Şarktan [doğudan] ayırmak büyük bir gaflet olmuştur. Beni derhal Şark'a iadeye çalış. Ben orada milleti tenvir ve onlara yardım ederek memleketin inhilaline [çöküşüne] karşı **Şark'ta yeni bir milli Türk hükumeti vücuda getirerek** Şark'ı tehlikeden kurtardıktan sonra Garp [batı] tehlikesi ber taraf edilebilir ve bu suretle mütareke hududu dahilinde [ateşkes sınırları içerisinde] kalan anavatanımız kurtulabilir. İtilaf devletlerinin [İngilizler ile müttefiklerinin] harekatı idame [devam] etmeyip bizimle mütarekeyi kabul etmelerinden itilafın [İngiliz, Fransız ve İtalyanlar'ın] bu hudut dahilinde yeni bir cidale [savaşa] kalkışacağını tahmin etmiyorum.

"İsmet Bey (şimdiki İsmet Paşa) tehlikeyi büyük ve bu **fikrimin imkansızlığını söyliyerek** askerlikten istifa ile **bir köyde çiftlik yapmaklığımız** fikrinde bulundu.

"- Tek dağ başı mezar oluncaya kadar bu gayeden ayrılmayacağım, dedim. Bunun üzerine beni Şark'a tayin için çalışacağını vaad etti. ...

"Sadaretten]başbakanlıktan] istifa etmiş bulunan Müşir [Mareşal Ahmet] İzzet Paşa hazretlerini de aynı günde ziyaretle ....

"6 Kanunuevvel 1334'de [6 Aralık 1918 Cuma] selamlık merasiminde usulen kabul olundum. **Padişaha** dahi (sulhun tamamî-i temini görülmeden [barış antlaşması imzalanmadan] evvel ordusunu zayıflatmaması ve bilhassa genç kumandanlarını iş başından ayırmaması, aksi halde ikinci Endülüs vaziyetinin pek uzak olmadığını) anlatarak (benim Şark'a ve İstanbul'da toplanan genç kumandanların da Anadoluya orduları başına iadeleri halinde Türklüğün öldürülemiyeceğini) söyledim.

“Cevaben:

“- (Sizin gibi genç, mert ve şayan-ı itimat kumandana malik olmakla ben ve milletim iftihar eder) dedi.

“İşte bu mülakattır ki benim ve diğer genç kumandanların [Padişah'ın emriyle] iş başına geçmesini temin eden amillerden [sağlayan etkenlerden] birisi oldu.

“23 Kanunuevvel 1334 (23 Aralık 1918) de Cevat Paşa Harbiye Nezaretine [Milli Savunma Bakanlığı'na] ve Fevzi Paşa da Erkan-ı Harbiye-i Umumiye Riyasetine [Genelkurmay Başkanlığı'na] tavin olundular. Kendilerini tebrike gittim. Benim ... ilk fırsatta Şarka iade edileceğimi Cevat Paşa söyledi. Müsteşar İsmet Bey de teyit etti. ...

“23 Mart 335 [1919] de **Mustafa Kemal** Paşa Ahmet Rıza Beyle görüşerek, ... [onun] riyasetinde [başkanlığında] İstanbulda bir kabine teşkili ve **kendilerinin Harbiye Nazırlığına [Milli Savunma Bakanlığı'na] geçmesini** ve benim de kabinede bir mevki almaklığımı arzu ettiklerini öğrendim ve İsmet Bey vasıtasiyle de bu yolda bir teklif aldım. Bunun felaket-i milliyeyi tacilden [ulusal felaketi öne almaktan] başka bir şeye yaramıyacağını, bir an evvel genç kumandanların Anadoluya atılmasından başka çare olmadığı hakkındaki nokta-i nazarımı tekiden [bakış açımı, vurguyla] İsmet Beye söyledim.”

(Kâzım Karabekir, ***İstiklâl Harbimizin Esasları***, İstanbul: Sinan Matbaası ve Neşriyat Evi, 1933-1951, s. 35-40.)

Görüldüğü gibi, o sıralarda Atatürk'ün hedefi, yeni bir hükümette bakan olmaktan ibaret.

Değirmen sele gitmiş, bu, değirmenci başı olmaya çalışıyor. Kişisel ikbal ve istikbal derdinde.

İsmet İnönü'nün hayalleri daha mütevazi.. Kanaatkâr adam.. Bir çiftliğe razı.

Okumaya devam edelim:

> "10 Nisan 1335 de [1919] Erkan-ı Harbiye-i Umumiye Reisi **Fevzi Paşayı ziyaretle** daha ziyade intizar eylemiyerek [beklemeyerek] hemen Şark'a gideceğimi kendilerine söyledim. Tasfiye [Ordunun dağıtılmasının, subayların başka görevlere atanmasının] muhakkak [kesin] olduğundan beyhude [boş yere] gitmemekliğimi ve mahcup olarak [utançla] dönmenin fena olacağını söyledi. ... Fevzi Paşa hazretlerine şarkta millî bir nüve [çekirdek] kuracağım hakkındaki mütalaamı [düşüncemi], tasfiyenin mevzuubahis olamayacağını söyledim.
>
> "- Seni divan-ı harbe verirler, dediler.

> “Ben de pek samimi ve hürmetkar rabıtam [bağlantım, irtibatım] dolayısiyle mahrem [aramızda] kalacağına emin olarak: **Trabzon'a ayak basmaklığıma mümanaat etmeyiniz [engel olmayınız] ötesi milli dava olacaktır** dedim ve müsaadelerini aldım.”
>
> (***A.g.e.***, s. 40-41.)

Atatürk, İnönü, Fevzi Çakmak..

O günlerde hiçbirinin aklında istiklâl harbi ve millî mücadele diye birşey yok.

Birinin vizyonu kişisel makam ve mevki arayışı ile süslenmiş, diğeri çiftlik hayalleri kuruyor.

Fevzi Paşa ise, âmirleri ne derse itaate hazır tipik bir devlet memuru modunda.. (Cumhuriyet döneminde de bunu aynen sürdürecektir.)

*

Yine Karabekir'e kulak verelim:

> “Harbiye Nazırı Şakir Paşayı da hareketim için ikna ettim.
>
> “- Kıtaatımızda iaşe buhranı [birliklerimizde yiyecek sıkıntısı] vardır. Gider gitmez hayvanları elden çıkar ve bu suretle iaşe buhranını giderebilirsiniz. Allah kolaylık versin, dediler.
>
> “Ben iaşe buhranına karşı Sinop'dan itibaren iskelelerdeki aşar [vergisi] anbarlarından istediğim kadar erzak alabilmek için kendilerine bir emir imzalattım. Tavsiyelerini de yapacağımı söyleyerek veda ettim.
>
> “11 Nisan cuma günü **Padişaha** arz-ı veda için selamlığa gittim ve huzura kabul olundum. Beni Şarktaki dokuzuncu ordu kıtaatından müteşekkil olan [oluşan] onbeşinci kolordu kumandanlığına tayin buyurduklarından dolayı

teşekkür ettim, ve **İstanbulda kolordu kumandanlıklarından gelmiş genç kumandanların Anadoluya kıtaatın başına geçirilmesi için istical buyurmalarını [acele etmelerini],** aksi halde telafisi gayri mümkün [giderilmesi imkansız] felaketlerle karşılaşacağımızı hatırlattım ve itilaf devletlerinin ordularımızın silahlarını toplamağa başladıklarını ve bunun neticesinin korkunç olacağını izah ettim.

"Sultan Vahdettin iltifat ve dua etti. Büyük bir korku içinde kıvranıyordu. Sözlerim iyi tesir etti fakat uzun görüşmeden endişe ile:

"- (Fazla görüşmek münasip değil cuma selamlığıdır. Fakat fikrinizi takdir ediyorum) dediler, arz-ı veda ile **metanet tavsiye ettim."**

(***A.g.e.***, s. 41.)

Kâzım Karabekir, Padişah'ın karşısında eğilip bükülmüyor.

Resmen ona akıl veriyor, tavsiyelerde bulunuyor,

Üslubu muhtemelen Vahideddin'in hoşuna gitmemiştir, fakat kibarlık ve nezaketten sarf-ı nazar etmemiş.

Her devrin adamı değil de **her devirde adam** olmayı seçen böylelerinin **padişah yaveri** olması pek mümkün görünmüyor.

Atatürk ise, Vahideddin'e yanaşmayı, padişah yaverliği unvanını alıp cebine koymayı başarmış. Gözü bakanlıkta..

Halide Edib'in de aktardığı gibi, Vahideddin üzerinde hatırı sayılır nüfuzu var.

Bu yüzden, Padişah'ı etkilemek isteyenler onu da yanlarına almaya çalışıyorlar.

*

Karabekir de Atatürk'ü görmezden gelmemiş.

Okuyalım:

"... Bugün Mustafa Kemal Paşa hazretlerini de ziyaret ettim. ...

"Vaziyeti şöyle izah ile kararımı söyledim:

"- Paşa hazretleri, ben Şarktaki, ismi kolorduya tahvil olunan [dönüştürülen] ordunun başına geçiyorum. Bu ordunun bir kolordusu benim mütarekeden evvel kumanda ettiğimdir. Diğer kolordu fırkaları da vakit vakit emrimde bulunmuştur. Şarkın Ermenilerden istirdadında [geri alınmasında] bulunmaklığım dolayısiyle ordu kadar halkın da pek büyük emniyetine ve muhabbetine mazharım. Vaziyetimizin vehametini İstanbul'dan durdurmak imkansızdır. **Burada ancak itilafın [işgalci devletlerin] arzularını tatbikten başka bir şey yapılamaz.**

"Halbuki **Şarkta milli bir hükumet esasını hazırlamak** ve ordunun kuvvetini de muhafaza ederek vahim sulh şartları [barış koşulları] karşısında milli istiklalimizi [bağımsızlığımızı] kurtarmak için mücadeleye girişmek mümkündür.

"İtilaf devletlerinin Anadolu istilasına [işgaline] kalkışacaklarını ümit etmiyorum (M. Kemal Paşa Hz. bu fikri kabul etmiyorlardı, Ankarada Millet Meclisi riyasetinde iken [başkanıyken] dahi *[Kars'ın alınması için] Şark harekatının yapılması hakkında zaman gelmiştir, harekete müsaade edilsin* diye yazdığım tekliflerde itilafın [İngilizler ile müttefiklerinin] ve hatta Amerikalıların her taraftan ve Trabzondan dahi debarkmanlara başlayacağı mütalaasında ısrar buyurmuşlar), çünkü istila maksatları olsa ellerindeki büyük kuvvetlerin gerek Dicle ve gerekse Fırat boylarından ve her tarafı kuvvetsiz sahillerimizden muzafferane yürüyüşlerine ne mani vardı?

“Bence [düşmanımız] devletler muharebenin [savaşın] fazla devamına muktedir değillerdir [güç yetiremiyorlar]. Gerek milletler ve gerek ordular artık yorgun bir halde istirahate [dinlenmeye] geçmişlerdir. Şarka kuvvet sevkine [aktarımına] halk manidir. Terhisler dolayısiyle Şarktaki [düşmanlarımıza ait] ordular zayıflamıştır. Avrupa gazetelerindeki münakaşalar [tartışmalar] da bunu gösteriyor. İngiltere'den şarka gönderilmek istenilen bir kıt'a [birlik] itaat etmiyerek dağıldığını, Paris gazetelerinde okudum. **Bence mesele (Ermeni ve Rumlar) la boğuşmaktan ibaret kalacaktır. Şarkta Ermeni ordusunu teslim-i silaha [silahlarını bırakmaya] mecbur ettikten sonra Garptaki Yunan ordusu teşebbüslerine göğüs gerebiliriz.**

“Ümidim hilafına itilaf devletlerinin de işe karışmaları cihetine gelince: Bu fikir bizi İstiklal Harbine girmekten menetmemelidir. Bu vazife milletten daha ziyade biz kumandanlara düşüyor. Çünkü: Henüz Anadoluda müdafaa kudretini havi [savunma gücüne sahip] ordularımız vardır. Silahımız cephanemiz bitmiş değildir. Son fişeğini atmadan teslim olan bir kale kumandanı nasıl vatan haini addolunursa, biz de ona benziyoruz. Çünkü Anadolu bir kale, biz de onun kumandanlarıyız. ...

“Kararım şudur: Şarkta muhtelif namlar [değişik isimler] altında bir takım teşekküller [oluşumlar] başlamıştır. Medeni alemin nazar-ı dikkatini celbe çalışan erbab-ı hamiyetten [vatanseverlerden] de fiilen istifade edebiliriz. İstanbul’daki milli blok vesair yerlerdeki bu kabil teşekküllerden de sonraları aynı istifade kabil olur. **Evvela Şark teşekküllerini Erzurum’da birleştirerek herhangi bir tehlikeye karşı bir milli taarruz hazırlamağı düşünüyorum.**

“Yani bir **milli Türk hükümeti** esası.

“Eğer istiklalimize dokunulmaz, yalnız Şark vilayetleri tehlikeye düşerse derhal Erzurum'da bu **milli hükumet faaliyete başlar** ve ben de milli hükumetin emrinde bir ordu kumandanı olarak Şarkın müdafaasını deruhte ederim. Eğer tahminim veçhile tehlike bütün vatan için görülürse **çıkacak hükumet yeni bir Türk milli devleti olur** ve bizler de bütün vatanın müdafaa vazifesini deruhte ederiz.

“Böyle bir şekilde meselenin halli, tabii daha güçtür ve bütün arkadaşlarımızın Anadoluda kıtaları başında bulunmaları lazımdır. Derhal ilk fırsatta Şarktaki tehlikeyi bertaraf ederiz. [Sonra] Bütün kuvvetler Garba tevcih olunabilir. Ben bu vaziyette Şarktaki rolümü muvaffakıyetle yapabilirim. ... Zat-ı samilerinden [sizden] ricam da bir an evvel sizin de Anadoluya geç mekliğinizdir. Her makamın namuslu siması [İstanbul'daki namuslu yetkililer], genç kumandanların Anadolu’ya atılmasına taraftardır. Bunun için derhal sizin de **bir vazife ile gelmeniz** mümkündür. Eğer mümkün olmazsa hususi bir tarzda da gelebilirsiniz.

“Evvela **Erzurum'da toplanalım** ve **milli hükumet esasını** kuralım. Ben Trabzon ve **Erzurum'da, siz gelinceye kadar bu esası hazırlarım**.

“M. Kemal Paşa:

“- Evet bu da bir fikirdir.

“Ben:

“- Paşam fikir değil karardır. Ben işe başlayacağım ve ikmal-i namus [namusun gereğini yapmak] için uğraşacağım. Eğer iş tasavvur ettiğim gibi basit çıkmaz da [Anadolu'da] itilaf kuvvetleri işgalleri başlasa bile şarktaki [kuracağımız] **milli Türk hükumeti** kolay kolay mahvolmaz. ...

“Paşam İstanbul’da çok kalmayınız ve buradaki diğer kumandanlar üzerinde de müessir olarak [onları etkileyerek] bir an evvel Anadolu’yu

kuvvetlendirelim. Birçok batmış milletler istiklallerine kavuşurken asırlar doldurucu muazzam tarihi olan Türk milletini kurtaralım.

“M. Kemal Paşa:

“- Vaziyet size hak verdiriyor. İyi olayım gelmeğe çalışırım (Teklifimin kabulünden Mustafa Kemal Paşa hazretlerinin bilahare sarfınazar ettiğini [sonradan vazgeçtiğini] ve [bu konuşmamızdan] bir ay sonra **arzusuna rağmen kendisinin İstanbuldan uzaklaştırıldığını** atideki [aşağıda gelen] yazılardan öğrendim :1 - Gazinin ***Nutuk***'u (sahife : 7) "*Beni İstanbul'dan nefy ve teb'id [sürme ve uzaklaştırma] maksadiyle Anadolu’ya gönderenler....*" ...)”

(Kâzım Karabekir, ***İstiklâl Harbimizin Esasları***, İstanbul: Sinan Matbaası ve Neşriyat Evi, 1933-1951, s. 35-44.)

*

Evet, "***Türk'ün Ateşle İmtihanı***" kitabının yazarı Halide Edib'e göre, Atatürk'ü Anadolu'ya Padişah Vahideddin göndermiş.

Görevi, doğuda halkı düşmana karşı silahlandıran Kâzım Karabekir'i durdurmak.

Halide Edib'in, Atatürk'ün böylesi **aşağılık bir görevi** kabul ettiğini yazmış olması ilginç.

Bir an için iddiasının doğru olduğunu düşünelim. Atatürk, Padişah tarafından böyle bir vazife ile Anadolu'ya gönderildi ise, bu görevi yapma taahhüdünde bulunmuş, söz vermiş olmalıdır.

Bu durumda, Padişah'a, "Hayır efendim, Karabekir'in düşünce ve planlarını biliyorum, uzun uzun konuştuk. Vatanı savunma dışında bir düşüncesi yok.

Mevzubahis olan vatansa gerisi teferruattır. Onu durdurmayı değil, bilakis ona yardımcı olmayı düşünmeliyiz" de***me***miş olması gerekiyor.

Çünkü, Halide Edib'in iddiası çerçevesinde düşünüldüğünde, bu, verilen vazifeyi kabul etmemesi anlamına gelir.

*

Evet, bir an için Halide Edib'in iddiasının doğru olduğunu düşünelim.

Vahideddin'in, Anadolu'daki bir subayın, başında bulunduğu ülkenin topraklarını savunmasından rahatsız olmayacağı açıktır.

Fakat o subayın, başta Atatürk olmak üzere diğer subay arkadaşlarına "Gerekirse **doğuda yeni bir hükümet, yeni bir devlet kurarız**" demiş olmasından rahatsız olabilir. Olur.

"Biz burda neyiz?!.. Zaten devletimiz var, onu kurtaralım" diye düşünür.

Evet Padişah, Karabekir'in böyle laflar konuştuğunu duymuşsa, rahatsız olmuş olabilir.. Halide Edib'in "Padişah'ın Mustafa Kemal'i Kâzım Karabekir'e karşı Anadolu'ya göndermesi" iddiası ancak bu durumda anlaşılabilir hale gelir.

Fakat Vahideddin, Karabekir'in bu tür sözler sarfettiğini kimden duymuş olabilir?

O kişi, daha önce, **ordudaki subayların kendisine karşı olup olmadıklarını sorduğu, bir muhbir olarak kullandığı** Atatürk olabilir mi?

*

Karabekir'in Anadolu'ya ulaştığı tarih 19 Nisan 1919.

Vahideddin'in, (Halide Edib'e göre) Kâzım Karabekir'e takoz olsun diye Atatürk'ü Samsun'a gönderdiği tarih ise, sadece bir ay sonrası.

Ancak, Padişah'ın bu yöndeki yazılı resmî emri (iradesi) 30 Nisan tarihini taşıyor.

Yani, Kâzım Karabekir'in Vahideddin'i rahatsız eden (varsa) icraatının taş çatlasa 11 günlük olması gerekiyor..

Vahideddin, Karabekir'in icraatından değil, olduysa eğer, kendisine ispiyonlanan "yeni hükümet ve devlet" söylemlerinden rahatsız olmuş olabilir.

*

Kâzım Karabekir'in yazdıklarından ve sonraki süreçte yaptıklarından şunu anlıyoruz, kalbi dilinde bir adam.

Neyi düşünüyorsa onu söylüyor.

Atatürk ve İsmet İnönü gibi içten pazarlıklı değil. Sağ gösterip sol vurmuyor.

Verdiği sözde duran mert bir asker.

Padişah'ın huzuruna çıkınca da, yaranacağım diye dalkavukluk yapmıyor.

Vahideddin'in, kendisine akıl verip tavsiyelerde bulunan bir subaya, Atatürk gibi, Anadolu'ya gittikten sonra da kendisine "Müfettiş Mustafa Kemal Paşa" değil de "**Kulları Mustafa Kemal**" imzasıyla telgraflar çeken bir "kul"unu tercih etmesi, insan tabiatındaki zaaflar dikkate alındığında şaşılacak birşey değil.

*

Evet, Atatürk, Erzurum Kongresi sırasında bir taraftan (Mazhar Müfit'in benzetmesiyle) saltanat ve **hilafetin kurtulması için müftü efendi gibi dua** eder, Padişah'a "Kulları" imzasıyla sadakat arzeden telgraflar gönderirken, gece de, yakın arkadaşlarına "Padişahlığa son vereceğiz, cumhuriyet ilan edeceğiz, tesettürü (örtünmeyi) kaldıracağız, millete şapka giydireceğiz" diye konuşuyordu.

Sanki tek eksiğimiz örtüsüzlük (çıplaklık, en azından İslam'a göre) ve şapkasızlıkmış gibi.

Adamın vizyonu, ve kendisini adadığı misyonu bu tür şeylerdi.

*

Bunları, Mazhar Müfit yazdığı için biliyoruz.

Bilmediğimiz ise şu, acaba Atatürk, bunları, İstanbul'dayken **İngiliz İstihbaratı'nın (gizli servisinin) oradaki şefi Rahip Robert Frew**'la (kendisinin ***Nutuk***'taki ifadesine göre bir iki, arkadaşı Rauf Orbay'ın ve yaveri Cevat Abbas'ın ifadelerinden anlaşıldığına göre ise iki üç kere) yaptığı mahrem görüşmelerde de söylemiş miydi?

Olduğundan farklı görünme, takiyye, duygu sömürüsü, inandıklarının tam aksini söyleme, gerçek düşüncelerini ise saklama, bütün bunlar, takip ettiği siyasetin temel taşlarını oluşturduğu için, Atatürk'ün, icraatı ile desteklenmeyen hiçbir kanaat beyanına inanmak mümkün değildir.

Gerçek şu ki, Selanikli Mustafa Atatürk, İngilizler'le işbirliği ve koordinasyon içinde, danışıp görüşerek ve istişarelerde bulunarak hareket ediyordu.

Bu gerçeği, Atatürk'ün sağ kolu, başbakanı, Türkiye'nin ikinci cumhurbaşkanı, CHP'nin ikinci genel başkanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı **Orgeneral İsmet İnönü**, 1973 yılında, cumhuriyetin ilanının 50'nci yıldönümü vesilesiyle verdiği demecinde, son derece veciz ve özlü bir şekilde, "kör gözüne parmağım" açıklığında dile getirdi:

> "İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(***Milliyet Gazetesi***'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, ***Paradigmanın İflası***, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Selanikli'nin yaptığının adına istihbarat terminolojisinde "yabancı güçler hesabına casusluk, ajanlık" deniliyor. Askerî terminolojide ise "vatana ihanet"..

*

Karabekir, söyledikleriyle (teşbihte hata olmaz derler, eşeğin aklına karpuz kabuğu düşürme kabilinden) Selanikli'nin aklına iş düşürmüş ve önüne kırmızı halı sermiş durumda.

Körün istediği bir göz, Allah vermiş iki göz hesabı tam da Selanikli'nin duymak istediklerini söylemiş.

Fakat Selanikli kurnaz, temkinli ve ihtiyatlı.. Karabekir'i açıkça onaylamış olsa, bunun, yerin kulağı vardır hesabı yayılabileceğini düşündüğü anlaşılıyor.

Bu durumda da, Padişah Vahideddin'e yaktığı yağlar boşa gitmiş, kendisinin Anadolu'ya gönderilmesini engellemek isteyen **Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi** gibi isimlerin ekmeğine yağ sürmüş olacak. Padişah'ın kendisine olan güveni sarsılabilecek..

Karabekir'in sözleri karşısında mutluluktan dört köşe olduğu kesin, fakat, olağanüstü rol yeteneği ve takiyye kabiliyetiyle bunu belli etmemeyi başarmış.

*

Karabekir'in bu konuşmasıyla kendisine verdiği "açık çek", Erzurum'da çok işine yaradı ve askerlikten istifa ederken, onun kendisine İstanbul'da yaptığı bu vaatlere güvendiği anlaşılıyor.

Karabekir, İstanbul'da tükürdüğünü Erzurum'da yalanlamadı, ona olan vaadine sadık kaldı.

Fakat, Selanikli'nin Osmanlı Padişahı'na, Hükümeti'ne (Devleti'ne) ve millete verdiği sözlere asla bağlı kalmayacağını bilmiyordu.

Bunu fark ettiğinde artık iş işten geçmiş, Selanikli ipleri eline almış durumdaydı.

Selanikli'yi engellemek istedi, fakat kumpasların efendisi Selanikli, İzmir Suikast girişimi davasına adını karıştırarak defterini dürdü.

İHTİRAS RÜZGÂRLARI

Halide Edib'in Atatürk için yazdıklarını okumaya devam edelim:

> "Benim ve herkesin Mustafa Kemal Paşa hakkındaki fikrimiz bu devrede [İstiklal Harbi öncesi devrede] şöyle ifade edilebilir: Çanakkale'de Anafartalar kahramanı; padişahın yaveri; ve olağanüstü bir zekâ ve **ihtirası olan bir insan** diye tanınıyordu."
>
> (Halide Edip Adıvar, ***Türk'ün Ateşle İmtihanı I***, İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi, 1998, s. 21.)

Yani muhteris ya da harîs diye tanınıyormuş.

Bunu, Falih Rıfkı da doğruluyor:

> "İttihatçıların daha Selânik'te iken vurdukları damga üstündedir: '**Haris**'dir, **hiçbir rütbe ve makamla doymaz**. İnsanca yaşamayı, eğlenmeyi ve içmeyi sevdiği için o devir anlayışına göre '**sefih**'tir."
>
> (Falih Rıfkı Atay, ***Çankaya III***, İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi Armağanı, Kasım 1999, s. s. 20.)

Evet ona, **"sarhoş, ahlâksız ve haris"** damgasını vurmuş bulunuyorlardı (***A.g.e.***, s. 158).

*

Halide Edib'e göre, Atatürk'ün bir başka özelliği, "siyasî meselelerde çok hassas" olması:

> "Bütün dünyada kuvvetli bir etki yapan ve yenilmiş milletlere biraz umut veren Wilson prensipleri bizi de büyük çapta etkiledi ve İstanbul'da Wilson

Prensipleri Cemiyeti tanınmış yazarlar ve avukatlar tarafından kuruldu. ... İki ay içinde de ortadan kalktı.

"Çünkü, Doğu Anadolu ta başlangıçtan beri bunun aleyhindeydi. Erzurum'da 1919'da Rusların Ermeni generali Antranik halkı göçe zorlayan kıtaller (toplu öldürmeler) yaptırmıştı. Amerika'nın sadece bizim Ermenilere karşı daha önceden (ta Abdülhamit zamanından beri) yapmış olduğumuz kıtal ve tehcirlerden dolayı tamamıyle Ermeni taraftarı olduğu görülüyordu.

"Halkın Amerika'ya karşı bu devirdeki duygularını Erzurum Kongresi'ndeki bir olay açıkça anlatır. Burada Mustafa Kemal Paşa Türk toprakları üzerinde gözü olma'yan büyük bir devletin bize iktisadi, teknik ve siyasi yardım etmesi lüzumundan söz etmişti. O zaman İngiltere, Fransa, hatta İtalya da Türk topraklarını işgal etmiş bulunduklarından, bu teklifin Amerika'yı kastettiği hissediliyordu. Erzurum Kongresi'nde Doğu Anadolu'yu temsil edenlerden biri ayağa kalkarak, Mustafa KemalPaşa'nın hangi devleti kastettiğini sormuştu. Siyasal meselelerde çok hassas olan Mustafa Kemal Paşa, Doğu Anadolu'nun Amerika'ya karşı hislerini sezdiği için hangi devleti kastettiğini söylememişti."

(Adıvar, s. 22-23.)

Başka bir devleti kastetseydi herhalde söylerdi.

*

Halide Edib'in bir İngiliz allbayı ile arasında geçen konuşma, İngilizler'in Birinci Dünya Savaşı sonrasında Osmanlı topraklarında yaşanmasını istedikleri gelişmeler hakkında bir fikir vermektedir: "**Milleti temsil eden" (yani bir millet meclisine dayanan) hükümeti, mutlakiyete (padişahlığa) tercih** etmektedirler.

Ayrıca, İstanbul'daki önemli simalara yönelik tutuklama politikalarına bakılırsa, Mustafa Kemal'i (sonradan Atatürk soyadını alacaktır) "**kahraman tabiatlı**" görmedikleri sonucuna varılabilir.

Çünkü, tutuklamak bir yana, onun Samsun'a olağanüstü yetkilerle gitmesi için önüne vize halısını döşemişlerdir.

Okuyalım:

> "Rumelihisarı'nın yokuşunu tırmanırken saat dokuz buçuktu. ... Mahmure abla geldi ve «Dün gece **Kolonel Heathcote Symythe** geldi, seni görmek istedi. Şimdi sen gelmeden önce de geldi, tekrar geleceğini söyledi.» (dedi.)
>
> "Kolonel H. Symthe, Amerikalı Galthorp'un sağ koluydu ve Rumelihisarı'da bize komşuydu. ...
>
> "Kolonel H. Symythe, saat on biri geçe geldi. ...
>
> "İngiltere [İstanbul'da düzenlediğimiz] bu millî hissiyatı, yani mitingleri çok beğeniyormuş. Bundan başka da, İngiltere'nin milleti temsil eden bir hükümeti mutlakiyete tercih edeceğini de ekledi.
>
> "«Sizin bu düşüncede olan adamları Malta'ya göndermiş olduğunuzu haber aldım,» derken içimdeki alayı zor tutuyordum.
>
> "«Onlar İttihatçıydılar.»
>
> "«... Meselâ bugün İttihatçılara muhalif olan Fethi [Okyar] bey [tutuklanıp Malta'ya gönderildi].»
>
> "«Şu Trablusgarp kahramanı, değil mi?»
>
> "Demek **kahraman tabiatlılar** aforozluydular. ...

“«Aynı zamanda Sultanahmet'teki gibi bir miting daha yaparak padişahı seçime ve Meclis'i açmaya zorlamak istiyormuşsunuz.»

“Bu sefer ben şaşırdım. Gerçi böyle bir fikir aramızda konuşuluyorduysa da, bunu kongrenin toplantısında söylememiştik. Böyle bir karar alırsak, bunu İngilizlere söyleyecektik ama, onlar bunu nereden haber almışlardı? Yüzümdeki şaşkınlığı anlamış olacak ki, zafer kazanmış bir gülümsemeyle:

“«Buna devam ediniz. Büyük bir miting yapınız. Meclis'in iadesine karar verirseniz, İngiltere de sizi tutar ve halkın temsilcileriyle anlaşmayı padişahla anlaşmaya tercih eder.»

“Ben: «Bakalım» dedim.

“Nihayet bize başarı diledi ve gülümseyerek ayrılırken:

“«Bunu dostlarınızla konuşunuz» dedi.

“Bunu kimseye açmadan önce Kolonel Symythe'in söyledikleri üzerinde hayli düşündüm. Acaba, bu resmî makamların ilhamı mıydı [Padişah'a olan muhalefetimizi onayladıkları için yol mu gösteriyorlardı]? Acaba İngiltere doğudaki siyasetinden bahsederek, [kafamızı karıştırıp] halkın hareketine engel mi olmak istiyordu? Yoksa, Kolonel H. Symythe sadece benim ağzımı mı arıyordu? İçimdeki bu sorulara ben cevap bulamadım (Kolonel Symythe bir gün hatıralarını yazarsa, her halde okuyacağım.)”

(***A.g.e.***, s. 43-5.)

*

Evet, İngilizler'in istihbaratı kuvvetli, kimin nerede ne konuştuğunu anında öğreniyorlar.

Halide Edib'in "içindeki sorular" lüzumsuz, çünkü, olayların seyri ortada soru bırakmadı.

Daha sonraki süreçte İngilizler'in istediği türden bir "millete dayanan hükümet" ortaya çıktı.

Başlangıçta "Padişah'a dayanan" birileri sonradan "millete dayandıklarını" söylemeye başladılar, "Hayır, siz bize dayanmıyorsunuz, bize dayanan, Padişah" diyen millet fertlerini de kendi icatları "Hıyanet-i Vataniye" (vatan hainliği) Kanunu gereğince asıp kestiler, doğrayıp biçtiler.

Ve Lozan'da İngilizler'le anlaştılar.

Aynı İngilizler Padişah'ı da bir gemiye bindirip beş parasız İtalya topraklarına attılar.

Onunla anlaşmadılar.

Halide Edib, asıl şu soruya cevap aramalıydı:

Albay Symythe'in kendisine söylediklerini, Anadolu'ya gitmesinden önce Atatürk'le (onun ***Nutuk***'taki itirafına göre bir iki, Fethi Bey ile Cevat Abbas'ın tanıklığına göre iki üç kere) başbaşa mahrem görüşmeler yapan İngiliz İstihbaratı'nın (gizli servisinin) İstanbul şefi Rahip Robert Frew da, bu "ihtiraslı" paşaya söylemiş olabilir miydi?

"Bir şekilde Anadolu'ya güçlü bir biçimde gider ve orada **millete dayanan bir hükümet** kurarsan İngiltere de sizi tutar ve halkın temsilcileriyle anlaşmayı padişahla anlaşmaya tercih eder" demiş olabilir miydi?

Yoksa, İngiliz İstihbaratı'nın İstanbul'daki şefi, Mustafa Kemal Atatürk'ün, Shakespeare'in İngiliz edebiyatına katkıları konusundaki ince ve derin fikirlerini mi merak etmişti?

SAPI SİLİK MUSTAFA KEMAL, PADİŞAH VAHİDEDDİN İLE KÂZIM KARABEKİR'İN SIRTINDAN ATATÜRK OLDU

Evet, Halide Edib'e göre, Atatürk'ü Anadolu'ya Padişah Vahideddin göndermişti.

Ona göre, 19 Nisan 1919 tarihinde Trabzon'a ulaşan Kâzım Karabekir'in (Artık kaç günde Erzurum'a ulaştıysa?) doğudaki, düşmana karşı halkı silahlandırma şeklinde kendisini gösteren "kuvvetli hareket"i Padişah'ı korkutmuştu:

> "... Mustafa Kemal Paşa'yı, **Kâzım Karabekir Paşa'nın bu tehlikeli isteğini önlemek için** oraya [Anadolu'ya] göndermişti."
>
> (Halide Edip Adıvar, ***Türk'ün Ateşle İmtihanı I***, İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi, 1998, s. 21.)

Bilindiği gibi, Atatürk'ün Samsun'a varış tarihi, Kâzım Karabekir'in Trabzon'a varışından tam bir ay (30 gün) sonrası..

Ancak, Padişah iradesiyle (emriyle) resmî görevlendiriliş tarihi, 30 Nisan..

Yani, Karabekir'in Trabzon'a varışından (Erzurum'a değil) sadece 11 gün sonra.

Bu yazı dizisinin ilk bölümünde de dile getirdiğimiz gibi, Padişah'ı, Karabekir'in icraatı değil, İstanbul'da başta Mustafa Kemal olmak üzere tanıdığı komutanlara söylediği, "İAnadolu'da, doğuda gerekirse **yeni bir hükümet, yeni bir devlet** kuralım, sonra da batıyı, bu tarafı kurtaralım" şeklindeki sözleri rahatsız etmiş olabilir.

Ve Padişah'ın bunu, sadık bende rolü oynayan ve sık görüştüğü yaveri Mustafa Kemal Atatürk'ten duymuş olması ihtimali çok yüksek.

Halide Edib'in aktardığı gibi, Padişah, Atatürk'ten, komutanların kendisi hakkındaki düşüncelerini sormakta, onu muhbir gibi kullanmaktadır. (***A.g.e.***, s. 20.)

07.12.1978, Milliyet, Sayfa 5

Sayfa 5

Yıldız Sarayı'nın küçük bir salonu... Vahdettin'le adeta diz dize denecek kadar yakın oturmuşuz... Salonun Boğaziçi'ne açılan penceresinden düşman zırhlıları görülüyor, bordalarındaki toplar sanki Yıldız Sarayı'na doğrulmuş! Vahdettin, hiç unutamayacağım konuşmasında, bugüne kadar ki hizmetlerimin tarihe geçtiğini, asıl görevimin bundan sonra başladığını söylerken hayretten hayrete düşüyorum...

ATATÜRK'ÜN ANILARI

Kaleme alanlar: FALİH RIFKI ATAY, MAHMUT SOYDAN

Sadeleştiren: İsmet BOZDAĞ

VAHDETTİN: «PAŞA... PAŞA... DEVLETİ KURTARABİLİRSİN!»

Ayaklarımın ucuna basa basa usulca çıkıyorum Saray'dan. Hareketime izin verilmeyeceğini ya da vapurun Karadeniz'de batırılacağı haberini alıyorum. Ancak benim için artık

Türkiye'nin Atatürkçüleri/Kemalistleri, akıl edebiyatını kimseye bırakmamakla birlikte akıllarını kullanmayan, kullanamayan bir topluluk durumunda..

Bir taraftan Falih Rıfkı ve Halide Edib gibi isimlerin kitaplarını basarlar, okunmasını tavsiye ederler, diğer taraftan, onlar açıkça "Atatürk'ü Anadolu'ya Vahideddin gönderdi" diye yazdıkları halde, "Hayır, göndermedi" derler.

Falih Rıfkı, şunu söylemektedir:

> "Geçenlerde bana, Birinci Dünya Harbinden tanıdığım bir ahbap geldi. O vakitler, İttihat ve Terakki sürgünlerindendi [Malta'ya sürülenlerdendi]. [Birinci Dünya Savaşı'nın bitmesiyle başlayan] Mütareke [ateşkes] devrinin Saray ve Hürriyet ve İtilaf [Partisi hükümeti] tarafını yakından ve içinden görmüş olanlardandır.

"Bana anlattığına göre Vahideddin, Mustafa Kemal'in **gerçekten memlekette faydalı şeyler yapabileceğine inanarak** onu Ordu Müfettişliğine yollamıştır.

"Padişah [henüz] veliaht iken, Almanya'ya Mustafa Kemal ile birlikte gitmişti. Bu seyahat sırasında Mustafa Kemal Almanya'nın durumu ve gelecek hadiseler üzerine ne söylemişse, sonradan olduğu gibi çıkmıştı. **Vahideddin'in kendisine güvenmesinin** sebebi bu idi. [Sevmediği İttihatçı liderler] Enver ve arkadaşlarının aleyhinde olduğunu da biliyordu."

(Falih Rıfkı Atay, ***Çankaya III***, İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi Armağanı, Kasım 1999, s. 143-4.)

Halide Edib de, kitabında bunu ikinci kez şöyle ifade etmektedir:

"Mustafa Kemal Paşa, İzmir'in işgalinden bir gün sonra, yani Mayıs'ın 16. günü Anadolu'ya hareket etti. Bu tarih, Millî Mücadele'de bir dönüm

noktasıdır. **Padişah ve Damat Ferit, onu** Doğu'yu yatıştırmak için **göndermişti**." (***Adıvar***, s. 20.)

Rivayetlerdeki farklılık şurada, Falih Rıfkı'nın anlatımına göre, Vahideddin, Atatürk'ün "memlekette faydalı şeyler yapabileceğine" inanıyor.

Halide Edib'e göre ise, zararlı şeyler yapsın diye gönderiyor.

Ancak, bizzat Atatürk'ün kendisi, Falih Rıfkı'ya tam aksi yönde şeyler söylemiş durumda:

"Yıldız Sarayı'nın ufak bir salonunda Vahdettin'le **adeta diz dize denecek kadar yakın oturduk**. Sağında, dirseğini dayamış olduğu bir masa ve üstünde bir **kitap** var. Salonun Boğaziçi'ne doğru açılan penceresinden gördüğümüz manzara şu. Birbirine paralel hatlar üzerine düşman zırhlıları! Bordalarındaki toplar sanki Yıldız Sarayına doğrulmuş! Manzarayı görmek için oturduğumuz yerlerden başlarımızı sağa sola çevirmek kafi idi. **Vahdettin hiç unutmayacağım şu sözlerle** konuşmaya başladı:

"-Paşa paşa, şimdiye kadar devlete çok hizmet ettin, bunların hepsi artık bu kitaba girmiştir (elini demin bahsettiğim kitabın üstüne bastı ve ilave etti:) tarihe geçmiştir."

"O zaman bunun bir tarih kitabı olduğunu anladım. Dikkatle ve sükunla dinliyordum:

"-Bunları unutun, dedi, asıl şimdi yapacağın hizmet hepsinden mühim olabilir. **Paşa paşa, devleti kurtarabilirsin!"**

(Falih Rıfkı Atay, ***Çankaya***, İstanbul: Sena Matbaası, 1980, s. 173)

*

Falih Rıfkı'nın ilk ifadelerine dönelim..

Söz konusu Almanya seyahati sırasında Mustafa Kemal Veliaht Vahideddin'e Almanya'nın durumu ve gelecek hadiseler üzerine ne söylemiş olabilir?

Ve sonradan çıkan nedir?

4 Eylül 1936 - İngiltere Kralı VIII. Edward'ı Dolmabahçe Sarayı Rıhtımı'nda karşılarken.

Seyahat, 1917 yılının Aralık ayında gerçekleşmişti. Muhtemelen, Osmanlı'nın müttefiki Almanya'nın Birinci Dünya Savaşı'nı kaybedeceğini söylemiştir.

Sonucun böyle olacağını tahmin etmek zor değildi, çünkü o tarihten sekiz ay önce, Nisan 1917'de ABD, Birinci Dünya Savaşı'na İngiltere, İtalya ve Fransa'nın safında müdahil olmuştu. Avrupa'ya 2 milyon asker göndermiş, İngiltere ile müttefiklerine büyük miktarda cephane, silah, gıda ve malî yardım sağlamıştı.

Selanikli ayrıca, Osmanlı'nın da İngiltere karşısında mağlup olacağını söylemiş olabilir.

Bu dediği de çıktı, fakat buna "**kendini doğrulayan kehanet**" demek uygun olur. Çünkü **bu yenilgiyi bizzat Selanikli sağladı.** Filistin-Nablus'ta, başında bulunduğu 7'nci Ordu'ya İngiliz kuvvetleri karşısında ricat/kaçış emri vermesi, gerideki

4’üncü ve 8’inci orduların hazırlıksız yakalanıp paniklemesine ve cehpenin çökmesine yol açtı.

Yoksa Osmanlı, Selanikli’nin Irak’la ilgili tahmin ve iddialarının aksine, **Kûtu’l-Amare**’de İngilizler’e ağır bir yenilgi yaşatmış durumdaydı.

*

Padişah Vahideddin, Samsun’a hareketinden önce Selanikli’ye söylediklerini, Trabzon'a hareketinden önce kendisine teşekkür ve veda ziyareti yapan Kâzım Karabekir'e de söyleyebilir, "Paşa paşa, şimdiye kadar devlete çok hizmet ettin, bunları unut, asıl şimdi yapacağın hizmet hepsinden mühim olabilir" diyebilirdi.

Çünkü, Kâzım Karabekir kendisine metanet tavsiye ediyor, ümit veriyor, "Devleti kurtarabiliriz" diyordu.

"Evet, devleti kurtarabilirsin!! Paşa paşa, sana güveniyorum" diye karşılık verebilirdi.

Dememiş, "Cuma selamlığıdır, fazla konuşmayalım" diyerek başından savmış:

“11 Nisan cuma günü **Padişaha** arz-ı veda için selamlığa gittim ve huzura kabul olundum.

> “Beni Şarktaki dokuzuncu ordu kıtaatından müteşekkil olan [oluşan] onbeşinci kolordu kumandanlığına tayin buyurduklarından dolayı teşekkür ettim, ve **İstanbul’da kolordu kumandanlıklarından gelmiş genç kumandanların Anadolu’ya kıtaatın başına geçirilmesi için istical buyurmalarını [acele etmelerini],** aksi halde telafisi gayri mümkün [giderilmesi imkansız] felaketlerle karşılaşacağımızı hatırlattım ve itilaf devletlerinin ordularımızın silahlarını toplamağa başladıklarını ve bunun neticesinin korkunç olacağını izah ettim.

“Sultan Vahdettin iltifat ve dua etti. Büyük bir korku içinde kıvranıyordu. Sözlerim iyi tesir etti fakat uzun görüşmeden endişe ile:

“- (Fazla görüşmek münasip değil cuma selamlığıdır. Fakat fikrinizi takdir ediyorum) dediler, arz-ı veda ile **metanet tavsiye ettim.”**

(Kâzım Karabekir, ***İstiklâl Harbimizin Esasları***, İstanbul: Sinan Matbaası ve Neşriyat Evi, 1933-1951, s. 41.)

Padişah Vahideddin, Karabekir'i başından savıyor.

Sonra ne yapıyor?

Halide Edib'e göre, "kuvvetli hareketinden korktuğu" Kâzım Karabekir'i engellesin ve doğuyu yatıştırsın diye hemen arkasından olağanüstü yetkilerle (Ki bu yetkiler çerçevesinde Karabekir de onun emri altına girmiş oluyor) Atatürk'ü Anadolu'ya gönderiyor.

Atatürk ne yapıyor?

Halide Edib'e göre, **ikili oynuyor, takiyye yapıyor, yalan söyleyerek** Padişah'ı aldatıyor:

> “Padişah ve Damat Ferit, onu Doğu’yu yatıştırmak için göndermişti. **Görünüşte hükûmetin emrini kabul etmiş gibi davranırken**, **gizliden gizliye** Ali Fuad Paşa (Ankara’da On İkinci Ordu Kumandanı), Kâzım Karabekir Paşa (Erzurum’da Dokuzuncu Ordu Kumandanı) ve Rauf Bey ile anlaşmıştı.” (***Adıvar***, s. 20.)

Görünüşte Padişah'ın ve hükümetin **emrini kabul etmiş** gibi davranmış..

Halide Edib öyle söylüyor.

"Evet efendim, başüstüne efendim, nasıl emir buyuruyorsanız efendim, kulunuz her emrinizi ifaya hazırım" filan demiş..

Bir taraftan da arkadan dolap çevirmiş. Gizliden gizliye başka şeyler yapmış.

Bu gizli saklıları arasında, İngiliz İstihbaratı'nın (gizli servisinin) İstanbul şefi Rahip Robert Frew'la başbaşa yaptığı mahrem görüşmeler de var.

*

Ancak, Anadolu'ya gider gitmez foyası (kısmen) meydana çıkıyor.

Vatan savunması değil, **yeni bir hükümet** kurmak için kolları sıvıyor.

Foyası **kısmen** meydana çıkıyor, çünkü, Erzurum Kongresi sırasında bile, gelecekte Türkiye'de **tesettürü/örtünmeyi kaldıracağını, millete zorla şapka giydireceğini** sadece yakın arkadaşlarına söylüyor.

Gizlice.. Aralarında kalma kaydıyla..

Bunları yapabilmek için yeni bir hükümete ve devlete ihtiyaç var. **İngiliz İstihbaratı'nın İstanbul şefi** ile ne tür gizli şeyler konuştuğunu ise görünüşe göre ancak ahirette Mahkeme-i Kübra'da öğreneceğiz.

Fakat tahmin edebiliyoruz.

Bir yandan İngilizler'in "Mustafa Kemal'i geri çağırın" diye baskı yapması, diğer yandan Selanikli'nin şüphe uyandıran tavırlar sergilemesi üzerine Padişah Vahideddin, **Mustafa Kemal'i görevden alıyor, üzerindeki müfettiş etiketli Anadolu genel valiliği anlamına gelen yetkileri Karabekir'e veriyor.**

*

Fakat Karabekir'in karakteri Ali Rıza ile Zübeyde'nin oğlu Selanikli Mustafa'nınki gibi değil.

Bu görevlendirmeyi kabul etmiyor. Mustafa Kemal'e "Emrindeyim" diyor.

Ve Mustafa Kemal, doğudaki tek önemli güç olan Karabekir'in ordusuna güvenerek resmî görevlerinden istifa ediyor.

Körün istediği bir göz, Allah vermiş iki göz.. Böylece, ilerde, "Beni millet lider yaptı" deme imkânına da kolayca kavuşmuş oluyor.

*

Halide Edib'in yazdıklarına bakılırsa, yaptığı şey, **İngilizler'i de memnun** edecektir:

> "Kolonel H. Symythe, saat on biri geçe geldi. ...
>
> "İngiltere [İstanbul'da düzenlediğimiz] bu millî hissiyatı, yani mitingleri çok beğeniyormuş. Bundan başka da, **İngiltere'nin milleti temsil eden [meclise/parlamentoya dayanan] bir hükümeti mutlakiyete [padişahlığa] tercih edeceğini** de ekledi. ...
>
> "«Aynı zamanda Sultanahmet'teki gibi bir miting daha yaparak padişahı seçime ve **Meclis'i açmaya zorlamak** istiyormuşsunuz.»

"Bu sefer ben şaşırdım. Gerçi böyle bir fikir aramızda konuşuluyorduysa da, bunu kongrenin toplantısında söylememiştik. Böyle bir karar alırsak, bunu İngilizlere söyleyecektik ama, onlar **bunu nereden haber almışlardı?** Yüzümdeki şaşkınlığı anlamış olacak ki, zafer kazanmış bir gülümsemeyle:

"«Buna devam ediniz. Büyük bir miting yapınız. **Meclis**'in iadesine karar verirseniz, **İngiltere de sizi tutar ve halkın temsilcileriyle anlaşmayı padişahla anlaşmaya tercih eder**.»"

(***A.g.e.***, s. 43-5.)

Nasıl bir anlaşma olacaktır bu?

Hangi konularda anlaşacaklardır?

*

Atatürk, daha sonraki süreçte, kendisini Anadolu'ya gönderen Vahideddin'e de, orada konumunu sağlama almasına imkân veren Kâzım Karabekir'e de şükran duygularını fazlasıyla sunacaktır.

İNGİLİZ'LE ANLAŞAN SANA SARAYIN YOLLARI, SAFDİL FEDAKÂR KAHRAMANLARA İSE İDAM, HAPİS, SÜRGÜN, İTİBAR SUİKASTI VE KURŞUNLAR

Bir önceki bölümde, Halide Edib'in anlatımı çerçevesinde, Mustafa Kemal'in ikili oynadığını, takiyye yaptığını (daha açık ifadeyle ikiyüzlü davrandığını) ve millete yalan söylediğini görmüştük.

Görünüşte, Padişah ve İstanbul hükümeti tarafından kendisine verilen emirleri kabul etmiş ("Başüstüne efendim" demiş), fakat gizlice başka işler çevirmiş.

İstanbul'da işgalci **İngilizlerle Pera Palas Oteli'nde yaptığı görüşmeler** de bu gizli kapaklı işler arasında yer alıyor.

İngiliz İstihbaratı'nın İstanbul şefi Rahip Robert Frew ile (kendi itirafına göre **iki, gerçekte en az üç defa**) **yalnız başına** buluşup konuşuyor. Bu mülakatlardan biri, otelin Fransız müdürü **Mösyö Martin'in evinde** gerçekleşiyor.

Dahası, İtalyanlar'ın İstanbul komiseri **Kont Carlo Sforza** (sonradan İtalya Dışişleri Bakanı) ile de görüşüyor.

Evetlerinin ve hayırlarının, verdiği sözlerin, ettiği yeminlerin bir çöp kadar bile kıymeti yok.. Çünkü, kendisine verilen emirleri kabul etmiş gibi görünürken gizlice başka işler çevirebilme, karakterinin en keskin hatlarından birini oluşturuyor.

*

Onu, verdiği sözler ve ettiği yeminler değil, ancak şartlar durdurabiliyor ve sınırlandırabiliyor.

Evet, Halide Edib'in anlatımına göre, durum bu:

“Padişah ve Damat Ferit, onu Doğu’yu yatıştırmak için göndermişti. **Görünüşte hükûmetin emrini kabul etmiş gibi davranırken, gizliden gizliye** Ali Fuad Paşa (Ankara’da On İkinci Ordu Kumandanı), Kâzım Karabekir Paşa (Erzurum’da Dokuzuncu Ordu Kumandanı) ve Rauf Bey ile anlaşmıştı. Onunla beraber [Samsun'a] gidenler arasında Miralay Refet (Refet Paşa) de bulunuyordu. Refet Paşa, Samsun’da Üçüncü Ordu Kumandanı’ydı. Bundan başka da Miralay Arif (Sakarya’da Mustafa Kemal Paşa ile beraberdi), Amasya’da ilk tarihî toplantıda hazır bulunmuştu.

“Rauf Bey, İstanbul’dan Ankara’ya giderek orada Ali Fuad Paşa ile birleşip Amasya’ya hareket etmişti. 9 Haziran’da Amasya’da, Mustafa Kemal Paşa, Ali Fuad Paşa, Miralay Refet ve Rauf beylerin imzasıyla bir protokol imzalandı. Miralay Arif, ***Anadolu İnkılâbı*** adı altında [1924 yılında] yayımladığı kitapta bu protokolün diğerleri tarafından da tasdik edilen şeklini şöyle tarif ediyor:

“Mustafa Kemal Paşa, Amasya’dan muhtelif kimselere mektup yazmıştır. ... Meâli şudur: ***Merkezî hükûmet tamamen ecnebi kontrolü altındadır.*** *Türk milleti, ecnebi hâkimiyetini reddetmeye karar vermiş ve bunu memleketin her tarafındaki teşekküllerle [cemiyet, dernek gibi oluşumlarla] isbat etmiştir. Bu, muhtelif teşekküllerin faaliyetleri birleştirilmelidir. Sivas’ta bir kongre toplanmalı ve bunun* ***yeri ve tarihi*** *–açılıncaya kadar-* ***gizli*** *tutulmalıdır. İstanbul’dan gönderilen ve millî nokta-i nazardan kanaatleri şüpheli olan kumandanlar kabul edilmemelidir.”*

“Aynı zamanda, ihtiyaç hâsıl olunca, Ali Fuad Paşa’nın Orta ve Batı Anadolu’da askerî ve sivil idareyi eline alması kararlaştırılmış. Konya’daki Kumandan Mersinli Cemal Paşa ve Kâzım Karabekir Paşa bu kararları telgrafla kabul etmişlerdir. Amasya Protokolü’nün imzasına kadar **İstanbul**

Hükûmeti'nden ayrılmak ve Anadolu'da yeni bir hükûmet kurmak arzusu belirmişti."

(Halide Edip Adıvar, ***Türk'ün Ateşle İmtihanı I***, İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi, 1998, s. 47-8.)

Asıl maksat, İstanbul Hükümeti'nden ayrılmak ve Anadolu'da yeni bir hükümet kurmak.

Bahaneyi de, donanmalarını İstanbul'a gelip yığan, Pera Palas Oteli'ni karargâh yapan ecnebiler (İngilizler, Fransızlar, İtalyanlar) hazırlamışlar: Merkezî hükümet (İstanbul'daki hükümet) üzerindeki **ecnebi baskısı**.

Ecnebileri diline dolayan adam, İstanbul'da **İngiliz ajanlarıyla, İtalyan ve Fransızlarla al takke ver külah samimi görüşmeler** yapan adam.

Kendisini Anadolu'ya gönderen de, "tamamen ecnebi kontrolü altında" olduğunu söylediği hükümet.

Vizeyi veren de doğrudan İngiliz...

Ve şu mutlu tesadüfe bakın ki, Atatürk'ün yapmayı düşündüğü şey, tam da bir İngiliz albayının Halide Edib'e açıkladığı projedir:

"Kolonel H. Symythe, saat on biri geçe geldi. ...

"İngiltere [İstanbul'da düzenlediğimiz] bu millî hissiyatı, yani mitingleri çok beğeniyormuş. Bundan başka da, **İngiltere'nin milleti temsil eden [meclise/parlamentoya dayanan] bir hükümeti mutlakiyete [padişahlığa] tercih edeceğini** de ekledi. ...

"«Aynı zamanda Sultanahmet'teki gibi bir miting daha yaparak **padişahı seçime ve Meclis'i açmaya zorlamak** istiyormuşsunuz.» ...

"«Buna devam ediniz. ... **Meclis'**in iadesine karar verirseniz, **İngiltere de sizi tutar ve halkın temsilcileriyle anlaşmayı padişahla anlaşmaya tercih eder**.»"

(***A.g.e.***, s. 43-5.)

*

Atatürk'ün Samsun'a çıktığı tarih, 19 Mayıs..

Amasya'da protokolün hazırlandığı tarih ise 9 Haziran.. Yani 21 gün (üç hafta) sonrası.

Altında imzası olan isimlere gelince..

Biri, Mustafa Kemal.. Sonradan "Cumhuriyet ilan ettik, ben ebedî (sonsuza kadar) şefim, cumhurbaşkanıyım" demiştir.

Padişah gibi köşk ve saraylarda yaşamış ve ölmüştür.

*

İkincisi **Hamidiye kahramanı Rauf Orbay**..

Zaferden sonra, Atatürk'ün başında bulunduğu Cumhuriyet Halk Partisi'nin rakibi **Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası/Partisi kurucuları arasında** yer aldı. 1926 yılında Atatürk'e karşı tertiplenen İzmir suikasti girişiminde tuzu biberi bulunduğu iddiasıyla yargılandı ve **10 yıl hapse mahkum** edildi.

Üçüncüsü, Miralay Arif..

Meşhur Ayıcı Arif..

Aynı İzmir Suikasti davasında yargılandı ve **idam olundu. Yağlı iple astılar.**

Dördüncüsü Refet Paşa..

Rauf Orbay gibi Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası/Partisi kurucularından...

Aynı **İzmir Suikasti davasında yargılanıp** terbiye edilmiş, ıslah olup Atatürk'e **layıkıyla biat** edeceği anlaşılmış olacak ki beraat etmiştir.

*

Beşincisi Ali Fuat Cebesoy..

O da Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası/Partisi kurucularından..

Böylece, **İzmir Suikasti davasının sanık kadrosu içindeki** yerini garantiye almış..

Fakat şanslılardan, Refet Paşa gibi beraat etmiş, yani ıslah olacağı düşünülmüş. (Ali Fuat Paşa, Mustafa Kemal daha ortada yokken Batı Anadolu'da millî mücadeleyi başlatan adam.. Batıdaki en üst düzey komutan.. Mustafa Kemal onu görevden alıp yerine İsmet'i getirecektir. Yeni görevi Moskova büyükelçiliğidir. Sakarya Savaşı öncesinde kendisinin başkomutan olup cepheye gitmesini isteyenlere **"Amacınız beni Ankara'dan uzaklaştırmak"** diyen Mustafa Kemal Atatürk, gelecekte kendisine rakip olabilecek adamları araziden uzaklaştırıp yerlerine sadık ve uysal yardakçılarını getirmekte mahirdir.)

*

Bir de, protokolü telgraf vasıtasıyla onaylayan **Kâzım Karabekir** var..

Yeni hükümet ve devlet fikrini, daha İstanbul'dayken ilk dillendiren adam..

(Ancak onun kafasındaki yeni hükümet ve devlet, halka dayanma iddiasıyla Padişah'ı ve hilafet kurumunu İngiliz'le birlikte tarihe gömecek bir devlet değil, onların da hukukunu savunup koruyacak bir devlet.)

Yalnız bir kusuru var: Mustafa Kemal gibi birilerine görünüşte evet deyip gizliden gizliye iş çevirme, yüze gülüp arkadan kuyu kazma gibi "zekâ ürünü" bir meziyet, karakterinde yok.

O da Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası/Partisi kurucularından ve **İzmir Suikasti davasının yargılanan sanıklarından**.. Karabekir yanlısı muvazzaf subaylar mahkemeye silahlı olarak gelip gövde gösterisi yaptıkları, istenmeyen bir karar çıkması durumunda mahkeme üyelerini vurmayı kararlaştırdıkları izlenimi verdikleri için, **beraat ediyor.**

Sonrası trajedi..

En düşük maaşla emeklilik, fakr u zaruret, polis takibi, suikast tezgâhı, medyada "İstiklal Harbi'ne, Millî Mücadele'ye karşıydı, Atatürk'ün zoruyla katıldı, vatan hainiydi" şeklinde **algı operasyonu, itibar suikasti...**

*

Geriye Mersinli Cemal Paşa (Mehmed Cemal Mersinli) kalıyor..

Sonraki süreçte TBMM'de Atatürk karşıtı **(Şeriatçı, Hilafetçi) İkinci Grup** içinde yer alacaktır.

Ancak, öncesi var..

Her ne kadar Amasya kararlarını onaylamışsa da, İstanbul'a başkaldıranlardan değil.

Bu yüzden olacak ki, **İngilizler bu Padişah yanlısı adamın görevden alınmasını istiyorlar.**

Kimden?.. İstanbul Hükümeti'nden..

Ve Amasya protokolünün imzalanmasından yedi ay sonra, bu yüzden, 20 Ocak 1920'de görevinden ayrılıyor.

İstanbul hükümeti "tamamen ecnebi kontrolü altında" olduğuna, ve Mersinli Cemal Paşa da hükümete itaat ettiğine göre, İngilizler onu ödüllendirmeliydi, değil mi?

Hayır, Mustafa Kemal'in âlâ-yı vâlâ ile kalabalık bir maiyetle Samsun'a gitmesi için **vize** veren İngilizler onu **tutuklayıp Malta'ya sürüyorlar**. 18 Mart'ta, yaklaşık bir ay sonra..

Sürgünden dönünce TBMM'ye katılıyor. Safı, Atatürk karşıtı İkinci Grup..

1926 yılında ise, tahmin edilebileceği gibi, **İzmir Suikasti davasında yargılanıp** terbiye ediliyor.

*

Kısacası, Mustafa Kemal, Atatürk olmasının önünü açan ilk kadroyu idamla, hapisle, idam tehdidiyle tasfiye etmiş durumda.

Suikast davasına bakan (hakimleri hukukçu olmayan, hukuk bilmeyen) İstiklal Mahkemesi adlı ucube, doğrudan Mustafa Kemal'e bağlıydı.

Gizliden gizliye ondan talimat alıyorlardı. Malum, gizliden gizliye iş çevirmek, Atatürk'ün karakterinin karakteristik özelliği.

ATATÜRK MİLLİYETÇİLİĞİ VAR DA ATATÜRK HUKUKU YOK MU: "ON YIL HAPSİ BEĞENMEDİN Mİ?.. NANKÖR, AL SANA İDAM!"

Halide Edib'in belirttiği gibi, Sultan Vahideddin tarafından Anadolu'ya gönderilen Mustafa Kemal (sonradan Atatürk soyadını alacaktır), Samsun'a çıkışından üç hafta, yani 21 gün sonra, Anadolu'daki bazı subaylarla Amasya protokolüne imza koymuştur.

Buna göre, "Türk milleti, yabancı hâkimiyetini reddetmeye karar vermişti ve bunu memleketin her tarafındaki teşekküllerle [cemiyet, dernek gibi oluşumlarla] isbat etmişti. Bu, muhtelif teşekküllerin faaliyetleri birleştirilmeliydi".

Protokole, Mustafa Kemal'in yanı sıra, altı komutan daha imza atmıştı.

Zaferden sonra, bunlardan biri (Miralay Arif), Atatürk'e suikast girişiminde parmağı olma iddiasıyla **idam** olunacak, biri (Hamidiye kahramanı, eski başbakan Rauf Orbay) **10 yıl hapse** mahkum edilecek, geriye kalanları (Kâzım Karabekir, Ali Fuat Paşa, Refet Paşa, Mersinli Cemal Paşa) ise, Mustafa Kemal'in başına geçtiği Halk Partisi'ne rakip bir parti kurdukları için, söz konusu suikast girişimine adlarının bir şekilde karışması suçlamasıyla **idam tehdidinin gölgesinde yargılanacaklardı.**

Sonra da, limon gibi sıkılmış halde bir kenara atılacaklardı.

*

Atatürk, **Şeriatçı** (İslamcı, İslam hukukunu savunan müslüman) değildi.

Tam aksine, Allahu Teala'nın peygamberleri vasıtasıyla insanlığa gönderdiği kitaplar için **"gökten indiği sanılan"** şeklindeki aşağılayıcı ifadeyi

kullanabilmiş, ***Kur'an-ı Kerîm*** hakkında "Arap oğlunun yaveleri" hezeyanında bulunabilmiş saygısız bir dinsiz imansızdı.

Ancak, İstiklal Harbi yıllarında bu şekilde konuşmuyor, yağdanlıklarından Mazhar Müfit'in ifadesiyle **müftü efendi gibi dua** ediyordu.

(İslamî terminolojide buna **münafıklık** deniliyor.

Kemalistlere göre ise kurmay zekâsı ürünü bir taktik..

İstiklâl Savaşı öncesi yıllarda İttihatçılar, henüz mazrufunu açıkça ortaya koymadığı için onun hakkında sadece **"sarhoş, ahlâksız, harîs [hırslı, ihtiraslı], sefih"** sıfatlarını kullanıyorlardı. Bkz. Falih Rıfkı Atay, ***Çankaya III***, İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi Armağanı, Kasım 1999, s. 20, 158.)

Evet, Atatürk Şeriatçı olmadığı için, Allahu Teala'nın vahyi olan ***Tevrat*** ve ***Kur'an***'daki **kısas** emrine inanmaz.

Yani, birisini öldürmenin cezasının ölüm olmasını kabul etmez.

Ancak, kendisi İzmir Suikasti girişimi meselesinde öldürülmediği halde, yani ortada kısası gerektiren bir durum bulunmadığı halde, tam 14 (yazıyla ondört) kişiyi astırdı.

Öldürttü.

*

Aslında 15 kişi asılacaktı, fakat içlerinden biri intihar etti: İttihat ve Terakki hükümetinin İaşe Nazırı (Bakanı) Kara Kemal Bey.

Asılanlardan ikisi, **İsmail Canbulat** ve **Halis Turgut**, 10 yıl hapse mahkum edilmişler, fakat karara itiraz etmişlerdi.

Bunun üzerine, **"Madem hapsi beğenmediniz, alın size yağlı ip"** dediler.

Şeriat değil.. Atatürk hukuku bu!.

Gökten inmiş yasanın hükmü değil.. Atatürk'ün "doğrudan doğruya hayattan", kendi hayatından aldığı prensip.

Adalar Kaymakamı İsmail Canbulad Bey

Suikast girişimi gerçekti.

Yapacak olanlar da üç kişiydi: Lazistan milletvekili Ziya Hurşit, hırsızlıktan sabıkalı Laz İsmail, ve Gürcü Yusuf.

Bir ihbar sonucu yakalandılar.

Ancak, bu girişim bahane edilerek, toplamda 131 (yazıyla yüzotuzbir) kişi sanık sandalyesine oturtuldu.

Dava, bir **kumpasa** dönüştürüldü.

İlk iş olarak, kapatılmış olan **Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın tüm milletvekilleri tutuklanmış ve evlerinde arama yapılmıştı**.

(Bir kişi hariç, o da, Mustafa Kemal'in parti içindeki ajanı mıydı, bilmiyoruz, günahını almayalım.)

Böylece, iki tane Laz ile bir Gürcü bahane edilip, Halk Partisi'nin rakibi bir partide yer aldıkları için İstiklâl Harbi'nin önemli simaları tutuklanmış oluyordu:

Kâzım Karabekir Paşa, Ali Fuat Paşa, Cafer Tayyar Paşa, Refet Paşa, Rüştü Paşa, Bekir Sami Bey.

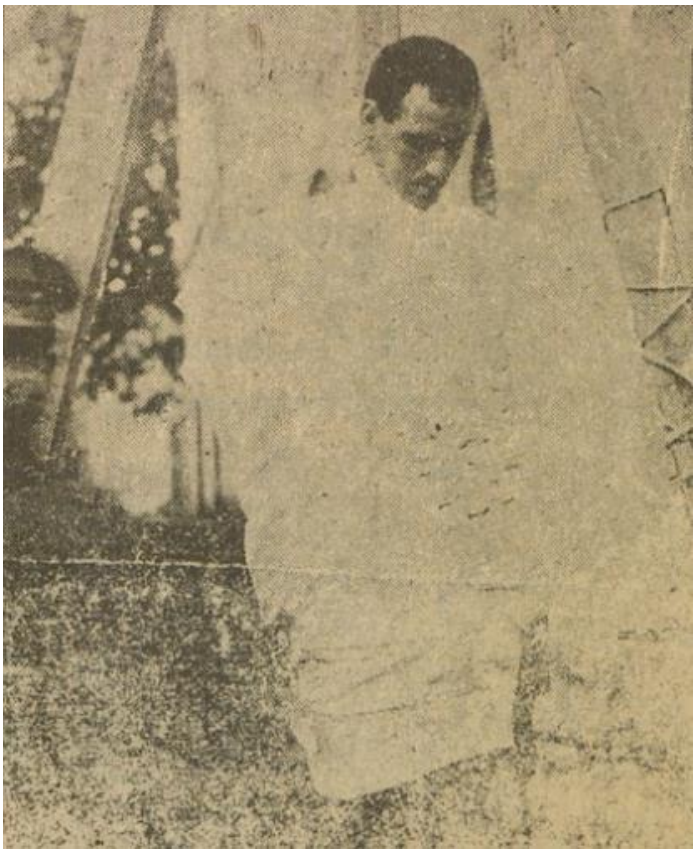

İsmail Canbulad idam sehpasında

Yargılamaların bir İzmir, bir de Ankara ayağı var.

İzmir'deki dava, 13 Temmuz 1926 tarihinde son buldu.

Yargılanan 49 kişiden 15'i idama mahkum edildi.

Bunlardan bazılarının suçu, **suikast girişiminden haberdar olup da resmî makamlara ihbar etmemekten (katılma veya destekleme değil) ibaretti**.

"Haberim yoktu" demelerine itibar edilmedi. "Bu girişimi o da duymuştu" denilmesi, **idam için yeterli** görülüyordu. Tavşanın suyunun suyunun suyu kabilinden idam gerekçesi..

İşte bu, ilhamını Allahu Teala'nın kitaplarından değil de "doğrudan doğruya hayattan" alan Atatürk rejiminin hukuku!..

Allahu Teala'nın indirdiği **Şeriat'inin "kısas" emri** çerçevesinde böyle bir ceza vermek mümkün değil.

Bu, Şeriat'i, Allahu Teala'nın kısas emrini beğenmeyenlerin, **Atatürk'ü put yapıp tapanların** çağdaş hukuku..

*

Hamidiye kahramanı Rauf Orbay, davanın Ankara ayağında yargılandı.

Selanikli değildi. Babası, Bahriye Birinci Feriki (Oramiral) ve Ayan Meclisi üyesi Abhaz kökenli Mehmet Muzaffer Paşa'ydı.

Orbay, Ekim 1918'de Osmanlı hükümetinde Bahriye Nazırı (Denizcilik Bakanı) olarak vazife aldı.

Temmuz 1922 - Ağustos 1923 tarihleri arasında ise TBMM hükümetinin başbakanı olarak görev yaptı.

Ancak, bir İsmet ya da Fevzi değildi, Mustafa Kemal'e kayıtsız şartsız biat etmeyi kabul etmiyordu.

Başbakanlık rüşvetine rağmen bu tavrını sürdürdü, esnemedi. TBMM'deki **Atatürk karşıtı İkinci Grup** içinde yer aldı.

Daha sonra da Terakkiperver Cumhuriyet Partisi'nin kurucuları arasında boy gösterdi.

İzmir Suikasti davasında yargılanmayı hak etmişti.

*

Dava sırasında tedavi için Viyana'da bulunuyordu.

Bu yüzden sorgulaması yapılamadı ve savunması alınamadı.

Fakat dert değildi, onu yargılayan İstiklâl Mahkemesi için "hukukta çare tüzenmez"di. **Önce idam edip sonra davasını görüp yargıladıkları** adamlar bile olmuştu.

Orbay'ınki basit işti.. Gıyabında on yıl kalebentliğe (sürgün ve hapis cezasına) mahkum edildi.

Bitti mi?.. Hayır!

Vatandaş olmaktan, insan olmaktan kaynaklanan haklarını da kullanamamalıydı.

Bu yüzden mahkeme, ayrıca **medenî haklardan mahrum** edilmesine karar verdi.

Bitti mi?.. Yine hayır!

Mallarına el konulup sersefil edilmeli, ölümden beter bir yoksulluğun ızdırabını yaşamalıydı. Sadece sürgün ve hapis, ve medenî haklardan mahrumiyet yetmezdi.

O nedenle mahkeme, **mallarının haczine** hüküm verdi.

Ne de olsa Selanikli Atatürk gelip memleketi uygarlıkla tanıştırmış, çağdaşlaştırmıştı.

*

Orbay, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'na yurtdışından gönderdiği 12 Ekim 1926 tarihli mektubunda, suçlamaların **iftira** olduğunu belirtti.

Bugünkü tabirle, **kumpas** olduğunu..

Ayrıca, milletvekili olması hasebiyle dokunulmazlığı kaldırılmadıkça kendisi hakkında yargılama yapılamayacağını, önce dokunulmazlığının kaldırılması gerektiğini belirtti.

Ancak, ona Selanikli Atatürk bir kere dokunmuştu. Yasaların ve TBMM'nin hükmü yoktu.

Daha kötüsü, İstiklâl Mahkemesi denilen bu hilkat garibesi ucubenin kararlarına itiraz edilemiyordu.

Temyiz yolu kapalıydı.

Daha önce davanın İzmir ayağında Orbay'ınkine benzer bir ceza alan **İsmail Canbulat ile Halis Turgut**, karara itiraz etmişler (yani Atatürk'ün yargıç rolü oynayan cellatlarına karşı "Kararı kabul etmiyoruz" diye konuşmuşlar, bunu içlerinden söylemek yerine yüksek sesle dile getirme gafletinde bulunmuşlar), bu yüzden de **cezaları idama çevrilmişti.**

Hiç yoktan ipe gitmişlerdi.

Şeriatçı olmayan, prensiplerini Allahu Teala'nın kitaplarından değil de **kendi malum hayatından** alan Atatürk'ün yağlı ipiyle tanışmışlardı.

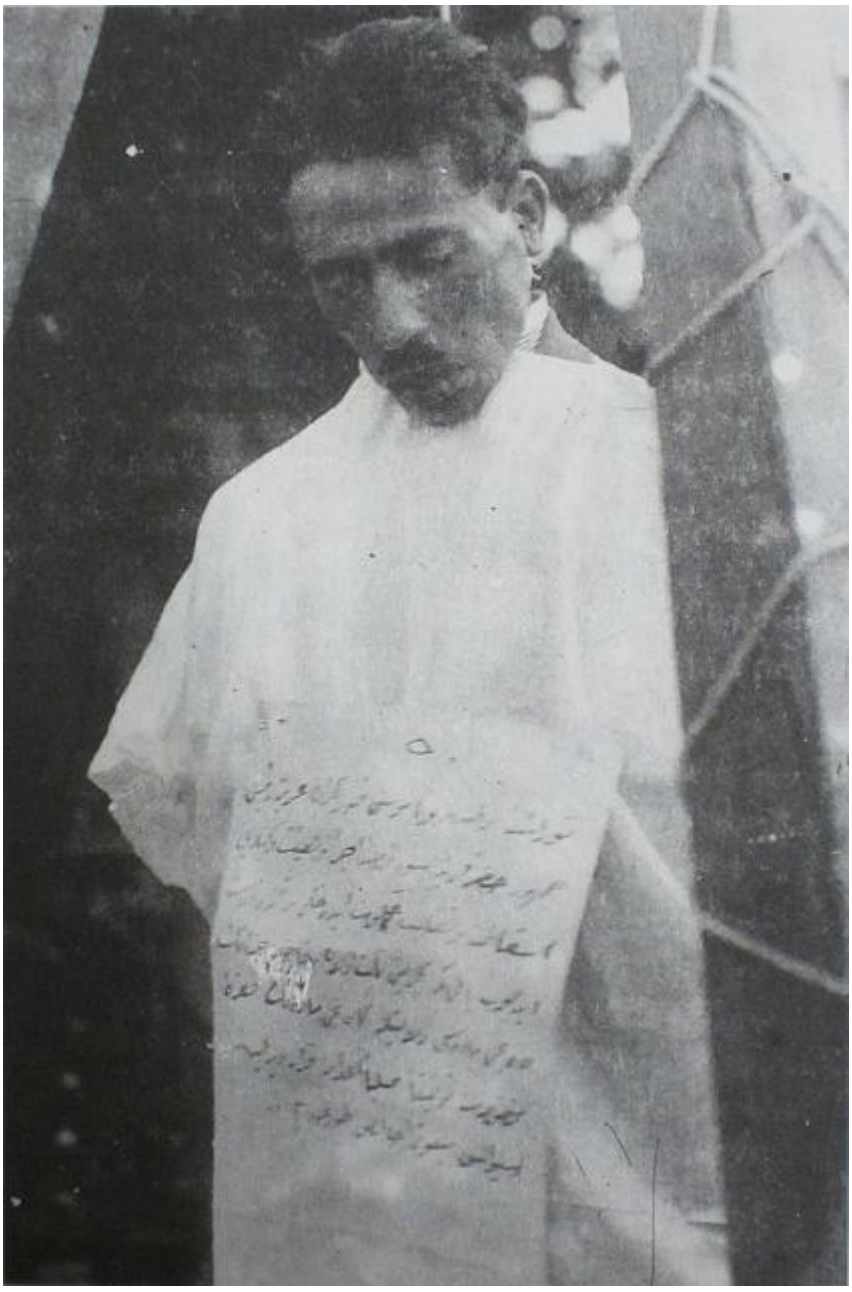

Halis Turgut idam sehpasında

Rauf Orbay, yurda dönmedi.

Dönseydi, karakteri gereği susmaz konuşur, ve İsmail Canbulat gibi idam edilirdi.

Sonraki yıllarda bir sürgün olarak diyar diyar dolaştı,
İngiltere, Hindistan, Çin ve Mısır'da bulundu.

1933'te çıkan af kanunundan yararlanmaya ise tenezzül etmedi.

"Asla ve hiçbir suretle en ufak bir cürümle dahi suçlu olmadığım için, ilan edilen aftan **katiller ve şakiler gibi** faydalanmayı düşünmem mümkün değildir" dedi.

Ancak enişteşinin 1935'te vefatı üzerine ailesinin ısrarıyla yurda döndü.

Ve, 12 Aralık 1940 tarihinde, söz konusu mahkûmiyeti ile ilgili olarak Millî Müdafaa Vekaleti (Milli Savunma Bakanlığı) aleyhine **dava** açtı.

Askeri Temyiz Mahkemesi 23 Temmuz 1941 tarihli ve 1342 esas sayılı kararı ile (Selanikli artık hayatta olmadığı için) söz konusu mahkûmiyetin haksızlığını tescil edebildi.

Ba'de harabi'l-Basra.. Basra harap olduktan sonra..

*

Peki Rauf Orbay gibi 10 yıl hapse mahkum edilip de itiraz etme cüretinde bulunan ve böylece cezası idama çevrilen İsmail Canbulat'ın suçu neydi?

Geçmişte **Atatürk'ün sinirlerine nasıl dokunmuştu** ki Selanikli de "doğrudan doğruya hayat"tan, hayatından aldığı prensiplerle onun hayatına dokunmuştu?

"MEVZUBAHİS OLAN BENİM HORMONLU AZMAN İHTİRASLARIMSA VATAN DA TEFERRUATTIR"

"İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

Atatürk'ün başbakanı, sağ kolu, Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci cumhurreisi, Lozan'daki delegenin başkanı İsmet İnönü, 1973 yılında böyle konuşmuştu. (Bkz. ***Milliyet Gazetesi***'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, ***Paradigmanın İflası***, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Demek ki, böylesi bir hareketi destekleyeceklerini Halide Edib'e söyleyen İngiliz albayı, İngiliz Hükümeti'nin kararını dile getirmiş:

> "Kolonel H. Symythe, saat on biri geçe geldi. ...
>
> "İngiltere [İstanbul'da düzenlediğimiz] bu millî hissiyatı, yani mitingleri çok beğeniyormuş. Bundan başka da, **İngiltere'nin milleti temsil eden [meclise/parlamentoya dayanan] bir hükümeti mutlakiyete [padişahlığa] tercih edeceğini** de ekledi. ...
>
> "«Aynı zamanda Sultanahmet'teki gibi bir miting daha yaparak padişahı seçime ve **Meclis'i açmaya zorlamak** istiyormuşsunuz.» ...
>
> "«Buna devam ediniz. Büyük bir miting yapınız. **Meclis**'in iadesine karar verirseniz, **İngiltere de sizi tutar ve halkın temsilcileriyle anlaşmayı padişahla anlaşmaya tercih eder**.»"
>
> (Halide Edip Adıvar, ***Türk'ün Ateşle İmtihanı I***, İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi, 1998, s. 43-5.)

Atatürk'ün İstanbul'dayken bir iki defa görüştüğünü söylediği **Rahip Frew (Ki İngiliz İstihbaratı'nın / gizli servisinin İstanbul şefiydi**), acaba ona hangi telkinlerde bulunmuş olabilirdi?

*

Halide Edib şunları yazıyor:

> "... 9 Haziran'da [1919] **Amasya**'da, Mustafa Kemal Paşa, Ali Fuat Paşa, Miralay Refet ve Rauf Beylerin imzasıyla bir **protokol** imzalandı. ...
>
> "Amasya protokolünün imzasına kadar **İstanbul hükümetinden ayrılmak** ve Anadolu'da **yeni bir hükümet** kurmak arzusu belirmişti. Bundan başka da, Amasya protokolünün üslubu, istila kuvvetlerine karşı **milli bir müdafaa** kurmak arzusunu da ifade ediyordu.
>
> "... protokolün üzerlerine yüklediği mesuliyet hakkında tek söz alan Miralay Refet olmuştu ..., protokolü okuduktan sonra, Mustafa Kemal Paşa'ya dönerek demişti ki:
>
> "**Yeni bir hükümet** mi kuruyoruz? Yoksa **memleketin müdafaasını mı organize** ediyoruz?"
>
> "Ali Fuat Paşa şöyle cevap vermişti:
>
> "Bu noktaları düşünürken **yeni bir hükümet kurmayı tasarlamadık**. Fakat eğer müdafaa sadece bu şartlar altında mümkünse, niçin kurmayalım?"
>
> "Miralay Refet de cevabında:
>
> "Bunu yalnız **açık bir münakaşadan sonra** yapabiliriz. Ben itiraz ettim, çünkü **bundaki niyeti anladım.**"

> “Ali Fuat Paşa Miralay Refet'in arkasını okşayarak demişti ki:
>
> "Nazariyeyi bırak, Refet. İmzanı at."
>
> “Refet imzasını atmıştı. Herhalde, bu meselede, ikna edilmesi en güç olan kimse Miralay Refet olmuştu. Refet Paşa'nın, gayet tenkitçi, kurnaz ve aynı zamanda ihtilalci ve son derece cesur bir tarafı vardı.”
>
> (***A.g.e.***, s. 47-9.)

*

Halide Edib, "Amasya protokolünün imzasına kadar **İstanbul hükümetinden ayrılmak** ve Anadolu'da **yeni bir hükümet** kurmak arzusu belirmişti" diyor.

Protokolün imzalandığı tarih, 9 Haziran..

Atatürk'ün Samsun'a çıktığı tarih ise, 19 Mayıs..

Arada üç hafta var.. Sadece 21 gün..

Sadece 21 günde bir "**arzu belirmiş**", fakat bundan, Samsun'a ve Amasya'ya Atatürk'le birlikte gelen Albay Refet'in (sonradan paşa) bile haberi yok.

Belli ki bu arzu sadece Atatürk'te belirmiş.

Diğerleri de, "Van'dan Ankara'ya kadar hem **mülkî/idarî** hem de **askerî** en üst düzey yetkili olarak atanmış olan padişah yaverinin bir bildiği var ki böyle bir arzu izhar ediyor" diye düşünmüş olmalılar.

*

Miralay Refet, Halide Edib'in ifadesine göre, "**protokolü okuduktan sonra**" dönüp Atatürk'e ne yapmak istediğini soruyor.

Yani protokolü yazanlardan değil. Birlikte yazmamışlar.. İmza atanlara protokol konusunda fikirleri hiç sorulmamış, sadece imza atmaları istenmiş.

Miralay Refet'in sorusu ilginç:

"**Yeni bir hükümet** mi kuruyoruz? Yoksa **memleketin müdafaasını mı organize** ediyoruz?"

Çünkü, İstanbul'dan gönderilirken aldıkları "**örtülü**" emir, **"memleket savunmasını organize etme, örgütleme"**den ibaret..

(Salak numarasına yatmayı sevenler için bir not: Devletin her faaliyeti şeffaf olmaz, Suriye'ye İHH görünümü altında giden **MİT** tırlarını hatırlayınız. "**Devlet sırrı**" diye birşey var.)

Doğal olarak Miralay Refet'in beklentisi bu yönde.

Hatta, Ali Fuat Paşa'nın bile, başka "arzu"lardan ve tutkulardan haberi yok.

"Bu noktaları düşünürken **yeni bir hükümet kurmayı tasarlamadık"** diyor.

Bu noktalar, hangi noktalardı?.

*

Miralay Refet'in sözünü ettiği "**bundaki niyet**" ne olabilir?

Yeni bir hükümet kurmanın bizzat kendisi olamaz. Çünkü, bu açık birşey..

Miralay'ın kastettiği niyet, yeni bir hükümet kurma arzusunun **ardındaki niyet**..

Ali Fuat Paşa hüsnüzanda bulunuyor, niyetin memleket "**müdafaa**"sı olduğunu düşünüyor.

Miralay Refet ise, bunda, vatan savunmasından **başka bir niyet** görüyor.

"Bundaki niyeti anladım" diyor.

*

Evet, Halide Edib, "Amasya protokolünün imzasına kadar **İstanbul hükümetinden ayrılmak** ve Anadolu'da **yeni bir hükümet** kurmak arzusu belirmişti. Bundan başka da, Amasya protokolünün **üslubu**, istila kuvvetlerine karşı **milli bir müdafaa** kurmak arzusunu da ifade ediyordu" diyor.

Yani asıl gündem, ya da asıl hedef, yeni bir hükümet kurmak ve İstanbul ile köprüleri atmaktan ibaret..

Peki **vatan** savunması?..

Eh o da, tali bir mesele olarak, **üslubun** merhametine emanet edilmiş.

Falih Rıfkı, Atatürk'ün şöyle demiş olduğunu söylüyor:

> "… (Sofrada bulunan Recep Peker'e dönerek) Hatırlar mısın Recep, yeni gelmiştin, sana da fikrini sordum, **memleketin menfaati bunda ise fedakârlık etmelisiniz**, demiştin.
>
> "Fakat ben, **tarihî bir görevimiz var; Meclisi açmak! Bu görevi yerine getirelim de sonra düşünürüz**, cevabını verdim ve Meclisin hemen toplanması için tedbir aldım."
>
> (Falih Rıfkı Atay, ***Çankaya III***, Cumhuriyet Gazetesi Armağanı, Kasım 1999, ss. 21).

Memleketin menfaati "**sonra düşünülecek**" birşey..

"Mevzubahis olan vatansa ..." türünden cümleler burada geçer akçe değil.

Ortada **tarihî bir görev** varmış.

Bu görevi kim vermiş olabilir?

*

Tesadüfe bakın ki, Atatürk'ün **arzu**su ile İngilizler'inki örtüşüyordu.

Onlar da Osmanlı topraklarında **yeni bir hükümet** kurulmasını istiyorlardı.

Albay H. Symythe'in Halide Edib'e söylediği gibi, yetkisini ve meşruiyetini o günün **devlet başkanı olan padişahın** görevlendirmesinden değil de doğrudan milletten aldığını söyleyen **yeni bir hükümetl**e anlaşmayı, çıkarlarına uygun görüyorlardı.

Böylece, İsmet İnönü'nün sözleri anlamlı hale gelmiş olacaktır:

> "İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

*

Tamam olmuştur da, nasıl olmuştur?

Çünkü, Amasya Tamimi'nin/Protokolü'nün/Genelgesi'nin imzalanmasından tam 25 gün önce (üç hafta dört gün önce) **Yunan İzmir'e çıkarma** yapmış ve Anadolu içlerine doğru yürümeye başlamıştır.

Ortalık yangın yeridir..

"Mevzubahis olan vatansa yeni bir hükümet de teferruattır" denilecek günler yaşanmaktadır.

Bu hengâmede, "**vatan savunmasını örgütleme**" işini bir yana bırakıp **hükümetçilik oynayacak, yeni bir hükümet fantezisi** ile uğraşacak, koltuk kavgası verecek vakit mi vardır?

*

İşte o vakti bonkör İngilizler **Milne Hattı** ile Atatürk'e verdiler..

Ve böylece İsmet İnönü'nün 54 yıl sonra tarihe geçecek bir beyanatta bulunmasını sağladılar:

> "İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

Atatürk, ihtiyaç duyduğu zamanı, **Milne Hattı** sayesinde kazandı, kabına sığmayan bir vatansever olarak bir hafta içinde alelacele Ege'ye gidip Yunan'ın karşısına dikilmek yerine, hiç acele etmeden, aheste aheste "Sivas senin, Erzurum benim, Ankara onun" diyerek **tam 11 ay boyunca** süper kaplumbağa hızıyla Anadolu'da yol aldı.

Peki nedir bu **Milne Hattı**?

Milne, bir İngiliz generalinin adıdır: **General George Francis Milne**.

Milne, Kuzey Anadolu İşgal Kuvvetleri komutanıdır.

*

Evet, Atatürk'ün arzusu **yeni bir hükümet** kurmaktı..

Ancak öyle hemen "**Ben artık hükümet oldum**" demekle olacak birşey değildi bu.

Bunu sağlayacak manivela **yeni bir meclis**ti.

Osmanlı **Meclis-i Mebusan**'ının (Milletvekilleri Meclisi'nin) yerini alacak bir meclis.

Olmayan bir meclisi de toplayamazdınız. Bunun için önce, Anadolu kamuoyunu yeni bir meclis oluşturulması yönünde manipüle etmek gerekiyordu.

Bu yüzden Atatürk, daha **Amasya Tamimi** ile açığa vurduğu "arzu"su doğrultusunda önce Temmuz'da **Erzurum Kongresi**'ne katılacak, ardından Eylül'de **Sivas Kongresi**'ni toplayacak, daha sonra Aralık'ta Ankara'ya geçecek, orada TBMM'nin toplanması için gereken hazırlıkları yapacak, sonra da Nisan 1920'de **"Meclis'i toplamışken bari bir de hükümet kuralım"** diyecektir.

*

Bu arada İngilizler Osmanlı **Meclis-i Mebusan**'ını da kapatmışlar, oradaki Atatürk'e kafa tutabilecek ağır topları **Malta'ya sürmüşler**, işsiz güçsüz kalan 70 kadar mebus (milletvekili) Ankara'ya gelip TBMM'nin doğal üyesi olmuş, Atatürk'e biat etmiştir.

TBMM, İngilizler sayesinde artık milletin meclisi olma bakımından rakipsizdir.

Atatürk, **reklamlarda** "din, iman, hilafet" göstermeye devam edecektir, fakat gizli niyeti, **teslimatta** işi laikliğe bağlamak, beğenmeyenlere de idam sehpası hediye etmektir.

*

Bütün bunları aheste aheste yapacak, TBMM'yi toplayacak, hükümeti kuracaktır..

Vakti boldur.

"Yunan geldi geliyor" diye bir kaygısı bulunmamaktadır.

Çünkü, İngiliz işgal kuvvetleri komutanı General Milne, Atatürk'ün kaplumbağa hızıyla aldığı yol için gereken bol zamanı fazlasıyla vermiştir.

Onun çizdiği **Milne Hattı/Sınırı** adlı sihirli değnek sayesinde Yunan, İzmir'in dağlarında durup bekleyecek, bu arada Atatürk, "**arzu**"suna nail olacaktır.

Yunan, "İzmir'in dağlarında oturdum kaldım" diye türkü "çığırmakta", İzmir'in dağlarında sadece çiçekler açarken, altın Güneş Erruzum'da, Sivas'ta, Ankara'da Mustafa Kemal'e sırmalar saçmaktadır.

Samsun'a çıkılan 19 Mayıs 1919 ile TBMM'nin toplandığı 23 Nisan 1920 arasında tam **11 ay, dört günlük** bir zaman farkı vardır..

Bir yılın tamam olmasına sadece 26 gün kalmıştır.

Ve bu zaman zarfında Atatürk Yunan'a tek bir mermi bile atmamıştır.

Sadece nutuk atmıştır.

Milne Hattı meselesini detaylandıralım.

Erzurum Kongresi'nin toplandığı tarihten beş gün önce, 18 Temmuz 1919 tarihinde İngilizler ile müttefikleri, İzmir'e çıkarma yapan Yunan kuvvetleri ile Türkler arasında **bir sınır t**espit edilmesini kararlaştırdılar.

Bunun için İzmir'e gelen **General Milne**, ön çalışmaları yapmak üzere General Henry'yi görevlendirmiş bulunuyordu.

Soldaki kesikli çizgiler Milne Hattı'nı gösteriyor.

Erzurum Kongresi'nin tamamlanmasından altı gün sonra, 13 Ağustos 1919 tarihinde bir heyetle Soma'ya giden ve orada Kuva-yı Milliye temsilcileriyle görüşen **General Henry**, onlara, "8 Ağustos tarihinden itibaren (Erzurum Kongresi'nin bitişinden bir gün sonrasından itibaren) **Yunan kuvvetlerinin daha ileri gitmemeleri için bildirim/tebligat** yapıldığını" söyler.

Dahası, "**General Milne**, 10 Ağustos 1919 tarihinde Yunan Orduları Başkumandanlığı'na verdiği **emir**de, işgalleri altında bulunan sınırdan ileri geçmemelerini istemiştir". (Bkz. Mustafa Turan, "İstiklâl Harbi'nde 'Milne Hattı' ", ***Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi,*** Cilt VII, Sayı 21, Temmuz 1991, s. 568.)

Evet, sonradan ülkesinde genelkurmay başkanı olan General Milne, Yunan ordusuna **emir** vermektedir.

*

Böylesi bir emri vermek için ilginç bir **zamanlama**dır bu..

Daha ilginç olan ise şu:

Bu Milne, 6 Haziran 1919 tarihinde Osmanlı Hükümeti'ne, Harbiye Nezareti'ne (Milli Savunma Bakanlığı'na) gönderdiği bir yazıda Atatürk'ün **İstanbul'a geri çağrılmasını** istemiştir:

> "Kemal Paşa ile Maiyeti Erkânı'nın vilayetlerde ispat-ı vücut etmelerinin [varlıklarını göstermelerinin] arzu olunmadığını… kendini göstermiş sivrilmiş bir paşanın maiyeti erkânı ile beraber memleket dâhilinde dolaşması kamuoyunu rahatsız edeceği gibi askerlik görüşünden dahi, kendi çalışmasına bence bir lüzum görülmemektedir. Kemal Paşa ile maiyeti erkânının derhâl **İstanbul'a dönmesi için emir** buyurmalarını talep eylerim."
>
> (Ahmet Şekerci, "Mustafa Kemal Paşa'nın Havza'daki Çalışmaları", ***Türk Dünyası Araştırmaları***, Cilt 121, Sayı 238, Ocak-Şubat 2019, s. 100.)

Atatürk geri dönmediği gibi, Erzurum Kongresi'ne katılır.

Bu kongre, gizli bir toplantı değildir, tam aksine, orada alınan kararlar **tüm dünyaya ilan edilir.**

Bu durumda General Milne daha çok telaşlanmış olmalıdır diye düşünüyorsanız yanılıyorsunuz.

Atatürk'e adeta **"Sen orada yapmak istediklerini yap, bak ben burada Yunan'ı durduruyorum"** dercesine hareket etmiştir.

"Âyinesi iştir kişinin lafa bakılmaz."

Adamın ne söylediğine değil, ne yaptığına bak!

*

Harbiye Nazırı (Milli Savunma Bakanı) Şevket Turgut Paşa, General Milne'e 8 Haziran 1919'da şöyle cevap verir:

> "Mustafa Kemal Paşa'nın Dokuzuncu Ordu Kıtaatı Müfettişliği'ne tayinine en etkili sebeplerden biri **İngiltere** devleti temsilcisinin Bâb-ı Âli'ye [Başbakanlığa] **verdiği bir nota** olmuştur. (Nota'nın sureti ilişiktedir.)
>
> "İş bu nota üzerine Sadrazam Paşa Siyasi Temsilci ile görüşmüş ve bir müfettiş göndereceğini söylemiş. Şüphesiz itiraza da maruz kal**ma**mıştır. … Tezkirenizle (Pusula) de [bilgi notunuzla da] **istenmiş** ve **uygun gördüğünüz üzere** Yakup Şevki Paşa'nın yerine tayin edilmiştir.
> Ancak **barış zamanına ait teşkilat olduğu için** Ordu Kumandanı değil Ordu Müfettişi unvanını taşımaktadır.
>
> "Böyle bir müfettişin vilayetleri dolaşmasının kamuoyunu rahatsız mı veyahut aksine teskin mi edip etmeyeceğinin takdiri memleketin tecrübekâr bir askerî ve evlâdı hususiyle bu işte sorumlu bir nazır [bakan] olduğum için acizlerine terk buyurulmasını kemal-i ihtiramla zatı asilanelerinden rica eder, sekiz aydan beri devam eden bir mütarekeden [ateşkesten] sonra artık biraz da Türkleri ve Müslümanları lütfen itimadınıza layık görmenizi pek rica ederim."

(Şekerci, ***a.g.m.,*** s. 100-101.)

*

Atatürk'ün Anadolu'ya gönderilmesinin zeminini hazırlayanlar, böyle bir görevlendirme yapılmasını **isteyenler**, bunun için Osmanlı Hükümeti'ne nota verenler, baskı yapanlar, İngilizler..

Gitmesi için **vizeyi** hiç bekletmeksizin verenler de İngilizler..

Olağanüstü yetkilerle gidip Anadolu'ya yerleştikten sonra geri çağırılmasını isteyenler de yine İngilizler..

Böylece, Osmanlı Hükümeti **"İngiliz işbirlikçisi hain"** konumuna düşürülürken, Atatürk'ün İstanbul'a itaatsizliği de, "Padişah ve İstanbul Hükümeti İngiliz baskısı altında.. Atatürk'ün İstanbul'a itaat etmesi uygun olmaz" dedirtilerek **meşrulaştırılıyor.**

İngiliz oyunu..

İngilizler, istihbaratçılığı ve istihbarat oyunlarını çok iyi bilir.

*

Atatürk, **Erzurum Kongresi**'ni yapadursun..

Sırada **Sivas Kongresi** var..

Yunan'dan yana rahat.. Çünkü, General Milne, Yunan'a, "Şu sınırdan ileriye geçme!" diye **emir** vermiş.

Emir, sağlam yerden..

Belirlenen sınıra gelince...

Ayvalık'ın kuzeyindeki Aymazdağı'ndan güneye doğru Tatarköy, Sart, Bademlik, Umurlu ve Selçuk üzerinden geçiyordu.

Böylece Yunan, Atatürk yeni hükümetini kuruncaya kadar bekledi.

Bekletildi.

*

Peki Yunan kuvvetleri ne zaman tekrar yürüyüşe geçti?

TBMM'nin toplandığı 1920 yılı 23 Nisan gününün hemen ertesi gün değil tabiî..

Yunan, iki ay daha bekledi. Ve 22 Haziran 1920 tarihinde **Milne Hattı**'nı geçti.

Falih Rıfkı şunları söylüyor:

> "Haziranda İngiliz nazırları (bakanları), Türk – Yunan harbinde **tarafsız** kalacaklarını ilân etmişler, İstanbul bölgesine bir **Yunan saldırısı yaptırılmayacağı için de teminat** vermişlerdir. Daha ileri giderek, **Yunanlıların işi artık müttefiklere emanet etmesi** lâzım geldiğini söylemişlerse de Yunanlılar bu teklifi reddettiler."
>
> (Falih Rıfkı Atay, ***Çankaya III***, Cumhuriyet Gazetesi Armağanı, Kasım 1999, s. 82.)

Dahası, İngilizler, Falih Rıfkı'nın ifadesine göre, ***"Anadolu'ya asker yollamak ve Yunanlılara yardım niyetinde değil idiler"***. (***A.g.e.,*** s. 66.)

*

Osmanlı Hükümeti'nden Atatürk'ü İstanbul'a geri çağırmasını isteyen İngilizler, "nasılsa", Atatürk'e karşı Anadolu'ya asker yollamayı da, Anadolu'yu ele geçirmek isteyen Yunan'a yardım etmeyi de istemiyorlar.

İster istemez dönüp dolaşıp tekrar **İsmet İnönü**'nün lafına geliyoruz:

> "İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

Öyle anlaşılıyor ki, o karar daha Mondros Mütarekesi imzalanırken alınmıştı.

Kararın ardındaki en önemli isim, **Lord Curzon**.

Curzon, 1859 doğumlu.. Selanikli'den 22, İnönü'den 25 yaş büyük.. Kurt politikacı.. Selanikli beş, İnönü iki yaşındayken ülkesinde milletvekili olmuş.

1891 yılından itibaren ülkesinin dış politikasına katkıda bulunmaya başlamış. 1898 yılında ise Büyük Britanya'nın **Hindistan genel valisi**dir.. Koskoca Hindistan'ın.. O sırada Selanikli 17, İnönü 14 yaşındadır.

Curzon'u 1916 yılında ise Başbakan Lloyd George'un "savaş kabinesi"nin etkili üyesi olarak görüyoruz.

Üç yıl sonra ise dışişleri bakanlığı koltuğuna oturacaktır.

*

1891 yılından itibaren ülkesinin İslam dünyasına yönelik politikalarıyla meşgul olmuş bulunan Curzon, tecrübeli eski Hindistan valisi olarak, **Türkler'in İslam dünyasındaki liderliğine son verilmesi** gerektiğini düşünüyordu.

Bunun için yapılması gerekenler şunlardı:

Birincisi, Müslümanlar'ın kutsal beldesi Hicaz (Mekke ve Medine) Türkler'in elinden alınmalıydı.

İkincisi, hilafet kurumundan mahrum bırakılmalıydılar.

Üçüncüsü, onlara **imparatorluk** "havası" veren İstanbul başkentleri olmamalı, Anadolu merkezli (Lidya ve Frigya gibi) "küçük boy" bir devlete dönüştürülmeliydiler.

Bu şartları Osmanlı Devleti'ne kabul ettirmelerinin mümkün olmadığını biliyorlardı. O yüzden, Anadolu'da yeni bir Türk devletinin kurulmasına ve onun, Osmanlı İmparatorluğu'nu, sırtından hançerleyerek mezara gömmesine **karar** verdiler.

İşte, **İnönü'nün sözünü ettiği karar** bu.

*

Söz konusu yeni devlet, kendiliğinden kurulamazdı. Bunu yapacak bir adam bulmak ve onu "vatanını kurtaran kahraman aslan"a dönüştürmek gerekiyordu.

Adam, kendiliğinden ayaklarına gitti, (İngiliz gazeteci **Ward Price**'ın hatıratında yazdığı gibi) İngiliz valisi olmak için onlara **sözlü dilekçe** verdi. İşin bu tarafı hallolmuştu.

Sırada, adamlarının vatanını kurtarması teatral sahnesi vardı. Onun, Birinci Dünya Savaşı'nın galipleri İngiltere, Fransa ve İtalya'dan vatanını kurtarması olacak iş değildi. Tehlikeli aksiyon numaraları da içeren bu sahne için dublör cemaatinden "küçük boy" bir düşmana ihtiyaç vardı.

Bulundu: **Yunanistan**.

Bunun altyapısını (Curzon'un verdiği akılla) Başbakan **Lloyd George** kurdu, Almanya karşısında Birinci Dünya Savaşı'nı kazanmalarına katkı sağlayan ABD'yi, Yunanistan'ın İzmir'i işgaline ikna etti.

*

Fakat Yunanistan'ın Anadolu içlerine yürümesine izin vermeyeceklerdi. Fazla aksiyon filmin tadını kaçırırdı.

Adamları Selanikli'nin "Tutmayın beni, vatanı Yunan'dan kurtaracağım" diyerek gürültü çıkarmasına ve bu arada önce bir **millet meclisi** teşkil ederek devletleşmeye doğru adımlar atmasına yetecek kadarlık bir aksiyon kâfi idi.

Bunun için Haziran 1919'da (Selanikli Samsun'a çıktıktan bir ay sonra) Yunanistan'a daha ileriye gitmemesi emrini verdiler.

Sonraki aylarda ise (Selanikli adamları Erzurum Kongresi'nde Karabekir'in gafletiyle ipleri eline almaya başlamış olduğu için), bunu resmîleştirdiler, (adını **General Milne**'den alan) **Milne Hattı**'nı Türk-Yunan sınırı ilan ettiler.

Buna göre, Yunan ordusu Aydın'dan daha ileriye yürümeyecek, **İzmir dağlarında açan çiçekleri toplamak** ve ot yolmak gibi önemli işlerle meşgul olacaklardı.

Selanikli TBMM'yi kurup bir "Meclis Hükümeti" ilan edince ise onun emri altındaki Türkler ile Yunan kuvvetleri arasında küçük çaplı önemsiz çatışmalar yaşanacak, Selanikli Yunan tehlikesini bertaraf etmiş kabul edilecek ve bir Türk-Yunan barışı sağlanacaktı.

Plan buydu.

Böylece Selanikli, Osmanlı Devleti'nin yapamadığını yapmış, vatanını kurtarmış olacaktı.

*

Fakat işler tam böyle gitmedi.. Evdeki hesabın çarşıya uymama gibi kadim bir alışkanlığı var ne yazık ki.

Selanikli TBMM'sini kurduktan iki ay sonra **Milne Hattı**'nın artık miadını doldurduğu ilan edildi.

Küçük çaplı dalaşmalar başlayabilir, filmin aksiyon kısmının da çekimleri yapılabilirdi. Fakat o arada beklenmedik birşey oldu, Yunan kralı **Aleksandr**'ın, **bir maymun tarafından ısırıldığı için öleceği** tuttu.

Bu, İngilizler tarafından 1917 yılından tehditle ve zorla tahtından indirilmiş olan babası **Konstantin**'in, 1920 yılı sonlarında (Birinci Dünya Savaşı sonrası barış ortamında) yeniden tahta geçmesine yol açtı.

Aleksandr'ın başbakanı (ve İngilizler'in adamı) **Venizelos** koltuğunu kaybetti, pılısını pırtısını toplayıp Paris'e gitti.

İngilizler'e kin duyan (Alman asıllı olan ve **Almanya yanlısı durumundaki) Konstantin**, İngilizler'in planlarının aksine Anadolu içlerine yürüme kararı aldı.

Bunun sonucunda **Kütahya-Eskişehir muharebeleri** yaşandı, Yunan karşısında yenilen 70 bin kişilik ordumuzdan geriye 30 bin kişi kaldı. (Falih Rıfkı ***Çankaya***'sında bu rakamları veriyor.)

*

Filistin'de İngilizler'in önünden tek kurşun atmadan kaçarak Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nı kaybetmesini sağlamış olan **Selanikli** burada da maharetini gösterdi, derhal **Kayseri'ye kaçma** kararı aldı.

TBMM'nin evrakı, Selanikli'nin **Yunus Nadi** gibi has adamları eşliğinde **Kayseri**'ye gönderildi.

Fakat, Selanikli'nin Samsun'a çıkmadan önce daha İstanbul'dayken (**İngiliz Gizil Servisi'nin Türkiye şefi Robert Frew** vasıtasıyla) İngilizler'le anlaşmış olduğunu bilmeyen milletvekilleri, bu Kayseri'ye kaçma kararını kabul etmediler.

Selanikli İngiliz işbirlikçisi tiyatro kahramanına "Ankara'yı Yunan'a bırakıp gitmeyiz, istiyorsan sen git!" dediler.

BİR GİZLİ GÜNDEMCİLİK HARİKASI: TAKİYYE VİRTÜÖZÜ SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK

Birinci Dünya Savaşı sonrasındaki mütareke (ateşkes) döneminde, İngilizler ile müttefikleri, donanmalarıyla gelip İstanbul'a postu sermişlerdi.

O ümitsiz günlerde vatan savunması için Anadolu'ya geçip gerekirse yeni bir hükümet ve devlet kurma fikrini ilk ortaya atan kişi, **Kâzım Karabekir** Paşa'ydı.

Onu İstanbul'a, Sadrazam Mareşal Ahmet İzzet Paşa, **genelkurmay başkanı** olması için çağırmış bulunuyordu.

Ancak bu arada İzzet Paşa hükümeti yıkılmış, yeni hükümet de genelkurmay başkanı olarak **Fevzi Çakmak**'ı atamıştı. Harbiye Nezareti (Milli Savunma Bakanlığı) müsteşarı ise **Miralay İsmet'ti (İnönü).**

Karabekir, İstanbul Hükümeti'nden, yalvar yakar, kendisinin Anadolu'ya gönderilmesini istedi.

19 Nisan 1919 günü (Atatürk'ün Samsun'a çıkışından tam bir ay önce) Trabzon'a çıktı ve oradan, görev yeri **Erzurum**'a geçti.

*

Anadolu'ya geçmeden önce arkadaşı **Miralay İsmet**'le de uzun uzun konuşmuş, ona, subayların Anadolu'ya geçip vatan savunmasını örgütlemeleri lüzumundan bahsetmişti.

İsmet'in niyeti ise, bu işlerle uğraşmamak, istifa edip çiftlik edinmek ve **İsmet Ağa** olmaktı. (Bkz. Kâzım Karabekir, ***İstiklâl Harbimizin Esasları***, İstanbul: Sinan Matbaası ve Neşriyat Evi, 1933-1951, s. 35-40.)

Karabekir, Mustafa Kemal **Atatürk**'ü de ziyaret etmiş, kafasındaki projeyi uzun uzadıya anlatmıştı.

Atatürk'ün tepkisi ise, **"Bu da bir fikirdir"** şeklindeki yuvarlak bir cevap olmuştu.

Karabekir, **"Fikir değil karardır"** demiş, bu yolda elinden gelen herşeyi sonuna kadar yapma konusunda kararlı olduğunu söylemişti.

Onun ısrarı karşısında Atatürk, **"Gelirim"** dememişse de, **"Gelmeye çalışırım"** şeklinde yine yuvarlak bir karşılık vermişti.

*

Karabekir bu kararlılığını, daha sonraki süreçte, vatan savunmasını örgütleyeceğine inandığı (ve belki **kendisinin ısrarı sonucu, tavsiyesine uyarak, lafını dinleyerek Anadolu'ya geldiğini** düşündüğü) Mustafa Kemal'in emrine (yasaları çiğneyerek, İstanbul Hükümeti'nin emirlerine itaat etmeyerek) girmek suretiyle göstermişti.

O bunu yapmasaydı, **müfettişlik yetkileri** iptal edildiği için o sırada sarı çizmeli Mehmet Ağa formatında sıradan bir vatandaşa dönüşmüş olan Atatürk'ün artık esamesi okunmaz, süklüm püklüm İstanbul'a dönmek zorunda kalırdı.

Karabekir, Erzurum'a gitmeden önce veda ve teşekkür için **Padişah Vahideddin**'e de uğramış, ona, genç subayları Anadolu'ya göndermesi tavsiyesinde bulunmuştu. (***A.g.e.,*** s. 40-44.)

Vahideddin'in kendi tavsiyesine uyarak **yaveri** Mustafa Kemal'i Anadolu'ya gönderdiğini düşündüğü, ziyaretiyle ilgili ifadelerinden anlaşılıyor.

*

İngilizler'in, Kâzım Karabekir'in kafasındaki projeden habersiz kalmış olmaları ihtimali zayıf.

Çünkü İstanbul'daki **istihbaratları (gizli servislerinin haber toplama ağı)** gayet iyiydi.

Hem de, Halide Edib'i şaşırtacak kadar:

> "Kolonel [Albay] H. Symythe, saat on biri geçe geldi. ...
>
> "İngiltere [İstanbul'da düzenlediğimiz] bu millî hissiyatı, yani mitingleri çok beğeniyormuş. Bundan başka da, **İngiltere'nin milleti temsil eden [meclise/parlamentoya dayanan] bir hükümeti mutlakiyete [padişahlığa] tercih edeceğini** de ekledi. ...
>
> "«Aynı zamanda Sultanahmet'teki gibi bir miting daha yaparak padişahı seçime ve **Meclis'i açmaya zorlamak** istiyormuşsunuz.»
>
> Bu sefer ben **şaşırdım**. Gerçi böyle bir fikir aramızda konuşuluyorduysa da, bunu kongrenin toplantısında söylememiştik. Böyle bir karar alırsak, bunu İngilizlere söyleyecektik ama, onlar **bunu nereden haber almışlardı?** ..."
>
> (Halide Edip Adıvar, ***Türk'ün Ateşle İmtihanı I***, İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi, 1998, s. 43-5.)

*

İngiliz İstihbarat Teşkilatı'nın İstanbul'daki şefi, Rahip Robert **Frew**'du.

Sait Molla gibi bürokratlar, Frew'la temas halindeydi.

Onunla mahrem görüşmeler yapan bir **Osmanlı subayı** da vardı.

Adı, Mustafa Kemal'di. Sonradan **Atatürk** soyadını alacaktı.

Nutuk'taki kendi ifadesine göre Frew'la (ki onu basit bir "macera meraklısı" olarak gösteriyor, İngiliz Gizli Servisi'ndeki görevini hiç anmıyor) "bir iki" defa mahrem görüşme yapmıştı.

Arkadaşı ***Rauf Orbay***'ın tanıklığına göre ise, sayı "iki üç"tü. (Feridun Kandemir, ***Hatıraları ve Söylemedikleri ile Rauf Orbay,*** İstanbul: Sinan Matbaası, 1965, s. 32.)

Yaveri Cevat Abbas'a göre de, onunla "fasılalı tarihlerde" (yani birden fazla kez) görüşmüştü. (Cevat Abbas Gürer, ***Cepheden Meclise Büyük Önder ile 24 Yıl,*** 5. b., İstanbul: Gürer Yayıncılık, 2007, s. 214.)

*

Atatürk, Rahip Frew'la tanışıp görüşme "şerefine", kalmaya meraklı olduğu (ve İngiliz subaylarının tercih ettiği) **Pera Palas Oteli'nin müdürü Martin** vasıtasıyla nail olmuştu.

Karabekir'in böyle gözde otellerde kalma tutkusu yoktu. Dolayısıyla, **Rahip Frew** diye birinin varlığından da habersizdi.

Yabancı istihbarat servisleriyle de **irtibatlı** değildi.

Doğal olarak, **Atatürk'ün İngiliz ajanıyla yaptığı gizli görüşmeler** de bilgisi dışındaydı.

Bilmediği başka şeyler de vardı.

Mesela, 1919 yılının Nisan ayı ortalarında Anadolu'ya geçip bir millî hareket için çaba sarfetmesi teklifinde bulunduğu Atatürk'ün de kafasında benzer düşüncelerin geçtiğini bilmiyordu.

Anadolu merkezli millî mücadele için ikna etmeye çalıştığı Atatürk'ün bundan sadece üç ay sonra Erzurum'da kafadarları Mazhar Müfit ile Süreyya Yiğit'e **"Osmanlı'yı tarihe gömeceğiz, cumhuriyet ilan edeceğiz, millete şapka giydireceğiz, tesettürü (İslamî örtünmeyi) kaldıracağız"** diyeceğini de tahmin edemezdi.

*

Karabekir ayrıca, **Padişah'ın kontrolü dışındaki bir direniş hareketini** İngilizler'in gündemlerine aldıklarını da bilmiyordu.

Bunu İngiliz Albay Symythe'den duyma "bahtiyarlığına erişen" **Halide Edib** kadar şanslı değildi.

O yüzden, gelecekte "İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur" şeklinde konuşabilme imtiyazını İsmet İnönü'ye kaptırmış olduğunu da farkedemiyordu. (Bkz. ***Milliyet Gazetesi***'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, ***Paradigmanın İflası***, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

Karabekir, Atatürk'ün kafasında "içinden Anadolu, yeni bir hükümet, yeni bir devlet, cumhuriyet, tesettür, şapka, Latin harfleri vs. geçen" bir proje bulunduğunu, ayrıca **İngiliz İstihbaratı'nın Osmanlı topraklarındaki en üst düzey ajanıyla/casusuyla mahrem görüşmeler** gerçekleştirdiğini bilseydi, yine de onu ziyaret edip Anadolu'ya geçmesi için ikna etmeye çalışır mıydı?

Yoksa bunun, pişmiş aşı yeniden pişirmek, kurban edilmiş koçu yeniden kurban etmek gibi abes bir iş olduğunu mu düşünürdü?

Ve de, **Amasya Tamimi/Protokolü** sonrasında yetki ve görevleri iptal edilen Atatürk'ün **İngiliz baskısı sonucu mağdur edildiğini** düşünüp ona "Görevden alınsan da emrindeyim" diyebilir miydi?

*

Halide Edib, Amasya Tamimi sonrası günleri ve Karabekir'in yaptığı fedakârlığı şöyle anlatıyor:

“Ali Fuat Paşa Ankara'ya döndü ve diğerleri Sivas yoluyla Erzurum'a hareket ettiler. Orada, Sivas Valisi Reşit Paşa ile konuştular ve o da Sivas Kongresi'ne sadık kalmayı [desteklemeyi] vaat etti.

Bütün bu işler kolay olmadı. **Amasya toplantısının haberi İstanbul'a gelmiş ve İtilaf kuvvetleri buna çok aleyhtar olmuşlardı.** Orta Anadolu'da bulunan **Ali Fuat Paşa gayet sağlam bir milli teşkilat meydana getirmişti.** Tabii, bunlar muntazam birlikler değildi. İstanbul hükümeti buna rağmen kendisini yerinden almaya cesaret edemedi. Amasya protokolünün imzasından bir hafta sonra Ali Fuat Paşa **Orta Anadolu'daki telgraf merkezlerini ve sivil idareyi eline aldı.** Onu da harekete sevk eden şey, **Mersinli Cemal Paşa'nın** Konya'dan kaldırılması ve güvenemeyeceği adamların valiliklere getirilmesi idi.

“Kâzım Karabekir Paşa'nın arkasında büyük bir ordu vardı. Bundan başka da Erzurum halkı kendisini tutuyordu. Bundan dolayı ona dokunmak mümkün değildi. Erzurum'un kongre merkezi olarak seçilmesi, bundan başka da doğu vilayetlerinde bir Ermenistan kurulması ve Trabzon'un da ona liman olarak verilmesi tasavvuruna karşı alınmış bir tedbirdi. Bu milli harekâtın başta gelen önderleri arasında şunlar vardır:

“Necati, Hüseyin Avni, Hoca Refet. Bunlar Kâzım Karabekir'e giderek Erzurum'u boşaltma emrini alırsa ne yapacağını sormuşlardı.

“Aralarında şöyle bir konuşma olmuştu:

“Kâzım Karabekir: "Hükümet Erzurum'u boşaltmamı emrederse, **bir asker sıfatı ile emrine itaate mecburum**."

“Onlar: "Bizi düşmana mı bırakacaksın?"

"Hükümetin emri üstünde **milletin iradesi** vardır. Eğer **millet, [bir kongre toplayıp] temsilcileriyle** bunu izhar ederse (belirtirse) onlara itaat edip işgale karşı gelirim."

“Kâzım Karabekir Erzurum Kongresi'ni daha esaslı bir noktaya dayatmak istiyordu. Bu kongre Mustafa Kemal Paşa'nın başkanlığında açıldı. Ne yazık ki Mustafa Kemal Paşa'nın üniforma ile gelmesi Erzurumluları pek memnun etmedi.

“Kongre esnasında Harbiye Nazırı [Milli Savunma Bakanı], **Kâzım Karabekir’e, Mustafa Kemal Paşa'yı ve Rauf Bey'i tevkif [tutuklama] için emir verdi. Aynı zamanda da Kâzım Karabekir Paşa'yı Doğu Anadolu'daki bütün askeri kuvvetlerin müfettişi (yani Mustafa Kemal Paşa yerine) naspediyor ve Kongreyi derhal kapatmasını** emrediyordu. Kâzım Karabekir bu emre itaat etmedi. Mustafa Kemal Paşa'nın yerine bir müfettiş tayinini gayri meşru sayıyordu. Bir defa Mustafa Kemal Paşa'yı milli hareketin başı olarak kabul ettikten sonra, Kâzım Karabekir sözüne sadık kalarak Mustafa Kemal Paşa'dan emir aldı. Mustafa Kemal Paşa da o zaman ordudan istifa etti.

“O devrin durumunu inceleyenler Kâzım Karabekir Paşa'nın uzağı gören ve süratle hareket eden bir insan olduğunu takdir ederler. Gayet muvazeneli ve akıllı bir adamdı. Herhalde Doğu'yu tehlikeli bir maceraya atmak istemiyordu. Aynı zamanda, **ayrı bir hükümet** kurmayı da istemiyordu. Çünkü, bunun **şahsî [kişisel, şahıs hesabına] olması** ihtimalini görüyordu. Bundan dolayı, bir taraftan hükümet merkezini iknaa çalışırken onun yabancı kuvvetler elinde bir oyuncak olmasına da mani olmak istiyordu. Herhalde, Türk topraklarında bir Ermenistan kurulmasına karşı cephe alıyor ve bunun için hazırlanıyordu.”

(Halide Edip Adıvar, ***Türk'ün Ateşle İmtihanı I***, İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi, 1998, s. 49-51.)

*

Halide Edib, "Ali Fuat [Cebesoy] Paşa Ankara'ya döndü ve diğerleri Sivas yoluyla Erzurum'a hareket ettiler" diyor.

Diğerleri arasında Atatürk de yer alıyordu.

İlk durakları Sivas'tı.

Oradan Erzurum'a geçtiler.

Daha sonra, Sivas Kongresi için bu şehre tekrar döneceklerdi.

Halide Edib ayrıca, "Amasya toplantısının haberi İstanbul'a gelmiş ve **İtilaf kuvvetleri buna çok aleyhtar olmuşlardı"** diyor.

"Olmuşlardı" değil de **"görünmüşlerdi"** demesi daha uygun olurdu.

Çünkü, İsmet İnönü'nün tarihî beyanına göre, "İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur".

İngilizler ile müttefikleri (Fransa ve İtalya), Amasya toplantısına "çok aleyhtar" görünmek zorundaydılar, çünkü kurdukları oyun, Selanikli ile aralarında bir danışıklı döğüşün sürdürülmesini ve Osmanlı Padişahı ile Hükümeti'nin de "İngilizler'in uğraştığı kahramana karşı düşmanların safında yer alan hainler" gibi gösterilmesini gerektiriyordu.

İngilizler Selanikli'ye ne kadar küfreder sövüp sayarlarsa ona o kadar "meşruiyet" bahşetmiş oluyorlardı.

*

Halide Edib, İstanbul Hükümeti'nin **Ali Fuat Paşa'yı** yerinden (görevinden) almaya cesaret edemediğini de söylüyor.

Cesaret edemedi değil, o sırada İngilizler'in böyle bir talebi olmadı.

Fakat aynı İngilizler, **Mersinli Cemal Paşa'nın** görevden alınmasını istediler.

Aldırdılar.

Ve İstanbul'a dönünce doğruca **Malta'ya sürdüler**.

Ali Fuat Paşa, Atatürk'ün gençlik arkadaşıydı, aralarında samimiyet vardı, senli benliydiler, Harb Okulu'nda **aynı sınıfta** okumuşlardı.

Mersinli Cemal Paşa'ya gelince, Atatürk'ten altı yaş büyüktü.

Meslekte daha eskiydi.

Sonraki süreçte **Osmanlı Hükümeti** Ali Fuat Paşa'nın yetkilerini elinden alacak, fakat Paşa bu kararı tanımayacaktı.

Halide Edib, "Orta Anadolu'da bulunan **Ali Fuat Paşa gayet sağlam bir millî teşkilat meydana getirmişti"** diyor.

Bu "sağlam millî teşkilatı" onun elinden Osmanlı Hükümeti değil, Atatürk alacak, teşkilatın başına Millî Mücadele'ye sonradan katılan sadık bendesi (çiftlik vizyonlu) Miralay (Albay) **İsmet**'i getirecek, Ali Fuat Paşa'yı tasfiye edecekti.

Paşa, sonradan kendisini **İzmir Suikasti** davasında İstiklâl Mahkemesi adlı "infaz çetesi"nin önündeki **sanık sandalyesinde** bulacaktı.

Tıpkı Karabekir ve Mersinli Cemal Paşa gibi.

*

Halide Edib'in bir başka iddiası şu:

> **“Kâzım Karabekir Paşa'nın arkasında büyük bir ordu vardı. Bundan başka da Erzurum halkı kendisini tutuyordu.** Bundan dolayı ona dokunmak mümkün değildi.”

Karabekir'in arkasında büyük değilse de **büyük sayılabilecek bir ordu** bulunduğu doğruydu.

Bu ordunun da, Erzurum halkının da kendisini çok sevdiği biliniyordu.

Çünkü Karabekir, **Suriye cephesinde, başında bulunduğu orduya İngilizler karşısında ricat/kaçış emri veren,** ardından da Padişah Vahideddin'e **"Hemen mütareke/ateşkes ilan edilsin, savaşacak dermanımız yok"** diye telgraf çeken "firarî kahraman" Mustafa Kemal Atatürk'ün aksine, Birinci Dünya Savaşı'nda hiç yenilgi almamıştı.

Ancak, Osmanlı Hükümeti açısından ona dokunmak, üç satırlık resmî yazıya bakıyordu.

Zor değildi.

Fakat, buna gerek yoktu. Çünkü İngilizler, "nasılsa", **Mersinli Cemal Paşa'nın aksine**, Karabekir'in görevden alınması için İstanbul Hükümeti'ne baskı yapmıyordu.

*

Bunda, Atatürk'e, Anadolu'ya gelip Millî Mücadele'de yer alması teklifinde bulunmuş olmasının, ve verdiği sözden dolayı ona destek olacağının düşünülmesinin etkisi var mıydı, bu konuda “belgeli” birşey söyleyemiyoruz, çünkü, **İngiliz İstihbaratı'nın Atatürk'le mahrem görüşmeler yapan İstanbul**

şefi Rahip Frew, (Tevfik Fikret gibi konuşmak gerekirse, "yazık ki, yazıklar ki") geride samimi itiraflardan oluşan bir hatırat bırakmış değil.

Sonradan (Atatürk'ü alıp İstanbul'a götürmek isteyen, fakat Karabekir yüzünden götüremeyen) **Fevzi Çakmak**'ın (ki bu "sabıka"sı yüzünden gelecekte Selanikli'nin karşısında boynu hep eğri olacaktır) Karabekir'e söyleyeceği gibi (aktaran Falih Rıfkı). Atatürk'ün Anadolu'da tek dayanağı başlangıçta sadece Karabekir'di.

Karabekir olmasaydı, Atatürk bir hiçti..

Rakamların solundaki sıfırdı.

*

Osmanlı Hükümeti Karabekir'e dokunmadı, fakat sonraki süreçte Atatürk **Atatürk dokunacaktı.**

Önce, Karabekir'i **"Ya siyaset, ya ordu"** diyerek bir seçime zorlayacak, o da siyaseti **"siyasetsiz/etkisiz ordu" dayatmasına** tercih edecekti.

Böylece başında bulunduğu ordu elinden alınmış olacaktı.

Karabekir, siyaset için **Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nı/Partisi'ni** kuracak, fakat, artık ordusuz (güçsüz) hale gelmiş olduğu için **Atatürk ona dokunacak, partisini kapatacaktı.**

Ardından da Karabekir kendisini **İstiklal Mahkemesi adlı infaz çetesinin** önündeki sanık sandalyesinde bulacaktı.

*

Halide Edib'in şu ifadeleri çok önemli:

> "Kongre esnasında Harbiye Nazırı [Milli Savunma Bakanı], **Kâzım Karabekir'e, Mustafa Kemal Paşa'yı ve Rauf Bey'i tevkif [tutuklama]**

için emir verdi. Aynı zamanda da Kâzım Karabekir Paşa'yı Doğu Anadolu'daki bütün askeri kuvvetlerin müfettişi (yani Mustafa Kemal Paşa yerine) nasbediyor ve Kongreyi derhal kapatmasını emrediyordu. Kâzım Karabekir bu emre itaat etmedi. Mustafa Kemal Paşa'nın yerine bir müfettiş tayinini **gayri meşru sayıyordu**. Bir defa Mustafa Kemal Paşa'yı milli hareketin başı olarak kabul ettikten sonra, Kâzım Karabekir **sözüne sadık kalarak Mustafa Kemal Paşa'dan emir aldı.** Mustafa Kemal Paşa da o zaman **ordudan istifa etti."**

Evet, Karabekir'in arkasında **"büyük (sayılabilecek) bir ordu"** vardı.

Ayrıca, Erzurumlular, halk, onu sevip sayıyordu.

Atatürk'ün elinde olan ise, İstanbul Hükümeti tarafından **"müfettişlik"** unvanı adı altında yapılmış (**Anadolu genel valiliği** anlamına gelen) atamadan ibaretti.

Ve, onu atayanlar, görevine son vermişler, bütün yetkilerini resmen **Karabekir'e devretmişlerdi.**

Böylece Karabekir, Van'dan Ankara'ya kadar bütün memlekette hem mülkî/idarî hem de askerî makamların en üst düzey amiri haline gelmiş oluyordu.

*

Şurası önemli, "Müfettişlik diye birşey kalmadı" demiyorlar.

Çünkü, "**müfettişlik**" adı altında verilen **gayriresmî (İngilizler'e ve müttefiklerine "resmen" söylenemeyen)** "örtülü" görevin devam etmesini istiyorlar.

Bu görev de, Anadolu'da vatan savunmasının **tek bir merkezin çatısı ve komutası** altında yürütülmesinin sağlanmasından ibarettir.

Karabekir, Vahideddin'in Yıldız Sarayı'nda Atatürk'e söylediği (ve Falih Rıfkı'nın ***Çankaya***'sında Atatürk'ten naklettiği) **"Paşa paşa, devleti kurtarabilirsin!"** hitabının muhatabı haline gelmiştir.

*

Padişah ve Osmanlı Hükümeti, kongrelerdir, toplantılardır, nutuklardır, meclistir vs. denilerek patinaj yapılmadan direk göreve odaklanılmasını istemektedir.

Evet, her ne kadar **Erzurum Kongresi** sırasında Atatürk **gerçek niyetini sadece Mazhar Müfit ile Süreyya Yiğit**'e söylemiş, **"Osmanlı Devleti'ni yıkacağız, cumhuriyet ilan edeceğiz, ardından *Kur'an* harflerini kaldırıp Hristiyan Avrupa harflerini alacağız, tesetttürü (İslamî örtünmeyi) kaldıracağız, millete şapka giydireceğiz"** demiş, milletin önünde ise **"müftü efendi gibi dua" ederek din istismarı ve takiyye** yapmışsa da, İstanbul'dakiler de, baştan safça Atatürk'ü görevlendirmiş olmakla birlikte "sınırsız ve sonsuz salak" değillerdir.

Miralay Refet'in Amasya'da farkettiğini herhalde onlar da görmekte **"Bundaki niyeti anladık"** demektedirler.

Atatürk'ün Mazhar Müfit ile Süreyya Yiğit'e söylediklerini kulaklarıyla duymasalar da...

Yürekleriyle hissetmektedirler.

*

Evet, Karabekir, **"sözüne sadık kaldı"**, (**İngiliz İstihbaratı'nın İstanbul şefi ile mahrem görüşmeler** yapmış olduğunu bilmediği) Atatürk'ten emir almayı kabul etti.

Atatürk ise, sözüne sadık kalmadı. İstanbul'da **"devlet"e vermiş olduğu bütün sözleri** çiğnedi.

(**Rahip Frew**'ya da birtakım sözler verip vermemiş olduğunu, mahut kişi samimi itiraflardan oluşan bir hatırat yazmamış olduğu için "belgelere dayalı şekilde" bilemiyoruz.

Ancak, İsmet İnönü'nün "İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur" demiş olduğunu biliyoruz.

Bunu bilmemiz yeterlidir.)

Atatürk, sonraki süreçte de, Erzurum ve Sivas Kongrelerinde, TBMM'nin açılışında yaptığı bütün yeminleri, verdiği bütün sözleri sakız gibi çiğneyip tükürecekti.

*

Karabekir, İstanbul'dan aldığı emre isyan edip Atatürk'e emrinde olduğunu söyleyince, Selanikli Mustafa Kemal'e "altın Güneş" Erzurum'da "sırmalar saçmaya" başladı.

Yunan da zaten, **Milne Hattı** sayesinde **"İzmir dağlarında oturdum kaldım"** türküsünü "çığırarak" Ege Denizi'ne bakan tepelerin üstünde piknik yapmakta, İzmir dağlarında açan çiçekleri seyretmekle yetinmektedir.

Atatürk, "Osmanlı Devleti'ni yıkma, cumhuriyet ilan edip cumhurbaşkanı olma, *Kur'an* harflerini kaldırıp Hristiyan Avrupa harflerini alma, tesetttürü (İslamî örtünmeyi) kaldırma, millete şapka giydirme" **gizli hedefi** yolunda ihtiyaç duyduğu "büyük bir ordu"yu emri altına almıştır artık.

Karabekir sayesinde.

İlerleyen zamanda Karabekir önce bu ordunun başından uzaklaştırılacak, sonra partisi kapatılarak siyasetten tasfiye edilecek, ardından İzmir Suikasti davasıyla ecel terleri dökmeye mahkum edilecek, sonra da o günün en düşük emekli maaşıyla

fakr u zarurete mahkum edilecek, ayrıca **kesintisiz bir biçimde polis takibi** altında tutulacaktır.

*

Halide Edib'ten yaptığımız alıntıda adı geçen **"Necati, Hüseyin Avni ve Hoca Refet"e** gelince..

Bunlar, Erzurum Kongresi delegeleridir.

Hüseyin Avni, **Nurettin Topçu**'nun kayınpederi Hüseyin Avni Ulaş'tır.

O da **İzmir Suikasti** davasında sanık sandalyesine oturtularak terbiye edilecek, payına düşen teşekkürü alacaktır.

Süleyman **Necati** de aynı akıbete uğrayacak, hissesine düşeni alacak, ihmal edilmeyecektir.

Herkes, ektiğini biçecektir.

SELANİKLİ ATATÜRK'ÜN, ANASINA YAZDIĞI MEKTUPLA OSMANLI DEVLETİ RİCALİNİ ALDATMA 'NUMARA'SI

"Bir defa Mustafa Kemal Paşa'yı milli hareketin başı olarak kabul ettikten sonra, Kâzım Karabekir **sözüne sadık kalarak Mustafa Kemal Paşa'dan emir aldı.** Mustafa Kemal Paşa da o zaman **ordudan istifa etti."**

(Halide Edip Adıvar, ***Türk'ün Ateşle İmtihanı I***, İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi, 1998, s. 51.)

Böyle diyor Halide Edib.

Karabekir, Atatürk'ü niye "**millî hareketin başı**" kabul etmişti?

Nedeni, Mustafa Kemal'in Padişah ve İstanbul Hükümeti tarafından müfettiş etiketli Anadolu genel valisi atanmış, ve de kendisine Vahideddin tarafından **"Paşa paşa, devleti kurtarabilirsin!"** denilmiş olmasıydı.

Bir de Karabekir'in İstanbul'da Selanikli'yi evinde ziyaret etmesi ve direniş için Anadolu'ya davet etmesi olayı var. O ziyareti sırasında Selanikli'ye bir nevi "açık çek" vermiş durumdaydı.

İstanbul'da tükürdüğünü Erzurum'da yalamak istemedi.

*

Vahideddin'in Atatürk'e böyle bir (işgalci İngilizler ile müttefiklerinin korkusundan **"resmen"** ilan edemediği) **"gizli (örtülü) görev"** vermiş olduğunu nereden biliyoruz?

Görevlendirmesi ile ilgili belgelerden ve dönemin (Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi, Bahriye Nazırı/Bakanı Avni Paşa ve İçişleri Bakanı Mehmet Ali Bey gibi) canlı şahitlerinin beyanlarından..

Ayrıca, bizzat Mustafa Kemal'in **Falih Rıfkı**'ya bunu anlatmış ve onun da ***Çankaya*** adlı kitabına yazmış olmasından dolayı. (Falih Rıfkı Atay, ***Çankaya***, İstanbul: Sena Matbaası, 1980, s. 173.)

Herhalde Atatürk, Falih Rıfkı'ya anlatıncaya kadar bunu "sır" olarak saklamış değildi.

Doğal olarak, Anadolu'da karşılaştığı her komutana Vahideddin'le olan bu görüşmesini **iftiharla sunuyor**, ve de kendisinin Anadolu'ya **devleti (vatanı ve milleti) kurtarmak** için gönderildiğini söylüyordu.

*

Böylece, Karabekir gibi isimler tarafından (hem resmen **"müfettiş" etiketli Anadolu genel valisi** atanmasından, hem de Padişah'ın verdiği --işgalci ketenperesinden "devleti kurtarma"-- "gizli görevi" dolayısıyla) **"millî hareketin başı"** kabul edilmişti.

Ancak, Atatürk'ün kafasındaki **"gizli gündem"** farklıydı, **Mazhar Müfit ile Süreyya Yiğit** gibi adamlarına **kimseye söylenmemesi kaydıyla** açıkladığı gibi, Padişah'ın devletini (Osmanlı Devleti'ni) kurtarmayı değil, tarihe gömmeyi kafasına koymuştu.

Sadece bu da değil, "programı"nda **tesettürü (İslamî örtünmeyi) kaldırma**, millete şapka giydirme, *Kur'an* harflerini kaldırıp Avrupa harflerine geçme gibi **İngilizler'in hoşuna gideceği kesin olan devrimler (devirmeler)** de vardı. (Bkz. Mazhar Müfit Kansu, ***Erzurum'dan Ölümüne Kadar Atatürk'le Beraber,*** C. 1, 3. b., AnkaraTürk Tarih Kurumu, 1988, s. 130-2.)

Bundan, İstanbul'dayken bir iki defa görüştüğünü ***Nutuk***'ta açıkladığı **Rahip Frew**'un da (ki İ**ngiliz İstihbaratı'nın / gizli servisinin** İstanbul'daki şefiydi) memnun olacağını düşünmememiz için bir neden yok.

*

Halide Edib'in yukarıya aldığımız cümlelerine dönelim. Karabekir'in **sözüne sadık** kalmasından kastedilen şu:

Atatürk'ün Samsun'a gitmesi için önüne **vize kırmızı halısı** döşeyen İngilizler, onun (genel valilik anlamına gelen **yetkiler cebinde** olarak) Anadolu'ya kapağı atmasından sonra mızıkçılık yapmaya başlıyorlar.

İlla da bu adamı geri çağırın diye tepiniyorlar.

Yunan'a İzmir dağlarında bekleme emri veren **General Milne**, Osmanlı Hükümeti'ne resmen **nota** veriyor.

Harbiye Nazırı (Millî Savunma Bakanı) Şevket Turgut Paşa, "Ama Anadolu'ya böyle birini göndermemizi **isteyen bizzat sizdiniz. '***Böyle müfettiş mi olur, bizimle dalga mı geçiyorsunuz*' diyorsanız, ona da vereceğimiz cevap şu, barış/ateşkes sürecinden dolayı komutan değil **müfettiş** sıfatını kullanmak zorunda kaldık" anlamına gelen bir cevap veriyor. (Bkz. Ahmet Şekerci, "Mustafa Kemal Paşa'nın Havza'daki Çalışmaları", ***Türk Dünyası Araştırmaları***, Cilt 121, Sayı 238, Ocak-Şubat 2019, s. 100-101.)

Görünüşe göre, İngilizler **"görevlendirmeden"** değil de, (akıllarının başlarına geç gelmesi gibi bir huyları varmış gibi) Mustafa Kemal'in **"şahsından"** rahatsızdırlar.

Böylece, İstanbul'da **Pera Palas Oteli'nde İngiliz subaylarıyla** aynı masada kahve "höpürdeten", **İngiliz ajanı Rahip Robert Frew'yla mahrem/gizli görüşmeler** yapan Atatürk'ün Anadolu'daki kurtarıcı kahraman imajının son rötuşları yapılmış olur: "İngilizler'in istemediği, kendisinden korktuğu asker".

Fakat, bu arada Osmanlı Hükümeti, "Madem Mustafa Kemal isminden rahatsızlar, ismi değiştirelim, yeni isim **Kâzım Karabekir** olsun" diyor.

Şöyle düşünüyorlar: **"Mevzubahis olan vatansa Mustafa Kemal de teferruattır."**

Kâzım Karabekir'in Atatürk'den daha az vatansever olmadığını çok iyi biliyorlar.

*

Fakat bunu, Kâzım Karabekir kabul etmiyor.

Çünkü Karabekir, sadece vatansever değil; aynı zamanda karakter bakımından sağlam.

Kitabında gizli gündem, takiyye, fırsatçılık, ayak kaydırma, kumpas kurma, ayak altındaki halıyı çekme vs. alavere dalavereleri yok.

Büyüklüğü, kendisi için, kapkaranlık bir iç dünyasını simgelercesine kara yüzlü azmanımsı ucube heykeller diktirme müsrifliğinde, putperestçe şiirler yazdırma tutkusunda, meddahlara methiyeler düzdürme merakında, artistik pozlar verip fotoğraf çektirme hevesinde değil, verilen söze sadık kalmakta gören bir karakter abidesi.

Entrikalar okyanusunda eğilip bükülmeden boğulmayı, alçakça sürünerek tırmanılan zirvelere tercih eden mert bir asker.

Fırsatçı bir fırıldaklığı kendisine yakıştıramayan bir şahsiyet anıtı.

*

Halide Edib'in sözlerine dönelim:

> “Kongre esnasında Harbiye Nazırı [Milli Savunma Bakanı], **Kâzım Karabekir’e, Mustafa Kemal Paşa'yı ve Rauf Bey'i tevkif [tutuklama]**

için emir verdi. Aynı zamanda da Kâzım Karabekir Paşa'yı Doğu Anadolu'daki bütün askeri kuvvetlerin müfettişi (yani Mustafa Kemal Paşa yerine) naspediyor ve Kongreyi derhal kapatmasını emrediyordu. Kâzım Karabekir bu emre itaat etmedi. Mustafa Kemal Paşa'nın yerine bir müfettiş tayinini gayri meşru sayıyordu. Bir defa Mustafa Kemal Paşa'yı milli hareketin başı olarak kabul ettikten sonra, Kâzım Karabekir **sözüne sadık** kalarak Mustafa Kemal Paşa'dan emir aldı. **Mustafa Kemal Paşa da o zaman ordudan istifa etti."**

(Halide Edip Adıvar, ***Türk'ün Ateşle İmtihanı I***, İstanbul: Cumhuriyet Gazetesi, 1998, s. 49-51.)

Atatürk, askerlikten ne zaman istifa etmiş?

Karabekir (Ki Halide Edib'in ifadesine göre emri altında "**büyük bir ordu**" vardır), İstanbul Hükümeti tarafından azledilmiş olsa bile, verdiği söz gereğince emrinde olduğunu ifade edince..

*

Atatürk'ün **8 Temmuz 1919** günü (Ki Erzurum'daki ikametinin ikinci günüdür) Padişah'a gönderdiği **"Kulları Mustafa Kemal"** imzalı istifa mektubu şöyle:

"MABEYN-İ HÜMAYUN CENAB-I MÜLUKÂNE BAŞKİTABET-İ CELİLESİ VASITASIYLA ATABE-İ ULYA-YI HAZRET-İ PADİŞAHÎ'YE

"(SARAY BAŞKATİPLİĞİ VASITASIYLA PADİŞAHIN YÜKSEK MAKAMINA)

"Şimdiye kadar gerek **Zat-ı Akdes-i Hümayunlarına (kutsal zatlarına)** ve gerek Harbiye Nezareti'ne (Milli Savunma Bakanlığı'na) vaki olan maruzatımda (sunumlarımda) vatan ve milletin ve **makam-ı**

mualla-yı Hilafetin (yüce Hilafet makamının) maruz ve giriftar olduğu avakib-i elîme ve buna karşı mütehassıl alâm ve evza-ı milliyeyi tekmil safahat ve hakikatiyle (uğradığı acı durumları ve buna karşı duyulan elemleri ve milletin aldığı vaziyeti, bütün safhaları ile gerçek olarak) arzettim.

"Bunu ifa etmekle **mukaddesatımın (kutsal inançlarımın)** nefs-i acizaneme tahmil eylediği (aciz şahsıma yüklediği) en yüksek ve en vicdani vazifelerden birini yapmış oldum.

"Âmâl ve teşebbüsat-ı abidanemin (kölece amellerimin ve girişimlerinin) İngilizlerce müdafaa-i vataniyye (vatan savunması) suretinde değil, şekl-i âharda telakki olunmasından naşi (başka şekilde anlaşılmasından dolayı) Hükümet-i Seniyyelerinin **müşkil bir vaz-ı tazyik altında** kaldığı (altından kalkılması zor bir baskı altına konulduğu) irade ve ifham buyruluyor. Hükümet-i seniyyelerinin ve payitaht-ı saltanat-ı hümayunlarının **(yüce hükümetlerinin ve saltanat merkezinin)** zaten ne gibi **tazyik (baskı) ve şerait-i elîme-i inhisar (acı verici koşullar sınırlaması) altında** bulunduğu gerek **çâkerlerince (kulunuz kölenizce)** ve gerek bütün millet-i necibelerince tamamen malum ve âyan olduğu cihetle, bu tazyik ve inhisarın daha ziyade tevessüüne (genişlemesine) ve bahusus pek büyük **revabıt-ı sıdk u ubudiyetle (sadakat ve kulluk bağlarıyla)** merbut (bağlı) bulunduğum **kalb ü âmâl-i müfşika-i hümayunlarının (majestelerinin şefkatli kalb ve tasarılarının)** düçar-ı kelal olmasına (eziyet görmesine) hiçbir vechile razı olmayacağım cihetle yalnız memuriyet-i acizaneme değil, tekmil mübahatını (bütün övünçlerini), vatan ve milletimin ve makam-ı akdes-i hümayunlarının nur-u feyiz ve necatından (**kutsal makamlarının feyz ve kurtuluş nurundan)** alan pek çok sevdiğim mübarek hayat-ı askeriyeme de veda suretiyle arz-ı fedakâri eylerim (askerlik yaşamıma veda suretiyle özveride bulunduğumu arzederim).

“Makam-ı Uzma-yı Saltanat ve Hilafetin ve millet-i necibelerinin hayatımın son noktasına kadar daima **hâris (koruyucu) ve sadık** bir ferdi gibi kalacağımı **kemal-i ubudiyetle (tam bir kullukla) arz** ve temin eylerim. Silk-i celil-i askerîden (askerlik mesleğinden) istifa ettiğimi Harbiye Nezareti’ne arz ettim.

“Sıhhat ü afiyet-i Cenab-ı Mülûkaneye (Padişah cenaplarının sıhhıt ve afiyetine) dua ve her türlü afattan masun (belalardan korunmuş) buyurmalarını **Cenab-ı Kibriya’dan (Allahu Teala’dan) niyaz** eylediğim muhat-ı ilm-i âlî buyruldukta (yüce bilgilerinizin kuşatıcılığına arz ü) ferman.

“Kulları

“Mustafa Kemal.

“Fî 8 Temmuz Sene 1335, Saat 11.40 Gece.”

*

Bu telgraf metnini Atatürk, 24 Nisan 1920 tarihinde yaptığı TBMM açılış konuşmasında milletvekillerinin huzurunda okumuş durumda.

Yani milletvekillerinin şahsında bütün milletin huzurunda.

Söz konusu telgrafın TBMM’nin sitesinde yer alan sadeleştirilmiş şekli şöyle:

“7 Temnıuz 1919 Erzurum [TBMM sitesindeki orijinal/sadeleştirilmemiş metindeki tarih: 9.7/VII.1335)

“Padişah hazretlerinin devletli mabeyni yüce başkâtipliği eliyle Padişah hazretlerinin yüce katına.

“Şimdiye kadar gerek padişahlık yüce makamına ve gerek Harbiye Nazareti’ne yazdığımı yazılarda vatan ve milletin ve yüce hilafet makamının karşılaştığı üzücü olayları ve buna karşı ortaya çıkan tepkileri ve milli durumu bütün safhaları ve açığı ile ile arz ettim.

“Böyle davranmakla kutsal varlığımın bana yüklediği en yüksek ve en vicdani görevlerden birini yapmış oldum.

“Bendenizin çalışına ve faaliyetlerinin İngilizlerce vatan savunması olarak değil, başka bir şekilde yorumlanması nedeniyle yüce hükümetlerinin ağır baskı altında tutulduğu yazılıyor ve bildiriliyor. Yüce Hükümetiniz ve yüce Saltanat başkentinizin ne gibi baskı ve üzücü şartlar altında bulunduğu gerek benim tarafımdan ve gerekse bütün asil milletimizce tam anlamıyla ve her yönüyle bilinmekte olup bu baskı ve denetimin giderek daha da artması durumunda özellikle büyük sadaketle ve **aşırı derecede bağlı bulunduğum** müşfik ve yüce amaçlar taşıyan yüreğinizin sıkıntıya düşmesine hiçbir şekilde razı olamayacağım için, yalnız memuriyetime değil, bütün şan ve şerefini, vatan ve milletimin ve **kutsal yüce makamınızın feyiz ve asalet nurundan** alan ve pek çok sevdiğim kutsal askerlik yaşamıma da veda ederek özveride bulunduğumu arz etmek isterim.

“Yüce saltanat ve hilâfet makamınızın ve asil milletimizin sonuna kadar daima **koruyucusu ve sadık bir kulu olarak kalacağımı içten gelen duygularımla arz ve temin ederim**. Yüksek askerlik mesleğinden istifa ettiğimi Harbiye Nezareti’ne bildirdim. Onurlu padişaha sıhhat ve esenlikler diler ve her türlü kötülükten korumasını Cenabı Hak’tan dilerim. Yüce bilgilerinize sunarım.

“Kulları

“Mustafa KEMAL”

Görüldüğü gibi, sadece bir kere değil, iki kere değil, tam **beş** defa **Padişah'ın kulu ve kölesi olduğunu** ifade ediyor.

Fakat aynı adam, bundan dokuz ay önce, evet dokuz ay önce, kafadarları **Mazhar Müfit ile Süreyya Yiğit'e**, Osmanlı Devleti'ni tarihe gömeceğini, cumhuriyet ilan edeceğini (yani cumhurbaşkanı olacağını, ve cumhurbaşkanı olunca da), sanki memleketin bütün derdi buymuş gibi, **tesettürü** (İslamî örtünmeyi) ve ***Kur'an*** harflerini kaldıracağını, Avrupa harflerini alacağını ve millete **şapka** giydireceğini söylemiş bulunuyor.

*

Soru şu:

Karabekir "Seni bir defa millî mücadelenin başı kabul etmiş bulundum, sözümden dönmek bana yakışmaz, emrindeyim" demeseydi, Atatürk askerlikten yine de istifa eder miydi?

"Ederdi, etmezdi" diye cevap vermeden önce, bu soruya ışık tutacak bir mektuba bakmakta fayda var..

Mektup, Atatürk'ün anasına yazmış olduğu şu meşhur mektup.. (Bkz. Salih Bozok, ***Yaveri Atatürk'ü Anlatıyor***, haz. Can Dündar, 7. b., İstanbul: Doğan Kitapçılık 2006. s: 72-74; Sadi Borak, ***Atatürk'ün Özel Mektupları,*** İstanbul: Kırmızı Beyaz Yayınevi, 2004, s. 253-255.)

Ağustos 1919'da yazılmış..

Götüren, Atatürk'ün yaveri Salih Bozok..

Atatürkçülerin/Kemalistlerin (mesela odatv'cilerin) çok sevdiği bu mektuba, İpek Çalışlar'ın ***Mustafa Kemal Atatürk - Mücadelesi ve Özel Hayatı*** adlı kitabının tanıtım ifadelerinde de atıfta bulunuluyor.

O mektubunda Atatürk şöyle diyor:

> “Muhterem Valideciğim,
>
> “... Malumunuzdur ki, daha İstanbul’da iken **ecnebi [yabancı] kuvvetlerin devleti**, milleti **fevkalade sıkıştırmakta** ve **millete hizmet edebilecek ne kadar adamımız varsa cümlesini hapis ve tevkif (tutuklama) ve bir kısmını Malta’ya nefy ve tazip etmekte** [sürgün ve azap etmekte] **pek ileri** gidiyorlardı.”

Demek ki yabancı devletler, devleti (Osmanlı Devleti'ni) fevkalade, yani normalin üstünde sıkıştırmışlar.

"Millete hizmet edebilecek" ne kadar "adam" varsa ya hapsetmişler, ya da Malta'ya esir olarak sürmüşler.

Ortada millete hizmet edecek "adam" bırakmamışlar.

*

Mektubu okumaya devam edelim:

> **“Bana nasılsa ilişememişlerdi.”**

İlişmemişlerdi değil, ilişememişlerdi diyor.

Neden ilişememişlerdi?

"Nasılsa" dediğine göre bunu kendisi de bilmiyor olmalı.

Acaba Atatürk'ü "adam"dan saymamışlar mıydı?

Onu "millete hizmet edebilecek" bir adam kabul etmemişler miydi?

Bunu bilmiyoruz.

Mektuba dönelim:

> **“Fakat 3. Ordu müfettişi olarak Samsun’a ayak basar basmaz İngilizler benden şüphelendiler.”**

Şimdi o "nasılsa" anlaşıldı.

Demek ki Atatürk, İngilizler'in kendisinden **şüphelenmediği** biriymiş.

Acaba bunu neye borçluydu?

Samsun'a ayak basar basmaz şüpheleniyorlar da, Samsun'a gitmek ister istemez neden şüphelenmemişlerdi?

*

İngilizler, Atatürk karşısında sergiledikleri tavrı **Vahideddin**'den esirgeyeceklerdi.

Murat Bardakçı’nın ***Şahbaba*** adlı ayrıntılı araştırmasında aktardığına göre, “Padişah ve Halife” Vahideddin, Mustafa Kemal’in ***Osmanlı Devleti’ne ihanet*** *ettiğini* fark ettiği için, ***Anadolu’ya gitme ve direniş hareketini bizzat yönetme*** kararı almış bulunuyordu.

Ancak, İngilizler buna müsade etmemişlerdi.

Okuyalım:

> “Sakarya’dan [10 Eylül 1921] bir buçuk – iki ay önceydi [10 Temmuz 1921 – 24 Temmuz 1921 arasında yaşanan Kütahya-Eskişehir Muharebeleri bozgunu sonrası, Temmuz sonları]. Sultan Vahideddin’in ablası Mediha Sultan’ın oğlu Sami Bey Baltalimanı’ndaki [Sarıyer] sarayda bir gece saat 10 sularında haremini ve çocuklarını topladı. Oğullarına *“Sabah erkenden dayıbabayla* ***[Sultan Vahideddin’le] Anadolu’ya geçiyoruz****“* dedi. *“Söğüt*

yatıyla gidiyoruz. Ben dayıbabanın yaverliğini yapacağım. Annelerinize iyi bakın. Tabancalarınız var, Rum gelirse vurun."

"Sami Bey bunları söylerken kızı Hatice ağlıyordu.

"Yol hazırlıkları hemen başladı. Bavulların yapılması sabahın dördüne doğru tam tamamlanmıştı ki, hizmetkârlar bir ziyaretçinin geldiğini söylediler.

"Misafir, **İngiliz Yüksek Komiseri Rumbold**'du [Sir Horace Rumbold].

"Habersiz, üstelik de böyle bir vakitte [sabahın 4'ünde] gelişinden dolayı sadece birkaç kelimeyle özür diledi ve derhal Yıldız'a çıkıp Vahideddin'le görüşmek istediğini söyledi. Kendisi hükümdarı o saatte rahatsız edemezdi ama Sami Bey'le beraber gidebilirlerdi…

"Saraya vardıklarında güneş yeni doğuyordu. Yüksek Komiser, **yol hazırlığını belli etmemeye çalışan** hükümdara hitaben kısa konuştu: ***"Siz giderseniz, biz de [İngilizler de] gideriz"*** dedi. *"İstanbul'da tek bir İngiliz neferi bile kalmaz. [Büyükçekmece'ye 20 km mesafede bulunan] Çatalca'nın ilerisinde **5 bin Yunan askeri** hazır bekliyor. **Biz gideriz, onlar gelir.** Karar sizin."*

"Sonra *"Majesteleri"* dedi, hafif şekilde öne eğildi, emperyal bir selam verip salondan çıktı.

"Yıldız ve Baltalimanı'nın hizmetkârları hazırlanmış bavulları sabahın erken saatlerinde boşaltmaya başladılar. Elbiseler ve üniformalar çıkartıldıkları gardroplara yeniden yerleştirildi…

"Rumbold'un teşebbüsten hangi vasıtayla haberdar olduğu, seyahat hazırlıklarını İngilizler'in kulağına Vahideddin'i kararından vazgeçirmeye çalışanların mı yoksa başka çevrelerin mi fısıldadığı hiç öğrenilemedi."

(Murat Bardakçı, ***Şahbaba***, İstanbul: İnkılâp Kitabevi, 2006, s. 219.)

Gerçekte, "resmî tarih"in gözlüğüyle bakıldığında, İngilizler'in **işbirlikçileri "hain"** Vahideddin'i Ankara'ya gitmesi için cesaretlendirmeleri, teşvik etmeleri, hatta ***zorlamaları*** gerekirdi.

*

Gitseydi ne olurdu?

Ortada henüz bir **başarı** yoktu.

Yunanlılar **Kütahya-Eskişehir Muharebeleri**'nde İsmet İnönü komutasındaki 70 bin kişilik orduyu darmadağın etmişlerdi.

Ordudan geriye sadece 30 bin kişi kalmıştı.

40 bin kişi kayıptı.

Ve, Atatürk, kalan 30 bin kişiyi de **Ankara'nın ve Kızılırmak'ın doğusuna** çekme kararı almış durumdaydı.

Ayrıca, TBMM'nin de bir hafta içinde (yedi gün içinde) **Kayseri'ye** taşınması kararlaştırılmıştı.

Atatürk'ün **Yunus Nadi** gibi adamları rüzgâr gibi bu şehre gidip sonradan Kayseri Lisesi olan binayı meclis için derhal hazırlamaya başlamışlardı.

Yani Ankara, Yunan'a altın tepsi içinde sunulacaktı.

Atatürk ve etrafındakiler bir hafta içinde Kayseri'ye kaçacaklardı, pardon çekileceklerdi.

Ancak, TBMM'deki "**muhalif milletvekilleri (hainler)**" buna izin vermeyecekler, Sakarya Meydan Muharebesi'nin yapılmasını sağlayacaklardı.

Atatürk'ü, istemediği halde savaşa zorlayacak, onu (ilk defa olmak üzere) cepheye gitmek zorunda bırakacaklardı.

*

Evet, Vahideddin'in Ankara'ya gitmesi, Mustafa Kemal'in Padişah Vahideddin'e **biat** tazelemesinden, tekrar "kulluk" arzetmesinden başka bir sonuç veremezdi.

Ancak Vahideddin, Mustafa Kemal kadar **şanslı** değildi. İngilizler, onun **Samsun**'a gidişini engellememişler, istediği "**vize**"yi vermişler, İstanbul'dan göndermişlerdi.

Hem de **kalabalık bir heyet**le birlikte..

Vahideddin'in Anadolu'ya geçme teşebbüsünü ise, daha fikir aşamasındayken engellemişler, ve **istihbarat**larının hiç de fena olmadığını, **gizli servis**lerinin gayet iyi çalıştığını göstermişlerdi.

Aynı **istihbarat (gizli servis)**, Mustafa Kemal'in Samsun'a hareketi sırasında ise "nal toplamıştı".

Keloğlan masalları formatındaki "resmî tarih"e göre, durum buydu.

Lozan Muahedesinin imzasından sonra İngiliz murahhas heyetinin Ouchy'de Beau-Rivage otelinde verdiği çay ziyafetinde bulunan başmurahhaslarla ikinci murahhaslar İsviçre Reisicumhuru ile birlikte

Soldan sıra ile: STANCIEFF (Bulgar), CACLAMANOS (Yunanistan), Dr. MILOUTINE IOVANOVITCH (Sırp-Hırvat-Sloven), Général PELLÉ (Fransa), İSMET İNÖNÜ (Türkiye), SCHEURER (İsviçre Reisicumhuru), Sir HORACE RUMBOLD (İngiltere), CONSTANTIN DIAMANDY (Romanya), Marquis CAMILLE GARRONI (İtalya), K. OTCHIAÏ (Japonya)

Atatürk'ün anasına yazdığı mektuba dönelim:

> **"[İngilizler] Hükümete benim [Anadolu'ya] sebeb-i izamımı [gönderilme nedenimi] sordular."**

Buna edebiyatta **"tecahül-ü arifane"** deniliyor. Bilip de bilmezlikten gelmek.. Şarkı ve türkülerde bolca rastlanan "Bilmem ki neden şöyle oldu, bilmem ki niye böyle yaptın?" türünden "salağa yatma" numarası yani..

Niçin gönderildiğini en iyi İngilizler biliyorlar, çünkü böyle birinin Anadolu'ya gönderilmesini isteyenler kendileri..

Nitekim, Millî Savunma Bakanı Şevket Turgut Paşa bunu onlara hatırlatıyor.

Neyse, biz tekrar mektuba bakalım:

> **"Nihayet İstanbul'a celbimi (çağırılmamı) talep ve bunda ısrar ettiler."**

İşte dananın kuyruğu burada kopuyor, zurna zırt diyor..

İngilizler herkesi tutuklar ya da Malta'ya sürerken, "nasılsa"
Atatürk'e **dokunmuyorlar.**

Ondan hiç **şüphelenmiyorlar.**

Dokunmamak bir yana, Samsun'a gitmesi için **vize veriyorlar.**

Sonra da, İstanbul Hükümeti'nin verdiği **olağanüstü yetkileri cebine koyup Anadolu'ya kapağı atınca** "nasılsa" ansızın pireleniyorlar.

*

Mektuba dönelim:

> **"Hükümet beni iğfal ederek (gaflete düşürüp aldatarak) İstanbul'a celp ve İngilizlere teslim etmek istedi."**

Peki onu daha önce niçin göndermişlerdi?

Niçin müfettiş etiketli **Anadolu genel valisi** yapmışlardı?

Başka birini gönderemezler miydi?

Ya da, daha baştan **Karabekir'e** bir yazı gönderip, "Sana müfettişlik adı altında olağanüstü yetkiler veriyoruz" diyemezler miydi?

Niçin dememişlerdi?

*

Biz yine mektuba bakalım:

> **“Bunun derhal farkına vardım.”**

Yani Hükümet'in kendisini iğfal etmek istediğinin derhal farkına varmış.

Adamın başkalarından farkı, sözlerine bakılırsa, işte bu..

O, herşeyin derhal farkına varıyor.

Üzerinde Güneş batmayan imparatorluk olduğu söylenen İngiltere ise, o kadar diplomatına, siyasetçisine, stratejistine, kurmayına, tarihçisine, bilim adamına, komutanına, istihbaratçısına rağmen, farkına varamıyor, ayakta uyuyor, uyanmak için adamın Samsun'a ayak basmasını bekliyor.

*

Tekrar mektuba dönelim:

> “Ve bittabiî kendi ayağımla gidip esir olmak doğru değildi. **Padişahımıza hakikat hali yazdım. Ve gelemeyeceğimi arz ettim. Zat-ı şahane de evvela buna muvafakat etti (hak verdi).”**

Ancak, sonrası var:

> **“Fakat daha sonra İngilizlerin tazyiki (baskısı) ziyadeleşti (fazlalaştı).”**

Yani "Padişahımız'ı, Zat-ı Şahane'yi" İngilizler zorluyor ve sıkıştırıyorlar..

Fazlasıyla..

Böylece Vahideddin, "devleti kurtarmak" için gönderdiği adamla İngilizler'in keyfi için uğraşan **hain** pozisyonuna düşürülüyor.

İngilizler bunu niçin yapmış olabilirler acaba?

İsmet İnönü'nün 54 yıl sonra gelecek olan itirafı bir cevap olabilir mi:

> "İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

(***Milliyet Gazetesi***'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, ***Paradigmanın İflası***, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Atatürk, asıl mücadelesini, Yunan'a ve (**Mazhar Müfit ile Süreyya Yiğit**'e daha Erzurum'dayken açıkladığı gibi) Vahideddin'in başında bulunduğu Osmanlı Devleti'ne karşı vermişti.

İngilizler, Atatürk'ün başarısı için **ne tür katkılarda** bulunmuşlardı?

*

Mektuba dönelim:

> "Nihayet o da [Padişah da] İstanbul'a avdetimi (dönmemi) irade etti (istedi). Bu suretle artık resmî makamımda kalmaya imkan göremediğim gibi askerliğimi muhafaza ettikçe İngilizlerin ve hükümetin hakkımdaki ısrarına mukabele edilemeyecekti (karşı konulamayacaktı). Bir tarafında bütün Anadolu halkı tekmil millet hakkımda büyük bir muhabbet ve itimat gösterdi. "Seni bırakmayız" dediler."

Tabiî ki Atatürk, anasına yazdıklarını o günlerde millete de söylüyor, **Zat-ı Şahane**'nin, Padişahımız'ın İngiliz zorlaması ve baskısı yüzünden kendisini mecburen çağırdığını, aslında bunu istemediğini açıklıyordu.

Vahideddin öldükten sonra ise meşhur ***Nutuk***'unda onu **"sefil, adi mahluk, hain, alçak, aciz, kıymetsiz, duygu ve düşünceden yoksun, şahsî vaziyet ve hayatından başka birşey düşünmeyen pespaye"** gibi sıfatlarla, atalarından miras kalmış olması gereken anane ve geleneklere göre yâd edecekti.

*

Atatürk'ün anasına yazdıklarını okumaya devam edelim:

> "Filhakika (hakikaten) vatan ve milletimizi kurtarabilmek için yegane çare **askerliği bırakıp serbest olarak milletin başına geçmek** ve milleti yekvücut bir hale getirmekle hasıl olacak kudret ve hareket-i milliyeyi (millî hareketi) hüsn-i istimal eylemekten (güzelce kullanmaktan) başka çare mutasavver değildi (düşünülemezdi). Binaenaleyh (bundan dolayı) ben de böyle yaptım. Elhamdülillah muvaffak (başarılı) da oluyorum."

O sırada başarılı olduğu şey, **vatan savunması** değil..

Çünkü o günlerde (aylarda, bir yılı aşkın süre) toplantı yapıp nutuk atma dışında yaptığı birşey yok.

Din istismarı alanında da eşsiz bir performans sergiliyor. Millete kendisini kabul ettiriyor.

Böylece kendi **"şahsî vaziyeti"** bakımından başarılı olma fırsatını yakalıyor.

O anki derdi, ne yapıp edip **"milletin başına geçmek"**.

*

Askerliği bırakması, "emir almayı bırakması" anlamına geliyor. "Milletin başına geçilmesi" için bu adımın atılması şart.

"Hareket-i milliyeyi **kullanma**" işinde mesafe almak için "milletin başına geçmek" lazım.

Ve Atatürk bunda muvaffak da oluyor.

Böylece, denklemden Padişah ve İstanbul Hükümeti düşmüş, gelecekte bir üflemeyle yıkılacak hale getirilmiş oluyor.

Kim sayesinde?

İngilizler sayesinde.. Filhakika İsmet İnönü ne söylediğini bilerek konuşuyor.

İngilizler Padişah'ı (istemeyerek, görünüşte de olsa) Atatürk'e muhalefet ediyor konuma düşürmeseler, ileride Atatürk Padişah'ın sırtına tekme indiremeyecek, ona hain diyemeyecek, **"sefil, adi mahluk, alçak, aciz, kıymetsiz, duygu ve düşünceden yoksun, şahsî vaziyet ve hayatından başka birşey düşünmeyen pespaye"** diye saydıramayacak..

Dahası, millete **şapka** giydiremeyecek..

İngiliz alfabesini zorla dayatamayacak..

Tesettürü (İslamî örtünmeyi) kaldıramayacak..

*

Mektuba dönelim:

> **"Pek yakında netice-i maddiyeyi (maddi sonucu) bütün cihan (dünya) görecektir. Ben bu suretle hareket edince İngilizler derhal yalvarmaya başladı.** Ve beni **kazanmaya** çalıştı. Her şeyi (Padişah'ı ve İstanbul Hükümeti'ni zorladıklarını) inkar ettiler. Ve bütün kabahati bizim hükümete attılar."

Demek ki İngilizler'le irtibatı devam etmiş..

Siyaset icabı politika değiştirmeyi..

Böylesine keskin ve kıvrak manevralar yapmayı..

İnsanları "kazanma"yı çok iyi bildikleri anlaşılan İngilizler, **Atatürk'ü daha İstanbul'dayken kazanmaya** çalışmış olabilirler miydi?

Ya da olamazlar mıydı?

Ancak, kazanamadıkları ya da kazanmaya gerek görmedikleri birçok kişiyi tutukladıkları veya **Malta'ya sürdükleri** malum..

Atatürk'e ise "nasılsa" ilişememişlerdi..

*

Mektubu okumaya devam edelim:

> **"Hakikaten hükümet de benimle uğraşmak istedi. Fakat kuvveti buna müsait gelmedi. Ve gelemez.**"

Peki bunu İngilizler neden akıl etmemişlerdi?

Bunu anlayacak akıl bir tek Atatürk'te mi vardı?

Hükümet'in Atatürk'le uğraşmaya kuvvetinin elverişli olmadığını **İngilizler** neden anlayamamışlardı?

Hiçbir şeyi anlayamama konusundaki bu olağanüstü ve sıradışı kabiliyet ve becerilerinin ardındaki sır neydi?

*

Biz yine mektuba dönelim:

> “Daha bir zaman bu suretle **Anadolu içinde çalışmakla** her şey hallolacaktır. Kariben [yakında] **Meclis-i Mebusan** [yeni Millet Meclisi, TBMM] toplanacak ve meşru bir **hükümet** mevki-i iktidara (iktidar konumuna) geçecektir.”

Öncelikli mesele vatanın kurtarılması değil..

Cephede savaşmak, düşmana mermi yağdırmak hiç değil..

Kahramanımız **"Anadolu içinde çalışmakla"** meşgul..

"Mevzubahis olan başına benim geçeceğim meclis ise, vatan da teferruattır" modunda.

Milletin başına geçecek ya, bir meclise ihtiyacı var..

O meclise dayanarak bir hükümet kuracak, "**iktidar konumu**"nu ele geçirecek..

Böylece, vatanı değilse de Anadolu'daki "**şahsî vaziyet**"ini kurtarmış olacak.

Vatan savunması bekleyebilir..

Nasıl olsa İngiliz, Yunan'a **Milne Hattı** talimatıyla İzmir dağlarında ot yolduruyor, çiçek toplatıyor..

*

Bu arada İngilizler **bir Milne Hattı da İstanbul'da** kuracaklardır.

Ankara'da toplanacak olan meclise oyun alanı açılsın, nevzuhur meclis mevcut meşru rakibinden kurtulsun, millî irade gaspçısı gibi görünmesin diye İstanbul'daki Meclis-i Mebusan'ı (Milletvekilleri Meclisi'ni) kapatacaklardır.

Ayrıca Osmanlı Erkân-ı Harbiye'sini de (Genelkurmay Başkanlığı'nı) basacak, işgal edeceklerdir.

Böylece, Anadolu'daki bütün askerî birimler "boşluğa düşecek", ister istemez, ayakta kalmış tek mercî olarak Ankara'yla temas kurmak zorunda kalacaklardır.

Filhakika, İsmet İnönü'nün buyurduğu gibi, "İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur".

*

İstanbul'daki bütün bu İngiliz baskısının, tutuklamaların, Malta'ya sürülmelerin, Meclis-i Mebusan'ın kapatılmasının pratikteki sonucu budur:

Ankara'da toplanacak Meclis'e varlık gerekçesi ve zemini oluşturmak, yeni bir hükümete alan açmak.

İngilizler'in siyaset satrancındaki hamlelerinin sonucu bu olduğuna göre, **İngiliz "devlet aklı" ya da "üst akıl"ı,** herşeyi bu sonucu gerçekleştirmek için mi yapmıştı?

Yoksa onlar, ne yaptıklarını bilmeyen bir akılsızlar kumpanyası olarak mı icra-yı faaliyette bulunuyorlardı?

Taşı gediğine koyma işi İsmet İnönü'ye düşüyor:

> "İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

*

Tekrar mektuba bakalım:

> **“Ben de ihtimal o zaman İstanbul’a geleceğim.”**

İstanbul'a gitmesi ihtimalini vatanın kurtarılması ve İngilizler'le savaşılıp onların mağlup edilmesi "ihtimal"ine bağlamıyor.

Kendisinin "**Anadolu'da çalışıp** (savaşması değil)" yeni bir meclis toplaması ve yeni bir hükümet kurması şartına bağlıyor.

Bu kadarını, elini kolunu sallayarak İstanbul'a dönmesi "ihtimal"i için yeterli görüyor.

Adamda "İngilizler beni terörist diye tutuklar Malta'ya sürer, Osmanlı Hükümeti de isyancı diye tutar yargılar" gibisinden bir endişe yok.

Kafasının İngilizler yönünden rahat olduğu anlaşılıyor.

Padişah ve Osmanlı Hükümeti de İngilizler tarafından balmumu gibi yoğurulup felç hale getirilmiş olduğu için onlardan yana korkusu hiç yok.

Karışık bir denklem gibi görünüyor, değil mi?.. Üzülmeyin, İsmet İnönü'nün vecizesi bütün soruları cevaplıyor:

> "İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."

*

Mektuba dönelim:

> **“... Tekrar Erzurum’a döneceğim. Tekrar ediyorum. Her işittiğinize önem vermeyiniz.”**

Atatürk'ün "**Her işittiğinize önem vermeyiniz"** vecizesi, herhalde Atatürkçülerden ilkokuldan itibaren dinlemek zorunda kaldığımız masallar için de geçerli olmalıdır.

Evet, Atatürk, mektubunun devamında anasına şunu da söylüyor ve böylece filmin kopmasına, kafamızdaki sigortaların atmasına neden oluyor:

> **“Pekala bilirsiniz ki ben yaptığımı bilirim. Netice görmeseydim başlamazdım**.”

Ancak, söz konusu neticeyi İngilizler de görmüş olabilirler miydi diye düşünmeden edemiyoruz.

İngilizler de "kendilerinin ne yaptığını biliyor" olabilirler miydi?

Mustafa Kemal Atatürk'e Samsun vizesi verirken bunda bir **netice** görmüşler miydi?

*

Bunlar zurnanın sadece zırt dediği noktalar.. Zart zurt dediği yere gelince..

Bize öğretilen "en güzel Türk masalları" formatındaki "ilkokul düzeyindeki Atatürk bilgisi"ne göre, heykelimsi Atatürk'ün, **sonunda netice görmeyince** vatan için mücadele etmekten kaçınması söz konusu olabilemez.

Kara Murat gibi "Haaayyyyttt" diyerek meydana fırlar, "**Mevzubahis olan vatansa neticeler de, Haticeler de teferruattır**" der.

Anasına yahudi "Venedik taciri" üslubuyla **"Pekala bilirsiniz ki ben yaptığımı bilirim. Netice görmeseydim başlamazdım"** diye mektup yazmaz.

Vatan için savaşmak yerine bir çiftlik edinip İsmet Ağa olma hayalleri kuran İnönü'ye Karabekir'in dediği gibi, "**Tek dağ başı mezar oluncaya kadar bu gayeden ayrılmayacağım"** diye konuşur. (Bkz. Kâzım Karabekir, ***İstiklâl Harbimizin Esasları***, İstanbul: Sinan Matbaası ve Neşriyat Evi, 1933-1951, s. 38.)

*

Yukarıda dile getirdiğimiz soruya dönelim:

Karabekir "Seni bir defa millî mücadelenin başı kabul etmiş bulundum, sözümden dönmek bana yakışmaz, emrindeyim" demeseydi, Atatürk askerlikten yine de istifa eder miydi?

Karabekir, isteseydi, "Artık Anadolu genel valiliği anlamına gelen, Van'dan Ankara'ya kadar hükmü geçen müfettişlik yetkileri bende.. **Kemalciğim, ne yaparsın emir kuluyuz, ha sen ha ben, ne fark eder, benim göreve devam etmem senin devam etmen anlamına gelir, aynı hassasiyetleri paylaşıyoruz, İstanbul'a güle güle git, gözün arkada kalmasın. Bu bayrak yarışında senden aldığım meşaleyi yere düşürmeyeceğimden emin olabilirsin"** diyebilirdi.

Demedi.

Böylece, ileriki yıllarda önce askerlik görevinden ayrılmaya zorlanmayı, sonra partisi Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın suçlu ilan edilip kapatılmasını, ardından **İzmir Suikasti** davasında sanık sandalyesine oturtularak ecel terleri dökmeyi, akabinde de olabilecek en düşük aylıkla emekli edilmeyi, dışlanmayı, **polis takibiyle** toplumdan izole hale getirilmeyi hak etmiş oldu.

Hakkını eksiksiz olarak aldı.

Bir tek gönüllerde yaşayan hatırası ve itibarı kalmıştı.

*

1930'lu yıllarda onu da elinden almak için ***Milliyet*** gazetesinde aleyhinde kampanya başlatıldı.

İstiklâl Harbi'ne Atatürk'ün zoruyla katılmış bir **hain** gibi gösterilmeye çalışıldı.

Sofra beslemesi satılık tetikçiler **itibar suikasti** için harekete geçmiş, **psikolojik savaşın** fitilini ateşlemişlerdi.

Karabekir bu kadarına dayanamadı, söz konusu yayınlara cevap vermeye başladı.

Son cevabını yayınlamadılar.

Bunun üzerine **kitap** yazdı, polisler basımevini basıp nüshaları toplayıp götürdüler, yaktılar.

Evini basıp elindeki belgelere el koydular.

Ve taktik değiştirdiler.

Sokakta **serserilerle dalaşıp bıçaklı kavgaya karışmış gibi gösterip tepelemek** için ekip hazırlayıp **kumpas** tasarladılar.

*

Karakter ve şahsiyetten bahsetmişken, insanlık tarihinin gördüğü en muhteşem şahsiyet abidesini **sonsuz salât ü selamlarla** anmayı da ihmal etmeyelim..

Mutarrif İbnu Abdillah rh. a., babası Abdullah'dan naklediyor:

> “Beni Amir [kabilesi] heyetiyle **Resulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem)** yanına gitmiştik.
>
> **"Sen bizim efendimizsin!"** diye hitap ettik.
>
> **"Efendi, Allah`tır!"** buyurdular.
>
> "Fazilette en ileride olanımız, mertlikte en başta gelenimizsin!" dedik.
>
> “Bize:
>
> "Söylediğinizin hepsi bu veya buna yakın bir söz olsun. **Şeytan sizi [mübalağalı medhlerde] koşturmasın"** buyurdular.
>
> “[***Ebu Davud***, Edeb 10, (4806)]”

Gelelim mektubun asıl "**numara**"sına..

Gerçekte söz konusu mektup, Selanikli'nin anasına yazılmış bir mektup değil..

Devlet başkanına (Padişah Vahideddin'e) ve Osmanlı Devleti Hükümeti'ne yazılmış bir mektup..

Onları aldatmak için çektiği bir "numara"..

Zaten mektubun **üslubu ve muhtevası**, bir anneye yazılmış havası vermiyor.. Bir askerin komutanına, bir memurun amirine yazmış olduğu **rapor** gibi..

Selanikli zampara, devlet erkânının **birtakım hanımları anasına gönderip ağzını yoklatacaklarını** biliyor; anasına yazdığı mektupla böylesi ahbap çavuş ziyareti görünümlü muhbir taifesini "yemliyor".

*

İnsan annesine yazdığı mektuba, zaten biliyor olması gereken ve de "siyasî durum muhasebesi" anlamına gelen şu satırları mı derceder:

> "... Malumunuzdur ki, daha İstanbul'da iken **ecnebi [yabancı] kuvvetlerin devleti**, milleti **fevkalade sıkıştırmakta** ve **millete hizmet edebilecek ne kadar adamımız varsa cümlesini hapis ve tevkif (tutuklama) ve bir kısmını Malta'ya nefy ve tazip etmekte** [sürgün ve azap etmekte] **pek ileri** gidiyorlardı."

Böylece Selanikli, Padişah'a ve Hükümet'e, "İngilizler'in beni tutuklamadıklarına ve Samsun için vize verdiklerine bakmayın, onlara öyle diş biliyorum ki, yakalasam onları çiğ çiğ yerim" mesajını veriyor.

"Bana nasılsa ilişememişlerdi. Fakat 3. Ordu müfettişi olarak Samsun'a ayak basar basmaz İngilizler benden şüphelendiler" diyerek de "salak" ayağına yatıyor, daha doğrusu, salak yerine koyduğu Osmanlı devlet erkânına, "Sakın

benden şüphelenmeyin, benden şüphelenenler İngilizler.. Siz bana inanmaya devam edin ve İngilizler'in geçmişte benimle uğraşmamış olmalarını kafaya takmayın, unutun gitsin!" mesajını veriyor.

"Hükümet beni iğfal ederek (gaflete düşürüp aldatarak) İstanbul'a celp ve İngilizlere teslim etmek istedi" diyerek de kendisini tümden aklayıp paklıyor. "Asıl İngilizciler Hükümet erkânı, benim İngilizler'le bir bağım yok, İngilizler bana düşman" diyerek, İstanbul'a dönmeyişini "vatanseverlik" ve "İngiliz düşmanlığı" ambalajına sarıyor.

*

Selanikli hilekâr bunun ardından "el yükseltiyor", **Padişah ile Hükümet arasına "nifak" sokmak** için şunu söylüyor:

> "Ve bittabiî kendi ayağımla gidip esir olmak doğru değildi. **Padişahımıza hakikat hali yazdım. Ve gelemeyeceğimi arz ettim. Zat-ı şahane de evvela buna muvafakat etti (hak verdi)."**

Böylece, "Benim Hükümet'le ters düşmem önemli değil, hükümetler gelir geçer, önemli olan devlettir ve devleti temsil eden devlet başkanıdır, padişahtır, ben padişahımıza ve devletimize sonuna kadar bağlı ve sadığım" mesajını veriyor.

Bunları yazan adam, aynı ay içinde bir gece yarısı hempaları **Mazhar Müfit** ile **Süreyya Yiğit**'e "**Osmanlı Devleti'ni yerle yeksan edeceğim, Padişah'ın defterini düreceğim**, cumhuriyet ilan edeceğim, cumhurbaşkanlığını da kimseye vermeyecek kendi tekelime alacağım, ve de diktatörlükten başka birşey olmayan cumhurbaşkanlığımla milletin hakkından geleceğim, tesettürünü (örtüsünü) yırtıp atacağım, alfabesini yasaklayacağım, başlarına şapka geçirteceğim, giymeyenin kafasına şapkayı çivileyeceğim" diye konuşan adam.

İfadeleri tam böyle değil ama çıkan anlam bu.

Bir de anasına yazdıklarına bakın.. “**Padişahımız, zat-ı şahane**”, estek köstek..

Evet, sahtekâr İngiliz piyonu mektubu anasına değil, anasını ziyarete gelen muhbirlere yazmış durumda..

Mektubu anasına yazmış olsa bu bahse hiç girmezdi.

Selanikli deccal (çok yalancı) akılsızdı, fakat şeytan gibi kurnazdı. (Akılsızdı, ahiretini mahvetti.)

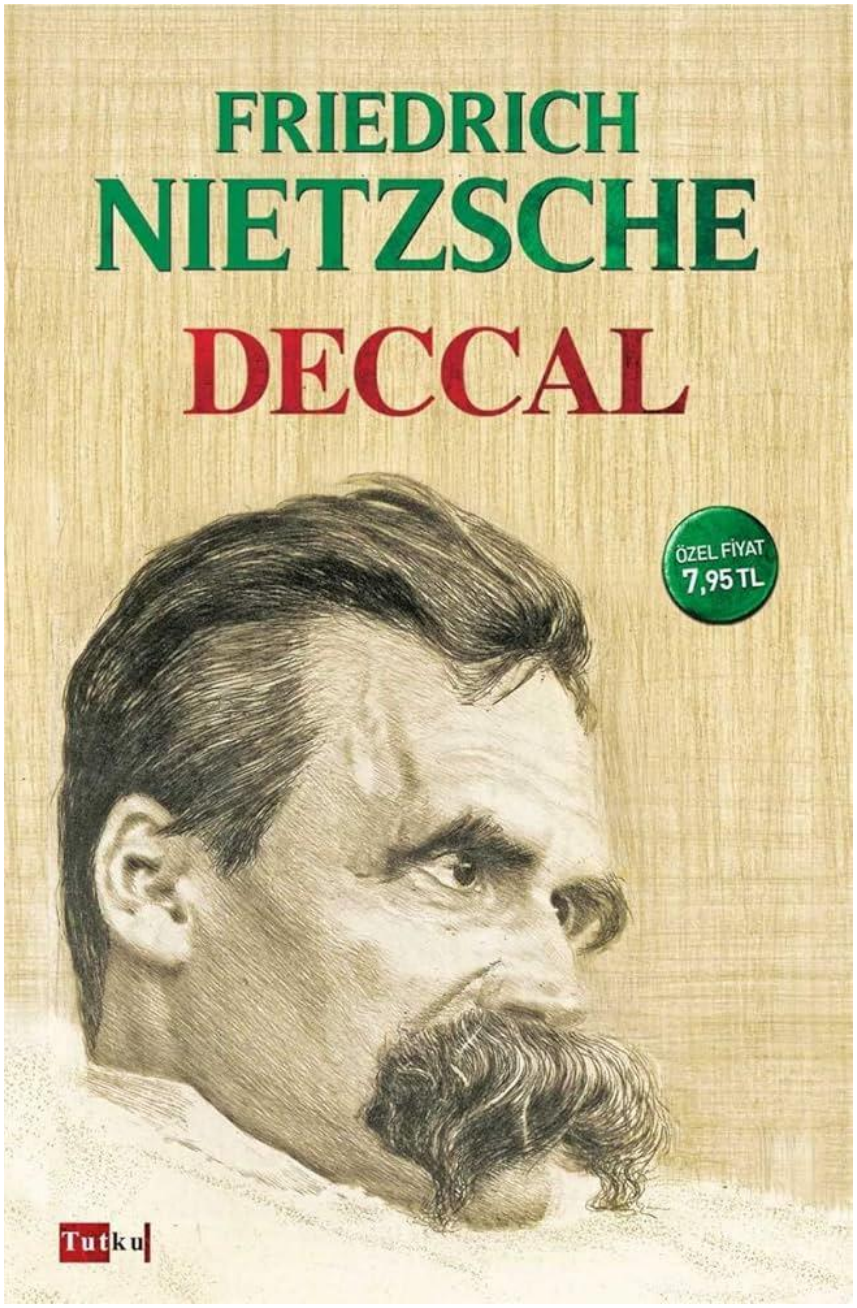

Selanikli, daha sonra **yeni bir meclis**in toplanmasından ve **yeni bir hükümet**in kurulmasından söz ediyor.

Ardından da, **“Ben de ihtimal o zaman İstanbul’a geleceğim”** diyor.

Anası ve anasını ziyaret eden muhbirler üzerinden safdil Padişah’a şu mesajı gönderiyor: Yeni meclis ve hükümet kesinlikle Zat-ı Şahane’ye sadık ve bağlı olacaktır. Ayrı baş çekmeyecektir. Hatta ben, yeni hükümeti temsilen İstanbul’a gelip Padişah hazretlerinin eteğini öpeceğim.

Halbuki, İstanbul’a dönmek gibi bir düşünce aklından geçmemektedir.

O kadar geçmemektedir ki, İstanbul’a ancak sekiz yıl sonra, 1 Temmuz 1927’de gidecektir.

Selanikli her ne kadar (hadîslerde bildirilen) Mesih Deccal, yani Büyük Deccal değildiyse de, “büyük yalancı”ydı.

KÂZIM KARABEKİR'İN DAMADI PROF. ÖZERGİN (ÖZERENGİN) ANLATIYOR

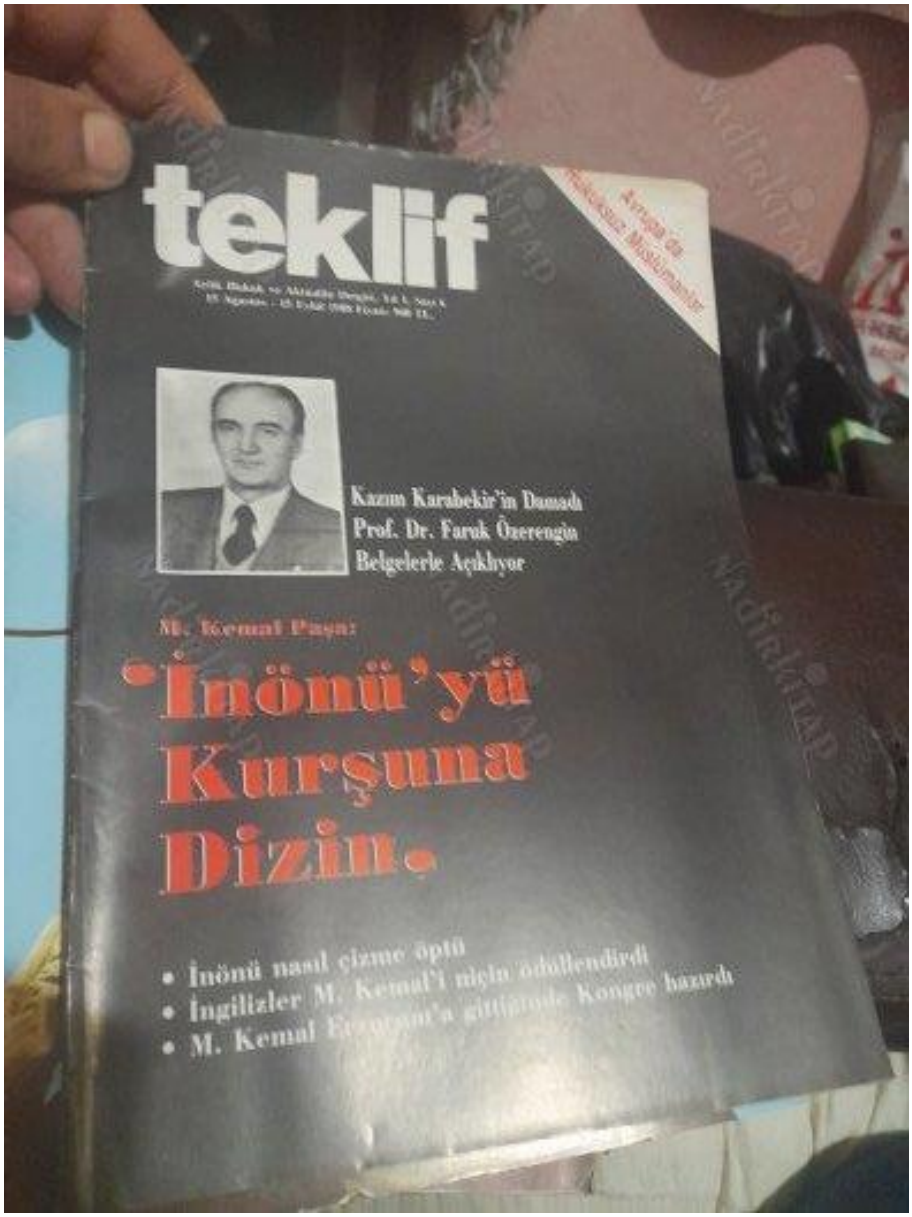

Teklif dergisinin Ağustos 1988 tarihli altıncı sayısında **Prof. Dr. Faruk Özergin** (Özerengin) ile yapılmış bir röportaj yer alıyor.

Özergin, **Kâzım Karabekir'in damadı**.

İlk soru, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası/Partisi'nin varlık gerekçesi ile ilgili..

“Kurulmasına gerek var mıydı?”

Cevap şöyle:

> “Türkiye, İstiklal Harbi'ni kazandıktan sonra, Mustafa Kemal Paşa'nın etrafında bu harpte **emeği olmayan** bir dalkavuk kitlesi toplandı. Bunlar Ankara'da **büyük bir dalkavuklukla** Mustafa Kemal Paşa'yı göklere çıkarıcı bir harekete geçtiler.
>
> “Apaşikâr görülüyor ki, ve günün birinde de neşriyatı [yayını] çıkınca görülecek ki, devlet belgeleri açılırsa, tarihçiler buna eğilirse, görülecektir ki, Mustafa Kemal Paşa, **bütün iktidarı avucunda toplayabilmek,** Padişahlığı atmak, kendisi **hem Büyük Millet Meclisi başkanı, hem halife olmak** suretiyle, büyük gücü elinde toplama hareketine girişti.
>
> “Bunun üzerine İstiklal Harbi'ni yapmış olan belli başlı kişiler, bu kadar aşırılığı doğru bulmadıkları için, bunu frenlemek için karşı durmaya başladılar. Keza Meclis'te de ilk muhalefetler, İkinci Grup falan denilen, bu şekilde çıktı.
>
> “Daha sonra birden bire fikirler değişti. Hilafet meselesi olmayınca, Kemal Paşa büyük bir yıldırım hızıyla, bir gece yarısı Halife'yi [Vahideddin'in yerine halife ilan edilen Abdülmecid'i Sirkeci'den trene] bindirip göndermek suretiyle o fikirden vazgeçti.”
>
> (Abdurrahman Dilipak, ***İnönü Dönemi***, İstanbul: Beyan Y., 1989, s. 151-2.)

Burada bir ara verelim.

Uğur Mumcu'nun ***Kazım Karabekir Anlatıyor*** adlı kitabı daha çok Atatürk'ün bu halifelik hevesini konu edinmektedir.

Balıkesir hutbesi filan bu hevesin ürünüdür.

*

Ancak, İngilizler'in derdi sadece Osmanlı hanedanıyla değildir, hilafet kurumunun kökünden kaldırılmasını, yerle yeksan edilmesini istemektedirler.

Roma'daki (daha eski) **papa** değil fakat İstanbul'daki **halife**, çağdaş uygarlık düzeyi için zararlıdır, **irtica** anlamına gelmektedir.

(İngiltere Kilisesi, mezhep farklılığından dolayı Papalığa değil, doğrudan Kraliyet makamına bağlıdır.

Evet, İngiltere kralı/kraliçesi, aynı zamanda kilise kurumunun başıdır. En üst düzey din adamı ise Canterbury başpiskoposudur.

VIII. Henry, karısından boşanmasına izin vermeyen papaya kızdığı için, 1534 yılında, "Bundan sonra İngiltere'deki kiliseler Papalığa değil bana bağlı" demiş.. O zamandan beri, yani beş asırdır durum bu.

İngiltere'nin Roma'daki Papalık gibi **teokratik bir devlet, bir din devleti** olduğunu söylersek hata etmiş olmayız.)

*

Bu noktada, hem bürokraside hem de siyasette zirveye tırmanmış, uzun yıllar başbakanlık ve cumhurbaşkanlığı yapmış olması hasebiyle devlet sırlarına vakıf olmuş bulunan **Turgut Özal**'a kulak vermekte fayda var:

> “Özal, 1991’de dönemin Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği başkenti Moskova’ya resmi ziyarete giderken, programı takip eden gazeteciler

arasında ***Türkiye Gazetesi*** adına dönemin başyazarı Yalçın Özer de vardı. Ziyaretin Moskova'dan sonraki ayağı, o dönem Sovyetler'den kopmamış olan Ukrayna'nın Kiev şehriydi. Özal, bu gezi sırasında beraberindeki gazetecilere, bir bölümünü yayınlamamak üzere, çok önemli açıklamalar yaptı. ...

"... Bundan kısa süre sonra, **Yalçın Özer**, beraberinde aynı gruptan bir başka gazeteci ile özel bir mülakat için yeniden Özal'ın yanındaydı. ... Özal şunları anlattı:

*"Bizim sıkıntılarımızdan birisi de ülkemizin sıcak kuşakta bulunmasıdır. Bu ülkelerde **satılık insan bulmak çok kolay**. Bir Almanı, İngilizi, Fransızı, Japonu ve bir Rusu satın alamazsınız. Osmanlı'yı yıkmadan önce içerden **bazı kimseleri İngilizler satın almışlar**. (...) İngilizlerden maaş alan Osmanlı Güney Cephesi Başkomutanı Cemal Paşa'ya (Hasan Cemal'in dedesi) talimat vererek, Şam'daki İslam alimlerinin, ki Şam o zaman İslami ilim merkeziymiş, genç kızlarını konağına getirmesi, onları alkollü içki içmeye zorlaması ve tacizde bulunarak .... Bu yüz kızartıcı olaylar süratle Arap alemine yayılmış ve 'Osmanlı artık bozulmuş ve İslami yoldan çıkmıştır' propagandası yapılarak, Araplar Osmanlıya düşman yapılmıştır. Özellikle Hicaz'da hazır bekleyen Şerif Hüseyin de işin esasını bilmeden ve duyduklarına inanarak Arapların Osmanlı aleyhine İngilizler ile birlikte kıyama geçmesine sebep olmuştur. ...*

"... CHP'lilerin büyük dedeleri Mithat Paşa ve 'Kinim dinimdir' diyen Ispartalı Hüseyin Avni Paşa ekibidir. Dedeleri ise Jön Türkler ve 600 yıllık Osmanlı devletini 6 yılda yıkmayı becerebilen 3'lü çete: Yüzbaşılıktan paşalığa yükselen Enver, posta memurluğundan paşa olan Talat ve malum Cemal Paşalar...

*"Halifeye saygıyı dinî bir vecibe sayan Hint Müslümanlarını bir türlü kontrol edemeyen **İngilizler, Osmanlı'dan sonra kurulacak yeni devlete bir şartla izin verdiler: 5 yıl içerisinde hilafeti kaldırmak...** Ve 1924 yılında hilafet kalktı, Müslümanlar başsız kaldı. Şimdi Hıristiyanların Papa'sı var, Müslümanlar ise darmadağın. ... Hindistan Müslümanlarından dua dışında bir şey istenmediği halde bu direnişe destek için tonlarca altın gönderildi. Ancak bu altınlara CHP'liler el koydu ve bir kısmıyla da malum İş Bankası'nı kurdu."*

*

Söze, ***Teklif*** dergisinin Ağustos 1988 tarihli altıncı sayısında Prof. Dr. Faruk Özergin ile yapılmış bir röportaj yer alıyor diyerek başlamıştık.

Kaldığımız yerden devam edelim.

Prof. Özergin, sözlerini şöyle sürdürüyor:

> "Bu sefer de **laisizm ve aşırı din düşmanlığı** şeklinde bir cereyan Ankara'da doğdu. Bu büyük zikzaklar, ileri geri gidişler, kararsızlıklar... Bir grup insan, "Bizim kendi öz kültürümüzü muhafaza ederek gelişelim" fikriyle bu gruptan uzaklaşmaya başladı. [Böylece] Meclis dışı muhalefet, artık bir nâzım (nizam koyan) rolü oynamak için bir parti kurma fikri ortaya çıktı." (Dilipak, ***İnönü Dönemi***, s. 152.)

Büyük zikzaklar, ileri geri gidişler olmakla birlikte, gerçekte bir "**kararsızlık**" yok.

Kararsızlık gibi görünen çelişkiler, Atatürk'ün birilerini manipüle edip kullanmak için başvurduğu **taktiklerden ve takiyyeden** ibaret.

Yoksa o (daha Erzurum Kongresi sırasında kafadarları Mazhar Müfit ile Süreyya Yiğit'e **"kimseye söylenmemesi, aralarında kalması" kaydıyla** açıkladığı gibi),

Osmanlı Devleti'ni yıkmayı, kendisinin cumhurbaşkanı olarak devletin başına geçeceği bir cumhuriyeti hedeflemiş durumda.

Cumhurbaşkanı (devlet başkanı) sıfatıyla uygulayacağı program da kafasında oluşmuş.

Buna göre, tesettür, yani İslamî örtünme kalkacak, erkekler şapka giyecekler, ***Kur'an*** elifbası olan Arap harflerinin yerini Latin (Avrupa) alfabesi alacak.

*

Daha başka şeyler de var.. Fakat, Mazhar Müfit bu kadarının bile olacağına inanamadığı için gerisini dinlememiş, "Ben gidip yatacağım" demiş.

Biraz sabırlı olsaydı, Atatürk'ün gelecekte yapacağı ve yapmak isteyip de gerçekleştiremediği birçok şeyi öğrenecektik.

Her neyse, biz Özergin'in cevabına dönelim:

Ve o tarihte de Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası [İlerlemesever Cumhuriyet Partisi] kuruldu. Bunun [tüzüğünün] bir maddesinde de **"Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası dine hürmetkârdır"** der ve o tarihte de Türkiye Anayasası'nda **"Türk Devleti'nin dini İslam'dır"** yazılıdır. (***A.g.e.***, s. 152.)

Bugüne gelirsek, bir parti dine hürmetkâr (saygılı) olduğunu tüzüğüne yazarsa derhal kapatılır.

Din istismarcılığı ile suçlanır.

Yani partiler, dine saygı duymamak, saygısız olmak zorundalar.

Ama Atatürk'ün şahsı, laiklik, vatanseverlik, Türklük vs. gibi kavramlar söz konusu olduğunda bu aşırı duyarlı ve göz yaşartıcı **istismar hassasiyeti** şipşak kayboluyor.

"Böyle günde beş vakit, en azından üç öğün Atatürk'e hürmetkâr olduğunuzu, saygı duyduğunuzu söyleyemezsiniz. Atatürk istismarı yapamazsınız" diyene rastlamıyoruz.

Vatan edebiyatı yapan kalpazanlara kimse, "Alçaklığa lüzum yok, Samuel Johnson'ın '**Vatanseverlikçilik her alçağın en son sığınağıdır**' dediğini bilmiyor musunuz? Vatan istismarı yapmayın!" demiyor.

*

Dine saygı serbest de, "bütün dinlere, bütün inançlara" diyerek **"dine şerik/ortak koşmak"** şartıyla..

Bir ara (duruşlarıyla, çocukluğumuzda kutladığımız "yerli malı" haftasını hatırlatan) sivri akıllı **milli ve yerli** siyasetçilerimiz Fethullah'a böyle sesleniyorlardı: **Devlete şerik koşamazsın!**

Bütün dinlere ve inançlara saygılı oldukları için, Allahu Teala'ya şerik koşulmasına (küfre ve şirke) saygılılar.

Yunus Emre'nin mısraını ters döndürmüş durumdalar: **"Bu ne imandır ki küfürden içeru."**

Demek ki bunlara göre devlet, haşa Allahu Teala'dan daha yüce..

O yüzden, devlet için gösterdikleri celadet, hamiyyet ve hamaseti İslam için gösteremiyor, **"Ben sadece ed-Din'e, Hak Din'e saygı duyarım. Bütün batıl inanç ve dinler, insan şeref ve haysiyetine yakışmayan birer manevî necasettir"** diyemiyorlar.

*

Allahu Teala şöyle buyuruyor:

"**Onların çoğu, Allah'a ancak ortak koşarak iman ederler."** (Yusuf, 12/106)

Ortak koşmadan iman etmek işlerine gelmez.

Laikçilik de böyle..

Din'e/İslam'a saygı duymaz.

İslam'a, layık olduğu şekilde **tek başına** (şeriksiz, ortaksız) saygı duyulmasına izin vermez.

Saygı duyarsa ancak ineğe tapma, puta tapma, ateşe tapma, toteme tapma, Şeytan'a tapma gibi inançlarla aynı torbaya koyarak saygı duyar.

İslam'ı önce, ata, ite, öküze, ineğe tapma şeklindeki hurafeler derekesine indirir, aşağılar, sonra da onlarla birlikte "**Bütün inançlar saygıdeğerdir**" abrakadabra ve gözbağcılığı ile **sövgüden beter bir saygıya** layık görür.

İnsana en acı gelen de, sözde Ehl-i Sünnet müdafisi şaşkın birtakım kalemlerin de bu kervana katılıyor olması.

Gâvura gösterdiği hoşgörüyü müslümandan esirgeyen FETÖ'cülerden farksızlar, mesela onlara "**Selefîliğe de saygı duyarım**" dedirtemezsiniz.

*

Bir de, kendilerini çok akıllı zannettikleri için **"Devlet insan mı ki dili olsun"** diye konuşan dinozor ve molozlar var.

Devlet insan olmadığına göre niye **dili** var?

Niye resmî dil Türkçe..

Devlet insan olmadığına göre, **ırkı** da olmamalı.. Yani devlet Arap devleti, Türk devleti, Çerkez devleti vs. olmamalı..

Hayır, ona gelince ezberler değişiyor. Devlet sanki insanmış gibi hemen bir ırkı oluyor.

*

Küfürde ve şirkte, tutarlılık diye birşey olmaz.

Çifte standarda tenezzül etmeyen br dürüstlük de bulunmaz.

Çünkü batıldır.

Kökü bireysel veya kolektif (yerli ve milli) **heva ve heves**tir. Nefsanî arzu ve tutkudur.

Hak değildir.

"Heva ve hevesini (*hevâhu*) tanrı edineni gördün mü, böyleyken ona sen, vekâlet eden bir savunucu (*vekîl*) olur musun?!" (Furkan, 25/43)

ADI CUMHURİYET, KENDİSİ PADİŞAHLIĞI MUMLA ARATAN TAM DİKTATÖRLÜK

Terakkiperver Fırkasının lider kadrosu: Kâzım Karabekir, Refet Bele, Rauf Orbay, Ali Fuat, Dr. Adnan Adıvar...

Teklif dergisinin Ağustos 1988 tarihli altıncı sayısında Prof. Dr. Faruk Özergin ile yapılmış röportajı aktarıyorduk.

İlk soru, Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası/Partisi ile ilgili..

Özergin'in sözlerini aktarmaya devam edelim:

> "Ve o tarihte de [1924] Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası [İlerlemesever Cumhuriyet Partisi] kuruldu. Bunun [tüzüğünün] bir maddesinde de "Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası **dine hürmetkârdır"** der ve o tarihte de Türkiye Anayasası'nda **"Türk Devleti'nin dini İslam'dır"** yazılıdır. Yani devletin dini İslam'dır. Anayasa'da yazılıdır ve [Karabekir ile

arkadaşlarının kurduğu partinin adı] Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası, ötekilerinin ismi Halk Fırkası [Partisi] idi. Bunun üzerine onlar da Cumhuriyet Halk Fırkası adını aldılar.

“Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası kurucularından Cafer Tayyar Paşa'nın bizzat bana anlattığı gibi, *"Biz iktidar hırsı düşünen insanlar değildik. Biz bir denge unsuru olmak istiyorduk. ... dine hürmetkârdık. ..."* Fakat bu parti birden bire büyük rağbet gördü. Bunu hiç söylemiyorlar, tarih kitapları da yazmıyor, bazen ağızlarından kaçırıyorlar. Ve seçimleri kazanma ihtimali büyük çapta belirdi. Bunun üzerine Doğu'da bütün İstiklal Harbi sırasında hiçbir isyan çıkmamışken, nasıl olduysa oldu, Doğu'da isyana yönelik kıpırtılar başladı. Bunu Dahiliye Vekaleti [İçişleri Bakanlığı] bildiği halde, gerektiğinde tedbirler alınmamak suretiyle isyana (Şeyh Sait İsyanı) dönüştü. Bunun üzerine Halk Partisi de Takrir-i Sükun Kanunu'nu {Hareketsizliği Yerleştirme Yasası] çıkardı. Gayet sert bir kanun. Ve o kanun çıktığı gün, Meclis'i de tatile soktu. O tarihte başvekil olan Fethi Bey [Fethi Okyar, ki İzmir Suikasti davasında 10 yıl hapse muhkum edilecektir], Halk Partisi'nin yaptığı ceberutluğun aleyhinde idi ve istifa etti. İsmet Paşa başvekilliğe gelir gelmez, ilk iş Takrir-i Sükun Kanunu'nu çıkardı ve Meclis'teki bütün gayretlere rağmen, Meclis'i o gün tatil etti. ... Takrir-i Sükun Kanunu'na dayanarak da bu partiyi {Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası] feshettiler. Bunların demokrasiyle, şunla bunla alakası yoktur.

“Bu adamlar iktidarı ele geçirmişler ve diledikleri gibi herşeyi yapma sevdasında olan insanlardı. ... Sonunda tabii bu güçlü grup, laiklik namı altında din düşmanlığına ve diktatörlüğe yürüdü. İsmi cumhuriyetti ama, yönetim tam şekliyle diktatördü. Tam diktatörlüktü. Bilindiği gibi sonra da herşeyi yaptılar.”

(Abdurrahman Dilipak, ***İnönü Dönemi***, İstanbul: Beyan Y., 1989, s. 152-3.)

*

Prof. Dr. Faruk Özergin ile yapılmış röportajda ona yöneltilen ikinci soru şöyle:

"Bu partiyi [Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası] kurdurtan Atatürk müydü?"

Cevap şöyle:

"Hayır, partiyi kurdurtan Atatürk değildi [Zaten onun için kapatıldı. Onun kurdurduğu parti, Terakkiperver Cumhuriyet Partisi'nden altı yıl sonra, Ağustos 1930'da kurulan] Serbest Cumhuriyet Fırkası'dır. Onu **danışıklı döğüşüklü** olarak kurmuşlardır. Yani bir deneme yapmak için, karşınızda bir muhalefet var da, dışarıya demokrasi var diye **gösteriş** yapmak için kurulmuştur. Fakat değildir. Onlar tamamen bu grup Kazım Karabekir Paşa, Ali Fuat Paşa, ... Ali İhsanlar [Ali İhsan Sabis Paşa], şunlar bunlar.. hepsi vatanperver, hepsi dürüst insanlardır...." (***A.g.e.***, s. 153.)

Bir sonraki soru:

"Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası içine **ajanların sızdığını** resmi tarih kitapları belirtiyor. Bu doğru mudur, doğruysa, bunların etkinlikleri nelerdir?"

Cevap:

"... o hallerde yüzde doksan dokuz ihtimalle, genellikle **ajan sokulur.** Nitekim İzmir suikasti bunun güzel bir misalidir." (s. 154)

Prof. Özergin'in ajanlardan kastı, iktidarın gizli görevlileri..

Resmî tarih kitapları ise ajanlar ile muhtemelen yabancı ülkelere çalışanları kast ediyorlardır.

Malum, resmî tarih sırtını devlet gücüne dayadığı için dilediğini ajan ilan etme ayrıcalığına sahip.

Atatürk'ün bizzat kendisi Samsun'a çıkışından önceki İstanbul ikameti sırasında sırasında **İngiliz İstihbaratı'nın (gizli servisinin) rahip görünümlü İstanbul şefi ile "gizli" (tek başına) görüşmeler** yapmışken (Atatürk özel İngilizce dersi mi, yoksa din dersi mi alıyordu, her konuda ahkâm kesmişken bu görüşmelerini bir-iki cümleyle geçiştirdiği için, onu bilmiyoruz), Pera Palas Oteli'nde işgalci İngiliz subaylarıyla yarenlik yapıp birlikte kahve içmişken, resmî tarihçiler, onu bırakıp, hayatında belki hiç İngiliz yüzü görmemiş olan Şeyh Said'i İngilizler'le bağlantılı ilan etmek için olmadık senaryolar uydurdular.

Resmîliğin gereğini itina ile yerine getirdiler.

*

Röportajın bir sonraki sorusu:

> "Hocam, İzmir Suikasti ile Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nın kuruluşu kapatılışı arasında herhangi bir bağ var mıdır, açıklar mısınız?"

Cevap:

> “Tamamen bağ var. Çünkü Terakkiperver Fırka'ya, eski İttihatçılar da girmeye başladı. Hatta şimdi bile [bugünkü partiler], teşkilatın tepesindekiler, buna hakim olamaz. Haberleri olmadan [ki o zamanlar ulaşım ve iletişim yavaş ve zayıf] eskiden hoşlanmadıkları İttihat ve Terakki elemanlarının o partiye girdiği oldu.

“Fakat aslında dediğim gibi, Terakkiperver Fırka kapatıldı, Şeyh isyanı bahane edildi, ve [ardından, partinin kapatılması yetmiyormuş gibi] **İzmir Suikasti oyunu** oynandı. Ve İzmir suikasti oyununda esas, artık **muhaliflere tamamen söz hakkını da kaldırmak, gerekiyorsa yok etmek**. Bunun için Takrir-i Sükun Kanunu [Sessizliği Yerleştirme Yasası] kondu. İstiklal Mahkemeleri teşkil edildi.

“Şimdi size bildiğim kadarıyla **İzmir Suikasti hikayesini** anlatayım:

“Ziya Hurşit isminde o tarihte Lazistan mebusu [milletvekili] olan zat M. Kemal Paşa'ya müthiş düşman. Hatta onu öldürmek için fırsat arıyor. Kabadayı gibi bir adammış. Ve bunun aklı fikri M. Kemal Paşa'yı bir yerde temizlemek. Bu duyuluyor. Meclis'te kara tahtaya bile yazmış, **"Bir millet ki putunu kendi yapar kendi tapar"** diye, tahtaya yazmış adam. Dolayısıyla bunun, şunla bunla temasları falan gözaltına alınmaya başlanıyor, hareketleri adım adım takip ediliyor ve M. Kemal Paşa'ya Ziya Hurşit'in bir suikast tertipleyeceği meydana çıkıyor [görevliler tarafından öğreniliyor]. O zamanki Ankara valisi olayları adım adım biliyor.

“Bu sırada, söz ajandan açıldı, [yüzbaşı] Sarı Efe Edip, [1924-35 yılları arasında TBMM başkanlığı yapan] Kazım Özalp'ın çiftliğinde baş kahya imiş ve bu Sarı Efe Edip de Ankara'da Kazım Özalp'ın adamı olarak çalışıyor. Ve onların bir nevi **ispiyonculuğunu** yapıyor. Sarı Efe Edip'i ne yapıp yapıp bu işin [suikast girişiminin] içine **ajan olarak sızdırıyorlar.** Ondan sonra suikast tertipleri başlıyor.

“Belirli [tanınan bilinen mimli] kişiler, Ankara'da yapamıyorlar. Aylar sürüyor. Sonra birşey çıkıyor, "Mustafa Kemal İzmir'e gidecek, kahvenin oradan geçerken, ordan filan yere gidecek" diye program yapılmış. [Programın bu şekilde, "Filanca caddeden, filanca sokaktan, falan dükkanın önünden, falan kahvehanenin kenarından geçilecek, feşmekan yerde

otomobil viraj yapacak" şeklinde açıklanmasının, Ziya Hurşit ile kafadarlarını tuzağa çekmek için yem olduğu anlaşılıyor.] Bunu böyle haber alınca Ziya Hurşit ve hempaları, hemen suikast yapmak üzere bombalı silahlı adamları getirip otel-kahvede otele koyuyorlar [altı kahvehane üstü otel olan Gaffarzade Oteli]. [Suikastçileri, suikastten sonra] Motorlarla kaçıracaklar.

“Aslında bu olayın hepsini hükümet biliyor. Sarı Efe Edip vasıtasıyla olayı günü gününe takip ediyor ve tertipten haberi var. Ama Ziya Hurşit'in yaptığı hakiki suikast [planı]. Bunu [Ziya Hurşit'i, ajanları vasıtasıyla provoke edip] teşvik ediyorlar yapsın diye.

“Sözüm ona motorcu ihbar etti diye valilik haberdar oluyor. Halbuki valilik çoktan haberdar. Nitekim M. Kemal Paşa da gelirken, ani olarak yolunu değiştiriyor, suikast yapılacak mahalden uzaklaşıp gidiyor. Dolayısıyla bu ihbara dayanılarak sözümona baskın yapılıyor. Adamlar silahlarıyla, bombalarıyla yakalanıyor. Suikast [tertibi] tamamen vaki.

“Bunun üzerine Sarı Efe Edip verdiği ifadelerde temizlenmesi gerekenlerin hepsini [suikast girişimine, iftira atarak] bulaştırıyor: "Falan da vardı, filan da vardı. O onla konuşmuştu..."

“Ve yıldırım hızıyla Kazım Karabekir Paşa dahil, Ali Fuat Paşa dahil, Rauf Orbay dahil, Atatürk'ün [İstiklal Harbi'ndeki] en yakın arkadaşları dahil, bunları muhalefete giriştiler [Atatürk'e karşı çıkıyorlar] diye, bunların hepsi, suikast ile ilgilidir diye tevkif edilip [tutuklanıp] İzmir'de hapse tıkılıyor.

“Bu işleri tamamladıktan sonra Sarı Efe Edip [ajanlığını saklayarak] sözümona suçlu gibi kendisini de gösteriyor [öyle emir aldığı için]. Mahkeme heyeti bu işleri bitirdikten sonra karar: İDAM diyor. Sarı Efe Edip'i [ortadan kaldırıp] konuşturmamak için idam ediyorlar. Adam ciyak

ciyak bağırıyor. Onun bağırtılarını [resmî tarihçiler] niye yazmıyorlar? "**Beni Mustafa Kemal'e götürün, ne yapıyorsunuz, beni bunun için mi çalıştırdınız?"** Bağırta bağırta adamı götürüp astılar ki, ilerde konuşmasın diye.

"İzmir Suikastinin hikayesi budur.

"Sonra da bir grup silahlanmış subay sayesinde paşaları asamadılar. Onu da çok iyi biliyoruz. [Mahkeme salonuna silahı gelen subaylar, paşalar için idam kararı çıkması durumunda mahkeme heyetini kurşuna dizip isyan edeceklerdi.] Mustafa Kemal Paşa Çeşme'ye çekiliyor. Fahrettin Altay vasıtasıyla mütemadiyen haberleşiyor. Bir an evvel bunları da [paşaları da] temizlemek istiyor. Fakat mahkeme bir türlü karar veremiyor. [Bir tarafta Atatürk'ün baskısı, diğer tarafta subayların silahlarının sessiz mesajı.] Bunun üzerine diyorlar: "[Mahkeme salonunda] Silahlı subaylar var, çekin subayları" diyorlar.

"Orduya emir veriyorlar: "Tatbikat yapılacaktır. Çeşme'ye gelin." Ordu, askerler Çeşme'ye çekiliyor, fakat büyük bir grup subay çekilmiyor. Orduya isyan ediyorlar. Şuna karar veriyorlar: Eğer paşalara idam hükmü çıkarsa mahkeme heyetini temizleyecekler. Meşhur üç Ali'yi [mahkemenin sözde hakimlerini temizleyecekler] ve ondan sonra da komutanlarını dışarı çıkaracaklar ve isyanı başlatacaklar [ve sonradan Atatürk soyadını alan Mustafa Kemal'le hesaplaşacaklar. Kime karşı ne zaman alttan alacağını iyi bilen, Erzurum'dan Padişah'a "Kulları Mustafa Kemal" imzasıyla telgraf çeken, işi düştüğünde Çerkez Ethem'in karşısında alabildiğine uysallaşan Mustafa Kemal de geri adım atıyor.].

(s. 154-6)

İNGİLİZ İLKE VE İNKILAPLARI: "KETEN BİR FÖTR ŞAPKA, BÜTÜN BİR TÜRK MİLLETİNE BEDELDİR"

Teklif dergisinin Ağustos 1988 tarihli altıncı sayısında yayınlanan röportajda (Kâzım Karabekir'in damadı) Prof. Dr. Faruk Özergin sözlerini şöyle sürdürüyor:

> "Terakkiperver Fırka'nın durumu budur. Yaşatmaya zaten imkân vermemişlerdir. Ondan sonra **astığı astık, kestiği kestik** devri başlamıştır."
>
> (Abdurrahman Dilipak, ***İnönü Dönemi***, İstanbul: Beyan Y., 1989, s. 157.)

Evet, "astığı astık kestiği kestik" devri.

Zaten, ***Nutuk***'unda itiraf ettiği gibi, Atatürk için "ilmin icabı"nın, müzakerenin, görüş alışverişinin vs. bir önemi yoktu.

"Emrivaki"ler (emr-i vaki, vuku bulmuş iş, oldubitti) devredeydi.

Ve bu emrivakilere "**İhtimal bazı kafalar kesilecektir**" vecizesi eşlik ediyordu.

Böylece, gelecekte yaşanacak olan "astık astık, kestiği kestik" devrin müjdesi veriliyordu.

Reklamlarda "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir" filmi oynatılmakta, teslimatta ise iş yağlı iple sonuca bağlanmaktaydı.

*

Prof. Özergin'e yöneltilen diğer soru:

> "Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nı kuranlar Kâzım Karabekir Paşa, Ali Fuat Paşa.. Daha sonra Rauf Orbay, Refet Bele, Adnan Adıvar da katıldı.

İnkılap Tarihi kitaplarında bu partinin etkinliğinin birbirini tutmuyor olduğu yazılı. Bu ne derece doğrudur?"

Cevap:

"Zaten bu partinin yaşamasına müsade edilmedi ki etkinliği anlaşılsın. Ama son bir misal söyleyeyim: Refik Koraltan'ın hanımı ile TV'de mülakat yaptılar bir iki sene evvel. Dikkatli izleyiciler farkına varmışlardır. Orada diyor: *'Kocam Ankara'da çok meşguldü. Bazı geceler hiç göremezdim. Çünkü o sırada seçimler yaklaşıyordu. Ve* "Terakkiperver Fırka'nın kazanma ihtimali çok kuvvetli" *diyorlardı. Kocam da uğraşıp duruyordu sabahlara kadar'* diye söz etti kadın. Bundan da anlaşılıyor ki, millet Terakkiperver Fırka'ya güvenmeye başlamıştı ve Halk Partisi bundan ürktü. İktidarı ele geçirmiş olanlar, **seçimler yoluyla kaybedeceklerini anlayınca, işi zorbalığa döktüler**. O sırada, (muhalefet saflarında) az miktarda olan mebus (milletvekili) adedinden faydalanarak **Takrîr-i Sükun Kanunu'nu (Sessizliğin Yerleştirilmesi Yasası) çıkardılar. Meclis'i tatil ettirdiler. Ve Terakkiperver Fırka'yı kapatıp ileri gelenleri güçleri yettiğince idam ettiler.** Bunun için de **millete hiçbir şey sormadılar**." (s. 157)

Bu satırlar, İnkılap Tarihi denilen şeyin özetidir. Yani Atatürk ilke ve devrimleri/inkılapları tarihinin..

Prof. Özergin'in anlattıklarının hepsinin altında Atatürk'ün imzası var.

Yaptıran o.

*

Bir sonraki soru:

"Hocam, Kâzım Karabekir ve arkadaşları tutuklanmıştı. Takrir-i Sükun Kanunu çıktı. İstiklal Mahkemeleri kuruldu. Bu tutuklamalar ile ilgili birkaç olay veya hatıradan bahsedebilir misiniz?"

Cevap:

"Bazı şeyler vardır, neşir de edildi (yayınlandı). Mesela idam etmişler, kararı yazılmamış, "Sonra yazarız" falan diyorlar. Adam idam edildikten sonra bir karar bulup yazıyorlar. Bu, olmuş vakadır. Bir seferinde adama idam kararı vermişler, vakit geç olmuş, "Kalsın" demişler, "yarın yapalım bu işi. Son anda bir vesileyle adamın suçsuzluğu meydana çıkmış. (...) O meşhur üç Aliler (mahkemenin yargıçları). Üç Ali'den biri Kılıç Ali'dir, biri Kel Ali, biri de Necip Ali. Necip Ali'ye Bakkal Ali de derlerdi. ... İstiklal Mahkemesi, hukuktan hiçbir şey anlamayan, hukuk nedir bilmeyen (hukukçu olmayan), saniyede karar veren iki üç tane ihtilalcinin elinde idi."

Diğer soru:

"Bu Terakkiperver Fırka kurucularının hepsi mahkeme edildi, değil mi?"

Cevap:

"Hepsi tabiî."

Sonraki soru:

"İnkılaplar hakkında ne dersiniz?"

Yani devrimler.. Atatürk inkılapları ya da devrimleri denilen "emrivaki"ler.

Cevap şöyle:

"İnkılaplar, kitlelerin hepsinin değil, genellikle çok azının istemesiyle alevlenen, fakat belirli bir güçlü grubun vaziyete hakim olmasıyla

oturtulmaya çalışılan... Ve tabiî inkılaplardan sonra uzun bir mücadele ve hazım devresi oluyor. İtalya'da Faşizm'in gelmesi, Mussolini hareketi, Almanya'daki Hitler hareketi.. Geldiler, çöktüler, gittiler. Türkiye'de Kemalizm'in gelmesi.. Karabekir Paşa bu tabirin çok aleyhindedir, şahsa bağlanmayın diye çok ısrar etmiştir. Şahısçılık doğru değildir diyor. Bizde de eski ismi Kemalizm, şimdiki isim Atatürkçülük namı altında bir sistem oturtulmaya çalışılıyor.

"Yalnız, Atatürkçülüğün diğerlerinden farklı bir özelliği var. Diğerlerinin bir doktrini var, kitabı var. Lenin'in kitabı var, sosyalizmin kitabı var. Hitler'in kitabı var. Mussolini'nin kitabı var. Fakat M. Kemal Paşa'nın bir doktrini, bir kitabı yok.

"M. Kemal Paşa, günü ne gerektiriyorsa onu konuşmuş, onu söylemiştir.

"Bazı demeçlerini alın, en koyu muhafazakârdır, bazı demeçlerini alın son derece ilericidir. Hoca kıyafeti içinde, hocaların içinde fotoğrafı var, altında "Mefkûre hatırası" yazıyor. Bu da, İstiklal Harbi kazanılmadan.. Mefkure demek, ideal demek. Yani orada diyor ki: "Ben hoca kıyafetliyim, hocaların arasındayim. Benim idealim budur." (s. 159)

Adam su gibi, içine konulduğu kabın şeklini ve rengini alıyor.

İlkesi, ilkesizlik.. İlkesiz olacaksın ki, duruma ve yere göre ilke benimseyebilesin.

Nitekim, Lozan'la birlikte **İngiliz ilke ve inkılaplarını** benimsemiş ve Türkiye'ye "ithal" etmiştir.

İlke ve inkılaplarının hiçbiri kendi icadı değil, hepsi İngiliz-Yahudi medeniyetinin malı..

Mesela, hatırı için adam astırdığı şapkayı kendisi icat etmiş değil.

Kendi icadı varsa, belki lisan-ı hal ile ilan ettiği şu vecize olabilir: "Bir şapka, tüm Türk dünyasına bedeldir."

Bununla birlikte, adamın ilke ve inkılapları bir işe yaramadı dersek haksızlık olur, bu devrimler İngiliz tarafından adam yerine konulmasını sağlamış, Kral Edward tarafından ziyaret edilme onuruna erişmesine vesile olmuş.

Az şey mi!

SELANİKLİ NAPOLYON'UN KARABEKİR YÜZÜNDEN GİRİFTÂR OLDUĞU DAYANILMAZ ACILAR

Yukarıda da belirttiğimiz gibi, ***Teklif*** dergisinin Ağustos 1988 tarihli altıncı sayısında, Kâzım Karabekir'in damadı Prof. Dr. Faruk Özerengin'le (1919-2001) yapılmış önemli bir röportaj yer alıyor.

Yöneltilen sorulardan biri şöyle:

> "Hocam, hilafetin ilgası meselesinde Kazım Karabekir Paşa'nın tavrı ne olmuştu? Açıklayabilir misiniz?"

Cevap şöyle:

> "Durun size Kazım Karabekir Paşa'nın tavrını okuyayım. ... aynen el yazısından daktilo edilmiştir ...:
>
> "... Teceddüd (yenilenme) hareketlerine muhtaç olduğumuzu ve bunu yüksek mütehassıslar (uzmanlar) meclisine dayanarak ve halk (millet) meclisi kontrolünde olarak, planlı bir surette yapmak hususundaki teklifimde uzaktan yazı ile Mustafa Kemal ile anlaşıyoruz. O bunu, bu teklifimi beğenmiş görünmüyor, fakat itiraz da etmiyordu. Bursa'da Fevzi ve İsmet Paşa'ların da fikrini alacaktı. Ben mütalaamı bu arkadaşlara da söyledim. Onlar da ayrıca M. Kemal ile görüştüler. Ortaya da bir formül çıktı: Mustafa Kemal Paşa'yı en küçük bir şehzadeye **hilafet ve saltanat naibi** yapmak, aynı zamanda da **diktatör** yapmak. Naibliği İsmet, diktatörlüğü de bana Fevzi Paşa söyledi. Ben de iç ve dış mahzurlarını uzun uzadıya ispat ettim. Ve bir şehzadeye naipliğin, hilafet ve saltanat makamına çıkmak için bir basamak olacağını, ... milletimizin vasiye muhtaç olmadığını izahla bu gibi geri fikirlere ordu kumandanı sıfatıyla zahir olmamaklığım (arka çıkmamaklığım) lüzumunu ileri sürdüm."

(Abdurrahman Dilipak, ***İnönü Dönemi***, İstanbul: Beyan Y., 1989, s. 161.)

Yani Osmanlı hanedanından iki üç yaşında bir çocuk Sultan Vahideddin'in yerine atanacak, Atatürk de onun adına ülkeyi yönetecek. Fakat diktatör konumunda olacak, lafının üstüne söz söylenmeyecek.

Demek ki İsmet İnönü ile Fevzi Çakmak'ın aklında **cumhuriyet** yoktu. Osmanlı'nın, mevcut devletin devam edeceğini düşünüyorlardı.

Fakat, fiilen ipleri eline almış olan Mustafa Kemal'in de ödüllendirilmesi gerektiğine inanıyorlardı.

İnönü, "Hanedanın yaşlılarını kenara atalım, bir bebeği ya da çocuğu padişah yapalım, Mustafa Kemal onun adına **padişahmış gibi** ülkeyi yönetsin" diyor.

Fevzi Çakmak ise, "Yetmez" karşılığını veriyor, "aynı zamanda diktatör konumunda olsun, kimseye hesap vermesin" diye konuşuyor.

*

Aslında mesele şu: Millî Mücadele'yi ilk başlatan isimler Kazım Karabekir, Refet Bele, Ali Fuat Cebesoy, Cemal Mersinli, Cafer Tayyar gibi paşalar..

Fevzi Çakmak ile İsmet İnönü harekete sonradan bin bir naz ve niyaz ile katılmışlar. Katılmak zorunda kalmışlar.

Başından beri Millî Mücadele'nin içinde yer alanlar, Mustafa Kemal'i o kadar da önemsemiyorlar.

Çünkü Mustafa Kemal'inkinden de büyük fedakârlık yapmış durumdalar.

Selanikli sözde vatanı savunmaya Osmanlı Hükümeti'nden uzun pazarlıklarla **Anadolu genel valiliği** anlamına gelen yetkileri alarak gelmiş, bunlar ise fedakârlıkta bulunarak, avantaj değil dezavantajlarla gelmişler.

O sırada Fevzi Çakmak ile İsmet İnönü (Ki ikisi de İstanbul'da askerî bürokrasinin tepesindedir) rahatlarını bozup Anadolu'ya geçmeyi kabul etmemektedir.

Sonradan hadiseler (İngilizler'in Osmanlı Devleti'nin kolunu bacağını, kanadını gagasını budamaları yüzünden) onları Anadolu'ya sürükler.

Meselenin düğüm noktası da işte tam burası..

Bu ikisi, "**Mevzubahis olan vatansa** makam ve mevkilerimiz, İstanbul'daki rahatımız teferruattır" diyemedikleri, Mustafa Kemal'i başlangıçta adam yerine koymamış oldukları için, diğer komutanların aksine ona karşı boyunları eğridir.

Suçluluk psikolojisi içinde kendilerini Selanikli'ye beğendirme çabası içindedirler.

Ve Selanikli Atatürk de bunu gayet iyi kullanır.

*

İşin bir başka ilginç tarafı da şu:

Bir gizli gündem harikası ve takiyye kralı olan Atatürk, **Mazhar Müfit** ile **Süreyya Yiğit** adlı yağdanlıklarına daha Erzurum Kongresi sırasında niyetinin Osmanlı Devleti'ni yıkmak, ve cumhuriyet ilan ederek millete ilerici kutsal **şapka**yı giydirmek olduğunu açıklamışken, İsmet ile Fevzi'ye, "İleride bunları yapacağım" dememiştir.

O yüzden onlar, kendilerini darı ambarında zanneden aç tavuklar gibi gelecek hayalleri kurmakta, Mustafa Kemal'a saltanat naibliği ve diktatörlük bağışlamaktadırlar.

Halbuki Selanikli Atatürk'ün kafasındaki formül "saltanat naibliği ve diktatörlük" değil, "cumhurbaşkanlığı ve diktatörlük"tür.

*

Prof. Özerengin'e yöneltilen bir sonraki soru şöyle:

> “Fevzi Paşa mı onun diktatör olmasını teklif etmiş?”

Cevap:

> “Tabii. Şimdi aslında Fevzi Paşa hakkında bilgiler de çok az. ... memleket istila olmuş, İstanbul'a İngilizler gelmiş, almışlar. Bir avuç adam çıkıyor, bunlar en başta Ali Fuat, Kazım Karabekir, Ali İhsan (Sabis) ve Cafer Tayyar (Paşalar).. Onlar istiklal harbi taraftarı. **Mustafa Kemal bile istiklal harbi taraftarı değil. O İstanbul'da Harbiye nazırı (Milli Savunma bakanı) olup, siyasetten durumu kurtarma taraftarı.** Albay İsmet hiç Anadolu'ya gitme taraftarı değil. "Bu iş bitmiştir" diyor. Fevzi Paşa Anadolu harekâtının tamamen aleyhinde ve İstanbul'da Harbiye nazırı iken Anadolu harekâtına karşı "Sergerdeler, bunlara uymayın!" diye telgrafları var. Daha sonra Sivas toplantısında (kongresinde) Mustafa Kemal Paşa'yı kandırıp geriye götürmek ve Sivas'taki kumandanlar toplantısında bu hareketi önlemek için Heyet-i Nasıha (nasihat kurulu) olarak gelmesi var. Mustafa Kemal Paşa aleyhine son derece ağır raporları var. İstanbul'a dönmüştür, gelmemiştir. Ve 1920'de TBMM toplandıktan sonra 27 Nisan'da gelmiştir.” (Dilipak, s. 161-2)

Fevzi Çakmak, (Falih Rıfkı’nın da ***Çankaya***’sında anlattığı üzere) Atatürk'ü tutup İstanbul'a götürmek için Anadolu’ya geldiğinde Kâzım Karabekir'e, "Sen bilmiyorsun, bu adam berbat bir adam, senden başka da destekçisi yok, desteğini çek de bunu götürelim" demiş, Karabekir'i ikna edememiştir.

“Daha Erzurum'dalarken Karabekir'e İstanbul Hükümeti tarafından telgrafla "Mustafa Kemal'in yetkilerini sana devrediyoruz, onu İstanbul'a yolla" denildiğinde de **sözünden dönmeme ve arkadaşını satmama adına** bunu kabul etmemiş bulunuyordu.

*

Mustafa Kemal Atatürk, sonraki yıllarda kendi özgün ve ilginç karakterinin bir tezahürü olarak Karabekir'e gereken teşekkürü fazlasıyla yapmıştır. Murat Belge 8 Ekim 2022 tarihli "**Atatürk ve demokrasi**" başlıklı yazısında Mahmut Goloğlu'nun ***Devrimler ve Tepkileri*** (s. 204) adlı kitabından İzmir Suikasti davasıyla ilgili şu bilgileri aktarmış bulunuyor:

> "...Mustafa Kemal Paşa, Kazım Karabekir Paşa'nın [mahkemede söylenmiş] bu sözlerini duyunca **çok sıkıldı** ve böyle bir konuşmaya müsaade ettikleri için de **İstiklal Mahkemesi'ne kızdı**... İstiklal Mahkemesi Çeşme'ye getirildi. Mustafa Kemal Paşa onları balo salonunun yanındaki bir odaya aldı ve **çok şiddetli bir şekilde azarladı**. Mahkeme Kurulunun artık baloda duracak hali kalmadı. Mustafa Kemal Paşanın önünden geçip gitmeye de cesaret edemedi. **Pencereden atlamak** suretiyle ancak dışarıya çıkabildiler ve kimseye görünmeden İzmir'e gittiler."

Mantığa bakın, adam idamla yargılanıyor, can pazarı, ve savunma yapmasına izin verilmemeliymiş..

"**Adalet mülkün temelidir**" diyen Hz. Ömer gibi konuşmak kolay da, sadece bir gün bile onun gibi yaşayabilmek zor.

(Atatürk'ün düşmanın elinden savaşla kurtardığı topraklar Ege ile sınırlı.

İstanbul ile Trakya İngiltere'ye verilen başka tavizler karşılığında alındı.

Hz. Ömer'e gelince, onun döneminde İslam orduları zamanın süper gücü İran devletini yıkıp topraklarına sahip oldular.

Aynı şekilde Bizans'ın elinden de Suriye, Mısır ve Güneydoğu Anadolu alındı.

İslam Devleti, Hz. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem ile Hz. Ebubekir döneminde çok fakirdi, Hz. Ömer döneminde ganimetlerle zenginleşti.

Bununla birlikte Hz. Ömer miras olarak ne çiftlikler, ne de banka hisseleri bıraktı. Kişisel borcunu, fakirliğini, ve yamalı cübbesini miras bıraktı.)

*

Atatürk, Karabekir'e karşı başlattığı bu teşekkür harekâtına öldüğü Kasım 1938'e kadar kesintisiz biçimde devam etti.

Biz Prof. Özergin'in cevabına dönelim:

> "... Olaylar budur. M. Kemal Paşa yanına ikiyi aldı: Biri Fevzi Paşa, diğeri İsmet Paşa. Birini Genelkurmay Başkanı, diğerini Harbiye Nazırı, daha sonra cephe kumandanı.. Çünkü ikisinin de **M. Kemal Paşa'ya karşı boynu bükük. Her emrine başüstüne diyecektir**. Ama Ali Fuat, Kazım Karabekirler, işi ilk başlatanlar, onların boynu bükük değil ki. Onlar direniyorlar, karşı duruyorlar. Ama onun boynu bükük. Her dediğine peki dediler." (Dilipak, s. 162)

Ve memlekete bir diktatörlük depremi hediye ettiler.

Hâlâ da diktatörlüğün artçı şoklarından kurtulamıyoruz.

Nitekim bu minvalde bir **Atatürk'ü Koruma Kanunu** icat edildi, uygulamada işlevi Atatürk heykellerini koruma kanunu..

Adam çıkıp "Ya hu kardeşim, ben müslümanım, siz değil Atatürk'ün, Allahu Teala'nın son peygamberi Hz. Muhammed Mustafa sallallahu aleyhi ve sellemin aslına uygun heykelini yapsanız ben ona bile karşıyım, bir müslüman olarak yıkılmasını isterim, bunun Atatürk'e karşı olmakla bir ilgisi yok, ben inancım gereği ilke olarak heykellere tazime karşıyım" dese bile hükmü yok.

Sonra da **Soner Yalçın** gibi kimlerin borazanlığını yaptığı malum adamlar "**Atatürk'ün Sünnî Devleti**"nden söz ediyorlar.

Bu heykeller Hz. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellemin mi sünneti, yoksa Nemrut ve Firavunların mı?

Sen hangi sünnetten, kimin sünnetinden söz ediyorsun?

Türkiye'de Atatürk'ü koruma kanunu, heykel ve putları koruma kanunu haline gelmiştir. İşlevi budur.

Nemrutların sünnetini koruma ve yaşatma kanunu..

Firavunların *halkın sırtına yük* hobi ve kapris geleneğini sürdürme kanunu.

ATTAN (TAM DA İHTİYAÇ DUYDUĞU ANDA) DÜŞEN ŞANSLI GAZİ

Teklif dergisinin Ağustos 1988 tarihli altıncı sayısında yayınlanan röportajda (Kâzım Karabekir'in damadı) Prof. Dr. Faruk Özergin sözlerini şöyle sürdürüyor:

> "... Sakarya Harbi'nde M. Kemal Paşa, [attan düşüp] kaburgasından yaralandı diye, İsmet Paşa ve Fevzi Paşa müşterek takrir [ortak önerge] verir [yaralanıp gazi oldu diye] üç rütbe birden atlatıp müşir/mareşal yaptılar. Gazi unvanı verdiler.
>
> "Tarihimizde yok, üç rütbe atlayan general.
>
> "Sakarya Harbi de ayrı hikaye. 22 gün 22 gece vuruştuktan sonra, bitkin hale düşüyorlar. M. Kemal Paşa geri çekilme emrini veriyor. Fevzi Paşa diyor ki: "Sabahı bekleyelim, ortalık çok karışık, durumu bir görelim" diyor. Sabahleyin şafak sökerken haber geliyor, "Yunan ordusu geri çekiliyor" diye. Yunan ordusu kendiliğinden geri çekilince bizimkisi Sakarya zaferi oluyor."
>
> (Abdurrahman Dilipak, ***İnönü Dönemi***, İstanbul: Beyan Y., 1989, s. 162-3.)

Yunan ordusu lojistik sorunları yaşıyordu ve salgın ishal başgöstermişti. General İshal haklarından gelmişti.

Tarihte bu tür kazara kazanılmış zaferler çok.. Kimi zaman cepheyi bırakıp kaçmaya karar vermiş olan ordular, düşmanları onlardan erken davrandıkları için zafer kazanmışlardır.

Hatta bazen, böylesi kolay zafer kazanan ordular, "Galiba bizi tuzağa çekmek için yalandan geri çekiliyorlar" diye tereddüte düşüp beklemişlerdir.

(Mesela Anadolu Selçuklu Devleti ordusu, Kösedağ'da, kendilerinden daha küçük olan Moğol ordusu karşısında savaş meydanını bırakıp kaçmış, Moğollar bunu savaş taktiği zannederek uzun süre yerlerinde beklemişlerdir.)

*

Atatürk'ün kaçma konusunda özel bir yeteneği olduğu ya da hayli deneyimi bulunduğu söylenebilir. Çünkü, Birinci Dünya Savaşı'nda **Filistin** cephesinde de İngilizler karşısında böyle muhteşem bir kaçışa imza atmış durumdaydı.

Ancak, Atatürk'ü anlatan tarih kitaplarımız bu büyük askerlik hizmetini nedense es geçiyorlar.

Sakarya Savaşı'nda cepheye de zaten TBMM'nin ısrarı üzerine zorla gitmişti.

Nasıl İstanbul'dan Anadolu'ya geçerken olağanüstü yetkiler alıp öyle gitmişse, **Anadolu genel valiliği** anlamına gelen yetkileri cebine koymuşsa, Van'dan Ankara'ya kadar hem askerî birliklere hem de mülkî makamlara (valilik ve kaymakamlıklara) hükmetme yetkisini almışsa, Sakarya'ya giderken de TBMM'nin bütün yetkilerini uhdesine almıştı.

Yani TBMM işlevsiz ve yetkisiz, yetki ve işlev bakımından cascavlak ve dımdızlak hale gelmişti. Bütün yetki Mustafa Kemal'deydi. (Ki bunu **Falih Rıfkı Atay** diktatörlük olarak nitelendiriyor.)

Vatanı kurtarmak için Samsun'a çıkmış olan adam, "Cepheye gitmek bir asker olarak benim vatan borcum, **mevzubahis olan vatansa** benim yetkilerim teferruattır" dememiş, "Şu şu şu yetkileri vermezseniz cepheye gitmem, mevzubahis olan bensem TBMM de, millet iradesi de, millet egemenliği de, vatan da teferruattır" demek olan bir tavır sergilemişti.

*

Zaten o sırada asıl istediği, Kayseri'ye çekilmekti.

Açık konuşalım, kaçmaktı.

Çünkü Yunan Eskişehir'de ordumuzu mağlup etmiş, Ankara'ya yaklaşmıştı. Selanikli'nin gözü korkmuştu.

O yüzden defolu kahraman da Kayseri'ye çekilme kararı almış, fakat TBMM'nin karşı koyması üzerine Sakarya Savaşı için tedbir almak zorunda kalmıştı.

Anlaşılıyor ki savaş sırasında da aklı fikri geri çekilmedeydi. (Ki bunu Halide Edip Adıvar da ***Türk'ün Ateşle İmtihanı*** adlı hatıratında söylüyor.)

Atatürk şanslı adamdı vesselam..

Asıl şansı da bu millet.. Hangi millet ölen bir devlet başkanı için Anıtkabir büyüklüğünde mezar (türbe, yatır) yaptırmıştır? (Firavunların pirmaitlerini saymıyoruz.)

PAŞAMA DİZBAĞI NİŞANI DA NE GÜZEL YARAŞIR!

Yarınki Nüshamızda
Mizah Sayıfası
Yakında
Ahsen Bey vak'ası
Şayanı hayret bir hadisenin hikâyesi

VAKIT

15 inci Yıl • Sayı : 5257 — İdare Telefonu: 24370 — PAZAR (3 inci ay) 28 - Ağustos - 1932

İngiltereden Gaziye:

İngiltere en asil ve en şerefli rütbesini tevcih ediyor

Gazi Hz. — İngiliz Kralı Hz.

Londra, (Hususî) — Son günlerde Londranın siyasî mahafilinde kuvvetli bir haber deveran etmiye başladı : İngiltere kralı, sabık Portekiz kralı Manoelden inhilâl eden Garter nişanını, Gazi Mustafa Kemal Hazretlerine ihda edecek, İngiltere kralının velihatı ve yahut oğullarından biri bu nişan ile kordonunu Ankaraya götürerek Türkiye Cümhur Reisine teslim edecek ve bu hadise senei haliyenin nihayetinden evvel vuku bulacaktır.

Alınan malûmata göre bu nişanı hâmil olanlar, Heralds kolleji'nde gizli bir içtima aktederek İngilterede, en asil ve en şerefli tevcih sayılan bu nişan ve kordon üzerinde görüşmüşlerdir.

İngilterede bu nişanı taşıyanlar, daima ilk safta bulunurlar ve diğer rütbe ve ünvan sahipleri daha geride kalırlar.

İngilizler içinde Garter rütbesini haiz olanlar, İngiltere kralının doğrudan doğruya en muhterem arkadaşları sayılırlar. Bunlara mahsus sancaklar vardır ve bunlar Windson satosunun mahedinde asılı durur. Bu makümdarı kral Zogodur. Japonya imparatoru Mikado Hazretleri de, bu nişanı hâmildir. Imparator Vilhelm de, velihatı da bu nişanı hâmil bulunuyordu. Fakat umumî harp üzerine kayıtları terkin edilmişti. Maamafih yakında imparator Vilhelm ile veliahtin da yeniden bu nişanı hâmil olanlar arasına girmeleri bekleniyorsa da henüz münhal bulunmadığı için bu işin bir müddet teahhuru muhtemeldir.

Nişan hâmilleri aktettikleri içtimada hali hazırda münhal bulunan makama Reis-cümhur Gazi Mustafa Kemal Hazretlerini tensip etmişlerdir.

Londranın diplomasi mahafilinden tereşşüh eden haberlere göre Ankaradan vuku bulan istimzaç, şayanı memnuniyet bir netice verdiğinden tevcihin vukuu muhakkaktır.

Bilhassa bundan evvel vukubulan iki hadise, bu hadisenin mukaddematı mesabesinde idi. Malûm olduğu üzere 1930 da İngilterenin Akdeniz donanması kumandanı Gazi Hazretlerini Ankarada ziyaret etmişti. ... ziyaret mezkûr donanmanın sulhten sonsabık bir düşman memleketine vukubu-

Bir şehi... akşam ü...

İZMİR — AKŞAM ÜSTÜ

Uçak İzmirin ...

İstanbulda seb... senelerdenberi gö... derecede ucuzdur... doluda ve bilhassa... öyle mi? Maalesef... sebebi nakliye ücr... hlığıdır.

Bu nankliye pa... fena farklar husu... Anadoluda yaptığ... gösteriyor.

İstanbulda seb... ucuzluğu ve bollu... ve Marmara sahi... kenlilerle pek ucu...

Teklif dergisinin Ağustos 1988 tarihli altıncı sayısında yayınlanan röportajda (Kâzım Karabekir'in damadı) Prof. Dr. Faruk Özergin'e soru niyetine söylenen bir söz şöyle:

> "Hocam, bir kitapta okumuştum ve bir arkadaş da dedesinden nakletmişti. İnönü Muharebelerinde komutan olan İsmet Paşa'yı, bizzat **tavuk kümesinden kümesinden** çıkarmışlar."
>
> (Abdurrahman Dilipak, ***İnönü Dönemi***, İstanbul: Beyan Y., 1989, s. 163.)

Prof. Özergin buna karşı şöyle diyor:

> “[Sakarya Savaşı'ndan önceki, İsmet İnönü'nün komuta ettiği] Eskişehir bozgununu bir aralık **TV'de Celal Bayar** ağzında geveledi ama söyleyemedi. Eskişehir Muharebesi'nde, İsmet Paşa'nın orduyu son derece yanlış mevzilendirmesi yüzünden tam bir strateji hatası olarak ordu bozulmuştur. Dediğin gibi, tavuk kümesine kaçmıştır, sinmiştir. Ondan sonra [Ankara'dan gelişmeleri takip eden] M. Kemal onu çadır hapsine atmıştır. Ve çadır hapsinde, bunu kurşuna dizdirmek için Divan-ı Harb'e vermeye [askerî mahkemede yargılatmaya] karar vermiştir. Fevzi [Çakmak] Paşa büyük ısrar ve rica ile M. Kemal'i bundan vazgeçirmiştir.
>
> “Bunu nerden biliyorum? Bunu bana **Fethi Doğançay anlattı**. Fethi Doğançay, Atatürk'ün manevî kızı Ülkü'nün kocasıydı, sonra ayrıldı. Benim çok samimi arkadaşımdı.
>
> “Mareşal [Fevzi Çakmak] tekaüt (emekli) olunca --İsmet Paşa zamanında tekaüt oldu-- İsmet Paşa'ya çok gücendi. ... (s. 163-4)

Prof. Özergin aynı konuda şunu da diyor:

> “... Paşa [Mareşal Fevzi Çakmak] prostat ameliyatı oldu. Ülkü ile Fethi Doğançay da geçmiş olsun ziyaretine gittiler ve orada Mareşal çok üzgün ve aynen bunu anlatmış ve bunu da Doğançay anlattı, tamamen nakletmiştir. Yalan söylemesine de bir sebep yok. Mareşal demiş ki: "Ben bu İsmet'i ölümden kurtardım. M. Kemal bunu çadır hapsine sokup da, 'Ben bu adamı Divan-ı Harb'e verip kurşuna dizdireceğim' diye basbas bağırırken M. Kemal'e ben bin rica minnetle bu fikrini değiştirdim. Bu İsmet benim çizmelerimi öptü" demiş aynen....” (s. 166-7)

*

Röportajın devamında İstiklal Mahkemeleri konusuna da değiniliyor.

Bir soru, "Nerede isyan olduysa mahkeme oraya taşındı galiba?" şeklinde. (s. 164)

Cevap şöyle:

> “Bu İstiklal Mahkemesi'ne esasında **hukukçu ve hakim değil**, doğrudan doğruya Meclis'in mebuslarından [milletvekillerinden] oluşan [üç kişilik] bir grup gönderildi [onlar hakim yapıldılar]. Dolayısıyla bu İstiklal Mahkemesi bir yere gider, o üç kişilik heyet devlet yetkisine, sonsuz yetkiye sahipti, istediğini tevkif eder [tutuklar], istediğini alır, istediğine para öder. Böyleydi. Bunlar Bolu, Düzce isyanlarının bastırılmasında rol oynadılar. ... getirir getirir asıverirlerdi ve çok adam asarlardı.
>
> “Zafer kazanıldı, bitti, İstiklal Mahkemesi kaldırılmadı, durdu. Takrir-i Sükun Kanunu [Sessizlik ve Hareketsizliğin Yerleştirilmesi Yasası] çıkartılarak, sulhten [barıştan] sonra da [hukuksuz, hukukçusuz, sonsuz yetkili] İstiklal Mahkemeleri'nin faaliyet görmesi yetkisi verildi. ...
>
> “Bu kanunlardan yararlanarak muhalifleri ortadan kaldırmaya kalktılar.”
>
> (s. 164-5)

*

Röportajda yer alan bir başka soru şöyle:

> “Hocam, düşmanların bizi fikrî yönden zayıflatacağını, yok edeceğini Kazım Karabekir Paşa söylüyor. **Kadir Mısıroğlu**, ***Sarıklı Mücahidler*** isimli kitabında bunu belirtmişti. İstiklal Harbi'nin hem Osmanlı Sarayı'nda, hem Anadolu'daki hareketin dış güçlerin (İngiliz) yönettiği hususunda görüşleri var. Bu konuda bilgi rica etsek?” (s. 170)

Bu sorunun ikinci ve üçüncü cümlesinde şu denilmek isteniyor:

"İstiklal Harbi sırasında hem Osmanlı Sarayı'nın, hem de Anadolu'daki (Ankara'daki) hareketin politikasını perde arkasından İngilizler belirliyordu."

İngilizler'in, Osmanlı Sarayı'nı Ankara'ya karşı harekete geçmeye zorlayarak resmen "hain" pozisyonuna düşürdüğünü biliyoruz.

İşin Ankara ayağına gelince, sadece Kadir Mısıroğlu'na göre değil, o günleri yaşamış "Atatürk muhalifleri"ne göre de (Mesela **Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi**), çok güvendiği yaveri Mustafa Kemal'i Anadolu genel valiliği anlamına gelen olağanüstü yetkilerle Anadolu'ya gönderen Padişah **Vahideddin**, onunla İngilizler'e oyun oynamak istemiş, fakat İngilizler Mustafa Kemal'le Vahideddin'i oyuna getirmişlerdi.

Röportajdaki soruya dönersek, Prof Özergin şöyle diyor:

> "O kadar çok söyleyecek şey var ki... **Kadir Mısıroğlu *Sebil*** gazetesinde yazdı. Tek o yazdı, üstü kapalı şekilde. **İsmet Paşa** soruyor, M. Kemal Paşa'ya: "Paşam" diyor, "İngilizler size **'Dizbağı Nişanı'** vermiş. (Dizbağı Nişanı İngilizler'in en yüksek nişanıdır, kimseye vermezler.) Bu nasıl oldu, benim haberim yok" diyor. O da geçiştiriyor. M. Kemal Paşa diyor ki: "İngilizler beni sever de onun için" diyor.
>
> "Ben bir de tarihçilerden, Mütareke [Mondros Ateşkesi] zamanı, o bir seneye yakın kısa bir süre içinde, İstanbul'da, ilerde söz sahibi olacak kimselerin faaliyetlerini tam olarak meydana çıkartmalarını arzu ederim.

Tam belgeleriyle.. Bunda görülür ki M. Kemal Paşa [Mütareke zamanı İstanbul'da] "Beni kim tutarsa, onun taraftarıyım" şeklinde çalışmıştır.

“Bir taraftan Saray'da zaten yaverdi, Saray'da yükselme gayretleri içindeydi, bir taraftan Hükümet'i devirip [yeni bir hükümet kurmak için] Meclis'e [Meclis-i Mebusan'a] girip çıkmıştır. Hatta onun için Anadolu'ya gönderdiler, Hükümet'i devirme gayretleri içindeydi.”

(s. 170)

Bunlar Atatürk'ün kendi beyanlarıyla ve arkadaşlarının ifadeleriyle de sabit.

Mustafa Kemal'in olağanüstü yetkilerle Anadolu'ya gönderilmesi sırasında Hükümet, Padişah Vahideddin'in bu yöndeki talimatlarına itiraz etmedi, çünkü Selanikli’yi sevmeyenler bile, başlarından bir belayı def etmiş olacaklarını düşünüyorlardı.

KEMALİST İNKILÂB'IN ANATOMİSİ

Kadir Mısıroğlu

42

Çankaya'da sofra başında konuşulan bir mevzua Karaosmanoğlu ışık tutuyor:

DİZBAĞI NİŞANI NİÇİN VERİLMİŞ?

M. Kemal Paşa, «İngilizler beni sever de ondan» diyor

mıştı. Bunun biraz ötesinde de ben yer almış bulunuyordum ve gözlerim, bir o sandalyeden bir

ya da onbirde, Başvekil İsmet Paşanın oda kapısından içeri girdiği ve sağına soluna bak-

na alan gergin havayı gevşetebilecek tatlı, okşayıcı bir tonu vardı. Atatürk, İsmet Paşaya:

Prof. Özgergin sözlerini şöyle sürdürüyor:

> “[Atatürk] bir taraftan İngilizler'le sıkı ilişkiler içindeydi, bir taraftan İtalyanlar'la sıkı temastaydı, herkesle sıkı temastaydı.” (s. 170)

O kadar sıkı temastaydı ki, **İngiliz Gizli Servisi'nin (İstihbarat Teşkilatı'nın)** İstanbul şefi Rahip Frew ile yalnız olarak başbaşa (***Nutuk***'taki ifadesine göre) "bir iki" defa görüşmüştü.

(Tabiî ***Nutuk***'ta onun bir ajan olduğunu söylemiyor.

Maceraperest önemsiz bir adam olarak geçiştiriyor. Bu maceracı tiple niçin görüşmüştü, maceralarını mı dinliyordu, yoksa din dersi mi alıyordu, ayrıntıya girmediği için bilmiyoruz.)

Herkese mavi boncuk dağıtıyordu, fakat gönlü esas itibariyle İngilizler’den yanaydı.

İngilizler’in adamıydı.

Bu gerçeği, Atatürk’ün sağ kolu, başbakanı, Türkiye’nin ikinci cumhurbaşkanı, CHP’nin ikinci genel başkanı, İstiklal Harbi’nin Batı Cephesi Komutanı **Orgeneral İsmet İnönü**, 1973 yılında, cumhuriyetin ilanının 50’nci yıldönümü vesilesiyle verdiği demecinde, son derece veciz ve özlü bir şekilde, “kör gözüne parmağım” açıklığında dile getirecekti:

> "İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."
>
> (***Milliyet Gazetesi***‘nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, ***Paradigmanın İflası***, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

HEYKEL VE PUTLARI KORUMA KANUNUNUN GÖLGESİNDE

İngilizler'in, Osmanlı Sarayı'nı Ankara'ya karşı harekete geçmeye zorlayarak resmen "**hain**" pozisyonuna düşürdüklerini, böylece (sonradan Türkler'in atası anlamına gelen Atatürk soyadını alacak olan) Padişah'ın yaveri Selanikli Mustafa Kemal'i "**hainlere rağmen vatanı savunan kahraman**" haline getirdiklerini biliyoruz.

İşin Ankara ayağına gelince..

Sadece Kadir Mısıroğlu'na göre değil, o günleri yaşamış "Atatürk muhalifleri"ne göre de (Mesela **Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi**), **çok güvendiği, sadakatine inandığı yaveri** Mustafa Kemal'i **Anadolu genel valiliği** anlamına gelen olağanüstü yetkilerle ve çil çil altınlarla Anadolu'ya gönderen Padişah Vahideddin, yaveriyle İngilizler'e oyun oynamak istemiş, fakat İngilizler onunla Vahideddin'i oyuna getirmişlerdi.

(Kemalist kardeş, hemen heyecanlanma, bu çil çil altın meselesini Atatürk'ünüzün uşağı **Cemal Granda** da hatıralarında Selanikli'nin itirafı olarak anlatıyor. Granda'nın kaynağı **Kadir Mısıroğlu** değil, uşaklığını yaptığı Ata'nız.

Granda bunları Ata'nızdan dinlediği sırada Mısıroğlu daha doğmamıştı.)

Evet, soruya göre, Kâzım Karabekir Paşa, başında Selanikli'nin bulunduğu Anadolu'daki hareketi İngilizler'in perde arkasından yönettiğini düşünüyormuş.

*

Karabekir'in düşündüğü şeyi, Atatürk'ün sağ kolu, başbakanı, kendisinden sonraki cumhurbaşkanı **İnönü**, Cumhuriyet'in 50'nci yılı münasebetiyle ***Milliyet*** gazetesine verdiği demecinde açıkça söylemişti:

> "İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."
>
> (***Milliyet Gazetesi***'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, ***Paradigmanın İflası***, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

(Kemalist kardeş, heyecanlanma, sakin ol, bunu diyen "**Fesli Deli Kadir**" değil, paşaların paşası anlı şanlı **İsmet İnönü**.)

Soru şu: İngilizler bu iyiliği Selanikli'ye durduk yere mi yaptılar, yoksa aralarında, perde arkasında yapılmış bir anlaşma mı vardı?

Sorunun devamı da var:

Böyle bir anlaşma varsa, İstanbul'daki mütareke günlerinde, Selanikli'nin Samsun'a intikali öncesinde, **İngiliz Gizli Servisi'nin İstanbul şefi Rahip Frew (Fro)** ile Selanikli'nin yaptığı mahrem görüşmelerde mi kotarılmıştı bu anlaşma?

*

Bu görüşmeleri hem Selanikli hem de has adamları itiraf etmiş durumdalar.

Selanikli, ***Nutuk***'unun bir yerinde onunla bir defa, bir yerinde de bir-iki defa görüşmüş olduğunu söylüyor (yalancının hafızası meselesi).

Yaveri Cevat Abbas'a göre ise, "fasılalı tarihlerde" görüşmüş durumda.. Bunu diyebilmesi için en az üç defa görüşmüş olması gerekir.

Rauf Orbay da hatıratında "müteaddit defalar" görüşmüş olduğunu ifade ediyor. Bu ifade de sayının en az üç olduğunu gösterir.

Bu durumda, bir Türk gencinin Selanikli'ye, "Amca, sana baba diyebilir miyim" vezninde "**Atam, sana İngiliz ajanı diyebilir miyim?**" sorusunu yöneltmesi gerekir mi, gerekmez mi?

Böyle bir soruya cevap vermeyi sağlayacak meslekî formasyona sahip olanlar, Türk istihbarat teşkilatlarının zekâ küpü analistleridir.

Bu soruya cevap verecek zekâya ve meslekî yeterliliğe sahip olduklarından şüphem yok da, dürüstçe 'yanıt' verecek cesarete sahip olup olmadıkları konusunda birşey diyebilecek durumda değilim.

*

Kâzım Karabekir'in damadı Prof. Dr. Faruk Özergin'in ***Teklif*** dergisinin Ağustos 1988 tarihli altıncı sayısında yayınlanan röportajından alıntılar yapıyorduk.

Son olarak, ona yöneltilen şu soruyu aktarmıştık:

> "İstiklal Harbi'nin hem Osmanlı Sarayı'nda, hem Anadolu'daki hareketin dış güçlerin (İngiliz) yönettiği hususunda görüşleri var. Bu konuda bilgi rica etsek?"
>
> (Abdurrahman Dilipak, ***İnönü Dönemi***, İstanbul: Beyan Y., 1989, s. 170.)

Sorunun ikinci ve üçüncü cümlesinde şu denilmek isteniyor:

"İstiklal Harbi sırasında hem Osmanlı Sarayı'nın, hem de Anadolu'daki (Ankara'daki) hareketin politikasını **perde arkasından İngilizler belirliyordu**."

Bu soruya Prof Özergin, şöyle cevap vermiş:

> "… İsmet Paşa soruyor, M. Kemal Paşa'ya: "Paşam" diyor, "İngilizler size 'Dizbağı Nişanı' vermiş. (Dizbağı Nişanı İngilizler'in en yüksek nişanıdır,

kimseye vermezler.) Bu nasıl oldu, benim haberim yok" diyor. O da geçiştiriyor. M. Kemal Paşa diyor ki: "İngilizler beni sever de onun için" diyor.

"… M. Kemal Paşa [Mütareke zamanı İstanbul'da] "Beni kim tutarsa, onun taraftarıyım" şeklinde çalışmıştır.

"Bir taraftan Saray'da zaten yaverdi, Saray'da yükselme gayretleri içindeydi, bir taraftan Hükümet'i devirip [yeni bir hükümet kurmak için] Meclis'e [Meclis-i Mebusan'a] girip çıkmıştır. Hatta onun için Anadolu'ya gönderdiler, Hükümet'i devirme gayretleri içindeydi. … [Atatürk] bir taraftan **İngilizler'le sıkı ilişkiler** içindeydi, bir taraftan İtalyanlar'la sıkı temastaydı, herkesle sıkı temastaydı." (s. 170)

O kadar sıkı temastaydı ki, **İngiliz Gizli Servisi'nin (İstihbarat Teşkilatı'nın)** İstanbul şefi Rahip Frew ile yalnız olarak başbaşa (***Nutuk***'taki ifadesine göre) "bir-iki" defa görüşmüştü.

Bu rahip görünümlü "ajan başı"yla başbaşa, yanında kimse olmadan niçin görüşmüştü, anılarını mı dinliyordu, yoksa din dersi mi alıyordu?

Bir Osmanlı subayı, Osmanlı topraklarındaki İngiliz ajanlarının en kıdemlisi, en büyüğüyle gizli saklı neyi niçin görüşür?

*

Sezai Karakoç, ***Hızırla Kırk Saat***'te bir mesele için "Ey yeşil sarıklı ulu hocalar bunu bana öğretmediniz" diyordu.

Bize de, bu gizli görüşmeler hakkında şunu demek düşüyor: "**Ey yeşil sarıksız, gri Kemalist şapkalı ulu Türk istihbaratçıları, bunu bize öğretmediniz.**"

Bunun anlamını Türk gençlerine açıklamadınız.

Atatürk İlke ve İnkılapları Tarihi kitaplarına, Kurtuluş Savaşı'nın perde arkasının anlaşılmasını sağlayacak bu tür tarihî gerçeklerin yazılmasını sağlamadınız.

Selanikli hakkındaki bazı gerçeklerin söylenmemesi için koruma kanunlarıyla milletin gözünün korkutulmasına, ruhlara korku salınmasına, fikrî şiddet ve zihinsel terör estirilmesine engel olmadınız.

*

Evet, bu memlekette millet Selanikli hakkında soru sormaya bile korkar hale geldi.. Getirildi.. Fakat mesele din ve iman, İslam ve Şeriat olunca "soru sorma" şampiyonluğu yapıldı.

Medyadaki münafıklar "**Asıl hüner, cevap vermekte değil, soru sormakta**" diyerek, soru soruyormuş numarasının ardına saklanıp sözde entellik adına İslamî bütün değerlere saldırdılar.

Bu sefil dangalaklık moda haline getirildi, nerde bir aklı kıt, zekâsı sorunlu, kişiliği oturmamış, birilerine kendini beğendirme peşinde angut odun varsa, "**Ben de, ben de sizin gibiyim**" diyerek dinî konularda "bâtılı tasvir" mahiyetinde ahmakça sorular sorup "saf zihinleri idlal" etmeye koyuldu.

Tek başına soru sormak marifet olsaydı, mesela üniversite giriş sınavlarında sorulara cevap istenmez, "Soru yazın, kim daha iyi soru yazarsa o, imtihanı kazanacak" denilirdi.

BÜYÜK İHTİRAS ZAMBAKLARI, ZAMPARALIKLARI VE YALAN DOLANLARI ÜLKESİNDE

Kâzım Karabekir'in damadı Prof. Dr. Faruk Özergin'in ***Teklif*** dergisinin Ağustos 1988 tarihli altıncı sayısında yayınlanan röportajında ona yöneltilen sorulardan biri şöyle:

> "Hocam isterseniz biraz geriye dönelim. İstiklal Harbi'nin başladığı yıllara… Anadolu'ya geçişleri nasıl oldu, M. Kemal'in Anadolu'ya gönderilişi, bu konuda Kâzım Karabekir'in çalışmaları, Sultan Vahideddin'in M. Kemal'e yaptığı yardım?..."
>
> (Abdurrahman Dilipak, ***İnönü Dönemi***, İstanbul: Beyan Y., 1989, s. 171.)

Cevabın ilk cümleleri şöyle:

> "Bunlar artık apaçık bilinen şeyler. Fakat ne yazık ki **yazılı tarihimize geçmiyor**. Fakat gelir geçer, belgeler ziyan olmasın, tarihimiz ziyan olmasın."

Merhum Prof. Özergin cevabına bu cümlelerle başlamış..

Gerçeklerin yazılı tarihimize açık bir biçimde geçmediği doğru..

Nasıl geçiyor?

Merhum Necip Fazıl'ın ***Destan*** şiirinde anlattığı gibi:

> "Bahset tarih, balığın tırmandığı kavaktan!
>
> Bak, arslan hakikate, ispinoz kafesinde;
>
> Tartılan vatana bak, dalkavuk kefesinde!

Mezarda kan terliyor babamın iskeleti;

Ne yaptık, ne yaptılar mukaddes emaneti?

Ah, küçük hokkabazlık, sefil aynalı dolap;

Bir şapka, bir eldiven, bir maymun ve inkılap."

Evet, Türkiye'de tarih, resmî tarih, Andersen masallarını aratmayacak türden bir masaldır, bir fabldır.

Hakikatin, hürriyetinden mahrum edilmiş bir arslan gibi, bir kafese, ispinoz kafesine bile değil, çakal kafesine kapatıldığı bir sirk çadırıdır.

Vatan ise tribünlere oynayan riyakâr popülistlerin, halk dalkavuklarının "**La ilahe illallah**" kelime-i tevhidini "**Mevzubahis olan vatansa gerisi teferruattır**" demek suretiyle "**La ilahe illa vatan**"a çevirdikleri bir çağdaş puttur.

*

Bu putperestlere "**Mevzubahis olan Allahu Teala'nın emri ise gerisi teferruattır**" dedirtemezsiniz.

Çünkü bu, onların putperestlik inancı (seküler dini) açısından kabul edilemez birşeydir.

İnsanlara zorla şapka giydirme hokkabaz zorbalığını (çorap, pijama, atlet, **kilot devrimi**nden söz eder gibi) **şapka inkılabı** diye yutturma türünden bir rezillik, gelecek kuşakların dehşet, hayret ve şaşkınlıkla hatırlayacağı böyle bir akıl tutulması, tarihte Türkiye'den başka nerede görülmüştür?!

Böylesi bir **ilkel zorbalık** örneği ilkçağda bile yoktur.

Kralının heykelini yapıp kulluk arzetme anlamına gelecek şekilde önünde saygı duruşu yapma **irtica**sının örneği ilkçağda var da, şapka zulmünün yok.

Mesela, piramitli Eski Mısır'ın şaşaalı döneminde Anadolu'da bir kralın ülkesinin insanlarını çağdaşlaştırmak ve medenîleştirmek için Mısırlı başlıklarını halkına dayatması gibi bir absürtlük geçmişte yaşanmış değil.

*

Prof. Özergin sözlerini şöyle sürdürüyor:

> "M. Kemal Paşa'nın bu faaliyetleri olunca, İstanbul'da da **kuşku** başladı. Ve Vahideddin aslında vatan haini değil, Vahideddin kurtuluş nerede olacak bilemiyor, şaşkına dönmüş, saray İngilizler'in elinde, İngilizler'in avucuna düşmüş.. Genç, kuvvetli komutanlar var. İngilizler bunları çağırmışlar, toplamışlar İstanbul'a, hepsini toplamışlar, hepsi İstanbul'da. Ve (Vahideddin) bunları tayin ettirmekten korkuyor, tayin emrini çıkarmaktan da korkuyor. O hengâme içinde M. Kemal Paşa zaten, **aşırılıkları** bilindiği için, bir taraftan **kuşkulanıyorlar**, bir taraftan da güveniyorlar."

Burada bir mola verip Prof. Özergin'in sözlerinin arasına girelim.

Mustafa Kemal, Osmanlı'nın İngilizler karşısında mağlup olup teslim bayrağı çekmesine neden olan **Filistin yengilgisi ve ricatının (kaçışının) baş kahramanlarından**.

İngiliz karşısında "**Ya istiklâl, ya ölüm!**" dememiş, "Ya kaçış, ya esaret, ama illa da hayat, hayat!" demiş.

Ardından da, bir oldubittiye getirip veliahtlığı sırasındaki Berlin ziyaretinde eşlik ederek samimiyet kurduğu, kafaya alıp güvenini kazandığı **Vahideddin'e telgraf** çekerek "İngilizler'le mutlaka barış yapılmasını", yani teslim bayrağı çekilmesini istemiş. (Telgraf metnini verirsek yazı uzar.)

Osmanlı teslim bayrağını çekip mütareke (ateşkes) yapılınca, "Çanakkale geçilmez!" denilen Çanakkale Boğazı'ndan İngiliz, Fransız ve İtalyan gemileri ferah fahur geçip İstanbul'da Dolmabahçe Sarayı'nın karşısında demir atıp toplarını Vahideddin'e çevirince Selanikli Mustafa da trene atlayıp İstanbul'a geliyor.

*

İşgal güçlerinin İstanbul'a geldiği tarih, 13 Kasım 1918.

Mustafa Kemal'in Adana'dan İstanbul'a gelişi de **aynı gün**e rastlıyor.

Kader ortaklığı..

Kader ortaklığında İngiliz'in **Filistin**'de bunu kovalaması, bunun da arkasına bakmadan kaçması da var.

Bir de **Anafartalar** var.. Çok akıllı ya, askere, "**Ben size taarruzu değil, ölmeyi emrediyorum**" diyor.

İstediği oldu, 57'nci Alay'ın tamamı öldü.

Sağ kalan sadece Selanikli ile yanındaki emir eri mi, her neyse, bir de o.

Herkes öldüğüne göre, bu, İngiliz'in o mevkideki zaferi anlamına gelir.

Bütün alay eratı ölüyor, ve sen, savaşı kazanmış oluyorsun.

Komutan olarak bir savaşa giriyorsun, bütün ordun gözlerinin önünde ölüyor, bir tek sen (Artık kaçarak mı, saklanarak mı, nasılsa?) kurtuluyorsun, ve bu, bir zafer oluyor.

Pirus zaferinden bile berbat.

*

Evet, İngilizler'le müttefiklerinin donanmaları İstanbul'a geldiği gün Selanikli de payitahta geliyor.

Ve, annesinin Beşiktaş Akaretler'de evi bulunduğu halde gidip (işgalci İngiliz subaylarının postu serip karargâh haline getirdikleri) **Pera Palas**'ta kalıyor.

İngiliz subaylarına centilmenlik nasıl olurmuş gösteriyor, misafirperverliğin hakkını vererek onlarla aynı masa başında meşhur Türk kahvesini "höpürdetiyor".

İngilizler'le dostluğu öyle ilerletiyor ki, **İngiliz Gizli Servisi'nin (istihbarat teşkilatının)** İstanbul şefi Rahip Frew (Fro) ile "başbaşa, yalnız" görüşmeler yapıyor.

Nutuk'da Rahip'le "bir-iki" defa görüşmüş olduğunu itiraf ediyor, fakat onun **ajan**lığından hiç söz etmiyor. Adamdan gayet saygılı bir dille bahsediyor.

Dokuz yıl sonra İstanbul'da ağırlayacağı **İngiltere Kralı Edward**'ın karşısında da [Ki Edward, fotoğraflarının gösterdiği gibi, ayak ayak üstüne atıp kasılarak oturmuş, Selanikli'nin yüzüne bakmaya bile tenezzül etmiyormuş gibi burnu havada poz vermiştir], efendisinden iltifat bekleyen mahcup bir yanaşma gibi duracaktır.

Fakat aynı ***Nutuk***'unda, bir yıl önce vefat etmiş olan Vahiddedin hakkında, artık konuşup kendisiyle olan ilişkilerinin içyüzü hakkında açıklama yapamayacağı [ve de Padişah'ın şahsıyla ilgili "koruma kanunu" bulunmadığı] için her hakareti sıralayabilmiştir.

Nutkunu irad ettikten üç yıl sonra, 1930 yılında ise Yunanistan Başbakanı **Venizelos**'u Türkiye'de ağırlayıp koluna Afet İnan'ı takabilmiştir.

Halbuki o tarihten daha sekiz sene önce Yunan ordusu, Anadolu'da Türk kadınlarının ırzına geçiyordu. Eh, ne de olsa Yunan Venizelos hazretleri **Türk oğlu**

Türk Osman Gazi'nin, Fatih'in, Yavuz'un torunu değil.. Sonra da gelsin "**Bir Türk dünyaya bedeldir**" palavraları..)

Mustafa Kemal, o mütareke döneminde sadece İngilizler'le değil, Fransızlar ve İtalyanlar'la da dostluğu ilerletmişti.

Osmanlı Sarayı açısından da keyfi yerindeydi, çünkü veliahtlığı döneminde kafaya almış olduğu Vahideddin, onun İstanbul'a geldiği sırada **dört aydır** padişahlık makamındaydı.

*

Mustafa Kemal'in (Prof. Özergin'in sözünü ettiği) **aşırılıkları**na gelince..

İttihat ve Terakki erkânı bu aşırılıkları gayet iyi biliyorlardı.

Bir defa, acayip bir makam mevki, şan şöhret, alayiş ve gösteriş sevdası var.

Nitekim, Cumhuriyet'i ilan ettikten sonra yaptığı ilk işlerden biri, 10 yıl süren savaşlardan çıkmış yok yoksul ülkede, sanki acil ihtiyaçmış gibi **dünyanın parasını verip yurtdışından heykeltraşlar getirterek heykellerini diktirmek** olmuştur.

Süsünü püsünü hiç ihmal etmeyen, Osmanlı'nın herşeyini yıkmaya çalışırken bir tek padişahların sarayda yaşama tutkusuna sımsıkı yapışan halaskâr efendi, **fotoğrafçılara özene bezene poz verme sanatı**nın da ustasıdır.

Makam mevki sevgisi o boyutlardadır ki, ısrarlar üzerine onu generalliğe terfi ettiren Enver Paşa, onun hakkında şunu demiştir: "**... biliniz ki onu paşa yapsanız padişah, padişah yapsanız Allah olmak ister.**"

Enver'in bu sözünü ***Çankaya***'sında aktaran **Falih Rıfkı Atay**, hemen arkasından (geleceğin Atatürk'ü) Selanikli'nin süsünü püsünü, parlak ve şaşaalı görünme tutkusunu anlatır.

*

Enver'in onu, bizden daha iyi tanıdığı kesin..

Biz, ilkokuldan itibaren, bizzat görüşüp tanımadığımız, bozacının şahidi şıracı türünden dalkavukların anlattığı ve okulların müfredatının ayrılmaz parçası haline getirilen Andersen masalı formatındaki ilahlaştırılmış Atatürk'ü ezberledik, Enver ise, konuşup görüştüğü, komuta ettiği subayı Selanikli **"günah tutkunu kul" Mustafa**'dan söz ediyordu.

Selanikli, sonraki yıllarda, Enver'in kendisi hakkındaki teşhisini doğrulama imkânına sahip oldu..

Padişahlık kaldırıldığı için padişah olamadı, fakat onun muadili olan "cumhurbaşkanlığı" koltuğuna kuruldu.

Ankara'ya yerleşmesinden itibaren, cumhurbaşkanı olmasını sağlayacak taşları itina ile döşemişti.

Dolmabahçe Sarayı'nda padişah gibi yaşamayı da bildi, ve yaşadığı gibi de sarayda öldü.

*

"Allah" olmaya kalkışmasına gelince..

Yanında yöresindeki asalak dalkavuklar onu Allahu Teala'ya ortak koşulan bir put yaptılar..

Hakkında şiir diye "**Kâbe Arab'ın olsun, bize Çankaya yeter**" türünden "ibadet ve kulluk metinleri" yazıldı.

Doğrudan Allah yapan beyinsizler de çıkmadı değil..

Biri, "Atatürk'ü sevmek **millî ibadet**tir" diyen putperest Celal Bayar..

1932 yılında Mustafa Kemal (O tarihte soyadı kanunu çıkmadığı için henüz Atatürk değildir), bu putperest Celal'e "**Bankacılığın Allah'ısınız**" der.. Bu putperestin cevabı ise şu olur: "**Siz de öyle ise bizzat Allah'ın kendisi oluyorsunuz.**"

Enver Paşa, adamı iyi çözmüş.

Çözmeyi başaramayanların başında ise, büyük alim merhum **Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi**'nin aksi yöndeki ısrarına, yalvarıp yakarmalarına rağmen onu **Anadolu genel valiliği anlamına gelen olağanüstü yetkilerle ve çil çil altınlarla** Anadolu'ya gönderen, henüz 10 aylık tecrübesiz padişah Vahideddin geliyordu.

İkinci sırada ise Karabekir geliyor.

Sonradan ikisi de çözdüler, fakat artık işten işten geçmiş, atı alan Üsküdar'ı aşmış, Selanikli deveyi hamuduyla götürmüştü.

Bir de hiç çözemeden ölüp gidenler var.

*

İşin ilginç tarafı, sadece Enver'in çevresindeki İttihatçılar değil, sonradan Selanikli'nin sağ ve sol kolu olarak onun diktatörlüğünün payandası haline gelen **Fevzi Çakmak** ile **İsmet İnönü** de onun **"muhteris" (ihtiraslı) ve "menfaat düşkünü"** olduğu kanaatini taşıyorlardı.

Mütareke döneminde Fevzi İstanbul'da **Genelkurmay'da başkan**, İsmet ise **müsteşar**dı.. Bu ikisi Anadolu'ya, İstanbul'da artık istikbal ümidi kalmayınca geçtiler..

Hatta, Selanikli her ne kadar Erzurum Kongresi sırasında **takiyye**sini sadece hempalarına açmış, milletten gizlemiştiyse de, onun çelişkili davranışlarından şüphelenen Vahideddin ve İstanbul Hükümeti Selanikli'yi görevinden azledip İstanbul'a getirmeyi, onun yetkilerini başkasına devretmeyi düşündüler.

Buna engel olan, sonradan **İzmir Suikasti** girişimi bahanesiyle yargılanan, kellesini Selanikli'nin elinden güçlükle kurtaran Karabekir'di.

İstiklal mücadelesine en baştan katılmış olan paşalar daha sonraki süreçte **Selanikli'nin diktatörlüğü**ne karşı Serbest Cumhuriyet Fırkası'nı (Partisi'ni) kurarken, Fevzi ile İsmet, mücadeleye geç katılmış olmanın ezikliği ile Selanikli'nin bir dediğini iki etmediler.

*

Falih Rıfkı ***Çankaya***'da şunları yazıyor:

> "… Fevzi Çakmak vatanını seven ve onun uğruna her zaman ölecek bir **Osmanlı askeri** idi. Mustafa Kemal'in ordu müfeţtişliği ile Anadolu'ya gitmesi tertiplerini hazırlayanlardan biri idi. Bir gün Genelkurmay Reisliği odasında Mustafa Kemal, Cevdet Paşa ve o baş başa verdikleri zaman, İstanbul korkusu ile her şeyi feda etmekten bahis açılması üzerine:
>
> "- (Harita üzerinde İstanbul'u göstererek) Bir nokta için (elini bütün memleket üzerinde gezdirerek) hepsini feda etmek! diye haykıran o idi.
>
> "Fakat Fevzi Çakmak, kafa ve vicdan kuruluşu bakımından muhafazakârdır. Padişaha ve halifeye bağlıdır. Mustafa Kemal'in Anadolu hizmetlerini de bu disiplin çerçevesi içinde görür. O gün, ki Mustafa Kemal askerlikten ayrılarak bir "ferd-i millet" olmuştur. **Padişah ve halifeye karşı isyan** bayrağı açmıştır, Fevzi Çakmak hiç şüphesiz ikiden biri arasında onu seçmez.
>
> "Bir aralık Anadolu'da bulunan komutanlar da Ankara'yı değil, İstanbul'u tanımaya davet edildikleri zaman **Bursa ve Konya'da bulunan ikisi Mustafa Kemal'den ayrılmışlardı**. Bunlar belli başlı **ordu paşaları** idi. Refet Bey'in (General Refet Bele) bir baskını ile Konya'daki kolordu

kumandanı kıt'alarının başından alınmıştı. Sonradan bu kumandan dahi, Fevzi Çakmak gibi, kurtuluş savaşlarında büyük hizmetler görmüştür.

“Fevzi Çakmak bir aralık padişahtan **Heyet-i Nasıha** vazifesini, Anadolu'yu İstanbul'a itaat ettirmek ve Mustafa Kemal isyanından ayırmak işini üstüne almıştır. Bunda yabancı devlet menfaatlerini düşündüğü pek uzaktan bile hatıra gelemez. Ona göre **devlet ve vatan, padişah ve halifesi ile bir bütündür**. O bu bütünün parçalanmasında bir **ölüm kaderi** görür.

“Şimdi rahmetli **Kâzım Karabekir**'in bir hatırasını dinleyiniz: Kâzım Karabekir bu hatırayı 1946'da İstanbul Milletvekili seçildiği zaman **Vali Lütfi Kırdar ve yanındakilere** anlatmıştır. Fevzi Paşa dindar tanınmış, iyi konuşur, halk için pek cazibeli bir şahsiyet idi. Sivas'a kadar bir hayli tesir yaparak gelmişti. O vakitler **şahsî itibar**ından başka **hiçbir kuvveti olmayan Mustafa Kemal** bu yolculuktan kuşkulandı. Fevzi Çakmak'ı daha fazla dolaştırmıyarak İstanbul'a geri göndermesini Kâzım Karabekir Paşa'dan rica eti. Kâzım Karabekir Fevzi Çakmak'a yolculuğunun faydasızlığını söyliyerek birlikte doğuya doğru yola çıkmışlar. Yolda Fevzi Çakmak Karabekir'e:

“- Sen vatansever bir askersin. Eğer Mustafa Kemal **itaat etmezse** onu padişah ve halifenin hükûmetine teslim etmez misin? demiş.

“Kâzım Karabekir, aynı olayı **Ali Fuad Cebesoy**'a şöyle anlatmıştır:

“- Fevzi Paşa bana, Mustafa Kemal ve Ali Fuad paşalar **''muhteris'' ve menfaat düşkünüdürler**, **dayandıkları sensin**, şunu bil ki eğer **Mustafa Kemal başa geçerse ilk işi seni ortadan kaldırmaktır**, hatta en güvendiğin **İsmet Bey (İnönü)** ve Samsunlu Şefik Bey de bu fikirdedirler. **Mustafa Kemal ve Ali Fuad paşaları yakalayıp İstanbul'a götüreceğim, sen mâni olma!** demişti.

> “Fevzi Çakmak işgal tarihine kadar İstanbul'da kaldı. İngilizler devlet merkezine de el koyarak, vatanseverler arasında kendisini de tutacaklarını öğrenince Anadolu'ya sığınmaktan başka çare görmedi.”

*

“Biz kırk kişiyiz birbirimizi biliriz” hesabı adamlar birbirlerini az çok tanıyorlardı.

Nasıl **Enver Paşa** Selanikli hakkında yanılmadıysa **Fevzi Çakmak** da yanılmadı, Selanikli’nin zaferden sonraki ilk işi **Karabekir’i ortadan kaldırma**ya çalışmak oldu.

Ordunun tepkisi yüzünden astıramadı, fakat **siyasî mevta (ölü)** haline getirdi. **Sürekli sivil polis ve hafiye (ajan) takibi ve tacizi** altında (hanımının mücevheratını satmak zorunda kalacak kadar) fakr u zaruret içinde yaşamasına neden oldu.

Evet, başlangıçta Selanikli’nin tek dayanağı (emri altında düzenli ordu bulunan) Karabekir oldu.. Karabekir’in desteği olmasaydı kulağından tutulduğu gibi İstanbul’a postalanacaktı.

Falih Rıfkı’nın Selanikli’ye atfettiği “**şahsî itibar**” ise, onun, Padişah Vahideddin tarafından Anadolu’ya gönderilmiş **yaveri** olmasından ibaretti.

Vatanı kurtarmayı çok seviyordu da niye bin bir naz ve niyaz ile **Anadolu genel valiliği** anlamına gelen yetkileri alıncaya kadar kılını kıpırdatmamış, İstanbul’dan ayrılmamıştı?..

Gizlice Anadolu’ya geçemez miydi?!

*

Gerçek şu ki Selanikli İstanbul’da ağını iyi örmüştü.

Bu ağda **İngiliz Gizli Servisi'nin (istihbarat teşkilatının) İstanbul şefi Rahip Frew (Fro)** ile yaptığı gizli görüşmelerin katkısı var mıydı, buna dair bir itiraf, bir şahitlik, bir belge gösterebilecek durumda değiliz.

Çünkü, Frew'nun, Selanikli ile yaptığı görüşmelerine ilişkin olarak yazıp siyasî karar mercilerine gönderdiği raporlara ulaşmamız mümkün değil.

Ancak, İngiliz Hükümeti'nin almış olduğu kararı, İsmet **İnönü**'nün Cumhuriyet'in 50'nci yılı münasebetiyle ***Milliyet*** gazetesine verdiği demecindeki itiraftan biliyoruz:

> "İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."
>
> (***Milliyet Gazetesi***'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, ***Paradigmanın İflası***, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

Bu, Atatürkist paradigmanın iflası olabilir.

Fakat öncelikle, **"yedi düvelle savaşarak vatan kurtaran kahraman" Atatürk efsanesi**nin, uydurma masalının iflasıdır.

Bu söylemin milleti aldatmaya yönelik bir palavra olduğunun itirafıdır.

TÜRKİYE'Yİ "İNGİLİZ MUHİPLER DEVLETİ" HALİNE GETİREN İNGİLİZ DOSTU

Kâzım Karabekir'in damadı Prof. Dr. Faruk Özergin'in ***Teklif*** dergisinin Ağustos 1988 tarihli altıncı sayısında yayınlanan röportajında, İngilizler'in Mustafa Atatürk'e vermek istedikleri **'Dizbağı Nişanı**' konusunu gündeme getirmiş olduğunu görmüştük.

Bunun sebeb-i hikmetini soran İnönü'ye M. Kemal "**İngilizler beni sever de onun için**" diyor. (İnönü'nün bunu "gıcıklığına" sorduğu belli.. Sebebini bal gibi de biliyor.)

Evet, İngilizler'in Selanikli Mustafa Kemal'i (herkese vermedikleri) **Dizbağı Nişanı**'na (**Order of the Garter**) layık görmeleri olayı gerçek.

(Bu nişanı vermeyi düşündükleri sırada henüz **Atatürk** soyadını alarak "**Türkler'in atası**" palavrasını isminin arkasına eklemiş değil, çünkü soyadı kanunu çıkarılmamış.)

Selanikli burada doğruyu söylüyor, İngilizler onu çok seviyorlardı.

*

Bu sevgileri ne zaman başlamış olabilir? Filistin cephesinde İngilizler'in önünden ardına bakmadan kaçması sırasında mı, yoksa daha mı önce?

Ey anti-emperyalizm şampiyonu "çılgın Türkler", bu soruya siz cevap verin!

Bu sevgi karşılıksız değildi elbette, Selanikli de İngilizler'i seviyordu.

Hem de çok.

Adana'dan İstanbul'a gelince, **İngilizler'e olan sevgisini** gazeteler vasıtasıyla kamuoyuna hemen açıklamıştı.

*

Vahideddin'in onu Anadolu'ya (güya İngilizler'i kandırmak için) **müfettişlik** gibi paravan bir ad altında **Anadolu genel valiliği yetkileriyle donatılmış "gizli gündem"li görevli** olarak göndermesinin ardındaki etkenlerden biri, bu derin sevgiydi.

Padişah, İstanbul'daki subaylardan birini "**özel yetkiler**"le Anadolu'ya göndermesine İngilizler'in göz yummayacağının, şüpheleneceklerinin, onlardan **vize** alınamayacağının farkındaydı.

Ne yapacağını bilemez halde sarayında kıvranıp dururken İngilizler'den **resmî bir talep** geldi: Doğu Karadeniz'de müslüman ahali ile gayrimüslimler arasında çatışma yaşanıyordu, Osmanlı Hükümeti buraya **askerî yetkililer gönderip** ortalığı yatıştırmalıydı.

Vahideddin, fırsatın ayağına geldiğini düşündü.

İngilizler onun öyle düşüneceğini biliyorlardı.

Satrancın sonraki hamlelerini de planlamışlardı.

*

Sultan bu iş için, güvendiği, zekâsını takdir ettiği, hürmetkâr tavırlarını takdire şayan bulduğu **yaveri** Mustafa Kemal'in uygun olduğunu düşünüyordu.

Çünkü göndereceği adam hem kendisine sadakatle bağlı, hem de İngilizler'in tepkisini çekmeyecek bir evsafta olmalıydı.

Bu özellikler Mustafa Kemal'de fazlasıyla vardı, **İngilizler hakkındaki övücü ve dostane sözlerinin** onların dikkatinden kaçmış olması düşünülemezdi.

Nitekim İngilizler pekçok Osmanlı siyasetçi ve askerini **Malta'ya sürgün** etmişken Selanikli'ye hiç dokunmamışlardı.

Dolayısıyla İngilizler'in zaafından yararlanabilir, güvendiği yaveri Selanikli ile onlara **oyun** oynayabilirdi.

Bu devletin ekmeğiyle büyümüş, bu vatanın havası suyu ile o günkü konumuna gelmiş olan Mustafa Kemal İngilizler'e oynamak istediği bu oyuna elbette **devleti için, vatanı için** koşulsuz destek verirdi.

Şerefli bir subay devletine sadakat gösterir, devletine karşı İngiliz kâfiriyle işbirliği yapmazdı.

Dolayısıyla Mustafa Kemal'e güvenebilirdi.

Ona böyle bir görev vermesinin hata olacağını söyleyen **Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi** gibi hocalar siyasetten anlamıyordu.

Mustafa Kemal'i sadakatle hizmet edeceğine dair **"gökten indiğine inandığı" *Kur'an*** üzerine **yemin** ettirecek ve Anadolu'ya gönderecekti.

Bu yemini çiğnemek gibi bir kepazeliği, yalancılığı, sahtekârlığı, dönekliği, alçaklığı, dinsiz imansızlığı, iblisliği hangi Türk subayı şeref ve haysiyetine yakıştırabilir, böyle bir onursuzluğa kim tevessül edebilir, böylesi süflî bir alçalmayı kim kabul edebilirdi ki?

Yok yok, Şeyhüislam ve onu dolduruşa getiren subaylar yanılıyor, Mustafa Kemal hakkında suizanda bulunuyor, günahını alıyorlardı.

Tamam bazı hataları vardı, fakat kimin hatası yoktu ki?!

Böylece Vahideddin, İngilizler'in satranç tahtasındaki "safiyane" hamlesini, güvendiği Mustafa Kemal "kale"sini öne sürerek "zaferle sonuçlanacak bir oyun"un temeli haline getirmeye kalkıştı.

Bilmediği ise, Selanikli'nin **İngiliz istihbarat teşkilatının (gizli servisinin) İstanbul şefi Rahip Frew (Fro) ile başbaşa gizli görüşmeler yapıp başka bir "gizli gündem"** hazırlamış, onların bilgisi ve kontrolü altında başka bir "oyun" kurmuş olmasıydı.

Bu gizli gündemini Selanikli, Erzurum Kongresi sırasında bir gece hempaları Mazhar Müfit Kansu ile Süreyya Yiğit'e açıklayacaktı.

Gündüz Allah, ***Kur'an***, Peygamber, ümmet, İslam, hilafet, cihat diyor, akşam ise ancak bir **İngiliz ajanı**ndan beklenebilecek sözler söylüyordu.

Öyle hareket ediyordu ki, **takiyye** bir insan olsaydı, adı Mustafa Kemal olurdu.

Selanikli'ye Samsun'a gitmesi için gereken **vizeyi bir gün içinde veren** İngilizler, o sağ salim Anadolu'ya geçince hemen "Mustafa Kemal düşmanlığı" moduna geçtiler.

(Bu satırların yazarı, kendisi için Almanya'da "**Ben bu çocuğun canından endişe ediyorum, MİT her zaman bunun karşısına çıkıyor**" diyen, MİTçilerin elinden kurtulsun diye yurtdışına çıkmasını isteyen merhum **Prof. Dr. Mahmud Esad Coşan** Hoca'nın emri üzerine 2000 yılı sonlarında ABD'ye yerleşmek üzere vize başvurusunda bulunmuş, bu elektronik çağında aylarca bekletilmiş, sonra da red cevabı almıştı..

Evet, ben ABD'ye yerleşemedim, MİT'çilerin elinden kurtulamadım, Benim vize talebime ret cevabı alışımdan 12 gün önce ise Esad Efendi, yerleştiği Avustralya'da öldü.

Öldürüldü.)

İngilizler, bir günde vize verdikleri Selanikli daha Samsun'a çıkar çıkmaz, onu geri çağırması için Vahideddin'e baskı yapmaya başladılar. Galip işgal güçleri olarak bu taleplerini **resmî yollardan** ilettiler.

Maksat, Selanikli'nin **Vahideddin'den bağımsız** hareket etmesini sağlamak, bunun zeminini hazırlamaktı.

Çünkü, Selanikli başına buyruk hareket ettiğinde, böyle bir İngiliz talebi ve baskısının bulunmadığı bir ortamda Vahideddin onu hemen görevden alabilirdi.

Fakat İngilizler **resmen** böyle bir talepte bulununca, Selanikli'ye **ordudan istifa etme ve Padişah'a başkaldırma** yolu açılmış oldu.

*

Selanikli olduğu için Anadolu'da kimsenin tanımadığı sapı silik bir adam olan Mustafa, İngilizler'in sihirli bir dokunuşuyla, onların korkup çekindiği, kendisiyle (**örtülü** biçimde değil) **açıkça** uğraşılan bir kahraman halini almıştı.

Gerçek şu ki, İngilizler bu "**oyun kurma**" işini, siyaset satrancını, algı operasyonu ve psikolojik savaş sanatını çok iyi biliyorlardı.

Vahideddin'den Mustafa Kemal'i geri çağırması talebinde bulunmak suretiyle **ön alıp** Selanikli'ye, Padişah'a baş kaldırma gerekçe ve mazeretini altın tepsi içinde sundular.

Selanikli millete, "**Padişahımız baskı altında, İngilizler'i oyalamak için böyle davranıyor**" diyebiliyordu.. Padişah'a itaat edilirdi, fakat İngilizler'in ona zorla söylettikleri şeyleri elbette kaale almamak, **düşmanın oyununa gelmemek** gerekiyordu.

"**Felek her türlü esbab-ı cefasın toplasın gelsin**"di, "**dönersem kahpeyim**"di "**millet yolunda bir azîmetten**"di.

Millet Padişah'ın yaverine inanıyordu. İnanmamak için bir sebep yoktu.

Ve İngilizler bu yaveri çok seviyordu.

*

İngilizler'in bu göstermelik "Mustafa Kemal düşmanlığı" ile, Sultan Vahideddin'in, işgalci düşmanın taleplerine boyun eğen, "vatanı kurtarmaya çalışan fedakâr bir kahraman"a İngilizler'in hatırı için cephe alan bir **hain** olarak damgalanmasının önü açılmış oluyordu.

Böylece "**yürüyen takiyye**" Selanikli, Mazhar Müfit ile Süreyya'ya açıkladığı "**gizli gündem**"ini rahatça gerçekleştirme imkânı buldu.

İngilizler, Lozan'a kadar kendilerindeki Mustafa Kemal sevgisini (Türkiye sevgisini değil) sakladılar.

Lozan'dan sonra ise sevgilerini açığa vurma zamanı gelmişti.

Gelsindi **Dizbağı Nişanı**..

İngiltere en büyük rütbeli nişanını Gazi Hz. ne veriyor.

AKŞAM

Sene 14 — No: 4967 — Fiatı her yerde: 5 kuruş — PAZAR — 28 Ağustos 1932 — Telefonla

Ingiliz kralı Gazi Hz. ne en büyük nişanı tevcih edecek

Londra, 27 — Londranın siyasi mahafilinde İngiltere kralının, sabık Portekiz kralı Manoelden inhilâl eden Garter nişanını, Gazi Mustafa Kemal Hazretlerine ihda edeceği söylenmektedir. İngiltere kralının veliahtı ve yahut oğullarından biri bu nişan ile kordonunu Ankaraya götürerek Türkiye Cumhur Reisine teslim edecek ve bu hadise senei haliyenin nihayetinden evvel vuku bulacaktır.

Bu nişanı hamil olanlar, Heralde kollejinde gizli bir içtima aktederek İngilterede, en asil ve en şerefli tevcih sayılan bu nişan ve kordon üzerinde görüşmüşlerdir.

İngilterede bu nişanı taşıyanlar, daima ilk safta bulunurlar ve diğer rütbe ve ünvan sahipleri daha geride kalırlar.

Selanikli artık "**İngilizler beni sever"** diye konuşabilirdi.

"İngiliz uşağı bir hain" olarak gösterilen **Vahideddin** ise, İstanbul'u bir İngiliz gemisiyle terk etmiş olmakla birlikte, **İtalya**'da yaşamaya başlamıştı.

İngiltere'de değil.

İngilizler'in Selanikli'ye son hizmeti, **Ali Kemal** gibi linç edileceğinden korkan Vahideddin'i bu şekilde alıp götürerek tacını tahtını yitirmiş, vatanından kovulmuş bir sürgün olarak bir çöp gibi İtalya topraklarına atmaları, böylece onu bir "hain" olarak gösteren yağlıboya tablodaki son fırça darbelerinin de gereken noktalara ustaca vurulmasını sağlamaları oldu.

İngilizler Selanikli'yi seviyorlardı.

Vahideddin İstanbul'da kalıp da linç edilse veya bir şekilde öldürülseydi, bu **yargısız infaz** akıllarda, taşkın bir sel gibi kesilmeden akan sorulara neden olurdu.

Yargılanması ise Vahideddin'in konuşmasına ve böylece Selanikli'nin ipliğinin pazara çıkmasına, ettiği yeminlerin, el etek öpmelerin, cömertçe yaktığı yağların mahkeme zabıtlarına kara bir leke olarak geçmesine yol açabilirdi.

İngilizler Selanikli'yi seviyorlardı.

*

Bu "**İngiliz dostu**" öyle biri ki, sağ kolu, en büyük yardımcısı **İsmet İnönü** bile bir zaman sonra bunun saçmasapan, çılgın kaprislerine dayanamaz hale geldi.

Fakat memlekette dalkavuk mu yok, o da hemen bunun defterini dürüp yerine kullarından **Celal Bayar**'ı getirdi.

Fakat ölürken, vasiyetine "**İsmet'in çocukları**"nı da ekledi.

Niye?

Bazılarına göre, **İsmet'in öldürülmesini emretmiş**, birileri de ona öldüğünü söylemişler, hatta böyle bir haber taşıyan bir gazete bastırıp önüne koymuşlar.

O da, ölü İsmet'in çocuklarını vasiyetine dahil etmiş.

Bu iddia gerçekçi görünmüyor, çünkü Selanikli'nin çevresinde İsmet'e diş bileyenler vardı, ve onlar, kendisinin aldatılmakta olduğunu Selanikli'ye haber verirlerdi.

Ayrıca, İsmet'i kurtarmak için kimse kendi hayatını riske atmazdı.

*

Doğrusu şu:

Selanikli hastaydı, hayatından ümidini kesmiş, vasiyetini yazmayı kafasına koymuştu.

Fakat, **İsmet'in de ölümcül hasta olduğunu**, belki kendisi kadar bile yaşamayacağını zannediyordu.

Çünkü, evine kapanmış olan İsmet'in **ağır hasta** olduğu söyleniyordu. Safra kesesi iltihaplanmıştı, ölmesi kesindi.

Selanikli nerden bilecekti onun önünde daha 35 yıl olduğunu.

Bu yüzden, ölümünden iki ay önce, 5 Eylül günü hazırlattığı vasiyetnamesine şu ifadeyi ekletti:

> "İsmet İnönü'nün çocuklarına, yüksek tahsillerini ikmal için muhtaç olacakları yardım yapılacaktır."

Aradan iki ay geçti, fakat İsmet'in ölüm haberi gelmedi.

Bunun üzerine, ölüm döşeğindeki Selanikli'yi ziyaret etmesi için İstanbul'dan davet telefonu geldi.

İsmet'in yakın adamları ise, **İstanbul'a giderse sağ dönemeyeceğini**, bunun bir tuzak olduğunu düşünüyorlardı.

Bundan eminlerdi.

İnönü'nün İstanbul'a gideceğini duyan eski Sağlık Bakanı **Refik Saydam** ona telefon edip, gitmemesini, öğrendiği bazı şeyler olduğunu söyledi.

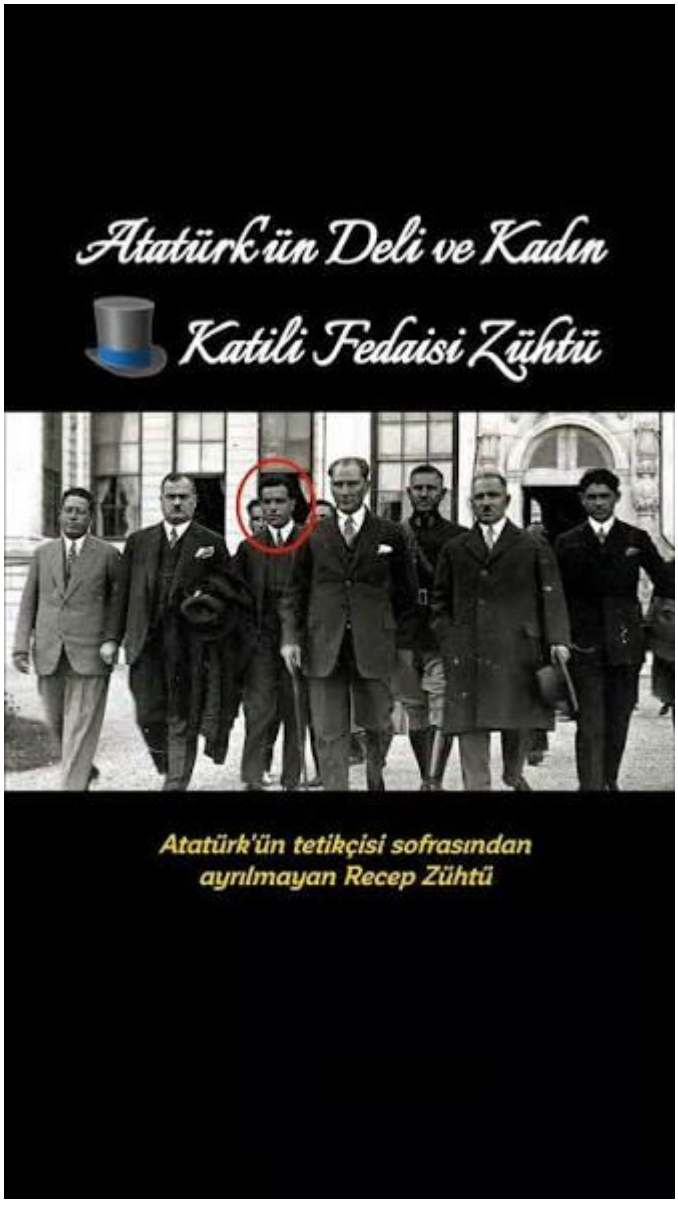

Telefonu yeterli görmeyip hemen İsmet'in köşküne koşan Saydam, ona, İstanbul'a giderse kesinlikle öldürüleceğini, hatta bunun için Selanikli'nin yakın çevresi tarafından bir **tetikçi** bile ayarlandığını söyledi.

Ayarlanan katil adayı, daha önce metresi Fatma Medine'yi öldürdüğü halde Fahrettin Kerim Gökay'ın verdiği sahte **deli raporu**yla ceza almaktan kurtulan,

fakat bu deli haliyle Zonguldak milletvekili yapılan (Selanikli'nin eski hempası) **Recep Zühtü Soyak**'tı.

Bu işlerde tecrübeliydi ve Selanikli'ye sonuna kadar sadıktı.

İnönü'yü kurşun yağmuruna tutunca bir deli raporu daha alabilirdi, ya da eski raporu tekrar devreye konulabilirdi.

Saydam'ın İnönü'ye söylediği şuydu:

> "(İstanbul'a) Gitmeye kalkarsanız ben **trenin önüne yatarım, ancak üzerinden geçerek gidebilirsiniz.**"

Suikast planının arkasındaki isim, **İçişleri Bakanı Şükrü Kaya**'ydı.

Suikastle ilgili planın ayrıntılarını Saydam'dan dinleyen İsmet, İstanbul'a gitmekten vazgeçti.

Ankara'da İnönü'ye birşey yapamıyorlardı, çünkü **Genelkurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak** evini koruma altına aldırmıştı.

Mareşal bununla yetinmeyecek, İstanbul'da kendisi Genelkurmay Başkanı iken müsteşarlığını yapan eski samimi dostu İnönü'nün yeni cumhurbaşkanı olmasını da sağlayacaktı.

*

İnönü İstanbul'a gitmekten vazgeçince, Selanikli'nin ölümünü kesin görenler, onun **Fevzi Çakmak'ın desteğiyle yeni cumhurbaşkanı** olması ihtimalinin önüne geçmek için yeni bir plan yaptılar.

Bu defa devrede İçişleri değil **Dışişleri Bakanı** vardı: **Tevfik Rüştü Aras**..

Selanikli'nin ölümünün arefesinde İsmet'in **Washington'a büyükelçi** olarak atanması gündeme geldi.

İnönü, kendisini ziyarete gelen Bakan'a, o daha konuyu açmadan, "Nedir bu büyükelçilik işi?" diye sordu.

Aras'ın cevabı şöyleydi:

> "Siz bana derdiniz ya 'Amerika'ya gidemedim. Görmeyi çok arzu ederim' diye. Ben de bir vesile bulup sizin Amerika'yı görme arzunuzu gerçekleştirmek istedim."

İnönü sert tepki gösterdi, kabul etmedi.

Yıllar sonra, Aras'ın torunu Sevin Zorlu bu tayin işini şöyle açıklayacaktı:

> "Dedem, **İnönü'nün başına bir iş gelmesin diye** kendisini Washington'a göndermek istedi. Asıl sorun, **Atatürk'ün İnönü'ye duyduğu öfke**ydi. Dedem, bu öfkenin yol açabileceği sonuçlardan İsmet Paşa'yı kurtarmaya çalışıyordu."

Görüldüğü gibi bu ifadelerden kan kokusu geliyor.

Durum şuydu:

> "Washington büyükelçiliği teklifinden **Atatürk'ün haberi var mıydı**? İnönü ailesi '**Olmaması mümkün değil**' görüşündeydi. Ama İnönü sağlam durmuştu. Ordu arkasındaydı. Çakmak da ondan yana ağırlık koyunca Köşk'e o çıktı. Ve ilk yaptığı iş, Aras'ı Londra büyükelçiliğine atamak oldu. …
>
> "Dönemin ilginç görüşmelerinden biri de İçişleri Bakanı Şükrü Kaya ile Genelkurmay Başkanı Mareşal Fevzi Çakmak arasında yaşandı. Kaya, ordunun bu seçimde ağırlık koyup koymayacağını merak ediyordu, Mareşal'in nabzını ölçmeye çalışıyordu. Bir toplantıda bu konuyu sorunca Çakmak'tan tokat gibi bir yanıt aldı: *'Bir ordu kumandanı çıkıp Meclis'in seçimine müdahale ederse **kendi elimle gider orada vururum** onu..'*
>
> "Şükrü Kaya emin olmak için alaycı bir dille ***'Ya Meclis, Satı Kadın'ı cumhurbaşkanı seçerse..'*** diye sordu.
>
> "Satı Kadın kendi halinde bir milletvekiliydi. Ama Mareşal'in yanıtı yine değişmedi:
>
> " '*Eğer Meclis, hiçbir müdahale olmadan Satı Kadın'ı reisicumhur yaparsa ben, ona itaat ederim. **Müdahale eden komutanı gider elimle vururum**'.*"

("İsmet Paşa'nın Köşk yoluna da mayın konmuştu", ***Milliyet***, 8 Nisan 2007, https://www.milliyet.com.tr/pazar/ismet-pasanin-kosk-yoluna-da-mayin-konmustu-195144)

*

İnönü'nün ailesine göre, Atatürk soyadlı Selanikli'nin, Dışişleri Bakanı Aras'ın İnönü'yü tasfiye planından haberi vardı.

Peki, İçişleri Bakanı Şükrü Kaya'nın "**deli raporlu Recep Zühtü Soyak**"lı planından da haberi var mıydı?..

Ve İngilizler Selanikli'yi seviyordu.

FİRARLARIN EFENDİSİ SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK'ÜN FİLİSTİN İHANETİ

Kâzım Karabekir'in damadı Prof. Dr. Faruk Özergin'in, ***Teklif*** dergisinin Ağustos 1988 tarihli altıncı sayısında yayınlanan röportajında, Selanikli'nin Mütareke döneminde İstanbul'da yaptıklarına özellikle dikkat çekmiş olduğunu görmüştük.

Ona göre, Selanikli Mütareke [Mondros Ateşkesi] döneminde İstanbul'da, "Beni kim tutarsa, onun taraftarıyım" şeklinde çalışmış bulunuyordu.

Sözlerini şöyle sürdürmüş durumda:

> "… [Atatürk] bir taraftan **İngilizler'le sıkı ilişkiler** içindeydi, bir taraftan İtalyanlar'la sıkı temastaydı, herkesle sıkı temastaydı.
>
> "M. Kemal Paşa'nın bu faaliyetleri olunca, İstanbul'da da kuşku başladı. Ve Vahideddin aslında vatan haini değil, Vahideddin kurtuluş nerede olacak bilemiyor, şaşkına dönmüş, saray İngilizler'in elinde, İngilizler'in avucuna düşmüş.. Genç, kuvvetli komutanlar var. İngilizler bunları çağırmışlar, toplamışlar İstanbul'a, hepsini toplamışlar, hepsi İstanbul'da. Ve (Vahideddin) bunları tayin ettirmekten korkuyor, tayin emrini çıkarmaktan da korkuyor. O hengâme içinde M. Kemal Paşa zaten, aşırılıkları bilindiği için, bir taraftan kuşkulanıyorlar, bir taraftan da güveniyorlar."
>
> (Abdurrahman Dilipak, ***İnönü Dönemi***, İstanbul: Beyan Y., 1989, s. 170-1.)

Olayların seyrini hatırlayalım.

Vahideddin 3 Temmuz 1918'de padişah oldu.

İki buçuk ay sonra **Filistin'de** İngilizler'le **Nablus (Megiddo) Savaşı** yaşandı.

Selanikli Mustafa Kemal bu savaşta üstün firar ve kaçış yeteneğini sergileyerek Osmanlı ordusunun hezimetine büyük katkı sağladı.

Selanikli, Nablus'ta bulunan Yedinci Ordu'nun komutanıydı.

İngiliz 20'nci Kolordu birlikleri Nablus'a yürüyünce Selanikli Eylül'ün 20'sini 21'ine bağlayan gece Nablus'u boşaltmaya başladı.

Resmen kaçtı.

"Ya istiklal, ya ölüm!" demedi.

Hamas'ın Gazze'de yaptığı türden bir direniş sergilemek yerine tabanları yağladı.

Peki kurtuldu mu?

Kendisi kurtuldu da, ordusu, tıpkı **Anafartalar'daki 57'inci Alay** örneğinde olduğu gibi, kurtulamadı.

21 Eylül günü bir İngiliz uçağı kaçmakta olan Yedinci Ordu'nun bir bölümünü tespit etti.

Bunun üzerine İngiliz uçakları Yedinci Ordu'yu bombalamaya başladı.

Askerlerin büyük bölümü öldü, kalanlar bütün askerî malzemeyi geride bırakarak canlarını kurtarmaya çalıştılar.

İngilizler arkada bırakılan **87 top, 55 kamyonet, 4 motorlu araç, 75 araba, 837 dört tekerlekli vagon ve çok sayıda su arabasını**, sonradan, meyve bahçesinden elma toplar gibi topladılar.

Bunlar, Selanikli'nin İngilizler'e bir tür hediyesiydi.

Meşhur **Lawrence** bu konuda şunu yazdı:

> "**RAF (Kraliyet Hava Kuvvetleri) dört askerini kaybetti. Türkler ise bir kolordu kaybettiler**."

Bu rezalet ve facia, Selanikli'nin yere göğe sığdırılamayan efsanevî **askerî dehasının** eseriydi.

İngilizler açısından bakılırsa bu, kendilerine yapılmış dahiyane bir hizmet..

*

Filistin cephesindeki yenilginin en büyük sorumlusunun Selanikli Mustafa Kemal olduğu görülüyor.

Nedeni, Nablus'u hemen **terk edip kaçmaya** başlaması..

Gerekçesi de şu: Nablus'ta kalsaymış düşman tarafından kuşatılacakmış..

Zavallı deha, tabiî ki kuşatılacaksın, boru değil bu, savaş..

Tiryaki Hasan Paşa da **Kanije Kalesi**'nde kuşatılmıştı. Emri altında 9 bin asker vardı. Kendisini kuşatan Avusturya Ordusu ise neredeyse 10 katıydı.

Hasan Paşa kaleyi bırakıp kaçmadı.

Gazi Osman Paşa da **Plevne**'de kuşatılmıştı..

O da büyük bir kahramandır, fakat Tiryaki Hasan Paşa gibi karşısındaki orduyu (Rus ordusunu) mağlup etmiş değildi..

Sonunda teslim olmak zorunda kalmıştı.

Başarısı, Rus ordusunu 1877 yılında tam 145 gün (yaklaşık beş ay) **Plevne önlerinde tutmuş, oyalamış** olmasıdır.

O bunu yapmayıp kaçsaydı, daha sonra **Ayastefanos'a (İstanbul'un Yeşilköy semtine)** kadar gelen Rus ordusu kim bilir daha nereye kadar giderdi..

*

Eğer **Selanikli Mustafa Atatürk** de Nablus'u bırakıp kaçmasa, savunma hattı oluşturup Nablus'ta dursaydı, Filistin cephesi bu kadar kolay çökmezdi.

Nereye kaçıyorsun zavallı deha, İngiliz'in arkandan gelmeyeceğini mi sanıyorsun?

İngiliz uçaklarının peşine düşeceğini hesap etmeyen, bu kadar **öngörüsüz ve basiretsiz bir adama** askerî deha demek için ahmak olmak gerekiyor.

"Bahset tarih, balığın tırmandığı kavaktan!"

Bu pejmürde dehanın palaspandıras kaçışı "**domino etkisi**" yaptı, diğer Osmanlı birliklerinin de moralman çökmesine neden oldu.

İngiliz generali **Allenby**, savaşla ilgili raporunda şunları yazmıştı:

> "Operasyonlar birbirini takip eden beş aşamadan oluşuyor.

“İlk aşama kısa sürdü.

“Otuz altı saatte, 19 Eylül 04:30 ile 20 Eylül 17:00 saatleri arasında 8. Türk Ordusu’nun büyük bir kısmı altüst olmuştu. 7. Ordunun birlikleri, **çıkışları süvarilerimin elinde olan** Samiriye tepelerinde tam olarak geri çekiliyorlardı.

“İkinci aşamada bu başarının meyveleri toplandı.

“Geri çekilen düşmanın arkasına acımasızca bastıran **piyade, onu süvarilerimin kollarına itti** ve sonuç olarak **neredeyse 7. ve 8. Türk Ordusu’nun tamamı silahları ve nakliye araçlarıyla ele geçirildi**. Bu aşama aynı zamanda Hayfa ve Akka’nın ele geçirilmesine ve Taberiye’nin ve Celile Denizi’nin güney ve batısındaki toprakların işgaline de sahne oldu. 7. ve 8. Orduların bozguna uğratılması sonucunda Ürdün’ün doğusundaki 4. Türk Ordusu geri çekildi ve Maan tahliye edildi.

“Üçüncü aşama, … 4. Ordunun takibi ile başladı ve Amman’ın ele geçirilmesi ve teslim olan Maan garnizonunun geri çekilmesinin durdurulmasıyla sona erdi.

“Dördüncü aşama, Çöl Atlı Kolordusunun Şam’a ilerlemesine, 4. Türk Ordusu’nun ele geçirilmesine ve XXI. Kolordu’nun Hayfa’dan Beyrut’a kıyı boyunca ilerlemesine sahne oldu.

“Beşinci aşamada birliklerim **muhalefet görmeden** Humus ve Trablusşam’a ulaştı. Süvarilerim daha sonra Halep’e doğru ilerledi ve 26 Ekim’de o şehri işgal etti.”

*

Savaşın özeti bu..

"Kemal ile Halep'te görüştüm. Türklerin yenilmesine üzülmediğini, amacının Enver Paşa'yı itibarsızlaştırmak olduğunu söyledi"
Allenby
American israelite,1 Mart 1923

"Allenby Halep'i teslim almak için girdi, 7. ordu komutanıyla öğle yemeği yedi."
Border Cities Star,30 Ağus 1929

Bunlardan anlaşılan şu: Filistin yenilgisinin (Ki Osmanlı'nın Birinci Dünya Savaşı defterini mağlubiyetle kapatmasına yol açmıştır) mimarı, çürük çarık **askerî deha Selanikli Mustafa Atatürk**'tür.

Savaşın ilk merhalesinde 8'nci Ordumuz "altüst" oluyor, ve bunu gören Selanikli Atatürk ona yardıma koşmak yerine **tabanları yağlıyor**.

Dahiyane bir fikir..

Sözümona öyle öngörülü, öyle basiretli, öyle hesaplı planlı bir askerî deha ki, kuşatmadan kurtulayım derken ordusunu tam da düşmanın kucağına itiyor.

Kendisi ise askerini bırakıp kaçıp gidiyor.

Ardına bile bakmadan.

Sonrası zincirleme rezalet..

Başlama düdüğünü çalan ise **kaçma sanatının büyük virtüözü Selanikli Atatürk**.

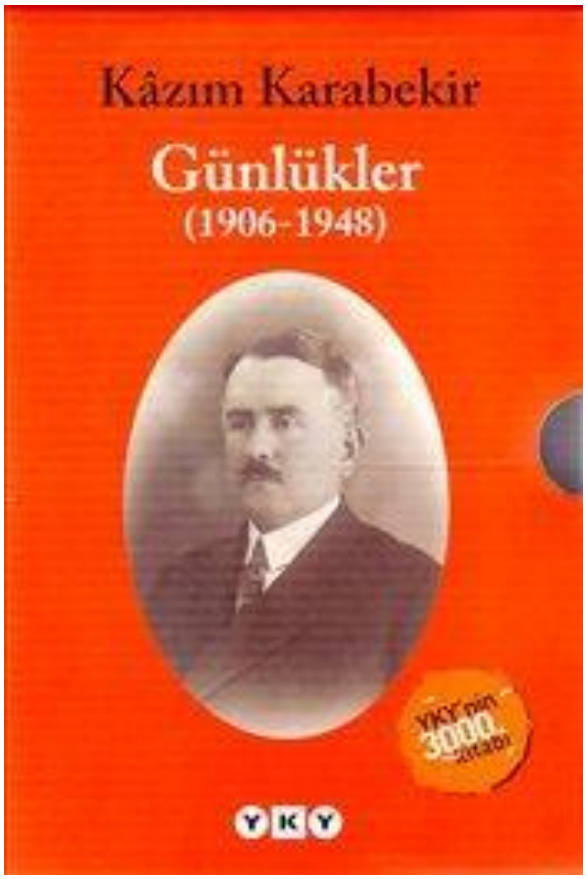

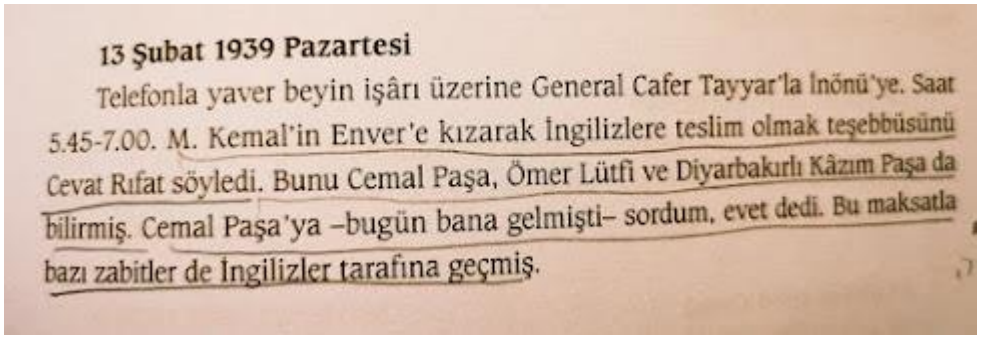

13 Şubat 1939 Pazartesi

Telefonla yaver beyin işârı üzerine General Cafer Tayyar'la İnönü'ye. Saat 5.45-7.00. M. Kemal'in Enver'e kızarak İngilizlere teslim olmak teşebbüsünü Cevat Rıfat söyledi. Bunu Cemal Paşa, Ömer Lütfi ve Diyarbakırlı Kâzım Paşa da bilirmiş. Cemal Paşa'ya –bugün bana gelmişti– sordum, evet dedi. Bu maksatla bazı zabitler de İngilizler tarafına geçmiş.

Telefonla yaver beyin iş ârı üzerine General Cafer Tayyar 'la İnönü 'ye. Saat 5.45-7.00. M. Kemal'in Enver 'e kızarak İngilizlere teslim olmak teşebbüsünü Cevat Rıfat söyledi. Bunu Cemal Paşa, Ömer Lütfi ve Diyarbakırlı Kâzım Paşa da bilirmiş. Cemal Paşa 'ya –bugün bana gelmişti– sordum, evet dedi. Bu maksatla bazı zabitler de İngilizler tarafına geçmiş.

15 Şubat 1939 Çarşamba

Cebeci ve Yenişehir 'de ev aradık.

17 Şubat 1939 Cuma

Ziraat istasyonunu gezdik.

Bu noktada aklıma Barbaros'un ağabeyi büyük kahraman **Oruç Reis** geldi.

Cezayir'in doğusundaki Tilimsan'da İspanyollar tarafından kuşatılmıştı.

Yedi aylık bir savunmadan sonra batıya gitmek üzere düşman güçlerini yarıp çıktı..

Düşman takip ediyordu.

Önlerine gelen nehri geçtiler, fakat 20 kadar Türk levendi, nehri geçemeden İspanyollar'a yakalanmışlardı.

Bunu gören **kolsuz kahraman** Oruç Reis, kurtulma ümidi olmadığını bildiği halde, nehri gerisin geriye geçerek leventlerine yardıma koştu.

Ve çarpışa çarpışa şehit oldu.

Selanikli Atatürk ise Filistin'le ilgili hatıralarında kahramanlık olarak, kaçış sırasında sergilediği maharet ve beceriyi anlatıyor.

Görgüsüz deha..

Selanikli'nin en büyük marifeti iyi kahramanlık nutukları atması, savaş meydanlarında değil fakat **barış meyhanelerinde dumanlı kafayla yiğitlik söylevleri** vermesiydi.

Cepheden kaçıyor, cephe gerisinde ise “Vuralım, kıralım, savaşalım, vatan toprağı kutsaldır, ya istiklal ya ölüm, hattı (sınır çizgisini) müdafaa yoktur sathı (bütün yüzeyi) müdafaa (savunma) vardır, vatanın bir karış toprağı bile kan dökülmeden terk olunamaz” diye ahkâm kesiyor.

Kaçtıktan sonra hemen sağa sola kahramanca vatansever telgraflar çekiyor..

Kerameti kendinden menkul deha.

Dehasının şahidi de yine kendisi.

SELANİKLİ RİCAT VİRTÜÖZÜ, TOPAL OSMAN'IN KORKUSUNDAN ÇANKAYA'DAN KARA ÇARŞAFLI KADIN KILIĞINDA NASIL KAÇMIŞTI?

Filistin'de İngiliz ordusunun önünden kaçarak Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'nı kaybetmesine yol açan Selanikli, kaçma konusundaki dehasını İstiklal Harbi sırasında da gösterdi.

Samsun'a çıktıktan sonraki bir yıl boyunca düşmana attığı tek bir kurşun yok.

Bu arada **Yunan** da Ege'de bekliyor. Çünkü Selanikli Atatürk'ün İngiliz dostları bunlara (General Milne'nin adından hareketle) **Milne Hattı** denilen bir sınır belirlemişler, "Burada bekleyeceksiniz" demişler.

Bekleyecekler, çünkü Selanikli'nin, Osmanlı Devleti'nin altını oyması için kongreler tertip etmeye, Osmanlı **Meclis-i Mebusan**'ının (Millet Meclisi'nin) yerini alacak bir meclis oluşturmaya ihtiyacı var..

İngilizler tam da TBMM'nin açılışından bir ay önce İstanbul'da Meclis-i Mebusan'ı basıp kapatacaklar, **Selanikli Mustafa'yı adamdan saymayan**

tecrübeli ağır topları Malta'ya sürgün edecekler, dökümtülerin ise TBMM'nin doğal üyesi olarak Ankara'ya geçmelerine ve böylece ona meşruiyet kazandırmalarına göz yumacaklardır.

İngilizler'in (Filistin'de kendilerine beleş ve kolay bir zaferi altın tepsi içinde sunan) Selanikli Atatürk'e hizmetleri bununla da sınırlı kalmayacaktır, Osmanlı Milli Savunma Bakanlığı'nı ve Genelkurmay'ın basarak Anadolu'daki bütün mülkî amirlerin ve askerî yetkililerin tek otorite olarak Ankara'yı görmelerini sağlayacaklardır.

Tezgâh iyi kurulmuştur.

*

Ne diyorduk?.. Selanikli savaş meydanından kaçıp kaybolma alanındaki dehasını İstiklal Harbi sırasında da gösterdi dedik, söz başka tarafa kaydı.

Selanikli Atatürk TBMM'yi açınca İngilizler devreye girdiler, Yunan'a "Sizi Ankara ile barıştıralım" dediler. (Bunların teferruatı için ***Kurtuluş Savaşı'nın Sansürsüz Tarihi*** kitabımıza bakılabilir.)

İngilizler, Selanikli Atatürk'ü riske atmak istemiyorlardı. Ne olurdu ne olmazdı, belki Yunan'a yenilirdi.

Kendileri açıkça Selanikli'nin yanında yer alsalar o da olmazdı, o güne kadar oynadıkları oyun açığa çıkar, Selanikli'nin kendileriyle işbirliği içinde olduğu anlaşılırdı. (Bu işbirliğini İsmet İnönü, önceki yazılarda aktardığımız gibi, Cumhuriyet'in 50'nci yıldönümü münasebetiyle ***Milliyet*** gazetesine verdiği demecinde itiraf edecekti.)

Ancak Yunanistan'da hükümet değişmişti, İngilizler'in teklifini kabul etmediler. "Bizim için Milne Hattı artık bitti" dediler.

Ve Ankara önlerine, **Polatlı**'ya kadar geldiler.

*

İşte tam bu noktada Selanikli Atatürk, **kaçış ve ricat alanındaki eşsiz yeteneğini** tekrar sergilemeye koyuldu.

TBMM'yi **Kayseri**'ye taşıyacaktı, aldığı karar buydu.

Sonradan Kayseri Lisesi olarak hizmet gören tarihî bina, yeni TBMM binası olarak hazırlandı, bazı milletvekilleri hemen Kayseri'ye gittiler.

Selanikli kaçış dehası, **Ankara'yı da bırakıp kaçma** derdindeydi.

"Sakarya Meydan Muharebesinin son günü Mustafa Kemal Paşa muharebeyi kaybettiğine hükmederek ric'at (geri çekilme) emri vermiş ise de Fevzi Paşa bunu sabahki vaziyeti gördükten sonra kumandanlara tebliği münasip görmüş. Halbuki sabahleyin düşmanın ric'ati görülünce zaferin bizde kalması bu suretle temin olunmuş...
Fevzi Paşa bana bu muharebeden bahsederken, bunu kendi kazandırdığını, fakat herkesin Mustafa Kemal kazandırdı zannettiğini söyledi. Hakikati neden saklıyorsunuz dedim. Şimdilik böylesi muvafık, dedi."
Kâzım Karabekir, Istiklâl Harbimiz, Türkiye Yayınevi, Istanbul 1960, sayfa 997.

Fakat TBMM'nin **Kemalperest değil vatansever** olan üyeleri, "Mevzubahis olan vatansa gerisi teferruattır" diye palavradan kahramanlık taslayan Selanikli'nin aksine "Hiçbir yere gitmiyoruz, savaşacağız" dediler.

Selanikli baktı ki kendisi bırakıp gitse TBMM gitmiyor, yeni bir başkan seçip yollarına devam edecekler, mecburen olduğu yerde kaldı.

Fakat **ricat sanatı**nın gereğini Sakarya Savaşı'nda da sergiledi.

Kâzım Karabekir'in ve **Rıza Nur**'un yazdığına göre, savaş uzayınca canı sıkıldı, eski huyu depreşti, yine ricat emri verdi..

Fakat **Mareşal Fevzi Çakmak** bu emri uygulatmadı, orduya tebliğ etmedi, bekletti.

O arada Yunan ordusunun çekilmeye başladığı anlaşıldı.

Çünkü gıdasızlık ve yanlış beslenme vs. yüzünden ordularında ishal salgını başgöstermiş, perişan olmuşlardı.

Namağlup komutan General İshal'in korkunç saldırısının ve Mareşal Fevzi'nin sebat ve teennisinin eseri olan bu zafer, sonradan Selanikli'nin olmayan askerî dehasının kazanç hanesine yazıldı.

Ve bu gerçeği yazma cesaretini sadece **Kâzım Karabekir** gösterdi.

(Rıza Nur da yazdıysa da, ölümünden sonra yayınlanmasını istediği hatıratında yer aldığı için cesaret sayılmaz.)

*

Bu konuya girmişken **Selanikli deha**nın bir başka kaçış hikâyesini daha anlatalım.

(Deha olduğu doğru da, kaçma konusunda deha..

Fakat Nablus'ta bunu da yüzüne gözüne bulaştırdı, doğru dürüst kaçmayı bile beceremedi..

Geriye kala kala takiyye, gizli gündemcilik, süs püs düşkünlüğü, heykelini yaptırıp hava atma merakı, İngiliz tarzı giyinip fotoğraf çektirme tutkusu gibi "deha" türleri kalıyor.)

Neyse, sözkonusu kaçış hikâyesini biz anlatmayalım.

İpek Çalışlar anlatsın.

Kemal Sunal'ın kara çarşaf giydiği bir filmi var.. Selanikli Kemal de kara çarşaf giyip düşmanlarının önünden kaçmış..

Okuyalım:

"… 28 martta [1923] mecliste **İkinci Grup** diye anılan muhaliflerin lideri ola rak bilinen **Ali Şükrü** kayboldu. …

"Mecliste sert tartışmalar oluyordu. Eleştiri oklarının hedefi meclisin önderi olarak **Mustafa Kemal**'di.

"Ali Şükrü Bey'in kaybolduğu akşam Karaoğlan Çarşısı'ndaki Kuyulu Kahve'de oturduğu, daha sonra **Osman Ağa'nın müfreze sinden Mustafa Kaptan**'la kol kola yürüdükleri görülmüştü. Ayrıca Şükrü Bey'in kaybolduğu gece Osman Ağa'nın evinden çığlıklar duyulmuş, ertesi gün de evin kapısına eşya nakli bahanesiyle bir araba getirilmişti.

"Topal Osman Giresunluydu. Mustafa Kemal 1919 mayısında Samsun'a geldiğinde, Pontus Rumlarını ezmek üzere Millî Mücadele'nin emrine girmiş, gönüllü alayları oluşturmuştu. Karadeniz yöresinde acımasızlığıyla ün yaparak **5 000 kişilik silahlı gücüyle** öne çıkmış, **yarbaylığa** kadar yükselmişti. Ama cahil ve ümmiydi.

"Cinayete kurban giden 39 yaşındaki Ali Şükrü Bey, Trabzonluydu. İkinci Grup'un temsilcisi olarak mecliste bulunuyordu. **İhtisasını Amerika'da yapan Ali Şükrü Bey, mükemmel İngilizce bilen, bilgili bir aydındı.** (…)

"Ali Şükrü Bey'in kaybolması Ankara'da şok etkisi yaratmıştı. Her taraf didik didik aranıyordu. Beşinci günün sonunda, 2 nisanda, sineklerin uçuştuğu bir toprak kümesinin altında **Ali Şükrü'nün cesedi** bulundu. Ali Şükrü güçlü kuvvetli bir adamdı, Topal Osman ise cılız… Olay sırasında direndiği, **sekiz on kişinin boynuna çadır ipi geçirmesi sonucu boğulduğu** anlaşılıyordu. Ceset, **Çankaya**'ya çok yakın bir yere, Topal Osman'ın Papazın Bağı diye bilinen yazlık evinin bahçesine gömülmüştü.

"Osman Ağa ve Mustafa Kaptan için tutuklama kararı verildi.

"Çankaya'da resmî muhafız kıtası kurulmadan önce **Mustafa Kemal Topal Osman ve çetesi tarafından korunuyordu.** Bu görevi devralmak üzere düzenli bir muhafız taburu kurulmuş, başına da **İsmail Hakkı (Tekçe)** getirilmişti. Topal Osman'ın çetesine artık ihtiyaç kalmamıştı, ama bunu onlara bir türlü kimse cesaret edip de söyleyemiyordu. Sonunda korkulan olmuş Topal Osman çetesi Mustafa Kemal'i hedef almıştı.

"Topal Osman çetesi Çankaya'yı kuşattı. Latife'nin kız kardeşi Vecihe de oradaydı. **Vecihe İlmen** yıllar sonra yakın akrabalarına o gün yaşadıklarını anlatmıştı. Bu anlatım Topal Osman olayının bilinmeyen bir yönünü gün ışığına çıkartıyor:

*"Millî Mücadele'nin lideri tehdit altındaydı. Kısa bir tartışma yaşandı. Önemli olan **Mustafa Kemal** Paşa'nın yaşamıydı. Ona bir şey olursa zaten hiçbirimiz hayatta kalamazdık. Dışarıdakilerle pazarlık başladı. Âdet olduğu üzere 'Kadınlar ve çocuklar önden çıksın' dediler. Plan şuydu. **Mustafa Kemal Paşa kılık değiştirerek kadınlar ve çocuklarla birlikte dışarı çıkacaktı.** Fakat evin içinde de birilerinin kalması gerekiyordu. Latife muhafızlarla birlikte evde kalmaktan yanaydı. 'Ben onları oyalarım' diyordu. Mustafa Kemal Paşa önce şiddetle itiraz etti. Ancak Latife'nin inadını bilirdi. Bir çarşaf buldum getirdim. **Mustafa Kemal çarşafı giydi benimle birlikte dışarı çıktı.***

***"Latife de** bu arada **onun kalpağını kafasına takmıştı**. Erlerden birine 'Mutfaktaki portakal sandıklarını getir' dedi. Sandıkları pencerelerin önüne dizdiler. Evde ışıklar yanıyor ve bahçeden bakıldığında içerdekiler fark ediliyordu. Boyunun kısalığı dışardan fark edilmemeliydi. Latife, portakal sandıkları üzerinde bir ileri bir geri yürüyor, dışarıdan gelen habercilerle iletilen mesajları evde Mustafa Kemal varmış gibi alıp cevap veriyordu. Ölüm tehdidi altında çeteyi oyalamayı sürdürüyordu. O sırada Mustafa Kemal, Topal Osman'a karşı yürütülecek harekâtı planlıyordu.*

*Sonunda **Topal Osman'ın adamları eve kurşun yağdırmaya başladılar. Ardından eve girdiler. Mustafa Kemal'in gittiğini anlayınca** çılgına dönüp ne buldularsa parçaladılar. Onların aradığı Mustafa Kemal'di. Ama ellerinden kaçırmışlardı. O sırada Topal Osman çetesi muhafız taburu tarafından sarıldı."*

"Osman Ağa ve altı yardımcısı öldürüldü.

"Topal Osman gömüldüğü mezardan çıkartılıp **meclisin kapısına topuğundan asılmış**, bütün dünyanın dikkatle izlediği Türkiye Büyük Millet Meclisi dünya önünde bir yara almış, Çankaya'daki huzurlu ortam kesintiye uğramıştı.

"Latife ölümün eşiğinden dönmüştü…."

(İpek Çalışlar, ***Latife Hanım***, İstanbul: Doğan Kitapçılık, 2006, s. 55-7; https://docplayer.biz.tr/37789905-Latife-hanim-yazan-ipek-calislar.html)

GİRESUNLU YARBAY TOPAL OSMAN AĞA, SELANİKLİ MUSTAFA ATATÜRK'Ü NEDEN ÖLDÜRMEK İSTEDİ?

Bir önceki bölümde, savaş meydanlarından sıvışma konusunda özel bir deha türü geliştirmiş olan Selanikli **Atatürk**'ün, Yarbay Topal Osman Ağa'nın elinden kurtulmak için **kara çarşaf giyip kadın kılığında** kaçtığını görmüştük.

Yıl 1923, aylardan Nisan'dı.

Topal Osman kim?

Selanikli Mustafa Kemal'in Giresunlulardan oluşan muhafız kıtasının (korumalarının) komutanı.

Peki, o sırada 40 yaşında olan bu **Karadenizli yiğit ve gözükara adam**ın, firarların efendisi Selanikli Mustafa ile derdi neydi? (O sıralarda henüz Türkler'in atası anlamına gelen **Atatürk palavrası**nı soyadı olarak almış değildi.)

Nedeni, heykelini diktirme, kadınlarla dans etme, akşamları kafayı çekme ve her fırsatta fotoğrafını çektirme tutkunu Selanikli'nin kendisini **arkadan hançerlemiş ve satmış** olduğunu düşünmesi olabilir miydi?

Topal Osman hakkında, **Trabzon milletvekili Ali Şükrü Bey**'in öldürülmesinin ardındaki azmettirici olması suçlamasıyla tutuklama kararı çıkarılmış, o da bunun üzerine adamlarıyla birlikte Çankaya Köşkü'ne saldırmıştı.

Selanikli'nin korumalarının komutanıyken saldıranların komutanı haline gelmişti.

Neden?

*

Ali Şükrü Bey kimdi?

Osmanlı **Meclis-i Mebusan**'ında milletvekili olarak bulunmuş, sonra TBMM'de Trabzon milletvekili olarak yer almış bir siyasetçi, asker ve gazeteci-yazardı.

İngiltere'de **Liverpool'da öğrenim** görmüştü, İngilizcesi mükemmeldi.

Ancak, **Hilafetçi ve Şeriatçı**ydı.

Geleneksel ahlâkın kayıtlarından azade biçimde gayrimeşru birliktelik yaşadığı dul **Madame Corinne**'e bir mektubunda sözünü ettiği "**büyük ihtirasları**" için yapmayacağı şey olmayan Selanikli Mustafa'ya TBMM'de en çok muhalefet eden isimdi.

28 Nisan 1920'de içki yasağı getirilmesi için TBMM'ye kanun teklifi vermiş, yasalaşmasını sağlamış, bu durum büyük ihtirasların adamı Selanikli'nin canını sıkmıştı.

Ayrıca ***Tan*** isimli bir gazete çıkarmış, Selanikli'nin hoşlanmayacağı türden "**fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür**" yazılar yazmıştı.

Selanikli'ye dalkavukluk ve yalakalık yapmaya tenezzül etmiyordu.

Fikri, irfanı ve vicdanı hür olduğu için, İsmet'in (O sırada henüz İnönü soyadını almış değildi) diplomat olmamasından dolayı **Lozan**'da acemice işler yaptığını, ayrıca TBMM'nin kendisine verdiği yetki sınırlarının dışına çıktığını Meclis kürsüsünden söyleyerek Selanikli'nin kızarıp bozarmasına, sinirlerinin gerilmesine neden olmuştu.

Lozan'daki müzakereler hakkında TBMM'ye açıklanan resmî bilgiler ile dış basındaki haberler arasında çelişkiler olduğunu söyleyerek, "**Ya Batı medyası kendi toplumlarına yalan söylüyor, ya da siz bu milleti ve buradaki vekillerini aldatıyorsunuz**" mesajını vermişti.

Fikri, vicdanı ve irfanı hürdü, Selanikli'ye kul köle olmayı kabul etmiyordu.

Varlığı, Selanikli'yi rahatsız ediyordu.

Ve, mutlu bir tesadüfle, Selanikli'nin gözünü aydın edecek şekilde, 27 Mart 1923 günü birden bire ortadan kaybolmuştu.

39 yaşındaydı.

Dört gün sonra, Topal Osman'ın yardımcısı Mustafa Kaptan'ın itirafı sonucunda, 1 Nisan günü, Çankaya sırtlarındaki Mühye köyü civarında Ali Şükrü Bey'in **cesedine ulaşıldı**.

Topal Osman'ın Samanpazarı'ndaki evine yemeğe davet edilmiş, burada Topal ile sekiz adamı tarafından kement ya da çadır ipiyle **boğularak öldürülmüştü**.

Trabzonlu Ali Şükrü Bey ile Giresunlu Topal Osman Ağa arasında bir husumet yoktu, öyle olsaydı, ne **yemek daveti** yapılabilirdi ne de icabet vaki olurdu.

Peki neden böyle bir cinayet işlenmişti?..

Olay Topal Osman'ın kişisel meselesi olsaydı, hem sekiz kişinin böyle bir cinayete şahit olmasını arzu etmezdi, hem de onları **alçakça bir cinayete** ortak olma konusunda ikna etmesi beklenemezdi.

Sonuçta Topal Osman, Selanikli Atatürk'ün korumalarının komutanlığını yapan adamdı.

Cinayeti Selanikli'nin arzusu ve emri üzerine işlemiş olabilir miydi? Ankara'da herkesin kafasındaki soru buydu.

Selanikli Atatürk'ün, **Hilafet-Şeriat yanlısı milletvekili** Trabzonlu Ali Şükrü Bey'den nefret ettiğinin herkes farkındaydı.

*

Olay, Mustafa Kaptan'ın itirafıyla anlaşılınca, Topal Osman hakkında yakalama kararı çıkarıldı.

Bunu duyan Topal Osman, Selanikli Atatürk de içindeyken **Çankaya Köşkü'nü kuşattı.**

Neden?

Neden **suçluluk psikolojisi i**çinde Selanikli'ye gidip iltimas-torpil vs. talebinde bulunmuyordu da adamlarıyla birlikte ondan hesap sormak istiyordu?

Nedeni, asıl azmettiricinin, Ali Şükrü Bey'in öldürülmesi talimatını verenin Selanikli olması olabilir miydi?

Topal Osman’ın hareket tarzı Ankara’da herkesin aklına bu sorunun gelmesine yol açmıştı.

Çünkü Topal Osman'ın kendiliğinden böyle birşeye kalkışması için hiçbir neden yoktu.

Bizim de aklımıza şimdi şu soru geliyor: “Büyük ihtiraslar rejimi” **faili meçhul** cinayetler, **örtülü suikastler** konusunda henüz acemi olduğu için mi bu yaşanmıştı?

Zehirleme gibi sessiz sakin, gürültüsüz patırtısız yöntemleri devreye koymaları için biraz zaman geçmesi mi gerekiyordu?

Korumaların, korudukları adamı öldürmek istemeleri türünden böyle traji-komik bir skandalın yaşanmasının ardındaki temel etken; **zehirleme, trafik kazası vs. türünden yöntemlerle** cinayetleri “hayatın olağan akışı”na uydurup örtbas edecek bir **istihbarat teşkilatının (gizli servisin)** henüz kurulmamış olması olabilir miydi?

*

Evet, Yarbay Topal Osman Ağa'daki bu **büyük öfke patlaması**nın ardındaki saik neydi?

O saik, bunu kendiliğinden yapmamış, "**büyük ihtiraslar**"ın adamı Selanikli Mustafa Atatürk'ün emriyle cinayeti gerçekleştirmişken, Selanikli'nin verdiği emrin arkasında durma cesareti ve mertliğini göstermediğini, kendisini satıp sırtından hançerleyerek hilekârca davrandığını görmüş olması mıydı?

Kendisi "**Gazi Paşa hazretleri böyle istiyorsa vardır bir hikmeti**" diye düşünüp cinayeti işlemişken, hakkında cinayet suçlamasıyla yakalama kararı çıkarılması karşısında Gazi'nin gaz olup buharlaşmasını, kayıtsız kalmasını izzetinefsine yedirememesi miydi **öfkesinin bir yanardağ gibi patlamasının** ardındaki temel etken?.

Hesap sorulması gereken biri vardıysa onun, Selanikli Mustafa Atatürk olduğunu düşünmesi miydi?.

Topal Osman, bunun hesabını sormak üzere mi adamlarıyla birlikte Çankaya Köşkü'ne gitmişti?.

*

Topal Osman, yanındaki adamlarını Selanikli kahraman Atatürk'e saldırmaya nasıl ikna etmişti?..

Onları, "**Biliyorsunuz ki ben bunu size, Selanikli böyle emrettiği için yaptırdım.. Şimdi bu dönek ve korkak adam beni de, sizi de sattı, bizi arkamızdan hançerledi**" gibi birşey diyerek mi ikna etmişti?

Selanikli kahraman Atatürk, dışarıya çıkıp, "Ya hu Osman, ne bu öfke, ne oldu?.. **Ali Şükrü'yü öldermeni ben mi söyledim ki buraya geliyorsun?.. Madem nefsine uyup bir halt işledin, sonucuna katlanmalısın**" niye

diyememişti de kurtuluşu kara çarşaf giyip kadın gibi görünerek kaçmakta bulmuştu?

Latife Hanım'ın söylediği gibi kendisini Napolyon Bonapart'la kıyaslamayı pek seven Selanikli, Elbe Adası'ndan kaçıp Paris'e doğru yürürken, kendisini tutuklamak, teslim olmazsa öldürmek için görevlendirilmiş askerlerin karşısına çıkıp onlardan kendisine itaat etmelerini isteme cesareti gösteren Napolyon gibi ortaya çıkıp Topal'a ve adamlarına niye şöyle seslenmemişti:

"**Bre nankörler, bre hainler, bre tuz-ekmek hakkı bilmezler, bu ne cüret, bu ne küstahlık! Hem alçakça cinayet işleyecek hem de komutanınıza silah çekme hainliğine kalkışacaksınız, böyle bir alçaklık bir ferdi bile dünyaya bedel olan Türk'e, hele de bir Türk askerine yakışır mı?**"

Hayır, Selanikli Napolyon, böyle şeyler söylemek yerine, tıpkı Filistin'de İngilizler'in karşısında kirişi kırıp kaçtığı gibi tabanları yağlayıp kaçmıştı.

Hem de kadın kıyafetine bürünerek, kadın gibi görünerek.

Sonradan nutuk ve demeçlerinde Osmanlı'ya hakaretler yağdıran, Yavuz ve **Kanuni** gibi Türk tarihinin büyük isimlerini aşağılayan Selanikli, neden, **Çaldıran**'a giderken çadırını kurşunlayan Yeniçeriler'in üzerine hışımla yürüyen **Yavuz** gibi kahramanca davranamamıştı da kadın elbisesi giyip kaçmıştı?

*

Yarbay Topal Osman, Selanikli Napolyon çarşafa bürünüp kirişi kırdığı için amacına ulaşamadı.

Fakat, kara çarşaflı firarî Napolyon boş durmadı, Topal Osman'ın defterini dürmek için gereken görevlendirmeyi yaptı.

Topal Osman ise (belki kaçmayı onuruna yediremediği için) Ankara'yı terk etmeyi, eski günlerinde olduğu gibi dağa çıkmayı vs. düşünmemiş, Papazın Bağı'ndaki evine çekilmişti.

O gece Yüzbaşı **İsmail Hakkı Tekçe** komutasındaki bir birlik tarafından evi kuşatıldı.

Topal Osman çarşaf giyecek adam da değildi, silahını atıp ellerini havaya kaldırarak teslim olacak adam da..

Yanındaki 10 kadar adamıyla birlikte kurşunla karşılık verdi, çatışma bütün gece devam etti.

Sonunda Giresunlu silahşör yaralı olarak ele geçirildi.

Yüzbaşı İsmail Hakkı Tekçe, yakalandığı için mahkemeye çıkarılıp yargılanması, suçu sabit görülünce hak ettiği cezaya çarptırılması gereken Topal'ı, üstelik yaralı olduğu halde oracıkta boğazladı.

Hayır, sadece gırtlağını kesmekle yetinmedi.. **Kafasını kesti, kopardı**..

Selanikli'den böyle bir emir almış olabilir miydi?

Sonradan Ankara'da herkesin aklına gelen soru buydu.

*

Neden, yaralı ele geçirilen bir Yunan askerine bile yapılmaması gereken böyle bir vahşeti İsmail Hakkı maskarası Topal Osman'a reva görmüştü?

Savaşta bile yapılmazdı bu, uluslararası hukukta bu, "**savaş suçu**"ydu.

İç hukuk açısından ise, cinayetti.

İsmail Hakkı, böyle bir cinayeti işlemeye nasıl cesaret edebilmişti? Kime veya neye güveniyordu?

Yaralı Topal Osman'ı öldürmek için bu acele neydi?

Konuşup, Ali Şükrü Bey'i öldürme emrini kendisine **"büyük ihtiraslar" şampiyonu kara çarşaflı Napolyon**'un verdiğini söylemesinden mi korkuluyordu?

Bu yüzden, bir an önce susturulmak mı istenmişti?.

*

Bunlar, herkesin kendi "**hür fikri, hür irfanı ve hür vicdanı**" ile cevaplandırması gereken sorular.

Fikir, irfan ve vicdan bakımından herkes aynı seviyede olmadığı için cevaplar farklılık gösterecektir.

Olayda kesin olan şu: Ali Şükrü Bey cinayetinin ardından yeni bir cinayet işlenerek, Topal Osman ebediyen susturuldu..

Konuşmadan, konuşamadan.

Ve onu boğazlayan İsmail Hakkı'ya hesap soran olmadı..

İşlediği cinayet yanına kâr kaldı.

*

Topal Osman hakkında, cesedi toprağa verildikten sonra **idam kararı** çıkarıldı.

"**Önce öldür, sonra fırsat bulursan yargılarsın**" formülü işletildi.

Hukuka, teamüllere, prosedürlere çok bağlılar ya, idam kararını yerine getirip Yarbay Topal Osman'ı asmak için **cesedini mezarından çıkarıp** Ulus Meydanı'na, Meclis'in kapısının önüne getirdiler.

Fakat, başı kesilmiş olduğu için nasıl asacaklarını bilemediler.

Sonra akıllarına **ayağından asmak** geldi.

Astılar.

Çarşaflı Napolyon, sarı saçlarını rüzgâra bırakıp başını kaldırarak mavi gözleriyle, yukarıda sallanan adama ve mavi göğe bakmış mıdır, ve bu arada yüzünde beliren bir mutluluk ifadesiyle bıyık altından gülmüş müdür?

Bu hazin ve dokunaklı manzarayı seyredenler arasında bulunmadığımız için bilmiyoruz.

*

Ali Şükrü Bey'in ve ardından Topal Osman Ağa'nın, bu iki ete kemiğe bürünmüş cesaret abidesinin katledilmesi Ankara'da herkesin ayağının suya ermesine yol açtı.

Bundan sonra, **Şeyh Said**'e kadar, **Madame Corinne'in sevgilisi "büyük ihtiraslar" Napolyon'u**na kimse "Gözünün üstünde kaşın var" diyemeyecekti.

Demeye cesaret edemeyecekti.

Çünkü, Ankara'nın kanlı devrimler gecesine hazırlanan gün batımında "**İhtimal bazı kafalar kesilir**"di.

HAİN YAVERİNİN GADRİNE UĞRAYAN SULTAN

Kâzım Karabekir'in damadı Prof. Dr. Faruk Özergin'in ***Teklif*** dergisinin Ağustos 1988 tarihli altıncı sayısında yayınlanan röportajında söyledikleri üzerinde durmaya devam ediyoruz.

Özergin'in Atatürk için "Bir taraftan Saray'da zaten yaverdi, Saray'da yükselme gayretleri içindeydi, bir taraftan **Hükümet'i devirip [yeni bir hükümet kurmak için] Meclis'e [Meclis-i Mebusan'a] girip çıkmıştır**. Hatta onun için Anadolu'ya gönderdiler, **Hükümet'i devirme gayretleri** içindeydi" demiş olduğunu görmüştük.

*

Evet, **hükümeti devirme** gayretleri içindeydi.

Çevirdiği dolapları, entrika ve dümenleri biz anlatmayalım, **(derin veya yüzeysel) devlet partisi MHP**'nin "**Atatürk miliyetçisi**" genel başkan yardımcısı **E. Semih Yalçın**'dan dinleyelim.

Semih'in **yardımcı doçentlik** zamanında kaleme almış olduğu bir makalesi şu başlığı taşıyor: "**Mütareke Döneminde Mustafa Kemal Paşa'nın İstanbul'daki Faaliyetleri (30 Ekim 1918-16 Mayıs 1919)". (*Ankara Üniversitesi DTCF Tarih Bölümü Tarih Araştırmaları Dergisi,*** Cilt: 17, Sayı: 18, 1995.)

Terk kelimesiyle aynı kökten gelen **mütareke**, karşılıklı olarak silahları terk anlamına geliyor. Yani **ateşkes**.

Burada söz konusu olan mütareke, **Mondros Mütarekesi**..

*

Meseleyi daha iyi anlamak için yakın plan çekimi bırakıp meseleye biraz geniş açıdan bakmak gerekiyor.

Birinci Dünya Savaşı'nın son senesinde, 1918 yılında, 3 Temmuz günü **Sultan Reşad** vefat eder.

Aynı gün veliaht **Vahideddin** tahta geçer.

Buna, (**zina yaptığı dul sevgilisi Madame Corinne**'e bir mektubunda belirttiği üzere) **"büyük ihtiraslar" sahibi Selanikli Mustafa Kemal** çok sevinir, çünkü ona Berlin seyahati sırasında refakat etmiş ve güvenini kazanmıştır.

Vahideddin'in tahta geçişiyle birlikte Selanikli'nin yıldızı parlamaya, **büyük ihtirasları** yerinde duramayıp hoplayıp zıplamaya başlamıştır.

*

Vahideddin'in tahta geçişinden iki buçuk ay sonra, Eylül'ün ikinci yarısında Osmanlı ordusu **Filistin**'de İngilizler karşısında büyük bir yenilgi alır.

Osmanlı'nın teslim bayrağı çekip **Mondros Mütarekesi**'ne imza atmasına yol açan bu yenilginin baş müsebbibi, daha önce anlattığımız gibi, Yedinci Ordu komutanı Selanikli Mustafa Atatürk'tür.

Ordusuna **savaşma değil sıvışma** emri vermiş, kendisi de ordusunu bırakıp tabanları yağlayarak tüymüştür.

Onun bu ricatı "domino etkisi"yle Osmanlı'nın gerideki diğer birliklerinin de hazırlıksız yakalanıp paniklemesine yol açmıştır.

*

Suriye yenilgisi İttihat ve Terakki Hükümeti'nin de sonunu getirmişti.

Sadrazam Talat Paşa 13 Ekim günü Sultan Vahideddin'e istifasını sunmuştu.

Vahideddin tahta oturalı henüz **üç ay 10 gün** olmuş bulunuyordu.

Cephedeki savaştan çok İstanbul siyasetini takip eden, düşmanın önünden palaspandıras kaçmış bulunan Selanikli, başedilemez koltuk sevdası ile hemen devreye girer, üstüne vazife olmayan işlere burnunu sokar.

Semih Yalçın'ın ifadesiyle "*hemen harekete geçmiş ve **başyaver Naci (Eldeniz) Bey'e SultanVahideddin'e arzedilmek üzere şifreli bir telgraf** çekmişti*" (s. 177).

Nerden gönderiyor?

Suriye'den.

Bu **Selanikli "Büyük İhtiraslar"** için aynı zamanda ikide bir birileri tarafından "Ordunun siyasete karışmasına karşıydı" denilir.

Kendisinin karışma imkânının olmadığı zamanlarda öyleydi, fakat Vahideddin tahta geçince durum değişti.

(Bence bu Selanikli'nin soyadı "**Büyükihtiraslar**" olmalıydı.

Gerçekte Türkler'in atası olmadığı için aldığı Atatürk soyadı gülünç bir palavra olmaktan öteye gitmiyor.

Ayrıca **Türkoğlu** değil de **Ata Türk** soyadını alması, bütün bir millete dolaylı olarak "Hepiniz benim çocuğumsunuz, hepinizin anasını ebesini gördüm" demesi gibi birşey..)

Şimdi düşünün, Hakkari'deki bir general Cumhurbaşkanı Erdoğan'a sunulmak üzere bir e-posta gönderse, hükümetin teşkili konusunda ona akıl verse, "Falan ve filanı bakan yapın" dese, bunu nasıl karşılamak gerekir?

*

Sonra, bu ne samimiyet?

Vahideddin’e Mustafa Kemal’den başka böyle bir telgraf çeken, çekebilen yok..

Yani aralarında böyle "al takke ver külah" büyük bir samimiyet var..

Zaten Anadolu’ya görevli olarak gönderilmesinin ardındaki etken de bu samimiyetti..

Sonradan inkâr edilen samimiyet..

Şimdi bizler, ilkokulun birinci sınıfından itibaren, putlaştırılmış, ilahlaştırılmış, tanrılaştırılmış bir Mustafa Kemal masalı, ipe sapa gelmez, (ve de “fikir ve inanç hürriyeti” açısından kabul edilemez nitelikte bir koruma kanunu ile beslenip desteklenen) **putperestçe palavralar**la büyüyoruz.

Büyüdük.

(Andımız’da yer alan şu ifadeye bakın: “**Ey bugünümüzü sağlayan ulu Atatürk…**”

Bu şekilde ancak Allahu Teala’ya seslenilir, çünkü böyle bir hitabı duyabilecek olan sadece O’dur..

Senin Anadolu'nun ücra bir köşesinde seslendiğin **Selanikli ölü** ise Anıtkabir’de kendisinden bile habersiz yatıyor, nerde kaldı ki seni duysun!

Gidip cesedinin başında bile seslensen bir faydası yok.. Fakat sen, laiklik adına, yerleri ve gökleri yaratan Allahu Teala'ya okulda yalvarmayı terk ediyorsun, yüce ismini anmıyorsun, fakat Selanikli yalan dolan padişahına, herkesi her yerde duyan bir tanrıymış gibi böyle gıyabında putperestçe laflar söyleyerek bir nevi ibadet ve kullukta bulunmaktan utanmıyorsun..

Ve de, Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem’e **salavat** okunmasını dert edinen modernist-tarihselci ilahiyatçı soytarılardan, bu insanlık onur ve haysiyetine aykırı putperestçe Andımız ayini için birşey duyabilmiş değiliz.

Memuriyet hayatımda sözde milliyetçi ve muhafazakâr fakat Allahu Teala'nın zikrinden rahatsız olan münafıklarla da karşılaştım, fakat bu aşağılık zihniyetlilerin Andımız'dan rahatsızlık duymuş olduklarını hiç zannetmiyorum.

Tam aksine, devlet dairesinde ilk işleri tepelerine bir Selanikli resmi asmak oluyordu.)

*

Evet, Cumhuriyet Türkiyesi'nde biz bu putperestçe Selanikli yüceltmeciliğini yaşadık, yaşıyoruz.

1918 yılında ise Mustafa Kemal, Falih Rıfkı Atay'ın ***Çankaya***'sında yazdığına göre, İttihatçılar tarafından bile "**ahlâksız, haris, sarhoş ve fırsatçı**" olarak biliniyordu.

Hatta Fevzi Çakmak ile İsmet İnönü bile onun için "**menfaat düşkünü, muhteris**" diyorlardı.

Yine Falih Rıfkı'nın söylediğine göre, İttihatçılar bu adamı "**sefih**" biri olarak tanımlıyorlardı.

Yani saygı duyulan, sayılan ve sevilen biri değildi. Onu tanıyanların çoğuna göre zeki fakat ahlâksız bir adamdı.

Fakat, veliahtlığı sırasında Vahideddin'e yatırım yapmış, onu kafaya almıştı.

O yüzden, şifreli telgraf çekip ona akıl verebilmiştir.

Hem dış politikasını, hem de iç politikasını belirlemeye kalkışmıştır.

*

MHP'li Semih, makalesine, söz konusu telgrafın metnini de almış..

Okuyalım (s. 178):

> “Ser Yaveri Hazreti Şehriyari Naci Bey Efendiye
>
> “Talat Paşa kabinesinin (bakanlar kurulunun) mefluç (felç olmuş) bir halde, Tevfik Paşa Hazretlerinin muayyen (belirli) bir kabine teşkilinde müşkülata maruz bulunmakta (zorluklara uğramakta) olduğunu haber alıyorum. Ordular muharebe (savaşma) kudretinden mahrum ve zaten kuva-yı mevcude (var olan kuvvetler) müdafaadan aciz bir hale getirilmiştir. Düşman her gün daha müsait ve ezici şurut (şartlar) ihraz etmektedir (kazanmaktadır). Müttefiken (Almanya ile ittifak/birliktelik) olmadığı takdirde münferiden (tek başımıza) ve **behemehal (neye mal olursa olsun) sulhu (barışı) takarrür ettirmek (gerçekleştirmek) lazımdır** ve bunun için fevt olunacak (kaybedilecek) bir an dahi kalmamıştır. Aksi takdirde memleketin kamilen (tamamen) elden çıkması ve devletimizin gayrı kabili telafi (telafisi imkansız) mehalike (tehlikelere, helake) maruz kalması baidü'l-ihtimal (uzak ihtimal) değildir. **Muhterem padişahımıza olan sadakat ve merbutiyetim (bağlılığım)** ve vatanımın temini selameti (selametinin sağlanması) itibariyle arzederim ki Tevfik Paşa Hazretleri filhakika (gerçekten) müşkülata tesadüf etmişlerse sadaretin (sadrazamlığın, başbakanlığın) derhal İzzet Paşa Hazretlerine tevcihi (verilmesi) ve müşarunileyhin (adı geçenin) de esası Fethi, Tahsin, Rauf, Canbulat, Azmi, Şeyhülislam Hayri ve **acizlerinden (benden) mürekkep (oluşan) bir kabine** teşkil etmesi oluşturması zaruridir (zorunludur). Zevat-ı mezkurenin (anılan şahısların) vücuda getireceği kabine vaziyete hakim olabileceği zann u itikadındayım. Tevfik Paşa Hazretleri size isimlerini söylediğim zevata (kişilere) müracaat ettiği takdirde mazhar-ı teshilat (kolaylıklara mazhar) olabilir zamıederim. Münasip ise bu zevatın Şevketmeap (Padişah) Efendimize arzını rica ederim.
>
> “Teşrinievvel 918

"Fahri Yaveri Hazreti Şehriyari (Padişah hazretlerinin fahrî yaveri) Mustafa Kemal"

*

Görüldüğü gibi, imzayı "yaver" olarak atmış. Padişah'ın yaveri..

Has adamlarından..

Sadece bu telgraf metni bile hem **Vahideddin-Selanikli ilişkisi**nin hem de Selanikli Mustafa'nın **karakter ve kişiliğinin** anlaşılması bakımından yeterlidir.

Bir şu telgrafta yazdıklarına bakın, bir de sonradan **Falih Rıfkı** gibi adamlarına anlattıklarına ve ***Nutuk***'unda söylediklerine..

Sonradan söylediklerine bakılırsa Vahideddin'e karşı hiçbir zaman bir **sadakatinin ve merbutiyetinin (bağlılığının)** bulunmamış olması gerekir.

Aslında, sonradan söyledikleri doğru.. Hiçbir zaman gerçek bir sadakati ve merbutiyeti olmadı.

Bu telgrafında yaptığı ise yalakalık, sahtekârlık, dalkavukluk, koltuk kapmak için etek öpücülük, postal yalayıcılık, takiyye, gözboyama, hile..

Sorun şurada ki, Vahideddin onun bu sahte dalkavukluklarına inandı. Onun gerçekten sadık ve bağlı, sözünün eri biri olduğunu sandı..

Saf ve som bir fırıldak olduğunu anlayamadı.

*

Bu telgrafın karakteriyle ilgili olarak ortaya koyduğu ikinci bir gerçek, olağanüstü boyutlardaki hırsı, ihtirası, muhterisliği, aç gözlülüğü, doymazlığı..

Acizlerinin (kendisinin) hükümette mutlaka yer alması gerekiyormuş, bu, **zaruriymiş**, zorunluymuş..

Adamın derdi koltuk..

Araya başka isimler de sıkıştırıyor ki, salt kendi menfaatini düşündüğü anlaşılmasın.

Ayrıca sonradan o isimlere, "Padişah Efendimiz nezdinde sizin için şefaatçi oldum, sizi bakanlık için tavsiye ettim" diyerek onları minnet altında bırakma imkânına kavuşuyor.

Diyelim ki hükümette yer aldılar, "Benim sayemde bakan oldunuz" diyebilecek..

*

Telgraf metninin ortaya koyduğu bir başka gerçek: Vatan savunmasında gözü yok.. Aklı fikri teslimiyette..

Gözünün olmadığı cephedeki tutumundan belliydi zaten..

Bir komutanın askerlerine vereceği tek emir "Haydi yallah, hep beraber kaçıyoruz!" demek olacaksa, askerlik eğitimine ne lüzum var ki!

Selanikli Mustafa'nın Filistin'de bütün yaptığı buydu..

Verdiği ricat emriyle, sadece başında bulunduğu Yedinci Ordu'nun mahvına değil, bu kaçışa hazırlıksız yakalanarak moralleri çöken gerideki kuvvetlerin de dağılmasına neden oldu.

Padişah'a yaptığı tavsiyeye bakın: **Behemehal, yani her hal ü kârda, her ne pahasına olursa olsun barış** yapılmalıymış.

Yani "kayıtsız şartsız teslim olalım".

Nutuk atmaya gelince de “Ya istiklal ya ölüm!”

Vahideddin’e tavsiyesi ise bu: “Ya teslimiyet, ya teslimiyet!”

Behemahal.

Bu hilekâr ve yalancı adam sonradan tutup Vahideddin’i bir de teslimiyetçilikle suçlamaz mı!..

*

Semih Yalçın’ın şu ifadeleri önemli (s. 178-9):

> **“Hüseyin Rauf Orbay**'ın hatıraları vasıtasıyla padişahın, Mustafa Kemal'in Suriye'den gönderdiği telgraf metnini yeni kabineyi kurmakla görevlendirdiği **Ahmet İzzet Paşa**'ya vermiş olduğunu öğrenmekteyiz. **Sultan Mehmed Vahideddin** böyle yapmakla hiç şüphesiz, **Mustafa Kemal'in teklifine ne derece önem verdiğini** göstermiştir. Öyle anlaşılıyor ki, Sultan Vahideddin bu davranışı ile yani söz konusu telgraf metnini yeni görevlendirilen sadrazama. vermekle ya Mustafa Kemal'in teklifinin nazar-ı dikkate alınmasını ya da Ahmet İzzet Paşa'nın bu hususta görüşünü almak istemişti. Hangi şık doğru olursa olsun, **Sultan Vahideddin'in Mustafa Kemal Paşa hakkında kanaatı olumludur**. Hatta "Teşkilat-ı Mahsusa ve M.M. Grubu" başkanı olduğunu söyleyen **Hüsamettin Ertürk**'e göre, **Sultan Vahideddin Mustafa Kemal Paşa'nın Harbiye Nazırlığına getirilmesini (Milli Savunma Bakanı yapılmasını) çok istemiş,** fakat Ahmet İzzet Paşa'nın şiddetli muhalefeti karşısında onun bu arzusu gerçekleşmemişti. **Ş. S. Aydemir**, bu muhalefetin sebebini, **Ahmet İzzet Paşa**'nın **Mersinli Cemal Paşa**'ya gönderdiği bir telgrafla izah etmektedir. A. İzzet Paşa telgrafta Mustafa Kemal Paşa'yı **çok şey isteyen ihtiraslı bir kişi** olarak tanımlamaktadır.”

Öncelikle şunu söyleyelim: Selanikli'nin **çok şey isteyen ihtiraslı bir kişi** olduğunu söyleyen sadece Ahmet İzzet Paşa değil..

Bunu herkes söylüyor.

Hatta, Selanikli'nin kendisi..

Nitekim, Falih Rıfkı'nın ***Çankaya***'da aktardığı gibi, zina yaptığı kadınardan dul **Madame Corinne**'e Sofya'dan yazdığı mektupta "**Büyük ihtiraslarım var**" demiştir.

Ayrıca, Padişah'a gönderdiği söz konusu telgraf da, "acizleri"nin çok şey isteyen muhteris birisi olduğunun belgesi..

Ondan bakanlık koltuğu istiyor.

*

Fakat, Semih Yalçın'ın sözlerinin ortaya koyduğu **daha önemli bir gerçek** var..

O da şu: Gerçekte, telgrafta yazılanın aksine, Selanikli'nin Padişah'a bir sadakati ve merbutiyeti yoktu..

Fakat Vahideddin'in Selanikli'ye vardı..

Nitekim, Selanikli'nin telgrafını okuyunca "Bu da kendisini fasulye gibi nimetten zannediyor, tutmuş bize akıl veriyor" demiyor, onun, arzusu doğrultusunda bakan olması için Sadrazam'a ısrarda bulunuyor.

*

Evet, sadece şu bilgiler bile, sonradan yaşanan olayların analizi için yeterli ipuçlarını veriyor.

Birincisi, Selanikli Mustafa Kemal, "**Köprüden geçene kadar ayıya dayı** deme" politikası ile son ana kadar Sultan Vahideddin'i yıkayıp yağlamıştır.

Hatta, Erzurum'da kongre sırasında geceleyin hempaları **Mazhar Müfit Kansu** ile **Süreyya Yiğit**'e Osmanlı Devleti'ni tarihe gömeceğini, Vahideddin'in saltanatını başına yıkacağını söylediği sırada bile Padişah'a yağ tulumu kıvamında telgraflar göndermiştir.

Anadolu'ya geçtikten sonra bile telgraflarında dalkavukluğun Nirvana'sına erişmiş cümleler kuran bu takiyyeci, gizli gündemci, yalancı adamın, İstanbul'dayken Vahideddin'in karşısında neler söylemiş olabileceği tahmin edilebilir.

İşin doğrusu, Türk tarihinde bunun kadar yalancı, bunun kadar dolandırıcı, bunun kadar sahtekâr başka biri yok.

Eşsiz..

Yekta..

Biricik..

DİN İSTİSMARCISI ATATÜRK'ÜN CENNET KADINLARININ UÇKURU İÇİN GARKOLDUĞU DERİN ACILAR

Kâzım Karabekir'in damadı **Prof. Dr. Faruk Özergin**'in "Mustafa Kemal'in Mütareke (Birinci Dünya Savaşı'ndan sonraki ateşkes) döneminde İstanbul'da çevirdiği dolap, dümen ve dalaverelere dair sözleri üzerinde duruyorduk.

Konuya geçmeden önce, **Mustafa Kemal Büyükihtiraslar**'la ilgili olduğu için, güncel bir gelişmeden bahsetmek uygun olur.

(Kimse bu adama, kendisine kendisine **palavradan Atatürk** soyadını aldı diye Türkler'in atası anlamında Atatürk demek zorunda değil..

Türkler'in atası olmadığı kesin, kimlerin oğlu olduğu ile ise, ilgilenmeye değmez.)

Odatv.com'da geçmiş yıllarda şöyle bir haber yer alıyordu:

> **"Bakın Atatürk fotoğrafı neden yırtmış: 'Teğmen'den pişkin savunma**
>
> "10 Kasım'da Atatürk'ü anma töreninde Atatürk fotoğrafını önce buruşturup atan sonra da yırtan teğmenin savunması "pes" dedirtti.
>
> "29 Aralık 2023 11:44 **Son Güncelleme:** 29 Aralık 2023 11:51
>
> "Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu ve aynı zamanda **Türk Silahlı Kuvvetleri**'nin **ebedi başkomutanı** Mustafa Kemal Atatürk'ün ordusunda bar teğmen, Atatürk'ün fotoğrafını yırttı.
>
> "***Sözcü*** yazarı Aytunç Erkin, "Üç teğmen neden savunma yapmadı?" başlıklı bugünkü yazısında Atatürk'ü savunan üç teğmenin neden savunma yapmadığına yer verirken Atatürk fotoğrafını yırtan teğmenin, fotoğrafı neden yırttığını açıkladı.

“Erkin'in yazısından ilgili kısım şöyle:

"**Tuzla Piyade Okulu**’nda 10 Kasım Atatürk’ü anma törenlerinde tüm teğmenlere göğüslerine takması için bir Atatürk fotoğrafı ve rozeti verildi. **Bir teğmenin bu rozeti takmadığı, fotoğrafı da buruşturup attığı öne sürüldü.** Bunu gören diğer teğmenler tepki gösterince, Atatürk fotoğrafını buruşturup atan teğmen, **'Ben Atatürk’ün askeri yönünü beğeniyorum ancak cumhuriyet sonrası yaptıklarına katılmıyorum’** ifadelerini kullandı. Bu sözler sonrası olaya tepki gösteren askerlerle, Atatürk fotoğrafını yırtan teğmen ve arkadaşları arasında arbede çıktı. …”

*

Bu **“fikri hür, vicdanı hür, irfanı hür” teğmeni** tebrik ediyorum.

Ancak, Mustafa Kemal Büyükihtiraslar’ın beğenilecek bir “askerî yönü” bile yok.

Anafartalar’da bütün bir alayın (57. Alay) son erine kadar ölümüne neden olmuş, fakat **nasılsa kendisi kurtulmuştur**.

Düşmanın önünden kaçtı mı, saklandı mı, belli değil.

Diğerlerinin (Allahu a’lem) **şehit** olduğu gibi kendisi de **ölse**, diyeceğiz ki kurtulmaları mümkün değilmiş, öyle olmuş.

Fakat Mustafa Kemal ile yanındaki emir subayı ya da emir eri kurtulmuş.

Çanakkale’de başka da bir hizmeti yok.

*

Dikkat edilirse, Mustafa Kemal’in şehit olmasından değil, ölmesinden söz ettik.

Ölseydi, hakkında hüsnüzanda bulunulup “Şehit oldu” denilirdi, fakat aslında (tabiri caizse) Niyazi olurdu.

Çünkü **imansız** bir adamdı.. (Sonradan imansız olmamış, o zaman da imansızmış.)

Bunu, tam da o dönemde, **zina yaptığı sevgilisi dul Madame Corinne'e yazdığı bir mektup** belgeliyor.

Söz konusu mektupla ilgili bilgiler Mevlüt Çelebi'nin "**Peyami Safa'nın Tercümesiyle Atatürk'ün Corinne Lütfi'ye Mektupları**" başlıklı makalesinde yer alıyor (***Timurlu Tarihine Adanmış Bir Ömür: 75. Doğum Yılında Prof. Dr. İsmail Aka'ya Armağan*** içinde, Editör: Musa Şamil Yüksel, TKAE Yayını, Ankara 2017).

Mustafa Kemal'in, varlığından ilk kez 1954'te Peyami Safa sayesinde haberdar olduğumuz özel mektupları, bilhassa Çanakkale'den yazılmış çarpıcı bir mektubu ne yazık ki bundan önce sansürlenerek ve çarpıtılarak yayımlanmıştı. Mektubu titiz bir çalışmayla yeniden çevirdik ve bakın ortaya nasıl bir tablo çıktı?

İŞTE MUSTAFA KEMAL'İN MADAM CORINNE'E ÇANAKKALE'DEN YAZDIĞI MEKTUBUN ASLI

YESEVİZADE ALPARSLAN YASA
alparslanyasa@gmail.com

Yıl 1915, Ağustos'un 2'si. Albay Mustafa Kemal Maydos'tan İstanbul'daki Corinne Lütfi'ye çok ilginç şeyler yazıyor ama yazdıkları ne yazık ki Cumhuriyet devrinin meşhur sansüründen bir türlü kurtulamıyor. Mektubu ilk kez tam metin olarak ve doğru tercümesiyle nazar-ı dikkatinize sunuyoruz. Ortaya çıkan sonuca eminiz siz de çok şaşıracaksınız... DT.

Çanakkale Harbi'nin kahramanı, düşmanın karşısına bir iman abidesi gibi dikilen Mehmetçik'ten başkası değildir! Bu hakikati idrâk etmek için bizzat "Anafartalar Kumandanı"nın şu şahadeti kâfi değil mi:

"Size Bombasırtı vak'asını anlatmadan geçemiyeceğim. Mütekabil siperleriniz arasında mesâfeniz sekiz metre... Yâni ölüm muhakkak, muhakkak! Birinci siperdekiler, hiçbiri kurtulmamacasına kâmilen düşüyor. İkincidekiler onların yerine gidiyor.

34 DERİN TARİH / 2014 KASIM

Bu Selanik çocuğu, Corinne'e mektubunda şunları diyor (s. 287-8):

> “Burada hayat o kadar sakin değil. Gece gündüz her gün çeşitli toplardan atılan şarapneller ve diğer mermiler başlarımızın üstünde patlamaktan hâli kalmıyor. Kurşunlar vızıldıyor ve bomba gürültüleri toplarınkine karışıyor. Gerçekten de bir cehennem hayatı yaşıyoruz. Çok şükür, askerlerim pek cesur ve düşmandan daha mukavemetlidirler. Bundan başka **hususi inançları, çok defa ölüme sevk eden emirlerimi yerine getirmelerini** daha çok kolaylaştırıyor. Filhakika onlara göre iki semavi netice mümkün. Ya gazi veya şehit olmak! Bu sonuncusu nedir bilir misiniz? Dosdoğru cennete gitmek. Orada Allah’ın en güzel kadınları, huriler onları karşılayacak ve ebediyen onların arzusuna tâbi olacaklar. Yüce Saadet.
>
> “Görüyorsunuz ya Madam, benim insanlarım şehit olmayı ararken de **budalaca davranmıyorlar**.
>
> “Peygamberimiz ne kadar bilgeymiş, **insanların gerçek arzularını** ne kadar iyi biliyormuş. Bana gelince, çok yazık ki, **bu inanmış insanların, Allah vergisi nitelikleri bende yok, ama bu nitelikleri desteklemeyi de hiç ihmal etmiyorum**.”

Mektubun tarihi 20 Temmuz 1915.

Mektubundaki ifadeler, koskoca bir alayı ölüme gönderirken kendisinin nasıl kurtulduğunu da açıklıyor:

Hususî inançları buna elverişli değil..

O sırada 34 yaşında olan bu Selanik çocuğu, *“Peygamberimiz ne kadar bilgeymiş, **insanların gerçek arzularını** ne kadar iyi biliyormuş”* derken, Allahu Teala’nın müminlere vaad ettiği Cennet’in, Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem tarafından (insanların tabiri caizse “dolduruşa getirilip" aldatılması için) uydurulmuş şeyler olduğunu ima ediyor.

İnanmış insanların Allah vergisi şehadet ve gazilik arzusu bu zevkperest zina tutkununda yokmuş.

(Bir sürü kadınla evlilik dışı ilişkisi oldu. Latife Hanım hariç.)

Ama bu nitelikleri desteklemeyi de **hiç ihmal etmiyormuş**.

Bu zina düşkünü Selanik çocuğunun, ***Kur'an*** gibi bütün dünyaya meydan okuyan bir mucizesi bulunan Peygamber Efendimiz s.a.s. hakkındaki iddiası doğru değil tabiî ki, iftira..

Fakat kendisi hakkındaki **itirafı**, onun kişilik ve karakterini olduğu gibi ortaya koyuyor.

Söz konusu nitelikleri, yani inanmış insanların şehadet ve gazilik arzularını **desteklemeyi hiç ihmal etmemesi**, kendisinin arsız ve utanmaz bir **din istismarcısı** olduğunu gösteriyor.

*

Evet, bir müminin siyasette olsun, savaşta olsun (Ki General **Clausewitz**'in ifadesiyle savaş, politikanın başka araçlarla devamından ibarettir) dinî saiklerle hareket etmesi din istismarı değildir, dindarlığın ta kendisidir.

Dinini yaşamak, din istismarı olamaz.

Fakat Selanik'in zinasever çocuğunun yaptığı şey, din istismarının ta kendisidir.

Ve ne yazık ki bu din istismarı, anayasasının "başlangıc"ına "din istismarı" tabirini yerleştirmiş olan Türkiye Cumhuriyeti'nin **resmî politikası** haline gelmiş bulunmaktadır.

Devlet, **İslam devleti (din devleti)** değil, fakat bu devlet için ölenlerden şehit olarak söz ediliyor, Cennetlik oldukları ilan ediliyor.

Böylece, Selanik'in zinakâr çocuğunun samimiyetsiz sahtekârlığı sürdürülüyor.

*

Selanik'in amatör filozofunun mektubunun devamındaki ifadeler ise, "**insanların gerçek arzuları**" dediği şeylerin özellikle kendisinin arzu ve tutkuları olduğunu, ve aynı arzu ve tutkuların kadınlarda da bulunduğunu düşündüğünü ortaya koyuyor:

> "Çok garip bulduğum bir şey var. **Erkeklere huriler** ve başka güzel eğlenceler vaat eden Hazreti Muhammed, kadınlar için hiçbir taahhüde girmiyor. Bu duruma göre ölümden sonra erkekler, cennetteki kadınlara sahip olarak hoş vakit geçirirlerken, kadınların dayanılmaz bir hale düşecekleri anlaşılıyor. Öyle değil mi?"

Cennet ve Cehennem'e inanmıyor, fakat **Cennet kadınlarının "dayanılmaz" hali**nden müştekî..

Ve bu "dayanılmazlık", Cennet'te sanki başka hiç nimet yokmuş gibi, salt, Selanikli'nin beğeneceği türden bir "**uçkurizm**" eksikliğiyle alâkalı..

Uçkur varsa hoş vakit var, uçkur yoksa gelsin "**dayanılmazlık**"..

*

Bu cahil ve seviyesiz adamın ifadeleri, Cennet'teki insanın bedensel yapısının ve psikolojisinin, dünya hayatındaki nefs-i emmare sahiplerininki gibi olacağını zannettiğini ortaya koyuyor.

Adamın "dayanılmazlık" kıstası, aklının neresinde olduğunu da gösteriyor.

Zaten tam da bu kafaya göre yaşayıp öldü..

(Cennet'te, insanın akıl ve hayaline gelmeyecek, asla düşünemeyeceği nimetler olacak..

Fakat insanda Cennet arzusu, ancak dünyadaki nimetler hatırlanarak oluşur.

Cehennem korkusu da aynı şekilde dünya ateşinin yakması gibi olguların bilinmesiyle meydana gelir.

Şayet Allahu Teala insana karşı cinsler arasındaki meyli bu dünyada vermese ve yaşatmasaydı, Cennet nimetleri arasında **huriler**den bahsedilmesi insanlar için bir anlam ifade etmezdi.

Önemsemezlerdi.

Görüldüğü gibi, Selanikli boş adam, **Cennet'i "uçkur"dan ibaret görüyor, ve kafasındaki "zevk şablonu" çerçevesinde** Cennet hayatını kadınlar için "dayanılmaz" kabul ediyor.

Oysa ki Cennet'te, bu dünyada mevcut olmadığı için anlatılamayacak, anlatılsa anlaşılamayacak muazzam nimetler mevcuttur.

Dayanılmazlık, Selanikli boş kafa gibi din istismarcısı imansızların gireceği Cehennem'de söz konusu.)

*

Selanikli'nin sözlerinin devamı, laf olsun torba dolsun kabilinden konuşup saçmalayan boşboğaz bir geveze olduğunu belgeliyor:

> "Gördüğünüz gibi Madam, dağdağalı ve kanlı bir yaşama alıştıktan sonra da insan, cennet ve cehennemden söz etmek ve hatta yüce Tanrı'yı bile eleştirmek için zaman bulabiliyor.
>
> "Madam, eğer Tanrımızı eleştirerek günaha girmemi önlemek isterseniz çarpışmalar dışında kalan zamanımı, hangi meşgaleyle geçirebileceğim konusunda lütfen bana yol gösteriniz."

Şu laf salatasına bakın, kadınla kafa bulup dalga mı geçiyor, yoksa dozunu kaçırdığı yalakalığı yüzüne gözüne mi bulaştırıyor, belli değil.

*

Teğmen'in "Atatürk'ün askerî yönü" sözü çerçevesinde **Çanakkale**'den bahsederken söz buraya geldi.

Selanikli'nin **Filistin** macerasına geçelim..

Önceki yazılarda açıkladığımız gibi, Osmanlı'nın savaşı tümden kaybetmesine yol açan Filistin yenilgisinin baş müsebbibi bu adam..

Buradaki "askerî yönü", koskoca Yedinci Ordu'ya "Haydi hep beraber kaçıyoruz" demekten ibaret..

Kendisi kaçmayı başarmakla birlikte ordusu kaçamadı, perişan oldu.

İstiklal Harbi'ne gelelim..

Eskişehir bozgununun ardından aldığı karar, yine kaçmak, Ankara'yı terk edip TBMM'yi Kayseri'ye taşımaktı..

TBMM gitmeyi kabul etmeyince mecburen Ankara'da kaldı.. Ve Meclis'ten diktatörlük yetkileri alarak Sakarya Savaşı'na katıldı.

Fakat burada da aklı fikri kaçmadaydı.. Nitekim orduya kaçma emri verdi, fakat bereket versin ki Mareşal Fevzi Çakmak bu emri fiiliyata geçirmedi ve bir süre sonra Yunan'ın geri çekilmeye başlamış olduğu anlaşıldı.

Böylece Selanikli, beleşten zafer kazanan komutan oldu.

*

Mustafa Kemal Büyükihtiraslar, TSK'nın ebedî başkomutanıymış.. ***Odatv*** öyle diyor.

TSK kafa, kalp ve ruh bakımından ölü ise belki böyle ölü bir başkomutan onlara yakışır.

Değilse, bir ölü, TSK'nın başkomutanı da değildir.

Eğer hayatta olmayan biri başkomutan olacaksa, Müslüman'ın ordusunun başkomutanı ancak Fahr-i Kâinat **Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem** olabilir.

Haydi Türkler için "ikinci dereceden başkomutan" bulunduğunu varsayalım, o zaman da sırada **Melik-i Muazzam Sultan Alparslan** var, bilge kahraman **Osman Gazi** var, **Ebu'l-Feth Fatih Sultan Mehmet** var, keramet sahibi **Yavuz Sultan Selim Han** var..

Var oğlu var..

Bir Alparslan'la Selanikli kıyaslanabilir mi?!

Sultan Alparslan bütün bir Anadolu'yu fethedip bize bırakmış, bunun ise kurtardığı bölge avuç içi kadar bir yer, Ege bölgesi.

Yavuz Sultan Selim Suriye, Doğu Anadolu, Lübnan, Ürdün, Filistin, Mısır ve Arabistan'ı emri altına almış..

Kendisini **Napolyon**'la kıyaslayan Selanikli, tartılacağı adamı doğru seçmiş, kendisi bu milletin maneviyatını batırdığı için, sonunda herşeyini batıran Napolyon'la kıyaslanabilir.

Fakat **İskender** ve **Cengiz** gibi dünya fatihlerinin yanında solda sıfırdır, onlarla aynı ligin futbolcusu değil.

Batılılar'ın onu abartıp yüceltmelerinin nedeni ise, işgalcilerle birlik olup **Osmanlı Devleti**'ni tarihe gömmüş, koskoca bir İslam ümmetinin **hilafet** kurumunu ortadan kaldırmış, ümmet-i Muhammed'in (s.a.s.) başsız kalmasına yol açmş olmasıdır.

Batı'nın "çağdaş uygarlığı"na yaptığı hizmet büyük.. (Bazıları bu çağdaş uygarlığa "emperyalizm" diyor, fakat Selanikli'nin lügatinde emperyalizm yok gibi görünüyor.)

*

Her neyse, biz konuya dönelim.. Selanikli'nin Mütareke döneminde İstanbul'da çevirdiği dolaplar üzerinde duruyorduk.

Bir önceki bölümde, Selanikli'nin, Sultan Vahideddin'e Suriye'den gönderdiği telgrafta, kurulacak yeni hükümette bakan olma talebinde bulunduğunu görmüştük.

Vahideddin, hükümeti kurma görevini verdiği **Mareşal Ahmet İzzet Paşa**'ya, Selanikli'nin bakan yapılması için ısrarda bulunmuş, fakat kabul ettirememişti.

İzzet Paşa, teklifi politik (diplomatik) bir dille geçiştirmeye çalışmıştır.

E. Semih Yalçın, (bir önceki yazıda da atıfta bulunduğumuz) makalesinde şöyle diyor:

> "Mustafa Kemal Paşa'nın mütarekeden az önce cepheden yaptığı bu politik teşebbüs, İzzet Paşa tarafından "**barıştan sonra Allah'ın lütfu ile iş birliği yaparız**" şeklinde bir cevapla nazikçe geri çevrilmiştir."
>
> ("Mütareke Döneminde Mustafa Kemal Paşa'nın İstanbul'daki Faaliyetleri (30 Ekim 1918-16 Mayıs 1919)", ***Ankara Üniversitesi DTCF Tarih Bölümü Tarih Araştırmaları Dergisi,*** Cilt: 17, Sayı: 18, 1995, s. 178.)

Peki, Selanikli Büyükihtiraslar bunun üzerine sesini kesme olgunluğu göstermiş midir?

Hayır!..

Yüzsüzlük sanatında devrim yaparak İzzet Paşa'ya hesap sormaya kalkışmıştır.

Yine Semih Yalçın'dan dinleyelim:

> "… Mustafa Kemal Paşa, İzzet Paşa'nın "sulhtan sonra Allah' ın lutfu ile işbirliğj yaparız" şeklinde cevabına o zaman telgraf başında şu karşılığı vermiştir: "Sulh gecikecektir. Sulha kadar çok buhranlı anlar geçireceğiz. Bu devrede vatana faydalı olabilirsem düşüncesiyle Harbiye Nezaretini (Milli Savunma Bakanlığı'nı) istcrniştim. Yoksa sulha vardıktan sonra onun huzur ve sükunu içinde. Harbiye Nazırlığını benden çok mükemmel ifa edecek zevat bulunabilir. Bana göre badessulh (sulhtan sonra) refakatimizi (birlikteliğimizi) hiç de zaruri, hatta lüzumlu görmüyorum". (s. 180)"

Lafa bak!..

Selanik çocuğu, senin Filistin'deki bütün savaş becerin kirişi kırıp tabanları yağlayarak kaçmak olmuş, başka da bir marifetin yok, hangi faydadan bahsediyorsun!

Üstelik, barıştan sonra senden daha iyi bakanlık yapacak askerler vardıysa, barışa kadarki dönemde de senden daha iyi yapabilecek adamlar var demektir.

Dahası, senin Padişah'a çektiğin telgraftaki ifadelerin, nasıl hareket edeceğini gösteriyor: **Behemahal sulh, her ne olursa olsun barış!**

İzleyeceğin politika bu..

Bunu senden daha iyi becerecek adamlar niye olmasın?!

*

Sadrazam **Mareşal Ahmet İzzet Paşa**, yıllar sonra hatıralarını kaleme alacak ve Selanikli'den şöyle bahsedecekti:

> **"M. Kemal Paşa**, istediği kadar **Padişah'ın özel memuru** olarak bu işe başlamış [Anadolu'ya gönderilmiş] olduğunu inkâra savaşsın. Benim bu hususta **kanaatim sağlam**dır. Çünkü kendisine verilen **yetki**, şimdiye kadar **hiçbir faniye nasip olmamış** bir genişlikteydi. Kendi teftiş (müfettişlik) dairesindeki askeri kıt'alardan başka **komşu kolordulara ve bütün Anadolu vilayetlerine emri geçerli olacak, memurları istediği gibi görevinden alacak veya tayin edecektir.**
>
> "Benim bildiğim **Babıali (Başbakanlık) bu gibi işlerde, özellikle askerlerin yöneticileri hükmü altına alması meselesinde çok kıskançtır.** Hele gurur ve kıskançlığı delilik derecesinde olan **(Damat) Ferit Paşa'nın Sadaret (sadrazamlık/başbakanlık) makamında [bile] olmayan yetkileri başkasına bahşetmek istemesi, doğal olmayan bir durumdur**. Bu tarihlerde eski politikasının ilkelerini değiştirerek güya halka hoş görünmek ve güven vermek için, Tevfik Paşa'yla benim kabinelerimizin (bakanlar kurulumuzun) seçtiği ve tayin ettirdiği on iki nezaretsiz (bakanlıksız) bakanın katılmasıyla oluşturulan **kabinenin içinde ben de vardım**. Mustafa Kemal Paşa'nın müfettişliğe tayinini içine alan ve yetkilerini belirleyen belge görüşülüp tasdik olunmak üzere Vükela Meclisi'ne (Bakanlar Kurulu'na) verildiği tarihten bir hafta on gün önce (Mustafa Kemal) Paşa fermanını, yetki mektubunu taşıyarak hareket etmiş bulunuyordu.
>
> "Bu haller açıkça gösterir ki bu memuriyet resmî **hükümetin değil, Padişah'ın düşüncesinin ürünü** ve tedbirinin eseridir. Babıali (Başbakanlık) ve Harbiye Nezareti (Savunma Bakanlığı) **Saray'dan aldıkları işaretle** bunu uygulamaya koymuşlardır.

> "Fakat **bu gerçeğin gizlenmesi, M. Kemal Paşa'ca olduğu kadar, sinsi Padişah'ca da gerekliydi. (Mustafa Kemal) Paşa,** büründüğü esrarlı kisveye, ***gelecek için beslediği emeller ve hayallere*** uymaması yönünden (yüzünden) ***Saray'a bağlılığını*** **gizlemek, *memur ve mensubu olduğu hükümdara karşı işlediği iğfal (aldatma), sözünden cayma, küfran-ı nimet gibi basitlikleri*** **halkın gözünden saklamak, hiç olmazsa hafifletmek istiyor, Padişah da** ne şekilde olursa olsun, bir kimse tarafından **aldatılmış olmayı (aldatıldığını itiraf etmeyi) kibrine yediremiyor, bir yandan da yabancılarca el altından [onlara] oyun yapmak istediğinin anlaşılmasından korkuyordu.**"
>
> (Ahmet İzzet Paşa, ***Feryadım***, C. 2, İstanbul: Nehir Y., 1993, s. 214.)

Mareşal, Selanikli'nin manevî fotoğrafını çok güzel çekmiş:

Gizli gündem ile, **takiyye** ile gelecek için emeller ve hayaller kurmak..

Selanikli'nin tabiriyle "büyük ihtiraslar"..

Saray tarafından görevlendirildiğini **gizlemek** için lafları eğip bükerek kıvırmak..

Padişah'ı iğfal edip (gaflete düşürüp) **aldatmak**..

Üstelik Padişah kendisine "**hiçbir faniye nasip olmamış**" olağanüstü yetkiler vermiş, **Anadolu genel valiliği** anlamına gelen yetkilerle donatarak onu hem askerlere hem (valiler de dahil olmak üzere) bütün devlet memurlarına emir verme (hatta görevden alma, görev yerlerini değiştirme) konumuna getirmişken..

Sözünden caymak.. (İngilizler'e verdiği sözlerden, onlardan tırstığı için caymadı, cayamadı.)

Küfran-ı nimet.. (Sadece Padişah'a karşı olsa neyse, kendisini Ali Rıza ile Zübeyde'nin çocuğu olarak yaratan Allahu Teala'ya karşı küfran-ı nimette bulundu.)

*

Sanki yeni sadrazam (başbakan) bununla çalışmaya mecbur..

Selanikli'nin bütün bu şımarıklık ve haddini bilmezliğinin ardındaki etken, **Sultan Vahideddin**'e olan yakınlığı..

Sultan Reşad hayattayken kimsenin bunu adam yerine koyduğu yoktu..

Reşad hayatta olsaydı Saray'a böyle bir telgraf çekmek şöyle dursun, kapısının önünden bile geçemezdi.

"**Behemehal barış**" filan diyerek dış politikaya yön vermeye kalkışma işgüzarlığında bulunabilmesi imkansızdı.

"Falan, filan, feşmekanca bakan olsun, beni de unutmayın" diyerek "gölge padişahlık" taslayamaz, "padişahın gölgesi" rolüne soyunamazdı.

"Padişah yaverliği" unvanına da sahip olamazdı.

Yeni sadrazama böyle artistlik de yapamazdı..

*

Fakat şimdi, güvenini istismar edip kullanabileceği bir saf adam bulmuştu: Vahideddin.

Onun sırtına basarak, takiyye kumaşından yapılmış, gizli gündem makasıyla kesilmiş, yalancılık ipliğiyle dikilmiş "büyük ihtiraslar" smokinini giyebilir, sahtekârlık taşlarıyla döşenmiş, hilekârlık asfaltıyla tesviye edilmiş güzergâhtaki yolculuğuna başlayabilirdi.

Evet, yeni hükümet kuruldu, ve 30 Ekim günü Mondros Mütarekesi (Ateşkesi) imzalandı.

Vahideddin'in tahttaki dördüncü ayını tamamlamasına dört gün kalmıştı.

Bir başka deyişle, **Selanikli'nin yıldızı** dört aydır parlamaktaydı.

Mondros bir sulh (barış) antlaşması değildi, mütarekeydi (ateşkesti).

Sulh Antlaşması olarak önce **Sevr** gündeme gelecekti.. Bir yıl dokuz ay (21 ay) sonra, 10 Ağustos 1920'de.

Fakat İngilizler'in asıl planı başkaydı..

Her ne kadar o tarihte Ankara'daki Selanikli henüz herhangi bir başarı kazanamamış idiyse de, onun önünün (**Osmanlı Devleti**'ni devre dışı bırakacak şekilde) açılmasını ve onunla başka antlaşmaların yapılmasını istiyorlardı.

Bu gerçeği Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci cumhurbaşkanı, Atatürk'ün sağ kolu **İsmet İnönü**, uzun yıllar sonra, 1973 senesinde, Cumhuriyet'in ellinci yılı münasebetiyle verdiği bir demecinde gayet açık, anlaşılır ve veciz bir biçimde ifade edecekti:

> "**İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle mümkün olmuştur.**"
>
> (***Milliyet Gazetesi***'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, ***Paradigmanın İflası***, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

İngilizler ile müttefikleri açısından asıl mesele, Batı dünyasının altı asırlık baş ağrısı **Osmanlı Devleti**'nin tarihe gömülmesi ve **Hilafet** kurumunun ortadan kaldırılmasıydı.

Bu iş için aradıkları uygun adamı da bulmuşlardı: Vahideddin'in yaveri Selanikli Mustafa.

Selanikli "**behemahal sulh**" (her ne pahasına olursa olsun barış) zihniyetinde, "**çağdaş uygarlık**" fedaisi "diyaloğa açık" bir adamdı.

Bunu hem İngiliz subaylarıyla **Pera Palas**'ta yaptığı görüşmelerinde, hem de **İngiliz istihbaratının (gizli servisinin) İstanbul şefi Rahip Frew (Fro)** ile olan gizli saklı başbaşa görüş alışverişlerinde ortaya koymuştu.

"Behemahal sulh"çu Selanikli Mustafa'nın ilk hamlesi Fransızlar'la imzalanan Ankara Antlaşması'yla geldi.

Selanikli, **Misak-ı Millî** sınırları içindeki vatan toprağı olan kuzey Suriye'yi ve Halep'i **behemahal** onlara bıraktı.

"Behemahal sulh" treni yola çıkmıştı.. Çuf çuf çuf diyerek yol alıyordu.

Selanikli'nin keyfine diyecek yoktu.

Son istasyon ise Lozan'dı.

Burada da (Misak-ı Milli sınırları içindeki) Batı Trakya, Musul, Kerkük ve Ege adalarından **behemahal** vazgeçildi.

*

Fakat Lozan sadece bunlar değildi.

İslam, millî ve manevî değerler ve Hilafet de Lozan'da feda edildi.

FİLİSTİN VE SURİYE'Yİ BATIRAN SELANİKLİ, İSTANBUL'U GÖMMEK ÜZERE TRENE ATLAR

Bir önceki bölümde demiştik ki, Lozan'da sadece **Misak-ı Millî** sınırları içindeki vatan toprakları değil, **İslam, millî ve manevî değerler ve Hilafet** de feda edildi.

Lozan Antlaşması, sadece metninde yer alan ifadelerden hareketle değerlendirme konusu yapılamaz.

Onu anlamak için şu dört hususun ayrıntılı bir şekilde analiz edilmesi gerekir:

Birincisi, Selanikli Mustafa Kemal'in Adana'dan İstanbul'a geldiği (ve aynı zamanda İstanbul'un düşmanlar tarafından işgal edildiği gün olan) 13 Kasım 1918'den İstanbul'dan ayrıldığı 16 Mayıs 1919'a kadar olan **altı ay üç gün** zarfında Osmanlı'nın payitahtında çevirdiği dolap ve dümenlerin, özellikle **İngiliz, Fransız ve İtalyanlarla olan açık ve gizli görüşmelerinin** masaya yatırılması gerekiyor.

İkincisi, İngilizler'in İstiklal Harbi sırasında izledikleri politika ve attıkları adımların, **görünüşteki söylemler değil, yol açtığı sonuçlar** açısından incelenmesi önem taşıyor.

Üçüncüsü, Selanikli'nin İstiklal Harbi sırasında attığı adımların, **gizli ve açık beyanlarının oluşturduğu büyük resmin** ne söylediğinin anlaşılması icab ediyor.

Dördüncüsü, Cumhuriyet'in ilanından sonra yapılan ve adına **Atatürk ilke ve inkılapları** denilen (gerçekte **İngiliz ilke ve inkılapları** olan) yenilikler ile, izlenen yeni **dış politika**nın Lozan'la bir ilişkisinin bulunup bulunmadığının araştırılması gerekiyor.

*

Şunu açıkça söylemek gerekiyor: Lozan Antlaşması'nın temellerine ilk harç, **Pera Palas**'ta İngiliz komutanlar ile Selanikli Mustafa arasında gerçekleşen görüşmeler sırasında atılmıştır.

Hatta belki de **Halep**'te..

Halep'te teslim olduğu İngiliz generali **Henry Macandrew**'le görüşmesi sırasında..

General Henry John Milnes **Macandrew**, daha önce teslim alınan binlerce, onbinlerce Türk askerinin aksine Selanikli'yi niçin bırakmış, gitmesine müsaade etmişti?

Aralarında nasıl bir konuşma geçmişti?

*

Selanikli Mustafa'nın bu şekilde serbest bırakılması hadisesi bana, **CIA'in taşeronu sözde Şeriatçı DAEŞ (IŞİD)** örgütünü kuran **Ebubekir Bağdadî** soytarısının macerasını hatırlattı..

1971 doğumlu bu soytarı, Irak'ta basit bir imamdı.

2003'teki Amerikan işgalinden bir yıl sonra birçok Iraklı gibi hapse girdi.. Hapisten çıktıktan sonra artık radikal bir adamdı..

Buraya dikkat.. **Hapishaneler, istihbarat örgütlerinin (gizli servislerin) birtakım vaatlerle eleman devşirdikleri** birer ajan serasıdır.

Nitekim, Türkiye'de de son **MİT yasası**nda, MİT'çilere mahkumlarla diledikleri gibi görüşme izni verilmiş bulunuyor. (Bunu zaten yapıyorlardı da, yasa şemsiyesi altına alındı.)

Sizce bir istihbaratçı bir mahkumla niçin görüşür?

Ebubekir Bağdadî denilen soytarı niçin hapisten çıkarıldı ve önü açıldı?..

Niçin palazlanıp büyümesine göz yumuldu?

*

Yakın zamanda **Afganistan**'a gidip **İçişleri Bakanı Siracüddin Hakkanî** de dahil olmak üzere birçok yetkiliyle görüşen bir tandığımın anlattığına göre, Amerikalılar bu DAEŞ'i Afganistan'da da Taliban'a karşı kullanmışlar..

Taliban ile DAEŞ arasındaki çatışmalar sırasında **Amerikan helikopterlerinin** gelip bunları kurtardığı oluyormuş. (Tıpkı PKK'lılar gibi.)

Bazen de, sözde DAEŞ'lileri tutuklama görüntüsü altında, Taliban'ın karşısında savunmasız kaldıkları zamanlarda onları **koruma** altına alıyorlarmış.

*

Biz, Selanikli Mustafa Atatürk'e dönelim..

Mehmet Hasan Bulut imzalı önemli bir kitap var**:** ***İngiliz Derviş***.

Kitabın adının devamı da var: ***Yeni Türkiye'nin Doğuşu ve Aubrey Herbert***.

Kitabın internetteki tanıtımında şu ifadeler yer alıyor:

> "Bu kitap, Türkiye'nin yakın tarihindeki hemen hemen her hadisede yer almasına rağmen adına kitaplarda pek rastlamadığımız **İngiliz casus Aubrey Herbert**'ın hayatını anlatıyor. **İttihat ve Terakki liderlerinin ve Lawrence ve Mark Sykes gibi meşhur casusların yakın dostu** Aubrey Herbert, **Mustafa Kemal'i de evinde misafir etmiş** İngiliz bir aristokrat. Osmanlı İmparatorluğu'nun yıkılışında ve Türkiye Cumhuriyeti'nin doğuşunda büyük rolü var; fakat hep perde arkasında kalmayı tercih etmiş. Araştırmacı yazar Mehmet Hasan Bulut, bizim için bu perdeyi aralıyor."

İstihbaratçı Aubrey Herbert aynı zamanda bir **subay**..

Çanakkale Savaşı'na da katılmıştı.. Çanakkale anılarını Türkçe'ye tercume etmiştim ve "***Devler Ülkesinde Devler Savaşı***" adıyla yayınlanmıştı.

Evet, İttihat ve Terakki subaylarının yakın dostuydu..

Mesela Birinci Dünya Savaşı'nın akabinde yurtdışına kaçan **Talat Paşa**'yı Berlin'de ziyaret etmeyi ihmal etmemiştir.

İmdi, bu istihbaratçının Selanikli Mustafa'yı **evinde misafir etmiş olmasını** nasıl yorumlamak gerekir?

*

Kısacası, Selanikli Mustafa'nın İngiliz istihbaratı ile olan ilişkilerinin kökleri derin..

İlişkisi İstanbul'da, Mütareke döneminde gizli görüşmeler yaptığı **(İngiliz gizli servisinin İstanbul şefi) Rahip Frew (Fro)** ile yaptığı gizli saklı, başbaşa görüşmelerle başlamış değil.

*

Her neyse.. Biz, Selanikli'nin Halep'te İngilizler'e teslim olup serbest bırakılması hadisesine dönelim.

Yukarıda sözünü ettiğimiz kitapla ilgili bir tanıtım yazısında şu ifadeler yer alıyor:

> "'19 MAYIS 1919 EFSANESİ'NE BİR DE BURADAN BAKIN! / Hüseyin Yağmur
>
> "Bugünlerde bir aziz dostumun tavsiyesi üzerine, Mehmet Hasan Bulut tarafından kaleme alınan ve **İngiliz Ajan Aubrey Herbert**'in Ortadoğu ve Balkanlarda yaptığı çalışmaları anlatan ***İngiliz Derviş**** isimli kitabı okuyorum.

"(…..) **Yıldırım Orduları komutanı olarak ricat ederek Halep'e çekilen Mustafa Kemal**, Halep'in 40 mil dışında kamp kurdu. Buraya bir kaç gün sonra gelen **General Macandrew'a kendisi teslim oldu** (Bulut, 2019: 344-345).

"(…..) **Gelen emir üzerine General Macandrew, Mustafa Kemal'i serbest bıraktı ve Onu lüks bir arabaya bindirip tren istasyonuna uğurladı. Trenle Anadolu'ya Geçen Mustafa Kemal, Adana'da kısa bir mola verdikten sonra*(1) 13 Kasım'da işgal altındaki İstanbul'a döndü.**

"(…..) **Halep'ten gelen Mustafa Kemal, annesinin (Beşiktaş) Akaretler'de evi olmasına rağmen İngilizlerin kontrolü altındaki mıntıkada kalan ve casusların cirit attığı Pera Palas'a yerleşti,** Mustafa Kemal, ertesi gün ***Daily Mail*** gazetesinin muhabiri ve arkadaşı **George Ward Price** ile buluştu. Mustafa Kemal, George Ward Price'a, "Eğer Price'a, *"Eğer **İngilizler** Anadolu için mesuliyet kabul edecek olurlarsa, **tecrübeli Türk valileri ile işbirliği halinde çalışmak ihtiyacını** duyacaklardır. Böyle bir salahiyet dahilinde **hizmetlerimi arz edebileceğim münasip bir yer**in mevcut olup olmayacağını bilmek isterim"* dedi. ve kendisini **İngilizlerin Karadeniz ordusunun başındaki Korgeneral Harrington ile görüştürmesini** istedi. …"

*

Wikipedia'daki "**Henry Macandrew**" maddesinin ilk cümlelerinde, bu adamın (**Herbert Aubrey** gibi) aynı zamanda **istihbaratçı** (*intelligence officer*) olduğu belirtiliyor.

Bu adam, Selanikli'yi sadece serbest bırakmakla yetinmiyor.. "**Tamam, serbestsin, çek git!!**" demesi de iltimas (torpil) olarak yeterliyken, lüks arabayla, onu İstanbul'a götürecek olan trene yetiştirmek üzere istasyona bıraktırıyor.

Selanikli söz konusu olduğunda kafalarının çalışma düzeneğini beş yaşındaki çocuk vitesine takan Kemalist uyurgezerlerin inandığı masallardan biri, İstanbul'u işgal eden İngilizler'in Mustafa Kemal'den çekiniyor olması efsanesi..

Çekinseler, Suriye'de teslim aldıkları bu adamı böyle özel arabaya bindirip tren istasyonuna yetiştirerek İstanbul'a gönderirler miydi?!

(**Lenin**'in de bir tren hikâyesi var.. Almanlar, düşmanları Rusya'yı "dizayn" etsin diye trene bindirip göndermişlerdi.)

*

Evet, Selanikli Kemal efendi trene atlıyor ve "Bekle beni İstanbul" diyor.

Tesadüfen İngilizler'in İstanbul'u işgal ettiği gün (13 Kasım) İstanbul'a gelen Selanikli, anasının evine değil, işgalci İngiliz kuvvet komutanlarının karargâh haline getirdikleri Pera Palas'a yerleşiyor.

(Tesadüf deyince aklımıza, Amerikan başkanlarından **Franklin D. Roosevelt**'in şu sözü geldi:

> "Politikada hiçbir şey tesadüfen olmaz. Olmuşsa, öyle planlanmıştır." planlanmıştır."

Biz yine de, Selanikli'nin işgalcilerle aynı gün İstanbul'a gelişini İngiliz'in planı olarak görmek yerine tesadüfe bağlayalım..

Fakat, Selanikli'nin anasının evi yerine **Pera Palas'a yerleşmesi** kesinlikle tesadüf değildir.)

Vatandaş sanki işgal gücü subayı..

"Şeytan görsün şu emperyalist vampirlerin yüzünü!" deyip anasının evine gitmek yerine bunların yanı başına yerleşiyor.

(Ve biz bu defa da, **Mevlana** ve **Şeyh Sadi-i Şirazî**'nin "Farklı cinsten iki canlı bir araya geliyor, birlikte yaşayabiliyorlarsa, mutlaka aralarında bir müşterek nokta vardır" anlamına gelen sözlerini, ve verdikleri [ortak noktaları topallıkları olan] leylek ile karga birlikteliği örneğini hatırlıyoruz.)

*

13 Kasım günü İstanbul'a gelen Selanikli, **hemen bir gün sonra** ayağının tozuyla temaslarına başlamıştı.

Evet, bir gün sonra, 14 Kasım'da ***Daily Mail*** gazetesinin muhabiri **George Ward Price** ile görüşmüştü.

BÜYÜK İHANETLER İKSİRİ: KÜÇÜK ADAMLARIN DEVASA İHTİRASLARI

Kâzım Karabekir'in damadı Prof. Dr. Faruk Özergin'in, ***Teklif*** dergisinin Ağustos 1988 tarihli altıncı sayısında yayınlanan röportajında "*M. Kemal Paşa [Mütareke zamanı İstanbul'da] "**Beni kim tutarsa, onun taraftarıyım"** şeklinde çalışmıştır"* demiş olduğunu görmüştük.

Selanikli Mustafa'yı iki odak tuttu..

Biri açıkça, biri gizli..

Açıkça tutan Osmanlı Sarayı'ydı.. Padişah **Vahideddin**'di..

Örtülü (gizli saklı) biçimde tutanlarsa **İngilizler**'di..

Selanikli ya Osmanlı'ya hizmet edecekti, ya İngilizler'e..

O, İslam ve hilafet değil, "çağdaş uygarlık" ve **laiklik (siyasal dinsizlik)** yanlısı bir adam olarak İngilizler'i seçti.

Dolayısıyla, Özergin'in tespiti tam doğru değil.. Padişah onu tuttuğu, ve Osmanlı Devleti'nin yetiştirip paşa yaptığı bir adam olduğu halde, "Vatandaşı olduğum bu devlet ve Padişah beni tutuyor, ben onun taraftarıyım" demedi.

Tam aksine, Osmanlı Devleti'ne düşman oldu. Nankörlük etti.

Devletine ihanet etmekten kaçınmadı.

İşgalci düşmanın tarafını tuttu.

Fakat bu, karşılıksız bir tarafgirlik değildi.

İngilizler de onu tutmuşlardı.

Evet, İngilizler de bu "büyük ihtiraslar" şampiyonuna, yeni bir devlet kurarak tarihe "**devlet kurmuş adam**" olarak geçme fırsatını verdiler.

Sağ kolu ve halefi **İsmet İnönü**, bu gerçeği, Cumhuriyet'in ilanının 50'nci yıldönümü münasebetiyle ***Milliyet*** gazetesine verdiği demecinde bütün açıklığıyla itiraf edecekti:

> "İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."
>
> (***Milliyet Gazetesi***'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, ***Paradigmanın İflası***, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

*

İngilizler'in efsanevî siyasetçisi **Winston Churchill** *"Bütün büyük şeyler basittir ve hatta çoğu tek bir kelime ile ifade edilebilir; hürriyet, adalet, şeref, vazife, merhamet ve umut"* der.

Büyük olsun olmasınlar, gerek devlet ve milletlerin, gerekse bireylerin hikâyeleri de gerçekte basittir ve çoğu tek bir cümleyle özetlenebilir.

İnönü, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kuruluş hikâyesini tek cümleye sığdırma başarısını göstererek siyaset kadar fesahat ve belagattan da anlıyor olduğunu ispatlamış bulunuyor.

Söz konusu cümlesi aynı zamanda, Selanikli Mustafa'nın hikâyesinin de özetidir:

> "Sonradan Atatürk palavrasını kendisine soyadı olarak seçmiş bulunan Selanikli Mustafa'nın başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar**

vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle etmesiyle mümkün olmuştur.”

Sultan **Vahideddin’in hikâyesi**ni anlatmak istediğimizde de herhalde şöyle yorgun ve üzgin bir cümle kurmamız gerekir:

“Devletini kurtarmak için en güvendiği adamıyla düşmanlarına oyun oynamak istedi, fakat düşmanları aynı adamla ona oyun oynadılar; tacını tahtını kaybedip sırtında haksız bir ‘**vatan haini**’ damgasıyla yaban ellere sığınan vatansız bir garip olarak, **uğradığı ihanetin acısını içine atıp kimseye anlatamadan**, 100 milyon insana pay edilse her birine yetecek büyüklükte bir elem, keder, acı ve hüznün altında ezilerek öldü.”

Selanikli Mustafa, İstiklal Harbi sırasında taa Hindistan ve Afganistan gibi uzak diyarlardan “İslam için” gelen yardımları bile **“iç edip” zimmetine geçirirken**, önce yüzüne gülüp sonra sırtından hançerlediği, vatanı terk etmesine neden olduğu Vahideddin Osmanlı Sarayı’ndaki mücevheratı vesaire yanında götürmediği için İtalya’da **fakr u zaruret ve sefalet içinde can verdi**.

Borçlarından dolayı **tabutuna haciz** geldi, gömülmesine müsaade edilmedi.

*

Önceki sayfalarda, Selanikli’nin **Aubrey Herbert** ve **Henry Macandrew** gibi İngiliz “istihbarat” subaylarıyla (**ajanlarla, casuslarla**) yolunun kesişmiş olduğunu görmüştük.

Ve Macandrew tarafından trene bindirilip (tam da İngilizler ile müttefiklerinin İstanbul’u işgal ettikleri) 13 Kasım 1918 günü payitahta ulaşmasının sağlandığını okumuştuk.

Özergin’in sözünü ettiği Mütareke dönemi, Mondros Mütarekesi’nin (ateşkesinin) imzalandığı 30 Ekim 1918’de başladı.

Selanikli'nin Mütareke dönemiinde İstanbul'da geçirdiği zaman toplamda altı ay.. 13 Kasım 1918 ile 16 Mayıs 1919 arası..

Filistin ricatı ile Osmanlı'nın yenilgisini ve mütarekeyi sağladıktan sonra hemen İstanbul'a dönüyor ve anasının Beşiktaş-Akaretler'deki evine gitmek yerine, işgalci subayların yerleştiği Pera Palas'a (sanki işgalci güçlerin subayıymış gibi) postu serdiğine muttali olmuştuk.

Bir gün sonra, 14 Kasım'da, ayağının tozuyla, ***Daily Mail*** gazetesinin muhabiri **George Ward Price** ile görüşüyor.

İngilizler'den valilik istemek için.

Evet, yanlış okumadınız.. **İngilizler'e hizmet** etmek istiyordu.

*

Lord Kinross şunları söylüyor:

> "Acaba, İtilâf Devletlerinden [İngiltere, İtalya, Fransa], hele **Osmanlı İmparatorluğundan toprak isteğinde bulunmamış olan İngilizlerden** bir mevki koparamaz mıydı? Onlar buradayken elde edilecek bir yetkinin, çekilip gitmelerinden sonra memlekete daha yararlı başka yollarda kullanılabilmesi pekâlâ mümkündü.
>
> "Mustafa Kemal, İngilizlerin ağzını dolaylı yoldan aratmaya karar verdi ve aracılığa, tanınmış bir gazeteci olan ***Daily Mail*** gazetesinin muhabiri **G. Ward Price**'ı seçti. **Pera Palas otelinin müdürü**yle haber göndererek gazeteciyi **kahve içmeye** çağırdı. Ward Price de [İngiliz] Genelkurmayın **istihbarat servisi**ndeki albaya danıştıktan sonra çağrıyı kabul etti. Mustafa Kemal onu üniformasıyla değil de, sırtında jaketatay ve başında fesle karşıladı. … Yanında arkadaşı **Refet Bey [Refet Bele]** vardı.

“Mustafa Kemal, gazeteciye, ülkesinin savaşa yanlış safta katılmış olduğunu itiraf etti. **Türklerin İngilizlerle hiç çatışmamaları gerekirdi**. Bunu sırf Enver'in baskısıyla yapmışlardı. **Savaşı kaybetmişlerdi, şimdi bunu çok pahalı ödeyeceklerdi. Anadolu bölünecekti.** Mustafa Kemal, Fransızların ülke içine sokulmalarına karşıydı. Halk, belki bir İngiliz yönetimini daha az güçlükle [daha kolay] hazmedebilirdi.

*“'Eğer **İngilizler Anadolu'da** sorumluluğu üzerlerine almak niyetindeyseler **tecrübeli valilere ihtiyaç**ları olacaktır,'* dedi. ***'Bu sıfatla yardımı arzedebileceğim** bir makamla temasa geçmek isterdim.'*

“Ward Price, **gizli servis**teki albaya bu konuşmayı anlattı. Albay bunun üzerinde durmayarak, *'Yakında iş isteyen daha bir sürü Türk generali çıkacak,*' dedi.

“[Daha sonraki dönemde] İtalyanlar kendileri girişime geçerek Mustafa Kemal'e doğrudan doğruya öneride bulundular. **İtalyan Yüksek Komiseri Kont Sforza**, [İngiltere Başbakanı] Lloyd George'un Yunanlıları desteklemesine şiddetle karşıydı. …

“Kont Sforza'nın aracılarından biri, milliyetçi bir hükümet kurmak konusunda Mustafa Kemal'le Fethi'nin ağzını aradı. Ayrıca iki aracı da - İtalyanları tutmakta olan iki Türk gazetecisi- İzmir gerisinde [dışında] Yunanlılara karşı Mustafa Kemal'in komutasında girişilecek bir askeri direnmeyi İtalyanların silahla destekleyeceğine söz verdiler. Gerekli ortam hazırlandıktan sonra, Mustafa Kemal, Sforza'yla tanıştırıldı. Kont ona, bütün girişeceği işlerde İtalya'nın desteğine güvenebileceğini açıkça belirtti.

“'Eğer başınız sıkışacak olursa, bu elçiliğin her zaman emrinize amade olduğuna güvenebilirsiniz' dedi.

> “Mustafa Kemal verdiği cevaplarda fazla açılmadı. Ama tasarıları daha geliştiği takdirde, İtalyanların desteğinden yararlanabileceğini anlamıştı.
>
> “Bu arada [General] Allenby, Filistin'den gelerek İstanbul'a kısa ama fırtına gibi bir ziyarette bulunmuştu. Bazı Türk generalleri onun mütareke koşulları üzerindeki görüşüne aykırı olarak, askerlerini terhis etmekte zorluk çıkarıyorlardı [dağıtmıyor, silah altında tutuyorlardı]. Allenby, Harbiye ve Hariciye Nazırlarını [Osmanlı Milli Savunma Bakanı ve Dışişleri Bakanı’nı] çağırtarak ağızlarını açmaya bile fırsat vermeden onlara isteklerinin listesini okudu. Bunların arasında, ön planda suçlu gördüğü Musul cephesindeki Altıncı Ordu komutanının geri alınması da vardı. İstediklerini beş dakika içinde elde eden Allenby, vakit kaybetmeden Filistin'e döndü. Suçlu görülen **Altıncı Ordu komutanı**ysa**, İstanbul'a gelir gelmez İngiliz makamları tarafından tutuklandı**.”
>
> (Lord Kinross, ***Atatürk: Bir Milletin Yeniden Doğuşu***, çev. Necdet Sancer, 12. b, İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.)

*

Altıncı Ordu Komutanı (Cevat Çobanlı Paşa), İngiliz makamları tarafından tutuklanıyor.

Peki, **Yedinci** Ordu Komutanı (Selanikli Mustafa) niye tutuklanmadı?

Cevat Paşa, tutuklanıp **Malta Adası**’na gönderildi.

Peki, Selanikli niye Malta’ya değil de Samsun’a gönderildi?

İngilizler ona niye **vize** verdiler?

Malta’ya göndermeyip İstanbul’da dümen ve dalavere çevirmesine izin vermeleri bile torpil ve iltimas olarak yeterliyken, Samsun’a gitmesine neden izin verdiler?

Cevap basit: Kurdukları **oyun** öyle gerektirdiği için.

Selanikli İngilizler'in adamı olmayı kabul etmiş olduğu için.

*

Bu oyunu, İslamî duyarlık sahibi subaylardan bilgi almış olmasının da etkisiyle **Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi** daha baştan anlamış, engel olmaya çalışmıştı.

Başaramadı..

Ona, değil Vahideddin, daha sonra Selanikli tarafından idam edilen **İskilipli Atıf Hoca** bile inanmak istemedi..

Bediüzzaman bile işin göründüğü gibi olmadığını, ortada bir oyun döndüğünü ancak Ankara'ya gidince anlayabildi..

Uzun yıllar önce duyduğuma göre, o dönemde İstanbul'da asker olan **Mehmed Zahid Kotku rh. a.**, Anadolu'ya geçmek için mürşidi **Tekirdağlı Mustafa Feyzi Efendi** k. s.'dan izin ister.. Cevap, "**Orada İngilizler'in bir oyunu var**" olur.

Mehmed Zahid Efendi, 1926 yılında vefat eden Mustafa Feyzi Efendi'nin Kanunî türbesinin güneyinde yer alan kabrinin 30 yıl sonra **Menderes** döneminde biraz geriye nakledildiğini, davet üzerine bu işleme kendisinin de nezaret ettiğini, ***Hadîslerle Nasihatler*** adlı kitabının ikinci cildinde anlatıyor..

Otuz yıl geçtiği halde cesedinde hiçbir bozulma ve değişme olmadığının görüldüğünü söylüyor.

Hakiki ulemanın ve hakiki şehitlerin cesedi çürümez.)

*

İngilizler'in gözü Anadolu'da değildi, petrol yataklarının bulunduğu **Musul ve Kerkük**'teydi.

Özellikle oranın boşaltılmasını, askersizleştirilmesini istiyorlardı.

Allenby'yi Filistin'den İstanbul'a palaspandıras getiren işte buydu.

İngilizler, Selanikli ile olan örtülü anlaşmalarında (**Misak-ı Millî** sınırları içinde olmasına rağmen) Musul'un kendilerinde kalması sözünü almışlardı.

Sonraki dönemde Selanikli ile tapınıcısı taife, gerçekte İngilizler'le perde arkasından yapılmış bir anlaşmanın gereği olarak Musul onlara bırakılmışken, bu ihanetin üstünü **Şeyh Said** isyanını bahane göstererek kapattılar.

Güya Selanikli (Lozan Antlaşması da yapılmış olduğu halde) Musul için İngilizler'e savaş açacakmış da, Şeyh Said isyanı buna engel olmuşmuş.

Palavra ve masal parayla değil ki..

*

Gazeteci Price ile Selanikli'nin görüşmesini sağlayan kişi, **Pera Palas'ın Fransız müdürü**..

Bu adam daha sonra, Selanikli'nin **İngiliz istihbaratının (gizli servisinin) İstanbul şefi Rahip Robert Frew (Fro)** ile tanışıp görüşmesine de aracılık edecektir.

Selanikli'nin Price ile görüşmesine eşlik eden **General İbrahim Refet Bele**, sonraki yıllarda **İzmir Suikasti** bahanesiyle yargılanıp soğuk terler dökecek, bu yargılama ile terbiye edilecektir.

Price'la olan görüşmenin şahidi **Refet Bele**, tahmin edilebileceği gibi, bu konulardan hiç bahsetmemiş bulunuyor.

Fakat, **Münevver Ayaşlı**‘nın şu ifadeleri, sadece bunu değil, kim bilir daha neleri bildiğini ortaya koyuyor:

> “Ben … kendisinden rica ederdim:
>
> “-Paşam, ne olur, hatıratınızı yazsanıza, niçin yazmıyorsunuz? Bilinmeyen bir çok meselelerin iç yüzünü biliyor, karanlık kalmış hadiseleri aydınlatıyorsunuz. Bunların kapalı kalması … yazık değil mi?
>
> “O zaman Refet Paşa susar, acı acı güler:
>
> “–**Bu milletin her şeyi yıkılmış, bir İstiklal Harbi ayakta, hatıralarımı yazayım da, onu da ben mi yıkayım?** derdi.”
>
> (Münevver Ayaşlı, ***İşittiklerim… Gördüklerim… Bildiklerim…,*** İstanbul, 1973, s. 9.)

Öyle anlaşılıyor ki, **General Refet Bele**‘nin hatıralarını yazmamış olmasının tek nedeni İstiklal Harbi’nin içyüzünün anlaşılmasının millette yol açacağı hayalkırıklığı ve moral bozukluğu değil.

Bunu yapmakla aynı zamanda **kendisini de yıkmış olacak**, çünkü hadiselerin bir parçası..

Ayrıca, konumu önemli olduğu için (İstiklal Harbi'ni başlatan beş generalden biri) yazacaklarının bomba etkisi yapacağı, mevcut rejimden ve Atatürkçülükten nemalanarak sözde vatansever geçinen tuzu kuruların keyfini kaçırması yüzünden **bedel ödemek** zorunda kalacağı, lanetleneceği, ve bir sürü iftiraya maruz kalacağı, açıklarının çarşaf çarşaf ortaya dökületeceği kesin.

*

Lord Kinross'un gazeteci Price ile Selanikli'nin görüşmesine dair sözleri, Price'ın 1957 yılında yayınlanan ***Extra-Special Correspondent*** adlı kitabında verdiği bilgilere dayanıyor.

Kemalistler, tahmin edilebileceği gibi, Price'a inanmak istemiyorlar.

Onlara göre, Selanikli Mustafa Price'la böyle bir konuşma yapmış olabilemez.. Belki şöyle demiş olabilir: "Lan hain İngilizler, geldiniz he, geldiğiniz gibi gidersiniz.. Hele durun, ben size n'edeceğim…"

İngiliz işbirlikçisi ilan ettiği Vahideddin'e bir sürü küfür yağdıran Selanikli'den **İngilizler'e de küfretmesi** beklenir..

Ama hayır, sonraki yıllarda İngilizler'in kendisine **Dizbağı Nişanı** vermesi gündeme geldiğinde İsmet İnönü'ye "**İngilizler beni sever**" diyecektir.

Sevmesinler de ne yapsınlar?!

1936 yılında **İngiltere Kralı Edward**'ı İstanbul'da ağırlayacak, fotoğraf çektirdikleri sırada, karşısında ayak ayak üstüne atıp burnundan kıl aldırmaz havalarda durarak kendisinin yüzüne bile bakmayan Edward'ın önünde, efendisinden küçücük bir iltifat bekleyen gariban bir yanaşma gibi duracaktır.

*

Evet, Price'a "**İngiliz muhibbi**" laflar söylemiş olmalıdır, çünkü sonraki günlerde İstanbul basınında benzer lafları yayınlanacaktır.

Price'la bu görüşmeyi yaptıktan üç gün sonra, 17 Kasım günü, ***Minber*** gazetesinde şu sözleri yayınlanacaktır:

> "İngilizlerin Osmanlı milletinin hürrryetine ve devletimizin istiklâline riayette gösterdikleri **hürmet ve insaniyet** karşısında, yalnız benim değil, bütün Osmanlı milletinin, İngilizlerden daha **hayırhah** (hayrımızı isteyen)

bir **dost** olamayacağı kanaatiyle mütehassis olmaları (duygulanmaları) pek tabiidir.”

(***Minber***, 17 Kasım 1918)

Bir gün sonraki ***Vakit*** gazetesinde ise şu teslimiyetçi sözleri yayınlanacaktır:

“Hükümetimizle mütareke akdeden (ateşkes yapan) devletlerin ve bu devletler namına mütareke şartnamesini yapan Britanya (İngiltere) hükümetinin Osmanlılara karşı olan **hüsnüniyetlerinden** (iyi niyetlerinden) şüphe etmek istemem. Eğer mezkur şartname ahkamının tatbikatında suitefehhümü mucip olacak (hükümlerinin uygulanmasında yanlış anlamayı gerektirecek) cihet görülüyorsa bunun sebebini derhal anlamak ve **muhatablarımızla (İngilizler'le ve müttefikleriyle) anlaşmak lazımdır**. Bittabi bu vazife (görev) hükümetlere terettüb eder (düşer). Benim bildiğime göre hükümetimiz bu babda icab eden teşebbüsatta (girişimlerde) bulunmuş ve bulunmaktadır.”

(***Vakit***, 18 Kasım 1918)

Yoruma gerek var mı?!

Adam daha ne desin, “Ben İngiliz uşağıyım” diye mi konuşsun?!

*

Evet, adam Price'a, **Anadolu’yu Fransızlar’ın değil İngilizler’in işgal etmesinin** daha iyi olacağını söylüyor.

Çünkü İngilizler’in sömürgelerini “**yerli vali**”lerle yönetme gibi bir geleneği var.

Kendisi de **İngiliz işbirlikçisi vali** olmaya hazır.

Fakat İngilizler ona valilikten daha fazlasını vereceklerdir, “**kurtarıcı halaskârlık**” unvanını..

Böylece “**manda karşıtlığı**”nın şampiyonluğunu yapan bir isim olarak ortaya çıkacaktır..

İngilizler “**Şark meselesi**”ni kökünden çözmek için Osmanlı Devleti’nin varlığına son vermek istemektedirler.

Fakat mevcut şartlarda Osmanlı ekabirine “Osmanlı Devleti’ni ilga edin, hanedanı başınızdan atın, yerine ırkçı, laik (siyasal dinsiz), Batıcı bir devlet kurun” deseler, milletin hanedana daha fazla sahip çıkmasının önünü açmış olacaklar.

Kimse onlara evet demeye, **hain işbirlikçi** olarak görünmeye cesaret edemeyecek.

*

O halde, Osmanlı Devleti’ni dönüştürmek mümkün olmadığına göre, çare olarak geriye, ona **hayat alanı (Lebensraum) bırakmayacak yeni bir devlet**in tesisi kalıyor.

Fakat bu nasıl yapılacaktır?

Selanikli'ye "Anadolu'ya git, yeni bir devlet kur" deseler, o da kalkıp böyle bir niyetle gitse, yüzüne tükürülürdü.

O halde, Vahideddin'in güven duyduğu bu adamın Anadolu'ya bir kurtarıcı olarak gitmesi sağlanmalıydı.

İşte bunun için **Yunan**, Anadolu'ya saldırtıldı.. **Milne Hattı**'yla denetim altına alınan, TBMM açılana kadar devamına izin verilmeyen "**kontrollü saldırı**".

Ve Vahideddin, Selanikli yaverini Anadolu'ya kurtarıcı olarak (Anadolu genel valiliği anlımana gelen olağanüstü yetkilerle) göndermek zorunda bırakıldı.

Ve sonra aynı Vahideddin, Yunan'dan vatanı kurtarmaya çalışan kahraman Selanikli'ye zorluk çıkararak onu İngilizler'in isteği üzerine geri çağıran ve engellemeye çalışan bir hain gibi gösterildi.

İngiliz baskısı ve tehditleri yüzünden yaptığı açıklamalar sayesinde o konuma düşürüldü.

*

Sonuç: Selanikli Mustafa, İngilizler'le anlaşarak (onlar hesabına ve kendisinin de yeni kurulan devletin banisi ve diktatör cumhurbaşkanı olması karşılığında) Osmanlı Devleti'ni yıkmış bir İngiliz aparatıdır.

Kişisel ikbali, şan şöhreti, heykellerinin dikilmesi, putlaştırılıp ilahlaştırılması imtiyazı karşılığında milletin dinini, imanını, maneviyatını satmıştır.

Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi'nin Selanikli'ye ve hempalarına yönelttiği soru hâlâ cevap bekliyor:

> **"Ev satmakla evin haremindeki namusu satmak**tan hangisi daha ağır bir alçaklıktır?"

*

Yeni devletin nasıl kurulduğunu ve Selanikli'nin "misyon"unu en iyi bilen, hiç kuşkusuz, **İsmet İnönü**'ydü:

> "İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."
>
> (***Milliyet Gazetesi***'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, ***Paradigmanın İflası***, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

İngilizler'in bu iyiliği ne karşılığında yaptığını sorgulamayan bir aklın ve sormayan bir tarihçiliğin içine tüküreyim.

ATATÜRK, İNGİLİZ İSTİHBARATININ (GİZLİ SERVİSİNİN) "BLACK JUMBO" KOD ADLI AJANIYDI

Araştırmacı-yazar Yaşar Gören, ciddi emek mahsulü hacimli kitabında, "**Black Jumbo kad adlı İngiliz ajanı, Mustafa Kemal'in ta kendisiydi maalesef**" diyor.

Akit gazetesi, Gören'in iddiasını şu şekilde haberleştirmişti:

> **"Tarihçi-Yazar Yaşar Gören'den ilginç iddialar: M. Kemal'in İngiliz istihbaratındaki kod adı BLACK JUMBO'ydu**
>
> "Tarihçi-Yazar Yaşar Gören, Mustafa Kemal'in İngiliz istihbaratı ile yazışırken Black Jumbo ismini kullandığını ve bunun için de kurdurduğu Anadolu Ajansı'nı aracı olarak kullandığını iddia etti.
>
> "M.Kemal'in Ankara'ya geldiğinde iki şey yaptığını, bunlardan birinin A**nadolu Ajansı**'nı kurmak, diğerini ise ***Hakimiyet-i Milliye*** diye bir

gazete çıkardığını, gazetenin başına kendi silahşörlerinden **Recep Zühtü**'yü getirdiğini belirterek, Anadolu Ajansı'nı kurmasının sebebinin İngilizlerle doğrudan doğruya irtibat kurmasını sağladığını, o dönemde bunu merkez postanesinden yaptıramayacağını çünkü bütün telgrafların okunduğunu, ancak AA ile bu sorunun aşıldığını iddia etti."

(https://www.yeniakit.com.tr/haber/tarihci-yazar-yasar-gorenden-ilginc-iddialar-mkemalin-ingiliz-istihbaratindaki-kod-adi-black-jumboydu-1958679.html)

*

Gören'in, vardığı sonuca ve verdiği hükme medar olan argümanlarını aktaracağız, fakat önce, "Black Jumbo"yu kimliği meçhul "olağanüstü başarılı" bir ajan olarak tasvir eden ve meseleyi muammaya dönüştürenlerden söz etmek yerinde olur.

Bunlardan biri, "***Şu Çılgın Türkler***"in teatral yazarı Turgut Özakman. (Mesleği tiyatroculuk.)

Şu Çılgın Türkler, esas itibariyle bir **roman**. Yazar, kitabının "belgelere dayalı, gerçek olgu ve olayların **romanı**" olduğunu söylüyor. Genel olarak bütün kişilerin gerçek olduğunu, fakat birkaç hayalî kişiye de yer verdiğini belirtiyor.

Romanda Black Jumbo'nun da 11 defa anılmış olduğunu görüyoruz. Sakarya Savaşı sırasında, İstanbul'daki İngiliz komutan **General Harington**'a Türk ordusu hakkında ayrıntılı bilgi ulaştırmış olduğu belirtiliyor.

Ancak, Jumbo'nun bu bilgileri nasıl ilettiği bahsi üzerinde durulmuyor.

Mektupla mı, kuryeyle mi? Hangi vasıtayla?

Bunun cevabı romanda yok.

(Telgrafla.. Bu nokta önemli, çünkü, Yaşar Gören'in dikkat çekmiş olduğu gibi, **Jumbo'nun gerçek kimliğini** ele veren çok önemli bir ipucu.)

Özakman, "*Black Jumbo savaş boyunca elde ettiği açık, gizli bilgileri Istanbul'a yollamayı sürdürecekti"* diyor.

Casuslar, "Amerika'yı yeniden keşfetmek" anlamına gelecek şekilde "açık" bilgilerle uğraşmazlar.

*

Konu hakkında derli toplu bilgi veren bir yazı, ***Dünya Bülteni*** için İsmail Çal tarafından kaleme alınmış:

> **"İngilizler İstiklal Harbinde TBMM'yi Nasıl Dinledi**
>
> "İngilizler, Kurtuluş Savaşı yıllarında da her türlü çalışmayı TBMM, Bakanlar Kurulu hatta komuta heyetini içerden takip etmişler. O zamanlar dinleme cihazı olmaması, Kurtuluş Savaşı ekibi içerisinde hiç gayrimüslim bulunmaması bile onlara engel olmamış. Öyle ki **TBMM'nin kuruluşu ve çalışmaları ile ilgili her şeyi anında İngiliz İşgal Kuvvetleri Komutanlığı aracılığı ile İngiliz Savaş Bakanlığına rapor etmişler.** Mesela TBMM'nin açılışındaki isim tartışmaları, padişaha sunulan Sadakat Arızası, Hıyanet-i Vataniye Kanununun çıkarılması gibi **açık ve gizli bütün faaliyetleri hemen ayrıntıları ile raporlarda yer almıştı**.
>
> "23 Ağustos 1921 tarihinde başlayacak olan **Sakarya Savaşının bütün harekat emirleri 20 Ağustos 1921 tarihinde İngiliz Generali Harrington'a** ulaştırılmıştı. Bu olay bile başlı başına İngiliz istihbaratının ulaştığı noktayı göstermesi bakımından korkunçtur. Korkunçluğun nedeni ise **Başkomutan Mustafa Kemal, Genelkurmay Başkanı Fevzi Paşa ve Batı Cephesi Komutanı İsmet Paşa'nın emirlerini bile** bir şekilde öğrenmiş olmalarıdır. Peki bunu nasıl başarıyorlardı?

“Takma Adı ‘’Black Jumbo’’

“İngilizler İstanbul’u işgal ettikleri ilk andan itibaren güçlü bir istihbarat örgütü oluşturma çabalarına hız vermişlerdi. Kurdukları örgütün takma ismi **Black Jumbo** idi. …

“… TBMM başta olmak üzere **Bakanlar Kurulu ve Genelkurmay Başkanlığı gibi kuruluşların en gizli belgelerine bile ulaşmayı** başarmışlardı. Bilgiler ulaştırılırken bilgi kaynakları olan kişiler ise **çeşitli kodlar** ile ifade ediliyordu. Mesela T.25/2 gibi.

“TBMM’nin Bütün Çalışmalarını İzlemişler

“… TBMM’nin **gizli oturumları** kelimesi kelimesine **dakikası dakikasına** İngilizlerin eline geçiyordu.

“İngiliz Yüksek Komiseri Amiral Sir John de Robeck’in İngiltere’ye gönderdiği 22 Mayıs 1920 tarihli raporda HA/928 no’lu ajandan alınan oturum ve karar bilgilerinin aynen yer alması **TBMM’deki sızıntıyı açıkça ortaya koymaktadır**. …

“Şimdi sıkı durun daha korkunç bir bilgi ise 26 Ağustos 1921 tarihli İngiliz İstihbarat raporunda karşımız çıkıyor. Raporda aynen şöyle deniyor bilgi kaynağı olarak: ‘*’Aşağıdaki bilgi **Mustafa Kemal’in yakın bir dostu** ve **Ankara yönetiminin kıdemli bir yetkilisi** olan kişiden oldukça gizli olarak sağlanmıştır.*’’

“Bu bilgi bize şunu açıkça gösteriyor ki … İngilizler hainler(in) yardımı ile Mustafa Kemal’in yakınına kadar sokulmayı başarmışlar…”

(https://www.akasyam.com/ingilizler-istiklal-harbinde-tbmmyi-nasil-dinledi-195558/; https://yenidenergenekon.com/1041-ingilizler-kurtulus-savasi-yillarinda-tbmmyi-nasil-dinledi-black-jumbo/)

*

Bütün bunları, Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci cumhurbaşkanı, Atatürk'ün sağ kolu, başbakanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı Orgeneral **İsmet İnönü'nun**, 1973 yılında, Cumhuriyet'in 50'nci yılı münasebetiyle verdiği bir demecinde yaptığı açıklama ışığında değerlendirmek gerekiyor:

> "**İstiklâl mücadelesinin başarısı** da esasında İngilizlerin buna **karar vermesi** ve diğer müttefikleri de **bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."
>
> (***Milliyet Gazetesi***'nin 29 Ekim 1973 tarihli sayısından aktaran Fikret Başkaya, ***Paradigmanın İflası***, İstanbul: Yordam Kitap, 2018, s. 60.)

İşin aslı şu, "**Black Jumbo**" torun Türk Atatürk, İngilizler'le daha İstanbul'dayken, defalarca gizli saklı başbaşa görüştüğü (**İngiliz gizli servisinin** Türkiye şefi) **Robert Frew** vasıtasıyla anlaşmıştı.

Selanikli'nin Anadolu'ya geçip İngilizler ve müttefikleri yönünden başı rahat olarak teşkilatını kurmasını sağlayan İngilizler, ona karşı "Saldım çayıra, Mevlam kayıra" politikası izlemiyorlardı tabiî ki.. Ondan rapor alıyor, bu raporlar ışığında gerektiğinde yeni talimatlar veriyorlardı.

Dolayısıyla, "**Mustafa Kemal'in yakın bir dostu ve Ankara yönetiminin kıdemli bir yetkilisi**"nin, bizzat Selanikli'nin izni ve direktifiyle İngilizler'e bilgi sızdırmış olması mümkündür.

İngilizler, hainlerin yardımı ile M. Kemal'in yakınına kadar sokulmayı başarmış değiller. Hain, Kemal'in kendisi.

*

Yeri gelmişken, ***Ekşi Sözlük***'un "black jumbo" maddesinden de bazı alıntılar yapalım:

> "saçma sapan bilgilerin tekrar tekrar verildiği eğitim hayatında, bu casusluk şebekesinin adının ders kitaplarında bir cümle içerisinde dahi geçmemesi, sadece ingilizlerin değil onların black jumbolarının bugünkü uzantılarının da hala faal ve etkin olduklarını, ne yazık ki göstermektedir."
>
> "tarihçi yazar yaşar gören diye biri bu iddialarda bulundu. ıddiaya göre black jumbobizzatihi atatürk'ün kendisi imiş."
>
> (https://eksisozluk.com/black-jumbo--1301663)

*

Gelelim Yaşar Gören'in yazdıklarına..

Gören konuya, Abdülkerim Erdoğan ile Gökçe Günel'in hazırlamış oldukları "***İstiklal Savaşı'nda Ankara***" (Ankara: Ankara Büyükşehir Belediyesi, 2007, s. 264) adlı kitaptan (anlamı değiştirmeyecek küçük rötuşlarla) bir alıntı yaparak giriyor (Aslına sadık bir aktarımı araştırmacı-yazar Fikret Aktaş "***Yakın Tarihimizi Sorgulamak***" adlı kitabında [İstanbul: İslambol Yayınları, 2025] yapmış durumda.)

Evet, Gören, söz konusu kitaptan şu bilgileri aktarıyor:

> "**İngiliz Ajan Black Jumbo Sakarya Savaşı'nın Planlarını Telgrafla Ankara'dan İstanbul'a Gönderiyor:**
>
> "Sakarya Savaşı'nın hazırlık günlerinde, bizim 80 yıl sonra öğreneceğimiz tuhaf bir olay gerçekleşmiştir. (Yunan saldırısının başlamasından üç gün önce) 20 Ağustos 1921 gecesi 23:35'te İstanbul'daki Müttefik Kuvvetler Başkomutanı İngiliz Generali Harington, Londra'ya şifreli uzun bir telgraf gönderir. Telgraf metninde şunlar yazılıdır:

“‘20 Ağustos saat 06:30’a dek alınan bilgiler, Türklerin Sakarya ırmağı ile Ankara arasında savaşı kabul edeceklerini göstermektedir. Türk tümenleri aşağıdaki şekilde yeniden toplanmışlardır.’

“Telgrafta Türk tümenlerinin beş grup halinde tertip edildikleri, hangi birliklerden oluştukları teker teker ve ayrıntılarıyla açıklandıktan sonra şöyle denilir.

“‘20 Ağustos saat 06:30’da ele geçirilen Türk belgeleri, Türk Ordusu’nun aşağıdaki harekât emirlerini açığa vurmaktadır.’

“Telgrafın devamında, Batı Cehpesi Komutanlığı’nın verdiği en son harekât emirleri son derece ayrıntılı bir biçimde anlatılır. Bu telgraf çok acı ve ürkütücü bir gerçeği ortaya çıkarır. Demek ki, Başkomutan Mustafa Kemal’in, Genelkurmay Başkanı Fevzi Paşa’nın, Batı Cephesi Komutanı İsmet Paşa’nın emirleri, Türk birliklerinin harekâtı, İstanbul’daki İngiliz generali Harington’a anında iletiliyordu. İngiliz haberalma örgütünün yeryüzünün en güçlü casusluk ağına sahip olduğu bilinir ama Anadolu’nun göebeğindeki Sakarya boylarında olup bitenlerin, ancak çok az sayıda üst düzeydeki Türk komutanları arasında geçen haberleşmelerin günü gününe İstanbul’daki General Harington’a ulaşması nasıl oluyordu?”

(Yaşar Gören, ***Enver ve Mustafa Kemal’in Kitabı 1908-1938***, C. III, 3. b., İstanbul: İslambol Yayınları, 2025, s. 83.)

*

Görüldüğü gibi, Gören’in aktardığı bu ifadeler, bilgi sızıntısının (ajanlığın), komuta kademesinin en tepesiyle ilişkili olduğunu ortaya koyuyor.

Eğer sızıntı alt düzeyde olsaydı, harekât planlarının bir bütün halinde İstanbul’a ulaştırılması mümkün olmazdı. Alt birimlerin her birinde, üst komuta

kademesinden gelen talimatları eksiksiz biçimde bilen ajanların bulunuyor olması mümkün değildir.

Mümkün olsaydı bile, bunların birbirlerini tanıyor, eşgüdümlü hareket ediyor, ve bir telgrafhaneye gidip ellerindeki bölük pörçük bilgileri birleştirerek İstanbul'a naklediyor olmaları, **"hayatın olağan akışı"na da, casusluğun doğasına da aykırıdır**.

Casusun en tepedekilerden biri olduğu açık.. Peki kim?

İşte bu noktada Yaşar Gören'in, **Black Jumbo**'yu eliyle koymuş gibi teşhis ve tespit etme becerisi gösterdiğini görüyoruz. Okuyalım:

> "Okuduğunuz gibi, ***İstiklal Savaşı'nda Ankara*** kitabının editörleri çok önemli bir gerçeği, Ankara'nın göbeğindeki müthiş bir casusu tespit ediyor ama aynı anda bu gerçeği hem yetim hem de öksüz bırakıyorlar. '**Nasıl oluyordu?' diye soruyorlar ve bu sorunun cevabını aramıyorlar.**
>
> "Ancak, bu kadarına da teşekkür. Bize çok önemli bir belge vermiş oldular.
>
> "Bakın biraz didikleyince **Türk askerî sırlarını İngiliz istihbaratına telgrafla jurnalleyen kim** çıkıyor?"
>
> (Gören, ***a.g.e.***, s. 83.)

*

Gören'den "Kim çıkıyor?" sorusunun cevabını almadan önce bir hususu hatırlatmakta yarar var.

Selanikli Atatürk Sakarya Savaşı'na gönülsüz biçimde, binbir naz ve niyazla, ayağını sürüyerek gitmişti.

Nedeni, İsmet İnönü komutasındaki 70 bin kişilik Türk ordusunun bir ay önce, Temmuz 1921'de, Eskişehir-Kütahya muharebelerinde ağır bir yenilgiye uğramış olmasıydı. Ordudan geriye 30 bin kişi kalmıştı.

Bunun üzerine sahte kahraman Selanikli zampara Atatürk, derhal **TBMM'yi Kayseri'ye taşıma kararı** almış, meclisin evrakı ile matbaasını oraya göndermişti. Hamdullah Suphi, Yunus Nadi ve diğer birkaç milletvekili de evrakla birlikte gitmişlerdi.

Orduya da Kızılırmak'ın doğusuna çekilme talimatı verilmişti. Bunun anlamı, Ankara'nın Yunan'a altın tepsi içinde sunulmasıydı.

Ancak TBMM bunu kabul etmedi, alınan kararları onaylamadı.

*

Milletvekilleri Selanikli'ye, "Ankara'da oturup vıdı vıdı edip durma, kuru nutukla, boş lafla peynir gemisi yürümüyor, elini taşın altına koy, cepheye git, asker seni başlarında görsün" dediler.

Hindistan'dan vs. gelen paraları 'cebellezî' etmek ve cüzdanını şişirmek gibi önemli hayatî işlerle meşgul olan Selanikli sivri zekâ bunu kabul etmek istemedi. Cepheye gitmekten daha önemli ve de zevkli ve kârlı işleri vardı. Kayseri tam da ona göre bir yerdi.

TBMM'de tam dört gün boyunca (rakamla 4) sabahtan akşama kadar gidersin gitmezsin tartışması yaşandı. Selanikli baktı ki TBMM geri adım atmıyor, kendisi Kayseri'ye gitse TBMM gitmeyecek ve de kendisi siyaset denkleminden düşecek, siyasî gücü sıfırlanacak, sonunda cepheye gitmeye razı oldu, fakat **iki şartı** vardı.

Birinci şartı, TBMM'nin bütün yetkilerinin şahsına devredilmesiydi. Yani **TBMM bir "hiç"** olacak, kendisinin ağzından çıkan kanun sayılacaktı. Falih Rıfkı Atay, ***Çankaya***'sında bunun adını koyuyor: ***Diktatörlük.*** Defolu vatansever, "Beni

diktatör yapmazsanız şuradan şuraya adımımı atmam, asla cepheye gitmem" diyordu. "Mevzubahis vatansa gerisi teferruattır" palavrasıyla hava atan sahte kahraman, "**Mevzubahis ben isem, vatan teferruattır**" gazeli okuyordu.

İkinci şartı ise, bir yenilgi durumunda kendisinden **asla hesap sorulmaması**, la yüs'el (sorgulanamaz) insan muamelesi görmesi, yenilgide kusurunun bulunup bulunmadığının araştırılmamasıydı.

*

TBMM, sahtekârın cepheye gitmesini sağlamak için şartlarını kabul etti. "Ben, ben, ben…" diye ortalığı yıkan zamparaya, "Tamam, biz 'hiç' olmayı kabul ettik" dediler. Fakat, kendileriyle birlikte milleti de "hiç" haline getirdiklerinin farkında değillerdi.

Ancak sahte kahraman, cepheye gider gitmez bir "**Attan düştüm, kaburgam kırıldı**" hikayesiyle savaş başlamadan cepheden ayrıldı. Ya ata binmeyi bile beceremiyordu, ya da basit bir sıyrık ya da incinmeyi bahane edip cepheden kaçmak isterken şanssızlığı tutup kaburgasını kırmıştı.

Sonra da rahat durmadı, gözü kaçmadaydı, savaşın bitimine doğru orduya ricat emri verdi.. Filistin'deki tecrübesini konuşturdu, tekrar **Kayseri** hayalleri kurmaya başladı.

Fakat **Fevzi Çakmak** bu emri orduya duyurmayı geciktirdi ve bu arada Yunan ordusu (açlık ve ishal salgını yüzünden) geri çekilme ve toparlanma kararı alıverdi. Böylece Selanikli, eskaza savaş kazanmış oldu.

Sinekten yağ çıkarma ustası olduğu için bunu muhteşem bir kahramanlık hikâyesine dönüştürdü, zafer kazanmış komutan olarak (teamüllere aykırı biçimde) üç rütbe birden atlayıp **mareşal** apoletlerini omuzuna diktirdi.

Ayrıca TBMM'den bir de ödül olarak yüklü miktarda bir ikramiye istedi. Fakat buna itiraz edildi.. Zaten dolgun bir maaşının bulunduğu kendisine hatırladıldı..

Selanikli bunu sorun etmedi, nasıl olsa Hindistan, Bangladeş ve Pakistan'dan gelen paralar cebindeydi.

Fevzi Çakmak sayesinde bir yenilgiden kurtulunmuş olunduğunu yazmaya sadece iki kişi cesaret edebilecekti: **Kazım Karabekir Paşa** ve Selanikli'nin bakanlarından **Dr. Rıza Nur**.

*

Gören'i dinlemeye devam edelim:

> **"Önce Sakarya savaşının biraz öncesinden başlayalım.**
>
> "Mustafa Kemal, 12 Ağustos 1921'de Polatlı'da cepheyi denetlerken attan düştü. '**Kaburgasını kırdı**' diye anlatılır. Hastaneye kaldırıldı. İki gün sonra istirahat etsin diye evine gönderildi. Otomatik olarak **Sakarya Savaşı'nın dışında** kaldı.
>
> "Kendine şöyle bir görev edindi. Fevzi Paşa, telefonla cephedeki gelişmeleri ona anlatıyor, o da **kürsüye çıkıp Meclis'i bilgilendiriyordu**.
>
> "Yani Sakarya Savaşı'nın planlarının ve komutan emirlerinin Ankara'dan **İngilizlere gönderildiği** 20 Ağustos 1921 günü tepe kadronun durumu şuydu. Savaş planlarını hazırlayıp Mustafa Kemal'e gönderen Fevzi Paşa cephedeydi. Garp Cephesi Komutanı İsmet Paşa da cephedeydi ve bu ikisinin değil telgrafla uğraşacak başlarını kaşıyacak zamanları bile yoktu.
>
> **"Zamanı bol** olan Mustafa Kemal'di ve **Ankara Garı'nda elinin altında bir telgraf merkezi** de vardı. Hatırlayalım: İngiliz Generali Harington, 20 Ağustos 1921 gecesi saat 23:35'te İstanbul'dan Londra'ya çekmeye

başladığı telgrafa '**20 Ağustos saat 06.30'a dek alınan bilgiler**' diye başlamıştı.

"Demek ki, Black Jumbo kod adlı ajan, **bütün geceyi telgraf başında geçirmiş**, üç gün sonra başlayacak olan **Sakarya Savaşı'nın planlarını, komutanların emirlerini Harington'a göndermişti**. Üstelik bu Black Jumbo, **Meclis'in gizli oturumlarında konuşulanları bile İngiliz istihbaratına geçmeye devam** edecektir. Bu hizmet, Yunan Harbi'nin bitmesinden sonra da sürmüştür.

"Konunun önemine binaen tekrar edeyim. İngiliz istihbaratı 23 Ağustos 1921'de başlayacak olan Sakarya Savaşı için Fevzi Paşa'nın hazırladığı savaş planlarını üç gün önce 20 Ağustos'ta ayrıntılarıyla öğrendi ve Londra'ya bildirdi.

"Üç **şüpheli** var: Başkomutan **Mustafa Kemal**, Genelkurmay Başkanı **Fevzi Paşa** ve Garp Cephesi Komutanı **İsmet Paşa**.

"Neden mi?

"Şimdi, kimliğini gizleyen **sıradan bir ajan**ın komutanların karargâhlarını kolaçan ederek bu bilgilere ulaşması **imkânsız**. Savaş durumu var ve karargâhlar 24 saat aktif. **Bu bir**.

"Ankara'dan İstanbul'a **telgraf çekilebilecek iki yer** var. Biri Merkez Postanesi. Burası denetim altında. Türkçe, İngilizce veya Fransızca telgraf çekecekseniz, **hazırladığınız metni Sansür Kurulu'na veriyorsunuz**. Metin onaylanırsa, operatöre veriliyor ve alıcıya gönderiliyor. Sakarya Savaşı'na ilişkin **bir gazete büyüklüğündeki metinlerin ve komutan emirlerinin ne Sansür Kurulu'ndan geçmesi, ne de İstanbul'a tellenmesi mümkün** değil. Zaten bu metinlerin **telgrafla geçilmesi 8-10 saati almış** olmalı.

"Geriye kalıyor ikinci telgraf merkezi. Bu telgraf merkezi de **Ankara Garı'nda Mustafa Kemal'in halen ikâmetgâh olarak kullanmakta olduğu binada.** Yeni kurulan Anadolu Ajansı'nın bürosunda. Anadolu Ajansı, Anadolu şehirlerine Ankara'da olup bitenleri bildirmenin yanı sıra **İngiliz İstihbaratı'na bilgi vermek için de kullanılıyordu**. Ve Anadolu Ajansı'nın yöneticisi Halide Edip Adıvar'dı. **Yahudiydi ve anadili gibi İngilizce biliyordu**. Halide Hanım, Mustafa Kemal'in Kemal'in **İngilizce tercümanı**ydı.

"Evet… **Black Jumbo kod adlı İngiliz ajanı Mustafa Kemal'in ta kendisiydi**. Maalesef."

(Gören, ***a.g.e.***, s. 84-85.)

*

İnternette yapılan bir tarama, eli kalem tutan birçok kişinin, Black Jumbo konusunda aynı ezberleri tekrarlamış olduklarını gösteriyor. Söylediklerinde farklı ya da yeni bir şey bulunmadığı için onları aktarmayacağız.

Ancak, **Alper Eliçin** imzalı şu yazıdaki ifadeler, Yaşar Gören'in kanaatinde yalnız olmadığını gösteriyor:

" 'Kara Jumbo'ya kurulan tuzak

"Mayıs 2016'da Sakarya Meydan Muharebesi'nin yapıldığı yerleri görmek için dört kişilik bir grup Polatlı'ya gittik. Muharebe bölgesi hayli geniş olduğundan ve bir gün içerisinde önemli noktaları ziyaret etmek istediğimizden **savaş tarihi konularında uzman bir rehber** de organize ettik. Kendisi **eski bir deniz piyadesi** olup ilgi duyduğumuz alanlarda olağanüstü derecede bilgiliydi. …

“Karargâh Polatlı-Ankara arasında **Alagöz Köyü**’nde. Cepheye oldukça yakın. …

“On iki odası olan iki katlı bu çiftlik evine 12 Ağustos 1922’de Genelkurmay Başkanı Fevzi Çakmak Paşa ile gittiğini Mustafa Kemal Atatürk ***Nutuk***’ta da belirtir. …

“Bu karargâhta konuşulanların bir kısım **“Black Jumbo” (Kara Jumbo)** adı altında faaliyet gösteren İngiliz istihbarat teşkilatının eline **neredeyse günlük olarak** geçiyor ve bu bilgiler İstanbul’a oradan da hemen Londra’ya iletiliyor. Ancak, bu bilgilerin içeriğinde muharebenin akışını değiştirecek hiçbir şey yok.

“’Black Jumbo’, Osmanlı’daki faaliyetlerini ağırlıklı olarak ülkeyi çok iyi tanıyan, Türkçeye hâkim azınlıklardan seçiyor ama Alagöz Karargâhı’nda böyle birileri yok. Mustafa Kemal ve İsmet Paşa’nın yabancı dilleri var ama bunlar bazı Balkan dilleri ve Fransızca. Salih Bozok için de durum farklı değil. İngilizce bilen tek bir kişi var… Üsküdar Amerikan Koleji’nin ilk Müslüman mezunu **Halide Edip**! Kendisi aynı zamanda **Yunus Nadi** Bey ile birlikte **Anadolu Ajansı**’nı kuran kişi.

“**Rehberimizin tahminine göre** hiçbir işe yaramayan, adeta laf kalabalığı olan bu bilgiler, İngilizlere kıymetli istihbarat topladıkları hissini vermek için, **Mustafa Kemal’in onayı** ile Halide Hanım tarafından verilmekteydi. Bu arada Halide Hanım’ın mors alfabesine hâkim olduğunu ve telgraf kullanmayı bildiğini de unutmayalım.

“**Bilal Şimşir**’in “***İngiliz Belgeleri ile Sakarya’dan İzmir’e***” isimli kitabının 454. sayfasında belirttiği gibi, gizli Meclis tutanaklarını bile elde edebilecek kadar Ankara’ya sızmış olan “**Black Jumbo**”, Sakarya Muharebeleri’nde ciddi şekilde tuzağa düşürülmüş gibi.

> "Alagöz'de duyduğum bu hikâye üzerinde altı yıldır düşünüyorum. Karargâhtan bilgileri kim sızdırdı sorusunun yanıtını bulamadım. Hiçbir yerde bu konu hakkında bir iz yok. Bu konuda **bir bilgisi, farklı bir hipotezi** olan varsa bana yazmasını özellikle rica ediyorum. Genelkurmay Arşiv ve Askeri Tarih Dairesi Başkanlığı'na da Cimer üzerinden bu konuda bilgi talebinde bulundum. Doyurucu bir yanıt gelirse yayınlayacağım."
>
> (https://medyagunlugu.com/kara-jumboya-kurulan-tuzak/)

Farklı bir bilgi, farklı bir hipotez Yaşar Gören'den gelmiş durumda.

Alper Eliçin'in ifadeleri (internette yayınlanmakta olan Black Jumbo konulu diğer birçok yazıda olduğu gibi) önemli hatalar içeriyor.

Dikkat çeken nokta, hataların ortak olması.. Aynı **hatalı ezber** birçok kişi tarafından tekrarlanıyor. Nitekim Eliçin, "ortak" hatayı yazısının başlığına taşımış: "**Kara Jumbo'ya kurulan tuzak**."

Gerçekte, Şimşir'in (Eliçin'in atıfta bulunduğu) kitabına göre, **Sakarya Savaşı**'nda kurulmuş olan bir tuzak yok.

Şimşir, "tuzak" tabirini, bir yıl sonra (Ağustos 1922'de) yaşanacak olan **Büyük Taarruz** için kullanıyor. İfadeleri şöyle:

> "Kurtuluş Savaşı yıllarında, İngilizler'in Türkiye'de bir casus teşkilatı vardı. Çokçası **'Kara Cumbo' (Black Jumbo)** takma adıyla anılıyordu. O yılların gizli raporlarında ve Harington'un şifre telgraflarında sık sık 'Kara Cumbo' adı geçiyordu. İçinde kimler vardı, belli değil. Ama 'Kara Cumbo' çok faaldi, şaşılacak derecede gizli haberleri alabiliyordu. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin gizli oturumlarında çabucak İstanbul'daki İngiliz makamlarına iletiyordu. Sakarya Savaşı günlerinde Türk Batı Cephesi **karargâhının bazı gizli planlarını** General Harington'a iletmişti. Türk karargâhının gizli emirlerini, günü gününe, hatta saat hesabıyla, İngiliz

işgal orduları kumandanlığına ulaştırabilmişti. Kısacası bu 'Kara Cumbo' iyi çalışıyor ve aldığı İngiliz altınlarının hakkını dosdoğru iyi ödüyor gibi görünüyordu.

"Ama bu 'Kara Cumbo' bir kerecik atladı. Hem de fena atladı. Mustafa Kemal, 'Kara Cumbo'yu atlatarak Büyük Taarruz hazırlığına başlamıştı. 6 Ağustos 1922 günü, Batı Cephesi Kumandanı, ordulara saldırıya geçmek üzere 'Hazır ol' emri vermişti. 13 Ağustos günü Genelkurmay Başkanı Ankara'dan cepheye hareket etmişti. 'Kara Cumbo'dan ses seda yoktu. Başkumandan Mustafa Kemal Paşa, bir gece gizlice Ankara'da ayrılmış ve 20 Ağustos günü Batı Cehpesi Karargâhına varmıştı. Ama **Çankaya'da 'çay partisi'** veriyormuş gibi haberler yayınlatmıştı ve 'Kara Cumbo' uyuyordu. Nihayet, 26 Ağustos günü sabah saat 5:30'da Türk ordularının Büyük Taarruzu başlamıştı. Bunu da 'Kara Cumbo' zamanında haber alamamıştı."

(Bilâl N. Şimşir, ***İngiliz Belgeleri İle Sakarya'dan İzmir'e "1932-1922"***, 2. b., İstanbul: Bilgi Yayınevi, 1989, s. 131-2.)

Komik!

Selanikli gizlice Ankara'da ayrılmışmış da, **Çankaya'da 'çay partisi'** veriyormuş gibi haberler yayınlatmışmış, böylece Kara Cumbo atlatılmış, uyutulmuşmuş. (Bu gülünç **"çay partisi" ezberi** de bütün internet kalemşorlarının dilinde.)

Black Jumbo, "**yayınlatılmış haberler**"le ilgilenen, "**açık istihbarat**" kaynaklarına dayanan biri değil ki!..

Adam "karargâh"ta.. **Karargâhın tam içinde**, ortasında..

Üstelik, karargâhtaki dedikoduları dinleyip derlemeye çalışan, tuzak sorular sorarak, mevzular açarak insanların ağzından laf almaya çalışan biri de değil. **"Gizli" belgelere** ulaşan, **ulaşabilen** biri.

Hırsız evin içindense kapıyı kilitlemek de, mücevheratı "gizli" hale getirmek de faydasızdır.

Evet, Yaşar Gören haklı, Black Jumbo, Selanikli'nin ta kendisiydi. **İsmet İnönü**'nün sözünü ettiği "istiklal mücadelesine İngiliz desteği" olayı da bunun sonucu.. Sen adama destek vereceksin, fakat o senden bilgi esirgeyecek, bu, olacak şey değildir. Masallarda bile olmaz. Hayatın acı ve katı gerçeklerine aykırıdır.

*

Fikret Aktaş'ın meseleyi anlamış olduğu görülüyor. Bilal Şimşir'in bakış açısına şu eleştirileri yöneltiyor:

> "Komedi gibi. Kara Cumbo'yu bir kerecik atlatmış. Yav İngiltere'den **emekli general İngiliz milletvekili** Charles Vere Ferrers **Townshend** gelmiş, Fransız **Albay Mougin** ile birlikte taarruz planlamalarına katılmış, yazarımız gizlilikten bahsediyor. … Ayrıca diyor ki: Büyük Taarrruz'un hazırlıkları son derece gizli tutulmuştu."
>
> (Fikret Aktaş, ***Yakın Tarihimizi Sorgulamak,*** İstanbul: İslambol Y., 2026, s. 359.)

Evet, bu defa Black Jumbo'yu **telgraf** aletinin başında zahmet çekmekten kurtarmışlar..

Gerekli bilgiyi **General Townshend** bizzat gelip almış, İngiliz makamlarına götürmüş.

(Townshend, **Kûtu'l-Amare'de esir** düşen İngiliz generali. İstanbul'da bir süre esir kaldı, bazı Osmanlı erkânıyla ahbaplık kurdu.

Selanikli de görüşmeleri sırasında ona hürmette kusur etmedi.)

Evet, Townshend ile Mougin'in taarruz planlamasına yaptıkları katkılar da, **İnönü**'nün sözünü ettiği "desteğin" bir parçası.

Bizim sivri zekâlar ise hâlâ Black Jumbo'yu arıyorlar.

*

Aktaş'ın eleştirileri bunlarla sınırlı değil. Farklı yazarların kitaplarından derleme yapmış ve eleştirilerini sıralamış. Eserinin 10 sayfasını (s. 357-66) bu bahse ayırmış, ilgilenenlerin bakmasında fayda var.

Ancak, Ali İhsan Sabis Paşa'dan yaptığı bir alıntıyı, yukarıya aldığımız ifadelerini tamamladığı için, aktarmakta var.

Büyük Taarruz'a katılmış olan Sabis Paşa şunları yazmış bulunuyor (Ali İhsan Sabis, ***Harp Hatıralarım***, C. 6, İstanbul: Nehir Yayınları, 1993, s. 276-7.):

> "Güya gizli kararlaştırılan ve tutulan bu kararlar ve hareketler, Konya'da ağızdan ağıza dolaşıyordu. İstisnasız, herkes 26 Ağustos'u bekliyordu. Akşehir'den gelen sivil, asker her ferdin oradan getirdiği sırlar, Konya'da derakap harc-ı alem olunuyordu."

*

Alper Eliçin'in sözlerine dönelim..

Söz konusu eski asker rehber (muhtemelen karacı bir subay emeklisi), Halide Edib'i **Black Jumbo**'lukta Selanikli'ye ortak ediyor..

Olabilir.. Yaşar Gören de aynı kanaatte gibi görünüyor.

Bununla birlikte, Halide Edib'in Selanikli'nin bilgisi dışında böyle bir faaliyette bulunması mümkün olmayacağından, Selanikli asıl sorumlu olarak arz-ı endam

etmektedir. Gören'in doğrudan Atatürk'ü Black Jumbo'lukla suçlaması mantıksız değil.

Ancak, Halide Edib'in ortaklığı varsayımı, İngilizler'le olan iletişimin İngilizce yürütülmüş olması ön kabulüne dayanıyor. Oysa, İngilizler arasında **Fransızca** bilenlerin bulun**ma**dığını düşünmek için bir neden yok. Burası, "resmî dil" dayatması yapılacak bir yer değil.

Ayrıca, başta **Robert Frew** olmak üzere, Türkiye'de uzun süre kalmış birçok İngiliz ajan, Türkçe'yi gayet iyi biliyorlardı. İstanbul'daki gayrimüslimlerden çevirmen olarak yararlanma imkânları da vardı. Yani iletişimin Türkçe sağlanmış olması mümkündür.

YENİ OYUN: KEMALİZM-KAMALİZM KAVGASI

Salih Tuna, yandaş medyanın kalelerinden ***Sabah***'ta yazıyor..Daha önce ***Yeni Şafak***'ta yazıyordu.

Bir ara ***Odatv***'ci Soner Yalçın ile aralarında "Erdoğan'ı eleştirirdiniz, eleştiremezdiniz" diye boş bir tartışma yaşanmıştı.

Soner Yalçın, Salih Tuna için *"... biliriz **Erdoğan**'ı eleştiremezler!*" diyor ve ekliyordu:

> "Biz başka politik kültürden geliyoruz; bizde "kişiye biat" olmaz! Mahalledeki devrimci ağabeylerin küçük yaşlarda bize ilk öğrettiği; "**eleştiri-özeleştiri**" kavramları ve "**politik doğruculuk**" oldu.
>
> "Eleştiride **kişiler ve kişilik amaç olmaz**; önemli olan olgunun kendisidir.

"Rehberimiz kişi/mahalle değil, kitap/teoridir."

*

Bakmayın böyle **palavra** attığına, onun da **biat** ettiği biri var: **Atatürk**.

Onun politik kültüründe kişiye biat olmazmış.. Öyle diyor.

Öyle şaşkın ki, kendisinden haberi yok. Vatandaş sen **Atatürk'e biat** etmiş durumdasın, farkında değilsin.

Sen **özeleştiri**nin Atatürk konulu olanını resmedebilir misin şaşkın Abidin?

Politik kültürüymüş, politik doğruculuğuymuş…

Tükürürüm senin kültürüne de doğruculuğuna da..

*

Eleştiride **kişiler ve kişilik amaç olmazmış** da; önemli olan **olgunun kendisi**ymiş de..

Bre angut, o zaman bırak şu **Atatürk putçuluğu**nu, **bir olgu olarak İstiklal Harbi'**ni tartış..

Hayır, bunu yapmazlar, yapamazlar..

Bu palavracı bir de ***"Yazarın** mahallesine-liderine değil; **ülkesine sorumluluğu** vardır"* diyor.

Eğer Atatürk'e değil de bu ülkeye sorumluluğun varsa, Atatürk'e de, muhaliflerine de **"olgu"** çerçevesinde bak..

*

Evet, Soner Yalçın, aslında **Salih Tuna**'ya yönelttiği eleştirilerinde haklı..

“Erdoğan’ı eleştiremezsiniz” diyor..

Haklı..

Fakat kendisi de **Atatürk**‘ü eleştiremez.

Aslında yok birbirlerinden farkları, fakat biri Atatürkçü, diğeri Erdoğancı..

Ve Salih Tuna, yüzüne ayna tutan **Soner Yalçın**‘a güya cevap veriyor, fakat **“Sen de Mustafa Kemal’i eleştiremezsin”** demiyor, diyemiyor.

Böylece, bir bakıma, Selanikli Mustafa Atatürk'ü (sadece Allahu Teala'ya mahsus olan) **"lâ yüs'el"lik (sorgulanaamazlık) ve "lâ yuhtî"lik (hata etmezlik)** tahtına oturtuyor.

Şunu diyor: *“**Kurtuluş Savaşı** esnasında Mustafa Kemal’i eleştirmek neyse, 2. Kurtuluş Savaşı verdiğimiz bu dönemde Erdoğan’ı eleştirmek de odur.”*

Bunu diyerek, Erdoğancılığını **Mustafa Kemalcilik ya da Atatürkçülük** ile taçlandırıyor.

*

Yandaş medyadaki bu Atatürkçülüğü/Kemalistliği “**Yeşil Kemalizm**” ve temsilcilerini de “Yeşil Kemalistler” olarak adlandıranlar var.

Yeşil Kemalistlerin, “yeşil olmayan” Kemalistleri “**Kamalist**” olarak adlandırdıkları görülüyor.

Böylece, dolaylı olarak kendilerinin “en öz hakiki” Kemalist (veya gerçek Atatatürkçü) olduklarını söylemiş oluyorlar.

Ancak, Kamalist olarak adlandırılanlar kendileri için bu tabiri kullanmıyorlar, Kemalist ya da Atatürkçü olduklarını söylüyorlar.

Onlara da Kemalist diyeceksek (Ki Kemalizm'in patenti onların elinde olduğu için demek gerekiyor), berikilere "Yeşil Kemalist" demek uygun olur gibi görünüyor.

Onların karşısındakilere de "Kızıl Kemalist" mi denir, yoksa "sade suya tirit Kemalist" mi, onu bilemiyorum.

Bu tür bir Kamalizm karşıtlığı aslında Kemalizm'in emniyet sübabı.. "Tamam, Kemalizm kötü de, hangi Kemalizm.. Kötü olan Kemalizm aslında Kamalizm.. Kemalizm'in kendisi o kadar da fena birşey değil" bilinçaltı mesajını vermiş oluyorlar.

İnsanları "Kamalizm'ın öldürücülüğü"nü göstererek "Kemalizm sıtması"na razı etme taktiği.

*

Mustafa Kemal'in kimler tarafından **hangi yetkilerle** Anadolu'ya gönderildiği malum..

İngilizler'in vizesiyle gittiği de meçhul değil..

Bu arada İngilizler'in "resmen" Ağustos 1919 başında, "fiilen" ise Haziran 1919 sonlarında Yunanlılar'ı (**Milne Hattı** ile) Ege'de durdukları ve orada beklettikleri biliniyor. Hat, ismini İngiliz generali Milne'den alıyor.

Ve bu **"savaşsız" ortam**da Mustafa Kemal'in tek yaptığı, **kongre** toplayıp nutuk atmak, Ankara'da Türkiye Büyük Millet Meclisi'ni açmak oldu.. Bu zaman zarfında ne cepheye uğradı, ne de düşmana tek bir mermi sıktı.

Tek derdi yeni bir meclis kurmaktı.

Çünkü, İstanbul'dan gelirken (riayet edeceğine dair yemin ettiği "gizli görev" çerçevesinde) cebine koyduğu **yetki belgesi**ni yırtıp atabilmek, ***"****Ben* ***Türk milletini temsil eden TBMM****'nin seçtiği adamım, yetkiyi* ***Padişah'tan (Osmanlı***

Devleti'nden) *değil,* ***milletten*** *alıyorum. Bu da yeni bir devlet kurmak demek oluyor"* diyebilme imkânına kavuşmak istiyordu.

*

İngilizler de bu arada boş durmuyor, **TBMM'nin önünü açacak, rakipsiz ve alternatifsiz bırakacak** şekilde, Mart 1920'de, yani TBMM'nin açılmasından bir ay kadar önce, İstanbul'daki meclisi, **Meclis-i Mebusan**'ı dağıtıyorlar.

Ayrıca, Meclis-i Mebusan'ı dağıttıkları gün, Osmanlı Devleti'nin Anadolu'daki **mülkî amirlerine ve subay kadrosuna** İstanbul'da başvurabilecekleri merci bırakmayacak, onları Ankara'ya kulak vermek zorunda bırakacak şekilde, İstanbul'daki **Harbiye Nezareti'nin (Milli Savunma Bakanlığı'nın)** ve ona bağlı **Erkân-ı Harbiye Dairesi'nin (Genelkurmay Başkanlığı'nın)** kapısına kilit vuruyorlar.

Böyle savaşsız, Milne Hattı ile Yunan'ın durdurulmuş olduğu bir ortamda Mustafa Kemal, **düşmana tek kurşun atmadan** başka şeyler yapıyor.

*

Falih Rıfkı Atay, ***Çankaya*** adlı meşhur kitabında Mustafa Kemal'in şu sözünü aktarır:

> "… (Sofrada bulunan Recep Peker'e dönerek) Hatırlar mısın Recep, yeni gelmiştin, sana da fikrini sordum, **memleketin menfaati bunda ise fedakârlık etmelisiniz**, demiştin. Fakat ben, **tarihî bir görevimiz var; Meclisi açmak! Bu görevi yerine getirelim de sonra düşünürüz**, cevabını verdim ve Meclisin hemen toplanması için tedbir aldım."
>
> (Falih Rıfkı Atay, ***Çankaya III***, Cumhuriyet Gazetesi Armağanı, Kasım 1999, s. 21).

Yani **mevzubahis olan** yeni bir meclis açıp başına geçmekse **memleketin menfaati ve vatan da teferruattı**.

*

Evet, Mustafa Kemal Samsun'a ayak bastığı 19 Mayıs 1919'dan TBMM'yi açtığı 23 Nisan 1920'ye kadar, yani 11 ayı aşkın bir süre, yaklaşık bir yıl boyunca, **düşmana tek kurşun bile sıkmamıştı**.

Acelesi yoktu, vatanı kurtarması, düşmana silah sıkması gerekmiyordu.

İngilizler'in **"Milne Hattı"** sayesinde..

Yunan Ege'de, **Aydın** civarında durmuş bekliyordu; **Maraş, Antep ve Urfa**'yı ise **milletin kendisi** Fransız'dan temizlemişti.

Ancak bu arada bazı yerlerde birileri, *"Mustafa Kemal **Padişah'a ihanet** etmiş, kendi kendine kongreler, toplantılar filan yapıyor, bir meclis toplayarak **Osmanlı Devleti** yerine **başka bir devlet** kurmak istiyormuş. Biz sadece **devleti**, Padişah'ı, Halife'yi tanırız, Mustafa Kemal diye biri bize emir veremez"* şeklinde konuşmaya başlamış bulunuyorlardı.

İşte Mustafa Kemal, **Yunan'a değil fakat bunlara kurşun** sıkmış, üzerlerine hışımla yürümüştü.

*

Söylediğine göre, aslında o Padişah'a bağlıydı, zaten TBMM'yi de **Padişah'a sadakat yemini** ile açmışlardı.

Mustafa Kemal, **yeminini çiğneyecek** adam değildi:

Falih Rıfkı şunları yazmaktadır:

"***Buhari-i Şerif***ler, minarelerde sala ve **'sevgili padişahımıza sadakat' yeminleri** ile aynı tören yapılmıştır. **Meclis** toplanır toplanmaz **'ilk ve son sözü padişah ve halifeye bağlılık'** olduğuna **yemin** edilmiştir! **'Cenab-ı Hak ve Resul-i Ekrem'i namına yemin** ederiz ki padişaha ve halifeye **isyan sözü yalandan ibarettir'**.

"Mustafa Kemal **ilk amacına** ermiştir. Bir Millet Meclisi vardır.
"Onun **başbakanı ve hükûmeti** vardır. "

(Atay, ***Çankaya III***, s. 22.)

Mustafa Kemal, "Sevgili Padişahımız'a sadakat" **yemin**i ettiğine, **ilk ve son sözü** Padişah ve Halife'ye bağlılık olduğuna, üstelik **yemin**i Cenab-ı Hak ve Resul-i Ekrem'in ismi üzerine yaptığına göre, Padişah'a ve Halife'ye **asla isyan etmediğine**, bu bir **yalan**dan ibaret olduğuna göre, kendisine isyan edenleri ezebilirdi.

Ancak, Mustafa Kemal'in **sadık** adamlarından **Mazhar Müfit Kansu**, çok sonraları yazdığı kitabında Mustafa Kemal'in **"profesyonel bir yalancı"** olduğunu ilan edecekti:

> "**Erzurum Kongresi**'nin bittiği, 7 Ağustos 1919 gecesi Mustafa Kemal Paşa, Süreyya Bey (Yiğit) ile dertleşmesini sürdürürken, aniden beni uyandırıp yanına çağırdı. Bir süre, sonra aramızda şöyle bir konuşma geçti:
>
> "- **Mazhar** not defterin yanında mı?
>
> "- Hayır Paşam!
>
> "- Zahmet olacak, ama bir merdiven inip alacaksın. Hadi al gel!
>
> "… Hemen aşağıya indim.… Defteri getirdiğimi görünce, sigarasını bir kaç nefes üst üste çektikten sonra; 'Ama, defterin bu yaprağını hiç kimseye göstermeyeceksin. Sonuna kadar mahrem kalacak. Bir ben, bir Süreyya, bir de sen bileceksin ! Şartım bu!' dedi. Süreyya da, ben de; 'Buna emin olabilirsiniz Paşam!' dedik…. 'Pekâlâ, yaz! Zaferden sonra **şekl-i hükümet (hükümetin şekli) Cumhuriyet olacaktır**!… Bu bir. İki!; **Padişah ve Hanedan hakkında zamanı gelince icap eden muamele yapılacaktır**. Üç!; **Tesettür (örtünme) kalkacaktır**! Dört!; Fes kalkacak, medeni milletler gibi şapka giyilecektir!' Bu anda, gayri ihtiyari kalem elimden düştü. Yüzüne baktım. O da benim yüzüme baktı. Bu bakış, gözlerin bir takılışta birbirlerine çok şey anlatan konuşmasıydı. Paşa ile zaman zaman senli benli konuşmaktan çekinmezdim. 'Neden durakladın?' deyince, 'Darılma ama Paşam, sizin de hayalperest taraflarınız var.' dedim. Gülerek; 'Bunu zaman tayin eder. Sen yaz!' dedi. Yazmaya devam ettim: 'Beş!; **Lâtin (Avrupa) hurufu (harfleri) kabul edilecek!**" deyince 'Paşam, kâfi, kâfi' dedim ve biraz da hayal ile uğraşmaktan bıkmış bir insanın edasıyla, 'Cumhuriyetin ilânına kadar muvaffak olalım da üst tarafı yeter!' diyerek defterimi kapadım, koltuğumun altına sıkıştırdım ve

inanmayan bir adamın tavrı ile; ‘Paşam, sabah oldu! Siz oturmaya devam edecekseniz bana müsaade edin!’ diyerek yanlarından ayrıldım.”

(Mazhar Müfit Kansu, ***Erzurum’dan Ölümüne Kadar Atatürk’le Beraber,*** C. 1, Ankara, 1966, s. 131 vd.)

Evet, kafasındaki “**gizli gündem**” bu olan Mustafa Kemal, İngilizler’in “**Milne Hattı**“nın sağladığı güllük gülistanlık savaşsız ortamda hedefine doğru emin adımlarla yürüyordu.

Verdiği sözlere, ettiği yeminlere inanmayan, kendisini sorgulayan ve **yalancı** olduğunu düşünenlere karşı acımasızdı.

TBMM‘nin açılışından sadece altı gün sonra, yani 29 Nisan 1920 günü **Hıyanet-i Vataniye Kanunu**‘nu çıkaracaktı.

Kanun, TBMM’ye yönelik **her türlü sözlü ve yazılı muhalefeti ya da sorgulamayı vatana ihanet** sayıyor, bu suçları işleyenlerin **idamla cezalandırılmasını, yani öldürülmesini** hükme bağlıyordu.

Kısacası, **TBMM'ye iman** etmemenin, **Mustafa Kemal'in sözlerine ve yeminine inanmamanın** cezası **idam**dı.

Ölümdü.

*

Bu arada **İngilizler** de Meclis-i Mebusan'ı kapatarak *"Ya hu İstanbul'da bir **millet meclisi** varken Ankara'da ikincisine ne lüzum vardı?"* diyecek olanları susturmuş durumdaydılar.

İngilizler ayrıca **İstanbul'daki Harbiye Nezareti ile Genelkurmay Başkanlığı**'nı da kapatarak, Ankara'da bunların yerine ikame edilecek kurumların oluşturulmasının da **önünü açmış** bulunuyorlardı.

Böylece, Anadolu'daki mülkî amirlerin ve subayların Mustafa Kemal'e, *"Tamam sen **geniş yetkilerle** gönderildin, **Padişah'a/Halifeye/devlete sadakat yemini** de ettin, fakat sana hangi noktaya kadar itaat edeceğimize İstanbul'dan, başkentten gelen emirler çerçevesinde karar veririz"* demelerinin de önü kesilmiş oluyordu.

İngiliz orkestrasının enstrümanlarının çaldığı parça ile Selanikli Mustafa Atatürk'ün seslendirdiği uzun hava arasında acayip bir uyum vardı. Beste ve güfte birbirini eşsiz bir ahenkle tamamlıyordu.

*

Böylece sıra, Mustafa Kemal'in **vatanı kurtarmasına** gelmiş durumdaydı.

Yine Falih Rıfkı'nın yazdığına göre, Selanikli meclisini kurup Anadolu'da otoritesini tesis ettikten sonra İngilizler devreye girmiş, Mustafa Atatürk ile Yunanlılar'ı herhangi bir savaşa girmeden barıştırmak istemişlerdi.

***Mustafa Kemal*'in "yeni devlet"ini kurmasına imkân verecek şekilde** Yunanlılar'a Milne Hattı dayatmasında bulunan İngilizler, onun Yunan karşısında uğrayabileceği muhtemel bir yenilgiyi önlemek istiyorlardı.

Falih Rıfkı'yı dinleyelim:

> "Haziranda İngiliz nazırları [bakanları], Türk – Yunan harbinde **tarafsız** kalacaklarını ilân etmişler, İstanbul bölgesine bir Yunan saldırısı yaptırılmayacağı için de teminat vermişlerdir. **Daha ileri giderek, Yunanlıların işi artık müttefiklere emanet etmesi** lâzım geldiğini söylemişlerse de Yunanlılar bu teklifi reddettiler."
>
> (Atay, ***Çankaya III***, s. 82.)

Evet Yunan tarafı barış teklifini kabul etmemişti.

Nedeni, Yunanistan'da siyaset rüzgârlarının yön değiştirmiş olmasıydı.

İngilizler'in, Almanya yanlısı olduğu için 1917 yılında tehdit edip oğlu lehine tahttan feragat etmesini sağladıkları **Kral Konstantin** tekrar devletin başına geçmiş, İngilizler'in adamı Venizelos başbakanlık koltuğunu kaybetmişti.

Konstantin İngilizler'i takmıyordu. Böylece, Selanikli'nin sağlıklı yaşam sigortası "**Milne Hattı**" yerle yeksan hale gelmiş oldu.

Anadolu içlerine yürümeye başlayan Yunan, Venizelos zamanında "Dostlar alışverişte görsün" kabilinden göstermelik harekatlar yaparken, Konstantin'le birlikte iş ciddiye binmişti.

Venizelos Yunan siyasetinin dümeninde kalmaya devam etseydi, ufak çaplı çatışmalarla Selanikli vatanı kurtarmış olacaktı. Konstantin işi çıkmaza soktu.

*

Ankara'ya doğru acelesiz ve istikrarlı bir biçimde ilerleyen Yunan ordusu, ***10 Temmuz 1921 ile 24 Temmuz 1921 tarihleri a***rasında cereyan eden Kütahya-Eskişehir Muharebeleri'nde 70 bin kişilik Türk ordusunu yenilgiye uğrattı. Mağlup ordudan geriye sadece 30 bin kişilik bir kuvvet kalmıştı ve onlar da geriye çekilip **Sakarya'nın doğusunda** mevzilenmişlerdi (Atay, ***Çankaya III***, s. 492-3).

Evet, 40 bin kişi kayıptı.

Mustafa Kemal için kara günler başlamıştı: *"Yine **kara günler** geldi. İlk çarpışmalarda ordumuzu yendiler. **Eskişehir düştü.**"* (Atay, ***Çankaya III***, s. 83.)

Yunan yönünden durum buydu, fakat **Mustafa Kemal'in şansı** İngilizler yönünden açıktı:

T.C. Eskişehir Valiliği'nin resmî sitesinde verilen bilgilere göre, 20 Mart 1920'de, Milli Alay'a komuta etmekte olan 20. Kolordu komutan vekili Mahmut Bey, Eskişehir'deki **işgal kuvvetlerine** (İngilizler'e) bir uyarı yapmış ve **Eskişehir'i bir saat içinde terk etmelerini** istemişti. Aynı gün, sürenin uzatılması istekleri reddedilen İngiliz kuvvetleri, **çok sayıda araç gereç ve mühimmat bırakarak** Eskişehir'i terk etmişlerdi. (http://www.eskisehir.gov.tr/tr/?option=com_content&view=article&id=114&Itemid=321)

Yani bir anlamda, **Ankara Hükümeti'ne çok sayıda araç gereç ve mühimmat yardımı** yapmış durumdaydılar.

*

İngilizler'in Mustafa Kemal liderliğindeki Ankara'ya **dolaylı yardımları** bununla da sınırlı değildi.

Yine **Eskişehir Valiliği'nin resmî sitesinde** verilen bilgilere göre, İngilizler, Eskişehir'den çekilmeden altı ay kadar önce, İsmail Hakkı Bey komutasındaki bir

müfreze Kütahya'ya giderek, İngiliz kuvvetlerinin Eskişehir'e doğru çekilmelerini sağlamış bulunuyordu.

Kütahya'da bulunan İngiliz kuvvetlerinin Eskişehir'e çekilmelerinden sonra, Türk birlikleri Eskişehir-Kütahya Demiryolu üzerinde bulunan Alayunt köprüsünü yıkarak, İngilizler'in Kütahya'ya dönmesi ihtimalini ortadan kaldırmak istemişlerdi.

Bu durum, Eskişehir'de bulunan İstanbul Hükümeti (Osmanlı Devleti) yanlılarını rahatsız etmiş ve (devletin mülkî yetkilisi) Mutasarrıf Hilmi Bey, İngilizler'den yardım istemişti.

Ancak İngilizler, bu çatışmaların **Osmanlı İmparatorluğu'nun iç sorunu** olduğunu belirterek, Mutasarrıf Hilmi'ye destek vermekten kaçınmışlardı. (http://www.eskisehir.gov.tr/tr/?option=com_content&view=article&id=114&Itemid=321)

Yani aslında, İngilizler'in, pratikte, Ankara'ya karşı Osmanlı Devleti'ne yardım etmesi gibi bir durum söz konusu değildi.

Aynı şekilde, Yunanistan Kralı Konstantin'e de ciddî bir yardımları olmamıştı.

Tam aksine, yine **Falih Rıfkı**'nın ifade ettiği gibi, İngilizler, **Türk-Yunan harbinde tarafsız kalacaklarını ilan** etmiş bulunuyorlardı (Atay, ***Çankaya III***, s. 82).

*

Evet, Yunan ordusu İngilizler gibi davranmıyordu, onların bırakıp gittiği **Eskişehir**'i işgal etmiş durumdaydılar.

Durum kritikti, ama olsundu.. Mustafa Kemal neden **Samsun**'a çıkmış, Anadolu'ya gelmişti?..

Mevzubahis olan vatansa **Mustafa Kemal'in canı da teferruattı**, hemen düşmanın üstüne yürürdü..

Ama Mustafa Kemal bizim gibi düşünmemişti..

Cepheye gitmek yerine, **başka birşeyi düşünmeye başlamıştı: Ankara'yı "bir hafta içinde" boşaltıp, TBMM'yi Kayseri'ye taşımak.**

Bu bir **kaçış**, bir ricat değildi, **stratejik** bir çekilmeydi.

Falih Rıfkı durumu şöyle özetlemektedir:

> "… Vekiller Heyeti (Bakanlar Kurulu) ve Genel Kurmay Başkanı Fevzi Paşa (Çakmak) bir gün **gizli oturum** istedi. Rengi uçmuş, traşsız, kim bilir kaç gündür uykusuz, milletvekillerine:
>
> " *'Arkadaşlar,'* dedi, *'tarihi günler yaşıyoruz.* ***Yunanlıların çok üstün kuvvetlerle*** *yaptıkları taarruza karşı askerlerimiz kahramanca dövüştüler. Ağır kayıplara uğradık…. **Hükümetimiz adına** Ankara'yı **bir hafta içinde** boşaltmıya, merkezi **Kayseri'ye** götürmeye karar verdik. Şimdiden hazırlığa başlanmasını rica ediyoruz.'*
>
> "Bir kıyamettir koptu. Kürsüden inen çıkana idi. **Milletvekilleri iki noktada birleşiyorlardı**:
>
> "1- Ankara'yı **harpsiz bırakmamak**,
>
> "2- Bozguna sebep olanları şiddetle cezalandırmak. (…)
>
> "Bu arada bazı milletvekillerinin hatırlarına **Mustafa Kemal'i başkomutan yapmak fikri** geldi…."
>
> (Atay, ***Çankaya III***, s. 93.)

*

Bu fikir, Falih Rıfkı'nın belirttiği gibi, Mustafa Kemal'i **öfkelendirmişti**.

İşler, Mustafa Kemal'in istediği gibi gitmiyordu.

Söz konusu yenilginin ardından, Falih Rıfkı'nın ifadesiyle, *"Eğer Mustafa Kemal de bir **yenilmeye uğrarsa** ortada hiçbir **otorite** kalmıyacağını düşünen ve onun **cepheye gitmesini doğru bulmayan** birkaç arkadaşı müstesna, dostu da düşmanı da Mustafa Kemal'i ordunun başına geçirmek ister"*. (Atay, ***Çankaya III***, s. 85.)

Yani, Mustafa Kemal'in "birkaç arkadaşı"na göre, yenilgiler başkalarının payına düşmeliydi, Mustafa Kemal yenilmemeliydi.

Cepheye gitmesi doğru değildi. Cepheye gitmemeliydi.

Bir bakıma, **mevzubahis olan Mustafa Kemal'in karizması, imajı ve otoritesiydiyse, vatan da teferruattı.**

Falih Rıfkı, şunları yazmaktadır:

> "Bu sırada bazı milletvekillerinin hatırlarına Mustafa Kemal'i **başkomutan** yapmak fikri geldi. Bunlar Meclise tekliflerini verdiler. Teklif üzerine bir gizli oturumda görüşmeler iki gün sürdü. Vatanın son tepesine kadar savaş kararında olan Mustafa Kemal herhangi bir çarpışmanın doğrudan **sorumluluğunu üstüne almak istemiyordu**."
>
> (Atay, ***Çankaya III***, s. 94.)

*

Sorumluluk başkalarının üstünde olmalıydı. Mustafa Kemal sadece **yetki** sahibi olmalı, **karar** almalıydı.

Falih Rıfkı, sözlerini şöyle sürdürüyor:

"… **İki gün** süren tartışmalardan sonra Mustafa Kemal kürsüye geldi:

"- *Bu tekliften maksat nedir?* dedi. *Eğer işin başında benim bulunmaklığım ise, esasen işin içindeyim. Durumu yakından takip ediyorum. Genelkurmay Başkanı (Fevzi Paşa) ile benim karargâhımız Ankara'dadır. Lâzım gelen tedbirleri buradan alıyoruz. Bu teklif* ***beni Ankara'dan uzaklaştırmaktan*** *başka mana taşımaz.*

"Öfkeli idi…."

(Atay, ***Çankaya III***, s. 94.)

Mustafa Kemal'in Ankara'dan uzaklaş**ma**ması, **cephede düşmanı karşılamasından, vatanı savunmasından** daha önemli idi.

Mevzubahis olan Mustafa Kemal'in **Ankara'daki konumu** idiyse, bir bakıma, vatan da, vatan savunması da teferruattı.

*

Aslında, Falih Rıfkı'nın yazdıklarına bakılırsa, asıl anlamsız olan, Mustafa Kemal'in bu **öfkesiydi**, çünkü *"... teklif sahipleri Sakarya zaferinin ancak onun cephe başında bulunması ile mümkün olacağı inancında idiler"* (Atay, ***Çankaya III***, s. 83).

Teklif sahipleri ile Mustafa Kemal'in **dertlerinin başka** olduğu anlaşılıyordu..

Mustafa Kemal, sonunda, teklifi kabul edip başkomutan olarak cephenin başına geçmeyi kabul eder.

Etmek zorunda kalır.

Falih Rıfkı, nasıl kabul ettiğini şöyle anlatmaktadır:

> "… **Meclisin bütün yetkileri** üç ay müddetle kendisine verilmek şartı ile, Başkomutanlığı kabul edeceğini bildiren bir takrir verdi…. **İki gün** de bu tartışma devam etti. Bunun üzerine Mustafa Kemal **Sakarya'da bir bozgun olsa da durumu elinde tutabilmesine elverişli yetki** ile 5 Ağustos 1921'de başkomutanlığa geldi."
>
> (Atay, ***Çankaya III***, s. 94.)

Vatanı kurtarmak için 19 Mayıs 1919'da Samsun'da doğan Güneş, tam **iki yıl, iki ay, iki hafta, üç gün sonra, nihayet düşmana, cephede bizzat karşı koymayı** kabul etmiş bulunuyordu.

Tam **dört gün boyunca tartıştıktan** sonra…

Bozgun halinde bile **"durumu elinde tutabilmesine elverişli yetki"**yi yan cebine koyarak…

İstanbul'dan gelirken de **"Anadolu'da durumu elinde tutabilmesine elverişli yetki**"yi alıp cebine koymayı ihmal etmemişti.

*"**Mevzubahis** olan vatansa yetki de **teferruat**tır"* dememişti.

*

Bütün bunlardan sonra **"sorumluluk"** alıyor, **lutfedip özveride bulunuyor**, "başkomutan" olarak cepheye gitmeyi kabul ediyordu.

Vatanı kurtarmak için 19 Mayıs 1919'da Samsun'da doğan Güneş, madem ki sorumluluk alma fedakârlığında bulunuyordu, o halde, TBMM'nin bütün **yetki**si de, **millet iradesi** de, kayıtsız şartsız ona devredilmeliydi.

Madem ki o **sorumluluk** alıyordu, sorumluluk alma özverisinde bulunuyordu, TBMM de, bir anlamda kendisini inkâr etmeli, Mustafa Kemal karşısında kendisini hiçe indirgemeli, yok saymalıydı.

*"Biz **milletin iradesi**ni temsil ediyoruz. **Hakimiyet kayıtsız ve şartsız milletindir**"* demekten vazgeçmeliydi.

Falih Rıfkı'nın dediği gibi, ***"Mecliste bozguncu takımının fesatlarını durdurmak lâzımdı"*** (Atay, ***Çankaya III***, s. 29).

TBMM, Mustafa Kemal'in arzusu yönünde hareket ederse **millet iradesi** oluyordu, başka şeyler düşünürse **bozguncu takımı**..

*

Timur'la ilgili şöyle bir olay anlatılır:

Nasıl olup da her savaşı kazandığını soran birine (Bazıları bunun Yıldırım Bayezid olduğunu yazıyor) "Birer parmağımızı aynı anda karşılıklı ısıralım, bakalım kim daha fazla dayanacak" demiş. Bir süre sonra karşısındaki kişi ağzını açıp feryat etmiş, böylece Timur'un parmağı kurtulmuş. Timur da "**Zafere sabırla ulaşılır**" anlamına gelen birşey söylemiş.

Tarihte yaşanan savaşlarda bunun örnekleri çok..

Tuhaf gelecek ama, savaşan iki ordunun aynı anda ricat ettikleri bile var.. Bazen de bir taraf ricat kararı almışken bir aksilik yüzünden biraz beklemeleri gerekmiş ve o arada karşıdaki düşman ricat etmiştir.

Yine bazen bir ordunun, karşısındaki düşmanın ricatini bir **tuzak** olarak değerlendirip yerinde beklediği de olmuştur. Mesela **Kösedağ Savaşı'**nda Selçuklu ordusunun karşısında Moğollar'ın durumu buydu.

*

Bunlara benzer ilginç bir olay **Sakarya Savaşı**'nda da yaşanmış durumda. Bu, 22 gün ve gece süren, 100 kilometre uzunluğundaki bir alanda cereyan eden yıpratıcı

ve zorlu bir savaştı. Nitekim orada Türk ordusu 5 bin 713 şehit verdi. Yaralı sayısı 18 bin 480'di.

Kayıp 14 bin 268 askerin ise akıbetinin ne olduğu tespit edilemedi.

Evet, bu savaşın son safhasında **Selanikli Mustafa Atatürk** umutsuzluğa kapılıp geri çekilme emri vermiş, fakat sahadaki tabloyu iyi okuyan **Fevzi Çakmak**, Yunan ordusunun durumunun da parlak olmadığını değerlendirerek bu emri icra safhasına geçirmemiş ve orduya duyurmamıştı.

Ve o arada Yunan'ın hissettirmemeye çalışarak geri çekilmeye başladığı anlaşılmıştı.

Yunan'ın geri çekilmeye başlamasının nedeni, yaşadıkları lojistik sorunundan dolayı iaşede zorluk yaşamaları, askerin aç kalması, ishal ve salgın hastalık başgöstermiş olmasıydı.

Mareşal İshal, General Açlık ve Albay Salgın Hastalık Yunanlılar'ı perişan etmiş, canlarından bezdirmişti.

Selanikli Atatürk'ün ricat emri emri ve Çakmak'ın bir rezalet ve felaketi önlemiş olması gerçeği, bir sır olarak kaldı.. Yazabilen sadece iki kişi çıktı..

Biri, olayı bizzat Fevzi Çakmak'tan duyan **Kâzım Karabekir** Paşa'ydı..

Diğeri de, Selanikli'nin bir zamanlar yakın dostlarından ve cumhuriyet hükümetlerindeki ilk bakanlarından olan **Dr. Rıza Nur'**du.

Selanikli, zahiren çok şanslı bir bedbahttı.

*

Türkiye'nin, cumhuriyet diye adlandırılan idarenin kurulmasıyla neticelenen istiklal mücadelesi, matruşka türü bilmecemsi bir entrika ve hileler yumağıdır.

Onu hiç kimse, Türkiye'nin ikinci cumhurbaşkanı, Atatürk'ün sağ kolu, başbakanı, İstiklal Harbi'nin Batı Cephesi Komutanı **Orgeneral İsmet İnönü** kadar veciz, açık, net ve anlaşılır biçimde özetlemeyi ve en kalın çizgileriyle tasvir etmeyi başaramadı.

1973 yılında, cumhuriyetin ilanının 50'nci yıldönümü vesilesiyle verdiği demecinde aynen şunu demişti:

> "İstiklâl mücadelesinin başarısı da esasında **İngilizlerin buna karar vermesi ve diğer müttefikleri de bunu kabule mecbur etmesiyle** mümkün olmuştur."